

LATVIJAS REPUBLIKAS LIKUMS

Par iedzīvotāju ienākuma nodokli

(ar 2010.gada 21.septembra **MK noteikumiem Nr. 899** Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” normu piemērošanas kārtību)

Likuma teksts – pelēkajos laukos

Likuma redakcija ar grozījumiem, kas izdarīti ar likumu, kas stājas spēkā 01.01.2022.

Saturs

I nodaļa VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI	5
1. pants. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa struktūra	5
2. pants. Nodokļa maksātāji	5
3. pants. Ar nodokli apliekamais objekts	6
4. pants. Nodokļa aprēķināšanas un ņemšanas veids	11
5. pants. Ierobežojumi darba devējam	13
6.pants. Ierobežojumi maksātājam	14
II nodaļa GADA APLIEKAMĀ IENĀKUMA NOTEIKŠANA	14
7. pants. Maksātāja gada ienākums	14
8. pants. Gada apliekamā ienākuma avoti	14
8. ¹ pants. Ienākumam pielīdzināmi aizdevumi	38
8. ² pants. Samazinātu aizdevuma procentu maksājumu radītais ienākums	42
9. pants. Ar nodokli neapliekamo ienākumu veidi	44
10. pants. Attaisnotie izdevumi	62
11. pants. No saimnieciskās darbības gūtā apliekamā ienākuma noteikšana	70
11. ¹ pants. Īpaši noteikumi saimnieciskās darbības ienākuma noteikšanai maksātājiem, kas kārtro grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā	93
11. ² pants. Īpaši noteikumi fiziskās personas — individuālā uzņēmuma (arī zemnieka un zvejnieka saimniecības) īpašnieka — saimnieciskās darbības ienākuma noteikšanai	98
11. ³ pants. Zaudētie parādi	98

11. ⁴ pants. Stihisku nelaimju rezultātā un citādā piespiedu kārtā ciestie saimnieciskās darbības zaudējumi	100
11. ⁵ pants. Īpaši noteikumi taksācijas gadā norakstāmā pamatlīdzekļu nolietojuma un atsevišķu saimnieciskās darbības izdevumu veidu noteikšanai	100
11. ⁶ pants. Īpaši noteikumi ienākuma noteikšanai no saimnieciskajā darbībā izmantota nekustamā īpašuma atsavināšanas vai pārklasificēšanas par personiskajām vajadzībām izmantojamu lietu	108
11. ⁷ pants. Īpaši noteikumi ienākuma noteikšanai no lauksaimniecības uzņēmuma vai lauksaimniecības zemes atsavināšanas	110
11. ⁸ pants. Īpaši noteikumi saimnieciskās darbības ienākuma noteikšanai fiksētā ienākuma nodokļa maksātājiem	111
11. ⁹ pants. Ienākuma no kapitāla noteikšana	111
11. ¹⁰ pants. Īpaši noteikumi samazinātās patentmaksas maksātājiem	125
11. ¹¹ pants. Darba devēja vai ar darba devēju saistīta uzņēmuma saistītās personas piešķirto akciju pirkuma tiesību īstenošanas un atsavināšanas ienākuma noteikšana un šā ienākuma noteikšanas informatīvais nodrošinājums	127
11. ¹² pants. Īpaši noteikumi sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa piemērošanai	130
12. pants. Maksātāja gada neapliekamais minimums	135
13. pants. Atvieglojumi maksātājam	140
14. pants. Maksātāja attaisnoto izdevumu un atvieglojumu pamatojums	145
III nodaļa NODOKĻA APRĒĶINĀŠANA	146
15. pants. Nodokļa likmes un to piemērošana	146
16. pants. Vērtības izteiksme	157
16. ¹ pants. Ienākuma gūšanas diena	157
IV nodaļa NODOKĻA IETURĒŠANAS UN MAKSĀŠANAS KĀRTĪBA	161
17. pants. Algas nodokļa ieturēšana un maksāšana un nodokļa ieturēšana no ienākumiem, kuri nav saistīti ar darba attiecībām	161
17. ¹ pants. Iznomāta personāla ienākums vai tam pielīdzināts ienākums	183
17. ² pants. Mikrouzņēmumu sniegtie darbaspēka nodrošināšanas pakalpojumi	185
17. ³ pants. Ienākums no būtiskas līdzdalības ārvalsts sabiedrībā	186
18. pants. Nodokļa aprēķināšana no saimnieciskās darbības ienākuma un tā maksāšana avansā	187
19. pants. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas rezumējošā kārtība	190

20. pants. Ienākumu deklarēšanas atvieglojumi	196
V nodaļa DEKLARĀCIJAS KONTROLĒŠANA UN KORIGĒŠANA	198
21. pants. Kontrolējošā finanšu iestāde	198
22. pants. Deklarācijas kontrolēšana un apliekamā ienākuma noteikšana uz aprēķinu pamata	199
23. pants. Deklarācijas koriģēšana	201
VI nodaļa STARPVALSTU LĪGUMI	201
24.pants. Starpvalstu līgumu piemērošana	201
VII nodaļa BUDŽETU KOMPETENCE	203
25. pants. Nodokļa maksāšanas vieta	203
26. pants. Nodokļa sadalīšana	204
27. pants. Pašvaldību pienākumi	205
VIII nodaļa LIKUMA IEVĒROŠANAS UN PILDĪŠANAS NODROŠINĀJUMS	205
28. pants. Maksātāja pienākumi	205
29. pants. Darba devēja pienākumi	207
29. ¹ pants. Valsts ieņēmumu dienesta pienākumi	208
30. pants. Maksātāja tiesības	209
31. pants. Darba devēja (ienākuma izmaksātāja) atbildība par termiņā nesamaksāto nodokli	210
31. ¹ pants. Maksātāja atbildība par termiņā nesamaksāto nodokli	210
31. ² pants. Darba devēja (ienākuma izmaksātāja) atbildība par nepilnīgu nodokļa ieturēšanu	211
31. ³ pants. Maksātāja atbildība par apliekamā ienākuma samazināšanu	211
32. pants. Darba devēja (ienākuma izmaksātāja) atbildība par citiem nodokļu likumu pārkāpumiem	212
32. ¹ pants. Maksātāja atbildība par citiem likuma pārkāpumiem	212
33. pants. Termiņā nesamaksāto nodokļa maksājumu iekasēšana bezstrīda kārtībā	213
34. pants. Citu subjektu pienākumi un atbildība	213
35. pants. Citu subjektu līdzdalība deklarācijas izpildīšanā	213
36. pants	214
37. pants. Ienākuma nodokļa maksātāja kods	214
38. pants. Dokumentārais nodrošinājums	214

39. pants. Likuma normu piemērošanas kārtība	214
Pārejas noteikumi	216
1. ¹ pielikums	239
3. pielikums	241
4. pielikums	243
6. pielikums	247
9. pielikums	249
12. pielikums	250

I nodaļa

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa struktūra

1. Iedzīvotāju ienākuma nodoklis (turpmāk — nodoklis) ir nodoklis, ar ko apliek fiziskās personas gūtos ienākumus, un tas sastāv no:

- 1) algas nodokļa, ko par darbinieka gūtajiem ienākumiem aprēķina un maksā darba devējs;
- 2) *(izslēgts no 01.01.2016. ar 06.11.2013. likumu; Sk. Pārejas noteikumu 96.punktu);*
- 3) nodokļa par ienākumiem no saimnieciskās darbības, ja tie nav uzņēmumu ienākuma nodokļa objekts, un nodokļa no citiem ienākuma avotiem;
- 4) nodokļa par ienākumu no kapitāla, tajā skaitā nodokļa no kapitāla pieauguma;
- 5) patentmaksas par atsevišķu veidu saimnieciskās darbības veikšanu;
- 6) mikrouzņēmumu nodokļa daļas atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likumam.
- 7) sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa

2. Nodoklis tiek aprēķināts un iemaksāts budžetā divējādā kārtībā: avansā, arī algas nodokļa veidā, un rezumējošā kārtībā, sastādot gada ienākumu deklarāciju (turpmāk — deklarācija) arī mikrouzņēmumu nodokļa un samazinātās patentmaksas veidā.

3. Samaksātajā nodoklī iekļauj arī atbilstoši Solidaritātes nodokļa likumam noteikto solidaritātes nodokļa daļu, kas pārskaitīta iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadales kontā.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 25.11.1999., 08.11.2007., 01.12.2009., 09.08.2010., 06.11.2013., 06.03.2014., 28.07.2017. un 27.11.2020. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

2. pants. Nodokļa maksātāji

Nodokli maksā fiziskās personas (turpmāk — maksātāji):

- 1) kas atbilstoši likumam "Par nodokļiem un nodevām" ir iekšzemes nodokļu maksātāji (turpmāk — arī rezidenti) un taksācijas periodā (kalendārajā gadā) ir guvuši ienākumus Latvijas Republikā un/vai ārvalstīs;
- 2) kas atbilstoši likumam "Par nodokļiem un nodevām" ir ārvalstu nodokļu maksātāji (turpmāk — arī nerezidenti) un taksācijas periodā ir guvuši ienākumus Latvijas Republikā;

3) individuālo uzņēmumu, arī zemnieku un zvejnieku saimniecību īpašnieki, kas taksācijas periodā (kalendārā gadā) ir guvuši ienākumus, kuri nav aplikti ar uzņēmumu ienākuma nodokli;

4) mikrouzņēmuma īpašnieki atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likumam.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.2006. un 09.08.2010. likumu, kas stājas spēkā 01.09.2010.)

3. pants. Ar nodokli apliekamais objekts

1. Ar nodokli tiek aplikts iekšzemes nodokļa maksātāja taksācijas perioda (kalendārā gada) apliekamo ienākumu apjoms. Algas nodokļa objekts ir maksātāja mēneša apliekamie ienākumi. Ar nodokli apliek mikrouzņēmuma ieņēmumu daļu atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likumam.

1.¹ Personai, kas atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likumam ir ~~mikrouzņēmuma īpašnieks vai mikrouzņēmuma darbinieks~~ **mikrouzņēmuma nodokļu maksātājs**, ar nodokli apliekamo objektu nosaka Mikrouzņēmumu nodokļa likums.

2. Iekšzemes nodokļa maksātāja gada (algas nodokļa maksātāja — mēneša) apliekamais ienākums, ja šā panta 2.4 daļā nav noteikts citādi ir viņa gada (mēneša) ienākums, izņemot šā likuma 9.pantā minētos neapliekamos ienākumus, no kura tiek atskaitīti:

1) šā likuma 10.pantā noteiktie attaisnotie izdevumi;

2) maksātāja gada diferencētais neapliekamais minimums (Valsts ieņēmumu dienesta prognozētais mēneša neapliekamais minimums vai maksātāja prognozētais mēneša neapliekamais minimums);

3) šā likuma 13.pantā noteiktie atvieglojumi.

2.¹ *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

2.² *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

2.³ *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

2.⁴ Ja iekšzemes nodokļa maksātāja gada (algas nodokļa maksātāja - mēneša) ienākums, izņemot šā likuma 9. pantā minētos neapliekamos ienākumus, pārsniedz 20 004 euro gadā (1667 euro mēnesī), gada (mēneša) apliekamo ienākumu nosaka šādi:

1) no maksātāja gada (algas nodokļa maksātāja - mēneša) ienākuma līdz 20 004 euro gadā (1667 euro mēnesī) atskaita šā panta otrās daļas 1., 2. un 3. punktā noteiktos atskaitījumus;

2) no maksātāja gada (algas nodokļa maksātāja - mēneša) ienākuma, kas pārsniedz 20 004 euro gadā (1667 euro mēnesī), šā panta otrās daļas 1., 2. un 3. punktā noteiktos atskaitījumus atskaita tikai tad, ja ar maksātāja gada (algas nodokļa maksātāja - mēneša) ienākumiem līdz 20 004 euro gadā (1667 euro mēnesī) nepietiek, lai segtu minētos atskaitījumus.

2.⁵ Šā panta otrās daļas 1., 2. un 3. punktā minētos atskaitījumus neveic no tiem apliekamo ienākumu veidiem, kuriem piemēro šā likuma 15. panta piektajā, sestajā, septītajā, astotajā, devītajā, desmitajā, vienpadsmitajā, divpadsmitajā un trīspadsmitajā daļā noteiktās nodokļa likmes.

2.⁶ Jaunuzņēmuma darba ņēmējam par jaunuzņēmuma gūto ar algas nodokli apliekamo ienākumu piemērojami Jaunuzņēmumu darbības atbalsta likumā noteiktie nosacījumi.

3. Ārvalsts nodokļa maksātāja (nerezidenta) ar nodokli apliekamais ienākums ir:

1) ienākums no algota darba, ieskaitot darbu, kas veikts Latvijas Republikā tāda darba devēja labā, kurš nav Latvijas Republikas rezidents vai kuram nav pastāvīgās pārstāvniecības Latvijas Republikā, vai darbu, kas veikts ārpus Latvijas Republikas Latvijas Republikas darba devēja labā;

2. Piemērojot likuma 3.panta trešo daļu, fiziskās personas – nerezidenta Latvijas Republikā apliekamo ienākumu veido nerezidenta taksācijas periodā (kalendāra gadā) Latvijas Republikā iegūto naudas, naturālo vērtību un saņemto pakalpojumu kopums.

3. Piemērojot likuma 3.panta trešo daļu, ja fiziskā persona – nerezidents Latvijas Republikā saņem ienākumu tikai naturālo vērtību vai pakalpojumu veidā un no šā ienākuma tā izmaksas brīdī nodokli nav iespējams ieturēt, tad saņemtā kopējā ienākuma vērtību veido ienākuma ekvivalents naudas izteiksmē un summa, kas atbilst nodokļa lielumam no kopējā ienākuma vērtības.

4. Saskaņā ar likuma 3.panta trešo daļu, nosakot, vai fiziskajai personai – nerezidentam par Latvijas Republikā gūto ienākumu jāmaksā nodoklis, ievēro arī spēkā esošos divpusējos starptautiskos līgumus par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu (turpmāk – nodokļu konvencijas).

5. Piemērojot likuma 3.panta trešās daļas 1.punktu, ar nodokli neapliek nerezidenta saņemtās kompensāciju summas, kuras nerezidents gūst no darba devēja – nerezidenta, ja tās saistītas ar komandējumiem un darba braucieniem uz Latvijas Republiku.

6. Saskaņā ar likuma 3.panta trešās daļas 1.punktu, nosakot fiziskās personas – nerezidenta ar nodokli apliekamo ienākumu no algota darba, apliekamajā ienākumā neietver summas, kuras darba devējs izmaksā saistībā ar komandējumiem un darba braucieniem, ja tās nepārsniedz normas, kuras noteiktas normatīvajos aktos, kas nosaka kārtību, kādā atlīdzināmi ar

komandējumiem un darbinieku darba braucieniem saistītie izdevumi. Ja saistībā ar darba braucieniem un komandējumiem izmaksātās summas pārsniedz normas, kuras noteiktas minētajos normatīvajos aktos, ar nodokli apliek pārsnieguma summu.

2) ienākums no profesionālās darbības, kas veikta Latvijas Republikas rezidentu vai nerezidentu pastāvīgo pārstāvniecību labā Latvijas Republikā vai ārpus tās;

3) ienākums no mākslinieku, sportistu vai treneru profesionālās darbības Latvijas Republikā neatkarīgi no tā, vai šo ienākumu saņem pats mākslinieks, sportists vai treneris, vai cita juridiskā vai fiziskā persona;

4) ienākums no pienākumu pildīšanas Latvijas Republikā reģistrētas kapitālsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības padomē vai valdē neatkarīgi no tā, vai ienākums tiek saņemts no Latvijas Republikā reģistrētas kapitālsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības vai no citas kapitālsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības, kas nav Latvijas Republikas rezidents. Pie šādiem ienākumiem pieder arī saistībā ar darba braucieniem un komandējumiem izmaksātās summas, kuras pārsniedz normatīvajos aktos, kas nosaka kārtību, kādā atlīdzināmi ar komandējumiem un darbinieku darba braucieniem saistītie izdevumi, noteiktās normas;

5) ienākums no alternatīvo ieguldījumu fonda, kas Latvijas Republikā ir nodibināts kā komandītsabiedrība;

6) *(izslēgts ar 01.12.2009. likumu);*

7) ienākums no Latvijas Republikā esoša nekustamā īpašuma izmantošanas;

7¹) ienākums no Latvijas Republikā esoša nekustamā īpašuma atsavināšanas un citu kapitāla aktīvu atsavināšanas ienākums atbilstoši šā likuma 11.⁹ pantam, izņemot ienākumu no publiskā apgrozībā esošu finanšu instrumentu atsavināšanas, arī no Latvijas vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts un pašvaldību parāda vērtspapīru atsavināšanas; *(ar 22.09.2011 likumu, kas stājās spēkā 19.10.2011)*

8) ienākums no kustamā īpašuma izmantošanas Latvijas Republikā;

7. Likuma 3.panta trešās daļas 8.punktu piemēro, ja nerezidents gūst ienākumu no tāda kustamā īpašuma izmantošanas, kas atrodas vai, šķērsojot Latvijas Republikas robežu, ir ievests valstī un ir iznomāts rezidenti vai nerezidentu (ārvalsts komersantu) pastāvīgajām pārstāvniecībām to saimnieciskās darbības veikšanai gan Latvijas Republikas teritorijā, gan ārvalstīs.

9) personiskās palīgsaimniecības, piemājas saimniecības, kā arī zemnieku un zvejnieku saimniecības ienākums no lauksaimnieciskās ražošanas;

9¹) ienākums no fiziskās personas īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izciršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas, kā arī atbalsta summas par saimnieciskās darbības

ierobežojumiem meža īpašniekiem, kuriem meža apsaimniekošana nav saimnieciskās darbības veids;

9²) ienākums no metāllūžņu pārdošanas

10) dividendes, ja šā likuma 9. pantā nav noteikts citādi;

10¹) dividendēm pielīdzināms ienākums un nosacītās dividendes, ja šā likuma 9. pantā nav noteikts citādi;

11) procentu ienākums un tam pielīdzināms ienākums, arī ar procentu ienākumu saistīts ienākums, izņemot:

a) procentu ienākumu no Latvijas vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts un pašvaldību vērtspapīriem,

b) procentu ienākumu, procentiem pielīdzināmo ienākumu, arī ar procentu ienākumu saistīto ienākumu no publiskā apgrozībā esošiem finanšu instrumentiem ;

12) samaksa par intelektuālo īpašumu:

a) autoratlīdzība (autortiesību un blakustiesību atlīdzība) par literatūras, zinātnes vai mākslas darbu radīšanu un atlīdzība par atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu radīšanu, ņemot vērā nosacīto izdevumu normu saskaņā ar šā likuma 10. panta pirmās daļas 4. punktu

b) maksājumi par pārējiem intelektuālā īpašuma veidiem;

8. Piemērojot likuma 3.panta trešās daļas 12.punktu, autortiesību un blakustiesību objektus un subjektus nosaka atbilstoši Autortiesību likumam, kā arī ievēro spēkā esošās nodokļu konvencijas.

9. Piemērojot likuma 3.panta trešās daļas 12.punktu, par samaksu par ienākumu no intelektuālā īpašuma uzskata jebkuru maksājumu, ko saņem kā kompensāciju par tiesībām izmantot autortiesības (ieskaitot blakustiesības) uz zinātnes, literatūras vai mākslas darbu (ieskaitot datorprogrammas, kinofilmas, videofilmas vai skaņu ierakstus, jebkuru patentu, firmas zīmi, dizainparaugu vai modeli, plānu, slepenu formulu vai procesu) vai par tiesībām izmantot ražošanas, komerciālās vai zinātniskās iekārtas, vai par to izmantošanu, vai par informāciju attiecībā uz rūpniecisku, komerciālu vai zinātnisku darbību un pieredzi.

10. Likuma 3.panta trešās daļas 12.punktu nepiemēro, ja tiek atsavināti intelektuālā īpašuma objekti, kuri ir uzskaitīti šo noteikumu 86.punktā. Ienākums no intelektuālā īpašuma objekta atsavināšanas, ja fiziskā persona atsavina intelektuālā īpašuma objektu, kurš nav šīs personas radīts, atbilstoši likuma 11.⁹ pantam ir ienākums no kapitāla - kapitāla pieaugums (*ar 18.12.2012. grozījumiem, kas stājās spēkā 29.12.2012.*).

13) apdrošināšanas atlīdzība, kas saskaņā ar dzīvības, veselības un negadījuma apdrošināšanas līgumu, kuru apdrošinātā interesēs noslēdzis darba devējs (vai cits apdrošinājuma ņēmējs — juridiskā persona), izmaksāta, pienākot apdrošināšanas līgumā paredzētajam līguma beigu termiņam vai laužot līgumu pirms termiņa;

14) pensijas, kas izmaksātas saskaņā ar Latvijas Republikas likumiem;

14¹) pensijai pielīdzināms ienākums

14²) valsts fondētās pensijas kapitāls, kuru valsts fondēto pensiju shēmas dalībnieka nāves gadījumā manto un kurš tiek aprēķināts mantiniekam pirms mantinieka saistību dzēšanas pret sociālās apdrošināšanas speciālo budžetu un valsts pamatbudžetu, kas izriet no sociālās apdrošināšanas pakalpojumu, valsts sociālo pabalstu un izdienes pensiju pārmaksām saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu", ja mantinieks izvēlēties to saņemt ar pārskaitījumu uz maksājumu kontu kredītiestādē;

15) papildpensijas kapitāls, kas veidojies no darba devēja veiktajām iemaksām privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētiem pensiju plāniem vai iemaksām privātā pensiju fonda pensiju plānā saskaņā ar Solidaritātes nodokļa likumu un izmaksāts pensiju plānu dalībniekiem;

16) *(izslēgts ar 15.12.2011. likumu);*

17) nekustamā īpašuma vērtības pieaugums vai tā daļa, kura iegūta, beidzoties nomas līgumam, un kuru nodrošināja iznomātajā īpašumā nomnieka veiktie rekonstrukcijas, restaurācijas, renovācijas, uzlabošanas vai citi kapitālie ieguldījumi, ja minēto pieaugumu vai tā daļu maksātājs nav kompensējis nomniekam;

11. Piemērojot likuma 3.panta trešās daļas 17.punktu, nekustamā īpašuma vērtības pieaugums vai tā daļa ir starpība starp nekustamajā īpašumā veikto rekonstrukcijas, restaurācijas, renovācijas, uzlabošanas vai citu kapitālo ieguldījumu summu un nekustamā īpašuma nolietojuma vērtību.

18) *(izslēgts ar 28.07.2017. likumu);*

19) *(izslēgts ar 28.07.2017. likumu);*

20) ienākums no privātajos pensiju fondos veikto iemaksu ieguldīšanas;

21) iznomāta personāla ienākums vai tam pielīdzināts ienākums neatkarīgi no tā, kas fiziskās personas labā saņem šo ienākumu;

22) ienākums no noslēgtajiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem ar līdzekļu uzkrāšanu;

- 23) ienākums no mūža pensijas apdrošināšanas līgumiem (ar uzkrāto fondētās pensijas kapitālu atbilstoši Valsts fondēto pensiju likumam), kas veidojas no apdrošinātāja piešķirtajām gratifikācijām
- 24) ienākumam pielīdzināmi aizdevumi;
- 25) samazinātu aizdevuma procentu maksājumu radītais ienākums;
- 26) izložu un azartspēļu laimesti, ja šā likuma 9. panta pirmās daļas 5. punktā nav noteikts citādi.
4. Atbilstoši šā panta trešās daļas 7.¹ punktam nerezidenta ienākums no Latvijā esoša nekustamā īpašuma atsavināšanas ietver arī ienākumu no kapitāla daļu, akciju vai cita veida līdzdalības atsavināšanas Latvijā vai ārvalstī izveidotā komercsabiedrībā vai citā personā (Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē), ja atsavināšanas gadā vai iepriekšējā gadā vairāk nekā 50 procentus no šādas personas aktīvu vērtības tieši vai netieši (caur līdzdalību vienā vai vairākās citās Latvijā vai ārvalstī izveidotās personās) veido vai ir veidojis Latvijā esošs nekustamais īpašums. Nekustamā īpašuma īpatsvaru personas aktīvu vērtībā nosaka, pamatojoties uz personas bilances datiem pēc stāvokļa attiecīgā gada sākumā. Ja nekustamā īpašuma īpatsvars aktīvu vērtībā iepriekšējā gada laikā ir mainījies, jo ir notikusi nekustamā īpašuma atsavināšana, kuras rezultāts ņemts vērā personas apliekamajā ienākumā, tad vērā ņem tikai nekustamā īpašuma īpatsvaru bilances aktīvu vērtībā atsavināšanas gadā.
5. Šā panta trešās daļas 7.¹, 10., 10.¹ un 11. punktā minēto ienākumu nosaka saskaņā ar šā likuma 11.⁹ pantu.
6. Nerezidenta ienākums, kas gūts kā sezonas laukstrādnieku ienākums, ar nodokli apliekams saskaņā ar šā likuma 11.¹² pantu.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 25.11.1999., 30.11.2000., 11.12.2003., 20.12.2004., 20.10.2005., 19.12.2006., 17.05.2007., 24.04.2008., 14.11.2008., 01.12.2009., 09.08.2010., 20.12.2010., 08.09.2011., 22.09.2011., 15.12.2011., 15.11.2012., 06.11.2013., 06.03.2014., 17.12.2014., 30.11.2015., 23.11.2016., 28.07.2017., 22.11.2017., 13.12.2018., 21.03.2019., ~~un 27.11.2020.~~ un 16.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2022.) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021. Grozījumus trešās daļas 12. punkta "a" apakšpunktā piemēro ar 01.07.2021. Sk. Pārejas noteikumu 162. punktu)

4. pants. Nodokļa aprēķināšanas un ņemšanas veids

1. Nodokli aprēķina un budžetā iemaksā:
- 1) (maksātāja) algas nodokli — darba devējs;

- 2) no ienākumiem, kas noteikti šā likuma 17.panta desmitajā un divpadsmitajā daļā, — to izmaksātājs;
- 3) no šā likuma 1.panta pirmās daļas 3.punktā minētajiem ienākumiem, samazināto patentmaksu — maksātājs;
- 4) ja maksātāju nodarbina darba devējs — ārvalstu nodokļu maksātājs, algas nodokli — darba devējs vai pats maksātājs;
- 5) tāda maksātāja algas nodokli, kura darbu apmaksā no Latvijas Republikai piešķirtajiem ārvalstu finanšu vai tehniskās palīdzības vai starptautisko finanšu institūciju aizdevuma līdzekļiem, — darba devējs vai pats maksātājs;

12. Fiziskā persona atbilstoši likuma 4.panta pirmās daļas 4. un 5.punktam pati aprēķina algas nodokli no saviem algota darba ienākumiem un iemaksā to **vienotajā nodokļu kontā budžetā**, ja algas nodokli par tās ienākumiem nemaksā darba devējs un ja šī persona:

12.1. ir darba attiecībās ar darba devēju, kurš ir ārvalstu privāto tiesību fiziskā vai juridiskā persona (nerezidents), kam Latvijas Republikā nav pastāvīgās pārstāvniecības;

12.2. ir darba attiecībās ar ārvalstu diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību Latvijas Republikā (attiecas uz šo pārstāvniecību vietējo personālu);

12.3. uz darba līguma pamata saņem atlīdzību par tāda darba izpildi, kas tiek finansēts no ārvalstu tehniskās palīdzības vai starptautisko finanšu institūciju aizdevuma līdzekļiem;

12.4. ir darba attiecībās ar darba devēju – fizisku personu, kas ir ārvalstu nodokļu maksātājs;

12.5. ir nacionālais eksperts, kas strādā citā valstī ar Eiropas Savienības līdzdalību finansēta starptautiska projekta ietvaros, un ienākuma izmaksātājs ir nerezidents.

13. Šo noteikumu 12.punktu nepiemēro, ja atbilstoši likuma 17.¹ pantam nodoklis ir ieturēts izmaksas vietā.

14. Piemērojot likuma 4.panta pirmās daļas 4. un 5.punktu, ja darba devējam – nerezidentam Latvijas Republikā ir pastāvīgā pārstāvniecība, algas nodokli vispārējā kārtībā aprēķina un **budžetā-vienotajā nodokļu kontā** iemaksā darba devējs (tā pastāvīgā pārstāvniecība).

15. Šo noteikumu 12.punktā minētās fiziskās personas – rezidenti reģistrējas Valsts ieņēmumu dienestā līdz tā mēneša beigām, kas seko mēnesim, kurā fiziskā persona ir stājusies darba attiecībās ar likuma 4.panta pirmās daļas 4. un 5.punktā minēto darba devēju, un algas nodokli par kalendāra mēnesī saņemto atalgojumu samaksā likuma 17.panta 9.¹ daļā noteiktajā termiņā. Reģistrējoties par algas nodokļa maksātāju, fiziskā persona uzrāda ar darba devēju noslēgto darba līgumu. Ja fiziskā persona – rezidents Valsts ieņēmumu dienestā reģistrējusies mēnesī, kas

seko mēnesim, kurā tā ir stājusies darba attiecībās ar minēto darba devēju, tad, izdarot algas nodokļa maksājumu pirmo reizi, fiziskā persona nodokli samaksā par mēnesi, kurā tā ir stājusies darba attiecībās, un tam sekojošo mēnesi.

16. Šo noteikumu 12.punktā minētās fiziskās personas – nerezidenti reģistrējas Valsts ieņēmumu dienestā līdz tā mēneša beigām, kurš seko mēnesim, kurā fiziskā persona ieradusies Latvijas Republikā veikt algotu darbu ārvalsts darba devēja labā. Ja fiziskā persona – nerezidents Valsts ieņēmumu dienestā reģistrējusies mēnesī, kas seko mēnesim, kurā tā ir ieradusies Latvijas Republikā veikt algotu darbu ārvalsts darba devēja labā, tad, izdarot algas nodokļa maksājumu pirmo reizi, fiziskā persona – nerezidents nodokli samaksā par mēnesi, kurā tā ir stājusies darba attiecībās, un tam sekojošo mēnesi.

17. Šo noteikumu 12.punktā minētās fiziskās personas – rezidenti, aprēķinot algas nodokli, kalendāra mēneša apliekamo ienākumu nosaka kā starpību starp algota darba ienākumiem saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ienākumiem, par kuriem jāmaksā algas nodoklis, un mēneša neapliekamā minimuma, nodokļa atvieglojumu un attiecīgajam mēnesim aprēķināto valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu summu.

18. Šo noteikumu 12., 14., 15. un 17.punkts nav attiecināms uz tādām fiziskajām personām – Latvijas Republikas pastāvīgajiem iedzīvotājiem, kuru darba devējs ir ārvalstu nodokļa maksātājs, ja minētās personas strādā sava darba devēja labā ārpus Latvijas Republikas. Šīs personas par ienākumiem, kas taksācijas gada laikā gūti uz darba attiecību pamata ar ārvalsts darba devēju, likumā noteiktajā termiņā un kārtībā iesniedz gada ienākumu deklarāciju.

6) (maksātāja) algas nodokli no šā likuma 8.panta otrajā daļā minētajiem ienākumiem zaudējumu atlīdzinājuma ietvaros — valsts pārvaldes iestāde, pašvaldības iestāde, cita atvasināta publisko tiesību juridiskā persona vai iestāde ar patstāvīgu budžetu, kas uz iestādes lēmuma vai tiesas nolēmuma pamata saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likumu izmaksā attiecīgi no valsts budžeta, pašvaldības budžeta, citas atvasinātas publisko tiesību juridiskās personas budžeta vai iestādes ar patstāvīgu budžetu līdzekļiem zaudējumu atlīdzinājumu, kas ir saistīts ar esošām vai bijušām darba (dienesta) attiecībām;

7) (maksātāja) sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokli - sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājs.

2. Maksātājs, izņemot personas, kas minētas šā likuma 20.pantā, maksā nodokli atbilstoši deklarācijai rezumējošā kārtībā. Taksācijas gada laikā tiek izdarīti nodokļa avansa maksājumi.

3. Avansa maksājumu apmēru maksātājam, kas gūst ienākumus no saimnieciskās darbības, no kuras ienākumiem jāmaksā iedzīvotāju ienākuma nodoklis, nosaka saskaņā ar šā likuma 18.pantu.

4. Fiziskajai personai — nerezidentam, iegūstot rezidenta statusu, nerezidenta statusā aprēķinātais un budžetā iemaksātais nodoklis ir galīgais nodoklis.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999., 30.11.2000., 11.12.2003., 20.10.2005., 19.12.2006., 08.11.2007., 01.12.2009., 08.09.2011., 06.11.2013., 06.03.2014. un 13.12.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2019.)

5. pants. Ierobežojumi darba devējam

(Izslēgts ar 30.11.2000. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2001.)

6.pants. Ierobežojumi maksātājam

1. Katram Latvijas Republikas iedzīvotājam var būt tikai viena algas nodokļa grāmatiņa (turpmāk - grāmatiņa), kuru piešķir Valsts ieņēmumu dienests. Grāmatiņa iesniedzama vienā ienākuma gūšanas vietā pēc maksātāja izvēles. ~~Mikrouzņēmuma darbiniekam~~ **Mikrouzņēmumu nodokļa maksātājam** nav tiesību iesniegt grāmatiņu ienākuma gūšanas vietā.

2. Ministru kabinets nosaka grāmatiņas piešķiršanas un iesniegšanas kārtību, grāmatiņā iekļaujamās ziņas, kā arī kārtību, kādā Valsts ieņēmumu dienests sniedz informāciju darba devējam vai citai institūcijai par izmaiņām attiecībā uz maksātājam piemērojamiem atvieglojumiem.

(06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014. Panta jaunā redakcija stājas spēkā 01.06.2014. Sk. Pārejas noteikumu 100.punktu)

(06.11.2013. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

6.¹ pants. No Latvijas dalības Eiropas Savienībā izrietošie speciālie nosacījumi

Lai atbilstoši Eiropas Savienības dibināšanas līgumam nodrošinātu brīvu personu, preču, pakalpojumu un kapitāla kustību:

1) Valsts ieņēmumu dienests iekšzemes nodokļa maksātāja ienākumiem, kas gūti citās Eiropas Savienības dalībvalstīs vai Eiropas Ekonomikas zonas valstīs (šo ienākumu izcelsmes valsts ir cita Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts), piemēro tādus pašus nosacījumus kā Latvijā gūtajiem ienākumiem, ja vien šajā likumā nav noteikts citādi;

2) ārvalstu nodokļu maksātājs, kas ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, ir tiesīgs, aprēķinot nodokli, piemērot nodokļa atbrīvojumus un veikt likumā noteiktos atskaitījumus (neapliekamo minimumu,

atvieglojumus par apgādībā esošām personām, attaisnotos izdevumus, kā arī no taksācijas gada ienākuma atskaitīt valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas) tādā pašā apmērā kā rezidents, ja viņš taksācijas gada laikā Latvijā guvis ienākumu, kurš ir lielāks par 75 procentiem no visiem kopējiem nerezidenta gūtajiem ienākumiem.

(16.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

II nodaļa

GADA APLIEKAMĀ IENĀKUMA NOTEIKŠANA

7. pants. Maksātāja gada ienākums

Maksātāja gada ienākums ir visa taksācijas perioda (kalendārā gada) laikā iegūto naudas, naturālo vērtību un saņemto pakalpojumu kopums.

(31.05.1995. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.07.1995.)

8. pants. Gada apliekamā ienākuma avoti

1. Maksātāja gada apliekamo ienākumu veido ienākumi, par kuriem ir jāmaksā algas nodoklis atbilstoši šā panta otrajai, ceturtajai un piektajai daļai, un pārējie šā panta trešajā daļā minētie ienākumi.

2. Pie ienākumiem, par kuriem ir jāmaksā algas nodoklis, atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem tiek pieskaitīta darba alga, prēmijas, vienreizēja un sistemātiska atlīdzība un citi ienākumi, ko darbinieks saņem uz pašreizējo vai iepriekšējo darba attiecību pamata komercsabiedrībās, kooperatīvajās sabiedrībās, Eiropas komercsabiedrībās, Eiropas kooperatīvajās sabiedrībās, Eiropas ekonomisko interešu grupās, valsts un pašvaldību iestādēs, biedrībās, nodibinājumos, individuālajos uzņēmumos, zemnieku vai zvejnieku saimniecībās, organizācijās un no fiziskajām personām (arī individuālā komersanta), kā arī atlīdzība par valsts dienesta pienākumu izpildi un ienākumi no cita darba līguma izpildes.

18.¹ Piemērojot likuma 8. panta otro daļu, ienākumi, par kuriem jāmaksā algas nodoklis, ir jebkuri uz pašreizējo vai iepriekšējo darba vai dienesta attiecību pamata darbiniekam vai personai, kura ir dienestā (turpmāk - darbinieks), izdarītie maksājumi vai labums, ko darbinieks tieši vai netieši gūst naudā vai citās lietās no darba devēja, ja šajos noteikumos nav noteikts citādi.

(MK 23.09.2014. noteikumu Nr.564 redakcijā)

18.² Piemērojot likuma 8. panta otro daļu, ienākumi, par kuriem nav jāmaksā algas nodoklis, ir šādi:

18.² 1. darba devēja izdevumi, kas nepieciešami Darba aizsardzības likuma 15., 22. un 25. pantā noteikto darba aizsardzības prasību izpildei;

18.² 2. darba devēja piešķirtie labumi un maksājumi, kas saistīti ar izdevumiem, kuri radušies darbiniekam sakarā ar darba pienākumu izpildi, kā arī maksājumi, ko darba devējs veicis, lai kompensētu darbinieka izdevumus, kas saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu un likumu "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" attiecināmi uz darba devēja izdevumiem;

18.² 3. darba devēja segtie izdevumi:

18.² 3.1. par darbinieka apmācību, lai iegūtu, uzlabotu vai paplašinātu darbā, profesijā, amatā vai arodā nepieciešamās iemaņas un zināšanas (izņemot vispārējās izglītības iegūšanu un augstākās izglītības iegūšanu);

18.² 3.2. par darbinieka profesionālās sagatavotības paaugstināšanu kursus un semināros;

18.² 3.3. par Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādes vai Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālo dienesta pakāpi vai karavīru attiecīgās dienesta pienākumu izpildei nepieciešamās izglītības iegūšanu saskaņā ar Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumu;

18.² 3.4. par darbinieku veselības aprūpi un sociālo rehabilitāciju Ministru kabineta noteikto normu ietvaros;

18.² 4. izdevumi, ko darba devējs sedz, sešus mēnešus pēc darbinieka norīkošanas darbā uz citu darba devēja norādītu vietu veicot maksājumus par darbinieka iepriekšējā dzīvokļa īri un komunālajiem pakalpojumiem, ja darbinieka ģimene paliek iepriekšējā dzīvesvietā;

18.² 5. izdevumi, ko darba devējs sedz, sešus mēnešus pēc darbinieka norīkošanas darbā uz citu darba devēja norādītu vietu kompensējot starpību starp darbinieka iepriekšējā dzīvokļa īres un komunālo pakalpojumu maksājumiem un viņa dzīvokļa īres un komunālo pakalpojumu maksājumiem citā apdzīvotā vietā, uz kuru darba pienākumu dēļ darbinieks un viņa ģimene ir pārcēlušies pēc darba devēja norādījuma;

18.² 6. izdevumi par Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādes vai Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālo dienesta pakāpi vai karavīru pārcelšanu dienesta interesēs uz citu apdzīvotu vietu, kompensējot dzīvojamās telpas īres un komunālo

pakalpojumu maksājumus saskaņā ar Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumu;

18.² 7. to darbinieka izdevumu kompensācija, kas saistīti ar pārcelšanos uz citu dzīvesvietu Latvijā vai ārpus tās sakarā ar viņa iecelšanu citā amatā vai šādas iecelšanas izbeigšanu;

18.² 8. izdevumi, kas saistīti ar izklaides pasākumiem, ceļojumiem, ārstniecību, izglītību (arī darba devēja stipendijas), ēdināšanu un atspirdzinošu dzērienu iegādi, ja attiecīgie izdevumi nav sadalāmi personāli un ir iekļauti darba devēja apliekamajā ienākumā;

18.² 9. darba devēja dāvanas, kuru kopējā vērtība taksācijas gada laikā nepārsniedz 15 euro;

18.² 10. darba devēja darbiniekam piešķirtie apbalvojumi, kam nav atlīdzības nozīmes rakstura, bet ir morāla novērtējuma raksturs.

(MK 23.09.2014. noteikumu Nr. 564 redakcijā, kas grozīta ar MK 29.11.2016. noteikumiem Nr. 749; MK noteikumiem Nr. 675)

18.² 11. personāla ilgtspējas pasākumu izdevumi, kas Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē nav ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekams objekts, neatkarīgi no tā, vai attiecīgie izdevumi ir vai nav sadalāmi personāli, kā arī izdevumi darbinieka nogādāšanai no dzīvesvietas uz darbu un no darba uz dzīvesvietu, ja darba specifikas dēļ darbiniekam nav iespējams nokļūt darbā vai pēc darba dzīvesvietā ar sabiedrisko transportu vai sabiedriskā transporta izmantošana, vērtējot pēc ceļā pavadītā laika un sabiedriskā transporta kursēšanas laika grafika, nav lietderīga salīdzinājumā ar darba devēja nodrošināto transporta pakalpojumu.

(MK 23.09.2014. noteikumu Nr. 564 redakcijā, kas grozīta ar MK 29.11.2016. noteikumiem Nr. 749; MK 14.11.2017. noteikumiem Nr. 675; MK 14.12.2021. noteikumiem Nr. 842)

18.³ Piemērojot likuma 8. panta otro daļu, ar algas nodokli apliek pārējos ienākumus, kas nav minēti šo noteikumu 18.2 punktā, tai skaitā:

18.³ 1. darba samaksu vai citu atlīdzību, ko izmaksā darba devējs, arī visas piemaksas pie darba algas, atvaļinājuma samaksu un atvaļinājuma pabalstu, komisijas naudu, prēmijas, pabalstus, kā arī darba līgumā par darba nosacījumu maiņu paredzēto atlīdzību;

18.³ 2. atlaišanas pabalstu un citus maksājumus, kurus darba devējs izmaksā darbiniekam atlaišanas gadījumā vai darbam noteiktu ierobežojumu gadījumā;

18.³ 3. darba devēja dāvanas un balvas darbiniekam;

18.³ 4. darba devēja doto labumu darbinieka, viņa ģimenes locekļu vai darbinieka un viņa ģimenes locekļu personīgajam patēriņam, kas izpaužas īpašuma nodošanas vai īpašuma lietošanas tiesību nodošanas veidā vai sniegto vai apmaksāto pakalpojumu veidā. Algas nodoklis maksājams saskaņā ar attiecīgā labuma tirgus vērtību neatkarīgi no tā, vai darbinieks var to pārvērst naudas izteiksmē vai nevar, par šādu darba devēja doto labumu:

18.³ 4.1. labumu, kas gūts, darba devējam sedzot izdevumus par darbinieka dzīvojamo telpu, vasarnīcas, garāžas un saimniecības ēku īri un komunālajiem pakalpojumiem, patērēto elektroenerģiju, tālruņa abonēšanu un sarunu apmaksu;

18.³ 4.2. darba devēja apmaksātajiem izdevumiem, kas saistīti ar darbinieka mājsaimniecībai nepieciešamā personāla algošanu;

18.³ 4.3. labumu, kas gūts, lietojot dzīvokli, kura uzturēšanas izdevumus sedz darba devējs (darba devēja atbilstošo izmaksu apmērs);

18.³ 5. jebkurus tiešos vai netiešos darba devēja pabalstus un darbinieka un viņa ģimenes locekļu izdevumus, kuri ir sadalāmi personāli un ir saistīti ar izklaides pasākumiem, ceļojumiem, ārstniecību, izglītību (arī darba devēja stipendijas), ēdināšanu un atspirdzinošu dzērienu iegādi un kurus sedz darba devējs;

18.³ 6. citus ienākumus, maksājumus un labumus, kas nav minēti šo noteikumu 18.2 punktā.

(MK 23.09.2014. noteikumu Nr.564 redakcijā)

18.⁴ Piemērojot likuma 8. panta otro daļu, algas nodoklis jāmaksā par ienākumiem, kas gūti kā starpība starp darbinieka noguldījumam (depozītam) noteikto procentu likmi un kredītiestādes noteikto noguldījuma (depozīta) parasto procentu likmi, ja darba devējs noteicis darbinieka noguldījumam (depozītam) augstākus noguldījuma (depozīta) procentus par attiecīgajā kredītiestādē noteiktajiem parastajiem noguldījuma (depozīta) procentiem.

(MK 23.09.2014. noteikumu Nr.564 redakcijā)

18.⁵ Piemērojot likuma 8. panta otro daļu, algas nodoklis jāmaksā par labumu, ko darbinieks guvis (mājsaimniecībai vai personīgajam patēriņam) no darba devēja konta kredītiestādē apmaksātajiem izdevumiem (arī izmantojot debetkarti un kredītkarti), ja darbinieks nav atmaksājis darba devējam šos izdevumus.

(MK 23.09.2014. noteikumu Nr.564 redakcijā)

2.¹ Algas nodokli maksā par ienākumu, kas gūts par pienākumu pildīšanu Latvijas Republikā reģistrētas kapitālsabiedrības, kooperatīvās sabiedrības, Eiropas komercsabiedrības, Eiropas kooperatīvās sabiedrības padomē vai valdē, neatkarīgi no tā, vai ienākums tiek saņemts no Latvijas Republikā reģistrētas kapitālsabiedrības vai citas kapitālsabiedrības, kas nav Latvijas Republikas rezidents, kā arī par ienākumu, kas gūts par pienākumu pildīšanu vēlētajā valsts

pārvaldes institūcijā, citā vēlētā amatā un amatā, kurā persona iecelta, pamatojoties uz Saeimas, Ministru kabineta vai pašvaldības domes lēmumu.

18.⁶ Piemērojot likuma 8. panta 2.¹ daļu, ienākumu, par kuru maksājams algas nodoklis, nosaka saskaņā ar šo noteikumu 18.¹, 18.³, 18.⁴ un 18.⁵ punktu.

(MK 23.09.2014. noteikumu Nr.564 redakcijā)

2.² Uzskata, ka fiziskā persona (maksātājs) gūst ienākumu, par kuru jāmaksā algas nodoklis, ja tiek konstatēta vismaz viena no šādām pazīmēm:

- 1) maksātāja ekonomiskā atkarība no personas, kurai tas sniedz pakalpojumus;
- 2) finansiālā riska neuzņemšanās peļņu nenesoša darba izpildes vai zaudētu debitoru parādu gadījumā;
- 3) maksātāja integrācija uzņēmumā, kuram viņš sniedz savus pakalpojumus. Integrācija uzņēmumā šā panta izpratnē ir darba vai atpūtas vietas esamība, pienākums ievērot uzņēmuma iekšējās kārtības noteikumus un citas līdzīgas pazīmes;
- 4) maksātāja faktisko brīvdienu un atvaļinājumu esamība un to ņemšanas kārtības saistība ar uzņēmuma iekšējo darba kārtību vai citu uzņēmumā nodarbināto fizisko personu darba grafiku;
- 5) maksātāja darbība notiek citas personas vadībā vai kontrolē, maksātājam nav iespējas piesaistīt darbu izpildē savu personālu vai izmantot apakšuzņēmējus;
- 6) maksātājs nav pamatlīdzekļu, materiālu un citu saimnieciskajā darbībā izmantoto aktīvu īpašnieks (šis kritērijs neattiecas uz personīgo autotransportu vai atsevišķiem personīgajiem instrumentiem, kas izmantoti darba uzdevumu izpildei).

2.³ Šā panta otrajā un 2.¹ daļā minētais ienākums ietver arī darbiniekam, dalībniekam, kapitālsabiedrības valdes loceklim vai padomes loceklim, personai, kas pilda pienākumus vēlētā amatā, kā arī šo personu ģimenes locekļiem (turpmāk — labuma guvējs) doto labumu no darba devējam piederoša vai darba devēja rīcībā esoša vieglā pasažieru automobiļa izmantošanas tādiem uzdevumiem vai vajadzībām, kas nav saistītas ar darba vai dienesta pienākumu vai darba devēja saimnieciskās darbības veikšanu, ja labuma gūšanas mēnesī par vieglo pasažieru automobili nemaksā uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli. Šīs panta daļas izpratnē par fiziskās personas ģimenes locekļiem uzskatāmi tās vecāki, vecvecāki, laulātais, bērni un mazbērni. Par gūto labumu no darba devējam piederoša vai darba devēja rīcībā esoša vieglā pasažieru automobiļa izmantošanas, ja par vieglo pasažieru automobili nemaksā uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli, ir jāmaksā algas nodoklis. (ar 15.11.2012 likumu, kas stājās spēkā 01.01.2013.)

2.⁴ Attiecībā uz gūto labumu no vieglajiem transportlīdzekļiem, kuri atbrīvoti no aplikšanas ar uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli saskaņā ar Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa

un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma 14.panta pirmās daļas 6.punktu, šā panta 2.³ daļu nepiemēro Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma 14.panta pirmās daļas 6.punkta prasībām atbilstošam komersantam (arī nerezidenta pastāvīgajai pārstāvniecībai), tā padomes vai valdes locekļiem un darbiniekiem, kā arī zemnieku saimniecības īpašniekam, tā ģimenes locekļiem un darbiniekiem. Šā panta 2.³ daļa nav piemērojama zvejnieka saimniecības īpašniekam, tā ģimenes locekļiem un darbiniekiem un normatīvajos aktos noteiktajiem atbalsta piešķiršanai nepieciešamajiem ikgadējās atbilstības kritērijiem atbilstošas lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības padomes un valdes locekļiem un darbiniekiem nodoklis (*ar 15.11.2012 likumu, kas stājās spēkā 01.01.2013*).

2.⁵ Par ienākumu, par kuru jāmaksā algas nodoklis, uzskata arī ienākumu, kas gūts, īstenojot akciju (Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē) pirkuma tiesības, kuras darbiniekam, padomes vai valdes loceklim uz darba attiecību pamata piešķiris darba devējs vai kapitālsabiedrība, kas ir ar darba devēju saistīta persona likuma “Par nodokļiem un nodevām” izpratnē. Ienākumu, kas gūts, īstenojot šajā daļā minētās akciju pirkuma tiesības, ar nodokli neapliek šā likuma 9.panta pirmās daļas 43.punktā minētajos gadījumos.

2.⁶ Šā panta 2.⁵ daļas, kā arī šā likuma 9.panta pirmās daļas 43.punkta, 9.panta vienpadsmitās daļas un 11.¹¹ panta izpratnē darba attiecībām ar kapitālsabiedrības padomi vai valdi pielīdzina arī uz cita veida līguma pamata nodibinātas attiecības, uz kuru pamata kapitālsabiedrības padomes vai valdes locekļi pilda savus pienākumus kapitālsabiedrībā, savukārt kapitālsabiedrības padomes vai valdes locekli pielīdzina darbiniekam (*ar 15.11.2012 likumu, kas stājās spēkā 01.01.2013*).

2.⁷ Algota darba ienākumam pielīdzina arī izsniegto skaidrās vai bezskaidrās naudas avansu, ko darbiniekam, valdes loceklim, padomes loceklim, īpašniekam, dalībniekam vai biedram piešķir komercsabiedrības, kooperatīvās sabiedrības, Eiropas komercsabiedrības, Eiropas kooperatīvās sabiedrības, Eiropas ekonomisko interešu grupas, biedrības, nodibinājumi, individuālie uzņēmumi, zemnieku vai zvejnieku saimniecības, organizācijas, individuālie komersanti vai fiziskās personas, kas reģistrējušās Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējas, ja par to vai tā daļu nav veikts norēķins 90 dienu laikā pēc komandējuma vai darba brauciena beigām, bet pārējos gadījumos - 90 dienu laikā no skaidrās vai bezskaidrās naudas avansa izsniegšanas dienas. Šīs daļas izpratnē 90 dienu periodu skaita ar nākamo dienu pēc komandējuma vai darba brauciena beigām vai pēc skaidrās vai bezskaidrās naudas avansa izsniegšanas dienas (*ar 15.11.2012 likumu, kas stājās spēkā 01.01.2013*).

2.⁸ Šā panta 2.⁷ daļu nepiemēro, ja kopējā izsniegto skaidrās vai bezskaidrās naudas avansu atlikusī summa, kura ir avansa saņēmēja rīcībā, nepārsniedz valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēru (*ar 15.11.2012 likumu, kas stājās spēkā 01.01.2013*).

2.⁹ Uzskata, ka kapitālsabiedrības valdes loceklis guvis ar algas nodokli apliekamu ienākumu, kas atbilst normatīvajos aktos noteiktajam minimālās mēneša darba algas apmēram kārtējā taksācijas gada mēnesī, kad kapitālsabiedrībā nav bijis neviena darbinieka vai valdes locekļa, kas gūst atlīdzību, kura nav mazāka par normatīvajos aktos noteikto minimālo mēneša darba algas apmēru, ja attiecīgā taksācijas gada mēneša apgrozījums ir lielāks par normatīvajos aktos noteikto piecu minimālo mēneša darba algu apmēru.

18.⁷ Piemērojot likuma 8. panta 2.⁹ daļu kapitālsabiedrībās, kurās neviens darbinieks vai valdes loceklis nesaņem algota darba ienākumus vismaz minimālās mēneša darba algas apmērā, bet kurās konkrētajā mēnesī ir apgrozījums vismaz piecu minimālo mēneša darba algu apmērā, jāmaksā algas nodoklis par katru valdes locekli no objekta, kas ir vismaz minimālās algas apmērā (likuma 8. panta 2.⁹ daļas piemērošanas piemēri – šo noteikumu 1. pielikumā (1. un 2. piemērs)).

(MK 29.11.2016. noteikumu Nr. 749 redakcijā, kas stājas spēkā 02.12.2016.)

1.pielikums

Ministru kabineta

2010.gada 21.septembra noteikumiem Nr.899

Likuma 8. panta 2.⁹ daļas un piektās daļas piemērošanas piemēri

(Pielikums MK 29.11.2016. noteikumu Nr. 749 redakcijā, kas grozīta ar MK 14.11.2017. noteikumiem Nr.675)

1. Ja kapitālsabiedrības attiecīgā taksācijas gada mēneša apgrozījums ir lielāks par normatīvajos aktos noteikto piecu minimālo mēneša darba algu apmēru un nav darbinieka, kas saņem vismaz minimālo mēneša darba algu, bet kapitālsabiedrībā ir divi valdes locekļi, no kuriem vienam ir noteikta alga 600 *euro* mēnesī un ir slimības lapa "B", savukārt otram tiek maksāta alga, kas ir mazāka par minimālo mēneša darba algu (piemēram, 200 *euro* mēnesī), par pirmo kapitālsabiedrības valdes locekli (kuram ir slimības lapa "B") nav jāaprēķina algas nodoklis no nosacītā ienākuma minimālās algas apmērā. Par otro valdes locekli jāpiemaksā starpība starp nodokļiem no noteiktās minimālās mēneša darba algas un no valdes locekļa algas, kas ir mazāka par minimālo algu.

2. Ja kapitālsabiedrības attiecīgā taksācijas gada mēneša apgrozījums ir lielāks par normatīvajos aktos noteikto piecu minimālo mēneša darba algu apmēru un nav cita darbinieka, kas saņem vismaz minimālo darba algu, bet kapitālsabiedrībā ir viens valdes loceklis, kam nepilnu vai pilnu mēnesi ir darbspējas lapa "B", par kapitālsabiedrības valdes locekli jāaprēķina algas nodoklis no nosacītā ienākuma minimālās algas apmērā.
(papildināts ar MK 29.11.2016. noteikumiem Nr. 749, kas stājas spēkā 02.12.2016.)

18.⁸ Piemērojot likuma 8. panta 2.⁹ daļu, kapitālsabiedrības apgrozījums ir ieņēmumi no kapitālsabiedrības pamatdarbības, produkcijas pārdošanas un pakalpojumu sniegšanas, no kuriem atskaitīta tirdzniecības atlaide un citas piešķirtās atlaides, kā arī pievienotās vērtības nodoklis un citi nodokļi, kas tieši saistīti ar pārdošanu.

(MK 23.09.2014. noteikumu Nr.564 redakcijā, kas stājās spēkā 26.09.2014.)

2.¹⁰ Šā panta 2.⁹ daļu nepiemēro:

1) ja kāds valdes loceklis kapitālsabiedrībā, kas atbilst šā panta 2.9 daļā minētajiem kritērijiem, kā valdes loceklis citā kapitālsabiedrībā kārtējā mēnesī gūst atlīdzību, kura nav mazāka par normatīvajos aktos noteikto piecu minimālo mēneša darba algu apmēru, un abas kapitālsabiedrības ir vienā uzņēmumu grupā;

2) tajā kalendāra gadā, kad kapitālsabiedrība reģistrēta Uzņēmumu reģistrā.

2.¹¹ Sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokli maksā par sezonas laukstrādnieku ienākumu saskaņā ar šā likuma 11.¹² pantu.

2.¹² (Izslēgta ar 27.11.2020. likumu. Sk. Pārejas noteikumu 162. punktu)

3. Pie pārējiem fiziskās personas ienākumiem, par kuriem ir jāmaksā nodoklis, tiek pieskaitīti:

1) ienākumi no individuālā darba, uzņēmuma līguma, komercaģenta un māklera darbības;

2) ienākumi no individuālā uzņēmuma, arī no zemnieku vai zvejnieku saimniecības, ja tie nav uzņēmumu ienākuma nodokļa objekts, un ienākumi no individuālā komersanta darbības;

3) ienākumi no ārvalsts personālsabiedrības, ja šī personālsabiedrība ārvalstī nav uzņēmumu ienākuma nodokļa vai tam pielīdzināma nodokļa maksātāja, kā arī no alternatīvo ieguldījumu fonda, kas ir nodibināts kā komandītsabiedrība;

4) ienākumi, ko komercsabiedrības, kooperatīvās sabiedrības, organizācijas, biedrības un nodibinājuma dalībnieki (biedri) saņem komercsabiedrības, kooperatīvās sabiedrības, organizācijas, biedrības un nodibinājuma likvidācijas vai reorganizācijas gadījumā, ja šā likuma 9. panta pirmās daļas 2.2 punktā nav noteikts citādi;

19. Likuma 8.panta trešās daļas 4.punktā minētos ienākumus, ko kooperatīvās sabiedrības, biedrības, nodibinājuma vai citas privāto tiesību juridiskās personas dalībnieki saņem likvidācijas vai reorganizācijas gadījumā, nosaka kā starpību starp šīs kooperatīvās sabiedrības, biedrības, nodibinājuma vai citas privāto tiesību juridiskās personas likvidācijas vai reorganizācijas gadījumā saņemto vērtību un ieguldījuma vērtību, ko persona veikusi šajā kooperatīvajā sabiedrībā, biedrībā, nodibinājumā vai citā privāto tiesību juridiskajā personā.

5) ienākumi no nekustamā īpašuma (ēku, ēku daļu, dzīvokļu, zemes) iznomāšanas vai izīrēšanas;

- 6) ienākumi no lietas (zemes, telpas) nodošanas tālāk apakšnomniekam vai apakšīrniekam;
- 7) ienākumi no kustamās mantas iznomāšanas;
- 8) samaksa par intelektuālo īpašumu;

20. Piemērojot likuma 8.panta trešās daļas 8.punktu, par ienākumu no intelektuālā īpašuma un no tiesībām uz intelektuālo īpašumu uzskata jebkuru maksājumu, ko fiziskā persona saņem kā kompensāciju par jebkurām autortiesībām (ieskaitot blakustiesības) vai par tiesībām izmantot autortiesības (ieskaitot blakustiesības) uz zinātnes, literatūras vai mākslas darbu (ieskaitot datorprogrammas, kinofilmas, videofilmas vai skaņu ierakstus, jebkuru patentu, firmas zīmi, dizainparaugu vai modeli, plānu, slepenu formulu vai procesu), vai par tiesībām izmantot ražošanas, komerciālās vai zinātniskās iekārtas, vai par to izmantošanu, vai par informāciju attiecībā uz rūpniecisku, komerciālu vai zinātnisku darbību un pieredzi.

9) no komersantiem, kooperatīvajām sabiedrībām, individuālajiem uzņēmumiem, zemnieku vai zvejnieku saimniecībām, iestādēm, organizācijām, biedrībām un nodibinājumiem saņemtie dāvinājumi, kā arī no fiziskās personas — saimnieciskās darbības veicējas — saņemtie dāvinājumi, ko izmaksājusi fiziskā persona saimnieciskās darbības ietvaros;

10) pensijas neatkarīgi no to izmaksas avota;

10¹) pensijai pielīdzināms ienākums;

10²) valsts fondētās pensijas kapitāls, kuru valsts fondēto pensiju shēmas dalībnieka nāves gadījumā manto un kurš tiek aprēķināts mantiniekam pirms mantinieka saistību dzēšanas pret sociālās apdrošināšanas speciālo budžetu un valsts pamatbudžetu, kas izriet no sociālās apdrošināšanas pakalpojumu, valsts sociālo pabalstu un izdienes pensiju pārmaksām saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu", ja mantinieks izvēlēties to saņemt ar pārskaitījumu uz maksājumu kontu kredītiestādē;

11) ienākumi no nekustamā īpašuma atsavināšanas un citu kapitāla aktīvu atsavināšanas ienākums atbilstoši šā likuma 11.⁹ pantam, ja šā likuma 9.pantā nav noteikts citādi;

11¹) citi ienākumi no kapitāla, kas nav minēti šīs daļas 11., 12., 13., 18. un 20.punktā;

21. Piemērojot likuma 8.panta trešās daļas 11.¹ punktu, par citiem ienākumiem no kapitāla uzskatāmi arī ienākumi no darījumiem un atvasinātajiem finanšu instrumentiem, kas minēti Finanšu instrumentu tirgus likumā, kā arī ienākumi, ko maksātājs saņēmis no Finanšu instrumentu tirgus likumā paredzēto ieguldītāja finanšu instrumentu individuālas pārvaldīšanas saskaņā ar ieguldītāju pilnvarojumu (portfeļa pārvaldības pakalpojums).

12) dividendes, ja šā likuma 9. pantā nav noteikts citādi;

12¹) dividendēm pielīdzināms ienākums un nosacītās dividendes, ja šā likuma 9. pantā nav noteikts citādi;

12²) ienākumi no būtiskas līdzdalības ārvalstu sabiedrībā atbilstoši šā likuma 17.³ panta nosacījumiem neatkarīgi no tā, vai ārvalstu sabiedrības peļņa ir tikusi sadalīta (*ar 15.11.2012 likumu, kas stājās spēkā 01.01.2013*);

13) procentu ienākumi un tiem pielīdzināmie ienākumi, arī ar procentu ienākumu saistītie ienākumi;

14) nekustamā īpašuma vērtības pieaugums vai tā daļa, kura iegūta, beidzoties nomas līgumam, un kuru nodrošināja iznomātajā īpašumā nomnieka veiktie rekonstrukcijas, restaurācijas, renovācijas, uzlabošanas vai citi kapitālie ieguldījumi, ja minēto pieaugumu vai tā daļu maksātājs nav kompensējis nomniekam;

22. Piemērojot likuma 8.panta trešās daļas 14.punktu, nekustamā īpašuma vērtības pieaugums vai tā daļa ir starpība starp nekustamajā īpašumā veikto rekonstrukcijas, restaurācijas, renovācijas, uzlabošanas vai citu kapitālo ieguldījumu summu un nekustamā īpašuma nolietojuma vērtību.

15) ienākumi no fiziskās personas īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izcīršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas, kā arī atbalsta summas par saimnieciskās darbības ierobežojumiem meža īpašniekiem, kuriem meža apsaimniekošana nav saimnieciskās darbības veids;

15¹) ienākumi no metāllūžņu pārdošanas (*ar 22.09.2011. likumu, kas stājās spēkā 19.10.2011.*);

16) (*izslēgts ar 28.07.2017. likumu*);

17) (*izslēgts ar 28.07.2017. likumu*);

18) ienākumi no privātajos pensiju fondos veikto iemaksu ieguldīšanas;

19) iznomāta personāla ienākums vai tam pielīdzināts ienākums neatkarīgi no tā, kas fiziskās personas labā saņem šo ienākumu;

20) ienākumi no noslēgtajiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem ar līdzekļu uzkrāšanu;

20¹) ienākums no mūža pensijas apdrošināšanas līgumiem (ar uzkrāto fondētās pensijas kapitālu atbilstoši Valsts fondēto pensiju likumam), kas veidojas no apdrošinātāja piešķirtajām gratifikācijām;

20²) ienākumam pielīdzināmi aizdevumi;

20³) samazinātu aizdevuma procentu maksājumu radītais ienākums;

20⁴) izložu un azartspēļu laimesti, ja šā likuma 9. panta pirmās daļas 5. punktā nav noteikts citādi;

20⁵) ienākumi, kas radušies samazinātu vai dzēstu saistību rezultātā, izņemot šā likuma 9. panta pirmās daļas 8.³, 35.¹, 35.², 35.³, 35.⁴, 35.⁵ un 45. punktā minētos ienākumus;

22.¹ Piemērojot likuma 8. panta trešās daļas 20.⁴ punktu, ar ienākumu no izložu un azartspēļu laimestiem saprot jebkuru laimestu Azartspēļu un izložu likuma izpratnē.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

22.² Piemērojot likuma 8. panta trešās daļas 20.⁴ punktu, kā arī ņemot vērā likuma 9. panta pirmās daļas 5. punktu, 15. panta otro, septiņpadsmito un deviņpadsmito daļu, nodokļa maksātājs neatkarīgi no ienākuma izmaksas vietā piemērotās nodokļa likmes ienākumu no izložu un azartspēļu laimestiem iekļauj taksācijas gada deklarācijā un aprēķina nodokli rezumējošā kārtībā, piemērojot attiecīgajam gada ienākuma apmēram noteikto nodokļa likmi vai nodokļa likmes (likuma 8. panta trešās daļas 20.⁴ punkta piemērošanas piemēri - šo noteikumu 1.² pielikumā).

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

1.² pielikums

Ministru kabineta

2010.gada 21.septembra

noteikumiem Nr.899

Likuma 8. panta trešās daļas 20.⁴ piemērošanas piemēri

(Pielikums MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā, kas grozīta ar MK 19.12.2017. noteikumiem Nr.791)

1. Nodokļa maksātājs guvis šādus izložu un azartspēļu laimestus:

- 2018. gada 1. februārī - pie azartspēļu organizētāja A vienā apmeklējuma reizē: 200 euro, 400 euro un 2900 euro (kopā 3500 euro). Ar nodokli neapliekami ir 3000 euro.

Ienākuma izmaksātājs nosaka apliekamo ienākumu 500 euro ($3500 - 3000 = 500$). Ietur nodokli 115 euro apmērā ($500 \times 23 \% = 115$);

- 2018. gada 10. aprīlī - pie azartspēļu organizētāja A 400 euro, nodokli izmaksas vietā neietur ($400 < 3000$);

- 2018. gada 16. jūlijā - pie azartspēļu organizētāja A 5000 euro. Ar nodokli neapliekami ir 3000 euro. Ienākuma izmaksātājs nosaka apliekamo ienākumu 2000 euro ($5000 - 3000 = 2000$). Ietur nodokli 460 euro apmērā ($2000 \times 23 \% = 460$);

- 2018. gada 9. septembrī - pie izložu organizētāja B 1500 euro, nodokli izmaksas vietā neietur ($1500 < 3000$);

- 2018. gada 16. jūlijā - pie izložu organizētāja B 10 000 euro. Ar nodokli neapliekami ir 3000 euro. Ienākuma izmaksātājs nosaka apliekamo ienākumu 7000 euro ($10\ 000 - 3000 = 7000$). Ietur nodokli 1610 euro apmērā ($7000 \times 23 \% = 1610$).

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa (turpmāk - IIN) aprēķins pa ienākumu veidiem, nodokļa maksātājam iesniedzot taksācijas gada deklarāciju:

1) ienākumam no izložu un azartspēļu laimestiem 20 400 euro

($3500 + 400 + 5000 + 1500 + 10\ 000 = 20\ 400$):

* taksācijas gada laikā ieturētais nodoklis ir 2185 euro

($115 + 460 + 1610 = 2185$);

2) algota darba ienākumam 15 000 euro:

- valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (turpmāk - VSAOI) (darba ņēmēja daļa) ir 1650 euro ($15\ 000 \times 11 \% = 1650$);

- citu attaisnoto izdevumu nav;

- iesniegta algas nodokļa grāmatiņa, bet nepiemēro gada diferencēto neapliekamo minimumu un atvieglojumu par apgādībā esošām personām;

* taksācijas gada laikā ieturētais algas nodoklis ir 2670 euro

(($15\ 000 - 1650$) $\times 20 \% = 2670$).

Gada apliekamā ienākuma aprēķins rezumējošā kārtībā:

Ienākums no izložu un azartspēļu laimestiem

20 400 euro

t. sk. ar nodokli neapliekamais ienākums no laimestiem	-3000 euro
Algota darba ienākums	15 000 euro
Taksācijas gada ienākums	32 400 euro

Gada ienākums līdz 20 004 euro	Taksācijas gada ienākums pārsniedz 20 004 euro
Ienākums 20 004	Ienākums 12 396
VSAOI - 1650	IIN (likme 23%) 2851,08
Apliekamais ienākums 18 354	
IIN (likme 20 %) 3670,80	
Rezumējošā kārtībā aprēķinātais IIN	$3670,80 + 2851,08 = 6521,88$ euro
Avansā samaksātais IIN	$2185 + 2670 = 4855$ euro
IIN piemaksa	$6521,88 - 4855 = 1666,88$ euro

2. Nodokļa maksātājs guvis šādus izložu un azartspēļu laimestus:

- 2018. gada 13. februārī - pie azartspēļu organizētāja A 200 euro, nodokli izmaksas vietā neietur ($200 < 3000$);
- 2018. gada 11. aprīlī - pie azartspēļu organizētāja A 2100 euro, nodokli izmaksas vietā neietur ($2100 < 3000$);
- 2018. gada 15. aprīlī - pie izložu organizētāja B 2500 euro, nodokli izmaksas vietā neietur ($2500 < 3000$);
- 2018. gada 18. jūnijā - pie izložu organizētāja C 400 euro, nodokli izmaksas vietā neietur ($400 < 3000$);

- 2018. gada 31. jūlijā - pie azartspēļu organizētāja A 1500 euro, nodokli izmaksas vietā neietur ($1500 < 3000$);

- 2018. gada 12. novembrī - pie izložu organizētāja B 300 euro, nodokli izmaksas vietā neietur ($300 < 3000$).

Nodokļa maksātājam citu ienākumu taksācijas gada laikā nav.

Gada apliekamā ienākuma aprēķins rezumējošā kārtībā:

Ienākums no izložu un azartspēļu laimestiem

7000 euro

t. sk. ar nodokli neapliekamais ienākums no laimestiem

-3000 euro

Taksācijas gada ienākums

4000 euro

IIN (likme 20 %)

800 euro

Nodokļa maksātājam rezumējošā kārtībā jāsamaksā nodoklis 800 euro apmērā.

21) citi ienākumi, kas nav minēti šā likuma 9.pantā.

23. Piemērojot likuma 8.panta trešās daļas 21.punktu, ja nodokļa maksātājs – fiziska persona saņem no aizņēmēja parāda atmaksu (tādu pašu naudas summu vai lietu daudzumu, kādu aizņēmējs saņēmis), šā parāda atmaksa nav uzskatāma par apliekamo ienākumu neatkarīgi no tā, vai atmaksa notiek tieši vai ar trešās personas starpniecību.

24. Piemērojot likuma 8.panta trešās daļas 21.punktu, prasījuma tiesību cesijas gadījumā fiziskās personas – cesionāra apliekamo ienākumu veido cesijas rezultātā gūtā ienākuma un cedentam samaksātās summas starpība.

25. Piemērojot likuma 8.panta trešās daļas 21.punktu, ja fiziskajai personai ir prasījuma tiesības pret otru fizisko personu, taču šī otrā fiziskā persona, lai segtu prasījumu, cedē pirmajai fiziskajai personai prasījuma tiesības pret kādu trešo fizisko personu, kas savukārt ir parādā otrajai fiziskajai personai, tad cesionāra apliekamo ienākumu šajā gadījumā veido cesijas rezultātā gūtā ienākuma un prasījuma (kas cesionāram ir pret cedentu) starpība.

4. Šā panta otrā daļa neattiecas uz ienākumiem, ko fiziskā persona gūst uz tādu darba attiecību pamata, kas paredz šo personu nodarbināt uz starptautiskos pārvadājumos izmantojama kuģa. Par taksācijas gada mēnesi, kurā persona ir nodarbināta (darba attiecībās) uz starptautiskos pārvadājumos izmantojama kuģa, minētās personas ienākumi, par kuriem maksājams algas nodoklis, ir uz darba attiecību pamata gūtā ienākuma daļa šādā apmērā:

1) virsniekiem — Ministru kabineta noteikto 2,5 mēneša minimālo darba algu apmērā;

2) pārējam personālam — Ministru kabineta noteikto 1,5 mēneša minimālo darba algu apmērā.

4.¹ Šā panta otrās un trešās daļas noteikumi neattiecas uz ienākumiem, kurus atbilstoši Padomes regulai Nr. 259/68 fiziskā persona — Latvijas Republikas rezidents — saņem no Eiropas Kopienas (tās institūcijām) un kurus apliek ar Kopienas nodokli saskaņā ar Padomes regulu Nr. 260/68.

4.² Šā panta otrās un 2.² daļas noteikumi neattiecas uz sezonas laukstrādnieku ienākumu, par kuru saskaņā ar šā likuma 11.¹² pantu tiek maksāts sezonas laukstrādnieku ienākuma nodoklis.

5. No maksātāja ienākumiem, par kuriem maksā algas nodokli, izslēdz Latvijas Republikā vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī, vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī reģistrētos privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētiem pensiju plāniem un Latvijas Republikā vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī, vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrētā apdrošināšanas sabiedrībā iemaksātās dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju summas, kuras kopā nepārsniedz 10 procentus no maksātājam aprēķinātās bruto darba samaksas taksācijas gadā, un iemaksātās dzīvības (bez līdzekļu uzkrāšanas), veselības vai nelaimes gadījumu apdrošināšanas prēmiju summas, kas nepārsniedz 10 procentus no maksātājam aprēķinātās bruto darba samaksas taksācijas gadā, bet ne vairāk kā 426, 86 euro gadā, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

1) darbības termiņš dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu) nav īsāks par 10 gadiem;

2) darbības termiņš dzīvības, veselības un nelaimes gadījumu apdrošināšanas līgumam (bez līdzekļu uzkrāšanas) nav īsāks par vienu gadu;

3) dzīvības, veselības un nelaimes gadījumu apdrošināšanas līguma noteikumi paredz, ka apdrošināšanas atlīdzību par apdrošināšanas gadījumu izmaksā apdrošinātajai personai (vai tās labuma guvējam), citas summas, kas saistītas ar līguma darbību vai tā pārtraukšanu, izmaksā darba devējam (apdrošinājuma ņēmējam), un neparedz aizdevumu izsniegšanu apdrošinātajām personām;

4) *(izslēgts ar 20.12.2004. likumu).*

5.¹ Ja dzīvības apdrošināšanas līgums (ar līdzekļu uzkrāšanu) tiek izbeigts pirms termiņa, nerasniedzot šā likuma 8.panta piektās daļas 1.punktā noteikto 10 gadu darbības termiņu, apliekamo ienākumu taksācijas gadā, kad tiek izmaksāta atpirkuma summa (vai — ja aprēķinātā atpirkuma summa ir nulle — gadā, kad līgums tiek izbeigts pirms termiņa), palielina par iepriekšējos taksācijas gados attaisnotajos izdevumos iekļautajiem apdrošināšanas prēmiju maksājumiem saistībā ar šo izbeigto līgumu. Minētajam ienākumam tiek piemērota tā algota darba ienākumam noteiktā nodokļa likme, kas ir noteikta gadā, kad tiek izmaksāta pieprasītā atpirkuma summa.

5.² Šā panta piektajā daļā noteikto procentuālo ierobežojumu - 10 procenti no maksātājam aprēķinātās bruto darba samaksas taksācijas gadā - nepiemēro maksātājam proporcionāli par tām taksācijas gada kalendāra dienām, kurās tas atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā, kā arī pārejošas darbnespējas, grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma kalendāra dienām, par kurām maksātājam ir izsniegta darbnespējas lapa "B", attiecībā uz:

1) iemaksātajām dzīvības (bez līdzekļu uzkrāšanas), veselības vai nelaimes gadījumu apdrošināšanas prēmiju summām;

2) iemaksām privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētiem pensiju plāniem un dzīvības apdrošināšanas prēmiju maksājumiem (ar līdzekļu uzkrāšanu), ja minētās iemaksas un maksājumi:

a) nepārsniedz iepriekš veikto maksājumu apmēru, pirms maksātājs divus bērna kopšanas atvaļinājumā vai pirms darbnespējas lapas "B" izsniegšanas, vai

b) tiek veikti atbilstoši darba devēja parasti īstenotajai atlīdzības politikai, tai skaitā atbilstoši darba tiesiskās attiecības regulējošiem līgumiem vai darba devēja izdotiem iekšējiem noteikumiem.

(izteikts ar 23.11.2016. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2017.)

26. Likuma 8.panta piekto daļu piemēro apdrošināšanas prēmiju maksājumiem, ko darba devējs veicis no saviem līdzekļiem darbinieka labā atbilstoši likumam "Par apdrošināšanas līgumu" un saskaņā ar dzīvības, veselības vai nelaimes gadījumu apdrošināšanas līgumu, kas noslēgts ar apdrošināšanas sabiedrību, kura nodibināta un darbojas saskaņā ar Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likumu, vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī reģistrētu apdrošināšanas sabiedrību, kā arī iemaksām privātajā pensiju fondā, kurš nodibināts un darbojas saskaņā ar likumu "Par privātajiem pensiju fondiem" vai analogisku citas Eiropas Savienības dalībvalsts likumu, vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts likumu, vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalsts likumu.

(Grozīts ar MK 29.11.2016. noteikumiem Nr. 749)

27. Piemērojot likuma 8.panta piekto daļu, darba devēja darbinieka labā veiktās iemaksas privātajā pensiju fondā un apdrošināšanas prēmiju maksājumu summas ir darbinieka ienākuma daļa, kas gūta uz darba attiecību pamata un par kuru veicami algas nodokļa maksājumi. Minētās iemaksas ir ieskaitāmas darbinieka darba ienākumos. Nosakot darbinieka apliekamo ienākumu, minētās iemaksas atskaita no darbinieka darba ienākuma, ievērojot likuma 8.panta piektajā daļā noteiktos ierobežojumus.

28. Piemērojot likuma 8.panta piekto daļu, ja darbinieka labā veikto apdrošināšanas prēmiju maksājumu kopsumma par taksācijas gadu, ko darba devējs veicis saskaņā ar dzīvības apdrošināšanas (bez līdzekļu uzkrāšanas), veselības apdrošināšanas vai nelaimes gadījumu apdrošināšanas līgumu, pārsniedz 10 % no fiziskās personas – darbinieka bruto darba samaksas taksācijas gadā, minēto maksājumu kopsummas pārsniegumu, ievērojot arī likumā noteikto ierobežojumu 426,86 euro apmērā, darba devējs ietver darbinieka apliekamajā ienākumā taksācijas gada pēdējā mēnesī un likumā noteiktajā kārtībā aprēķina un ietur no tā algas nodokli (likuma 8.panta piektās daļas piemērošanas piemēri – šo noteikumu 1.pielikumā (3. un 8. piemērs)).

(Grozīts ar MK 08.10.2013. noteikumiem Nr. 1055; MK 29.11.2016. noteikumiem Nr. 749)

1.pielikums

Ministru kabineta

2010.gada 21.septembra noteikumiem Nr.899

Likuma 8. panta 2.⁹ daļas un piektās daļas piemērošanas piemēri

(Pielikums MK 29.11.2016. noteikumu Nr. 749 redakcijā)

3. Darba devējs saskaņā ar apdrošināšanas līgumu, ~~2016.~~ **gada 2019. gada** janvārī par darbinieku samaksājis veselības apdrošināšanas prēmiju 500 euro apmērā. Darbinieka bruto darba samaksas apmērs visos taksācijas gada mēnešos kopā ir 4800 euro jeb vidēji 400 euro mēnesī. Darbinieks nav iesniedzis darba devējam algas nodokļa grāmatiņu, līdz ar to no ienākumiem, no kuriem jāietur algas nodoklis, netiek atskaitīts neapliekamais minimums.

10 % no bruto darba samaksas gadā ir 480 euro. Apdrošināšanas prēmijas maksājuma pārsnieguma summa gadā ir 20 euro (500 – 480 = 20).

Savukārt likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 8. panta piektajā daļā noteiktais ierobežojums veselības apdrošināšanas prēmijām, kuras neapliek ar algas nodokli, ir noteikts 426,86 euro gadā.

Tādējādi minētā ierobežojuma pārsnieguma summa ir 73,14 euro (500 – 426,86).

Aprēķinot algas nodokli un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, bruto decembra darba algai pieskaita lielāko no apdrošināšanas prēmijas maksājuma pārsnieguma summām: $400 + 73,14 = 473,14$.

Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas jāaprēķina un jāveic no 473,14 euro, t. i., no aprēķinātās algas un pārsnieguma kopsummas:

$(11 \% \text{ no } 473,14) + (24,09 \% \text{ no } 473,14) = 52,05 + 113,98 = 166,03$.

Algas nodoklis 20 % apmērā jāaprēķina no 421,09 euro (alga 400 euro + apdrošināšanas prēmijas maksājuma pārsnieguma daļa 73,14 euro - valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu darba ņēmēja daļa 52,05 euro):

$20 \% \text{ no } 421,09 = 84,22$.

Veicot algas nodokļa un valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu aprēķinu par konkrēto taksācijas periodu, piemēro aktuālās – attiecīgajā taksācijas gadā likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" un likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteiktās – likmes.

8. Darba devējs 2016. taksācijas gada janvārī par darbinieci samaksājis veselības apdrošināšanas prēmijas summu par visu taksācijas gadu 625 *euro*. Darba attiecības starp darba devēju un darbinieci pastāvējušas visu gadu. Darbiniece ir nostrādājusi astoņus mēnešus (no janvāra līdz augustam). Ar 1. septembri šai darbiniecei ir iestājusies pārejoša darbnespēja (grūtniecības un dzemdību atvaļinājums), par kuru maksātājam ir izsniegta darbnespējas lapa "B". Darbinieces bruto darba samaksa taksācijas gada astoņos mēnešos ir 4000 *euro* jeb 500 *euro* mēnesī.

Aprēķinot ar algas nodokli apliekamo ienākumu, ierobežojumu – 10 % no maksātājam aprēķinātās bruto darba samaksas taksācijas gadā – nepiemēro proporcionāli par tām taksācijas gada kalendāra dienām (vai mēnešiem), kurās tas atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā, kā arī pārejošas darbnespējas, grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma kalendāra dienām, par kurām maksātājam ir izsniegta darbnespējas lapa "B". Savukārt ierobežojumu – ne vairāk kā 426,86 *euro* gadā – piemēro par visu taksācijas gadu kopā.

10 % no bruto darba samaksas gadā ir 400 *euro*.

Apdrošināšanas prēmiju maksājuma daļa, kurai nepiemēro 10 % ierobežojumu, ir 208,33 *euro* ($625 : 12 \text{ mēn.} \times 4 \text{ mēn.}$).

Apdrošināšanas prēmiju maksājuma daļa, kurai piemēro 10 % ierobežojumu, ir 416,67 *euro* ($625 - 208,33$).

Tā kā 10 % ierobežojums astoņu mēnešu periodā (no janvāra līdz augustam) tiek pārsniegts, tad ar nodokli apliekamais objekts veidojas šādi: $416,67 - 400 = 16,67 \text{ euro}$.

Tā kā darba devēja veiktās veselības apdrošināšanas prēmiju iemaksas ir lielākas par noteikto ierobežojumu – ne vairāk kā 426,86 euro gadā, tad ar nodokli apliekamais objekts no pārsnieguma veidojas šādi: $625 - 426,86 = 198,14 \text{ euro}$.

Nodokļu maksātāja ienākumos, par kuriem maksā algas nodokli, atbilstoši likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 8. panta piektajai un 5.2 daļai ir iekļaujama lielākā no abu ierobežojumu pārsnieguma summām, t. i., 198,14 euro.

(Grozīts ar MK 29.11.2016. noteikumiem Nr. 749, kas stājas spēkā 02.12.2016.)

29. Piemērojot likuma 8.panta piekto daļu, ja darba devēja veikto dzīvības apdrošināšanas (bez līdzekļu uzkrāšanas), veselības apdrošināšanas vai nelaimes gadījumu apdrošināšanas prēmiju maksājumu kopsumma nav pārsniegusi 10 % no darbinieka bruto darba samaksas, bet ir lielāka par 426,86 euro gadā, darbinieka apliekamajā ienākumā iekļaujama summa, kas pārsniedz 426,86 euro. Aprēķinot apliekamo ienākumu, darba devējs ievēro šo noteikumu 28.punktā minētos nosacījumus.

30. Piemērojot likuma 8.panta piekto daļu, ja saskaņā ar darba devēja noslēgto dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu) vai veselības apdrošināšanas līgumu, vai līgumu par iemaksām privātajā pensiju fondā apdrošināšanas prēmiju maksājumi vai iemaksas privātajā pensiju fondā darbinieka labā tiek izdarītas reizi gadā vai vairākas reizes gadā, sadalot gada maksājumu daļās, apdrošināšanas prēmiju un iemaksu privātajos pensiju fondos attiecība pret darbinieka bruto darba samaksu taksācijas gadā tiek noteikta divējādi. Ja darba devējs apdrošināšanas prēmiju maksājumus vai iemaksas privātajos pensiju fondos ir veicis par taksācijas gadu un pēctaksācijas gadu, tad taksācijas gadā, nosakot izdarīto maksājumu attiecību pret darbinieka bruto darba samaksu taksācijas gadā, ņem vērā tikai to maksājumu daļu, kas attiecas uz taksācijas gadu. Ja darba devējs veicis maksājumus par pirmstaksācijas gadu un taksācijas gadu, tad taksācijas gadā, nosakot izdarīto maksājumu attiecību pret darbinieka bruto darba samaksu taksācijas gadā, ņem vērā visus maksājumus. Ja maksājumu summa pārsniedz 10 % no darbinieka bruto darba samaksas taksācijas gadā, pārsnieguma summa tiek iekļauta darbinieka gada apliekamajā ienākumā taksācijas gada pēdējā mēnesī un no tās tiek ieturēts nodoklis (likuma 8.panta piektās daļas piemērošanas piemēri – šo noteikumu 1.pielikumā (4., 5. un 7. piemērs)).

(Grozīts ar MK 29.11.2016. noteikumiem Nr. 749)

Likuma 8. panta 2.⁹ daļas un piektās daļas piemērošanas piemēri*(Pielikums MK 29.11.2016. noteikumu Nr. 749 redakcijā)*

4. Darba devējs septembrī par darbinieku samaksājis dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju vai veicis iemaksas privāto pensiju fondā par kārtējā gada septembri, oktobri, novembri, decembri un nākamā gada astoņiem mēnešiem. Apdrošināšanas līgums stāties spēkā ar septembri. Samaksātā prēmijas summa ir 360 *euro*, darbinieka bruto darba samaksa gadā ir 3500 *euro*. No darba devēja veiktajiem dzīvības apdrošināšanas prēmiju maksājumiem vai iemaksām privāto pensiju fondā uz taksācijas gadu attiecas 120 *euro* ($360 : 12 \times 4 = 120$). Pārējo maksājumu daļu darba devējs grāmato kā nākamo periodu maksājumu un ņem vērā, nosakot darbinieka apliekamo ienākumu pēctaksācijas gadā. Taksācijas gada decembrī darba devējs nosaka veikto maksājumu (kas attiecas uz taksācijas gadu) attiecību pret darbinieka gada bruto darba samaksu. Šajā gadījumā tā ir 3,4 %, tātad nepārsniedz noteikto 10 % ierobežojumu.

5. Darba devējs janvārī par darbinieku samaksājis dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju vai veicis iemaksas privāto pensiju fondā par trim mēnešiem – iepriekšējā gada novembri un decembri un kārtējā gada janvāri – mēnesi, kurā viņš veic maksājumu. Samaksātā prēmijas summa ir 90 *euro*. Par nākamajiem trim mēnešiem minētie maksājumi veikti aprīlī 90 *euro* apmērā. Nākamais maksājums izdarīts jūlijā (90 *euro*) un pēdējais maksājums taksācijas gadā izdarīts oktobrī (90 *euro*). Taksācijas gadā kopā darba devējs darbinieka labā ir veicis dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumus vai iemaksas privāto pensiju fondā 360 *euro* apmērā. Decembrī darba devējs aprēķina veikto maksājumu attiecību pret darbinieka gada bruto darba samaksu. Darbinieka bruto darba samaksa gadā ir 3360 *euro* (vidēji mēnesī 280 *euro*). Tā kā 10 % no 3360 *euro* ir 336 *euro*, darbinieka apliekamais ienākums decembrī ir palielināms par 24 *euro* ($360 - 336 = 24$). Tādējādi ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamais darbinieka ienākums decembrī ir 304 *euro* ($280 + 24 = 304$). Tā kā maksājums par novembri un decembri tiek veikts nākamā gada janvārī, tas tiek attiecināts uz darbinieka nākamā gada darba samaksu.

7. Darba devējs taksācijas gada decembrī par darbinieku samaksājis veselības apdrošināšanas prēmijas summu par taksācijas gada decembri un par nākamā taksācijas gada trim mēnešiem. Apdrošināšanas līgums stāties spēkā ar decembri. Samaksātā prēmijas summa decembrī ir 426,86 *euro*, bet par nākamā gada 11 mēnešiem – 1280,58 *euro*. No darba devēja veiktajiem veselības apdrošināšanas prēmijas maksājumiem uz taksācijas gadu attiecas 142,29 *euro* ($1707,44 : 12 \times 1 = 142,29$). Pārējo maksājumu daļu (1565,15 *euro*) darba devējs grāmato kā nākamo periodu maksājumu un

ņem vērā, nosakot darbinieka apliekamo ienākumu nākamajā taksācijas gadā.
(Grozīts ar MK 29.11.2016. noteikumiem Nr. 749, kas stājās spēkā 02.12.2016.)

31. Piemērojot likuma 8.panta piekto daļu, darba devēja darbinieka labā veiktajiem apdrošināšanas prēmiju maksājumiem, ja darba līgums starp darba devēju un darbinieku tiek pārtraukts, bet apdrošināšanas līgums tiek pārjaunots uz attiecīgā darbinieka jauno darba devēju vai citu tā paša darba devēja darbinieku vai attiecīgais darbinieks pats to pārņem, uz darba līguma pārtraukšanas dienu tiek noteikta par darbinieku veikto maksājumu attiecība pret darbinieka bruto darba samaksas kopsummu darba līguma pārtraukšanas gadā. Ja apdrošināšanas prēmiju maksājumu summa pārsniedz likumā noteikto ierobežojumu, pārsnieguma summa tiek aplikta ar nodokli. Ja apdrošināšanas prēmiju maksājumi darbinieka labā veikti saskaņā ar dzīvības (bez līdzekļu uzkrāšanas), veselības vai nelaimes gadījumu apdrošināšanas līgumu un kopējā apdrošināšanas prēmiju maksājumu summa ir pārsniegusi gadam noteikto 426,86 euro ierobežojumu, ar nodokli tiek aplikta pārsnieguma summa.

32. Piemērojot likuma 8.panta piekto daļu, to darba devēja veikto apdrošināšanas prēmiju maksājumu attiecība, ko darba devējs veicis darbinieka labā saskaņā ar darba devēja pirms darbinieka stāšanās darba attiecībās noslēgto apdrošināšanas līgumu, nedrīkst pārsniegt likumā noteikto ierobežojumu no šā darbinieka bruto darba samaksas tajā laikposmā, kurā viņš ir kļuvis par apdrošināmo personu. Attiecībā uz darba devēja noslēgto dzīvības (bez līdzekļu uzkrāšanas), veselības vai nelaimes gadījumu apdrošināšanas līgumu jāņem vērā, ka apdrošināšanas prēmiju summai noteiktais ierobežojums 426,86 euro apmērā ir piemērojams proporcionāli laikposmam, kurā uz minēto darbinieku ir pārjaunots dzīvības (bez līdzekļu uzkrāšanas), veselības vai nelaimes gadījumu apdrošināšanas līgums (likuma 8.panta piektās daļas piemērošanas piemēri – šo noteikumu 1.pielikumā (6. piemērs)).

(Grozīts ar MK 08.10.2013. noteikumiem Nr. 1055; MK 29.11.2016. noteikumiem Nr. 749, kas stājās spēkā 02.12.2016.)

1.pielikums

Ministru kabineta

2010.gada 21.septembra noteikumiem Nr.899

Likuma 8. panta 2.⁹ daļas un piektās daļas piemērošanas piemēri
(Pielikums MK 29.11.2016. noteikumu Nr. 749 redakcijā)

6. Ja darbinieks ir stājies darba attiecībās ar darba devēju četrus mēnešus pēc tam, kad noslēgts dzīvības (bez līdzekļu uzkrāšanas), veselības vai nelaimes gadījumu apdrošināšanas līgums, kura darbības laiks ir viens gads, darba devēja veiktie apdrošināšanas prēmiju maksājumi nedrīkst būt lielāki par 284,57 euro ($284,57 = 8 \div 12 \times 426,86$).

(Grozīts ar MK 29.11.2016. noteikumiem Nr. 749, kas stājās spēkā 02.12.2016.)

33. Piemērojot likuma 8.panta piekto daļu, ja pie darba devēja darbinieku labā noslēgtā dzīvības (bez līdzekļu uzkrāšanas), veselības vai nelaimes gadījumu apdrošināšanas līguma pievienotais apdrošināto darbinieku saraksts tiek papildināts ar jaunu darbinieku, tiek piemēroti šo noteikumu 28.punktā minētie nosacījumi.

33.¹ Piemērojot likuma 8. panta piekto daļu, ja darba devēja noslēgtais dzīvības apdrošināšanas līgums (ar līdzekļu uzkrāšanu) kā papildu apdrošināšanas veidu paredz nelaimes gadījumu apdrošināšanu, tad, nosakot darbinieka ar nodokli neapliekamo ienākumu summu, jāņem vērā kopējā samaksātās apdrošināšanas prēmijas summa, kura nedrīkst pārsniegt 10 % no darbinieka bruto darba samaksas taksācijas gadā.

(MK 29.11.2016. noteikumu Nr. 749 redakcijā)

34. Piemērojot likuma 8. panta 5.² daļu, ja taksācijas gadā dzīvības (bez līdzekļu uzkrāšanas), veselības vai nelaimes gadījumu apdrošināšanas prēmiju summa pārsniedz gan 426,86 euro, gan 10 % ierobežojumu par periodu, kad ir aprēķināta darba samaksa, ar nodokli apliekamā summa ir lielākā no abām pārsnieguma summām.

(MK 29.11.2016. noteikumu Nr. 749 redakcijā)

6. *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

7. *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

8. *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

9. *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

10. *(Izslēgta ar 28.07.2017. likumu)*

11. Šā likuma izpratnē dividendēm pielīdzināms ienākums ir:

1) individuālā uzņēmuma (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecības), kas ir uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs, īpašnieka ienākums, veicot individuālā uzņēmuma (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecības) pārskata gada un iepriekšējo gadu nesadalītās peļņas sadali;

2) kooperatīvās sabiedrības veiktā peļņas atmaksa kooperatīvās sabiedrības biedriem atbilstoši viņu izmantoto kooperatīvās sabiedrības pakalpojumu apjomam vai jebkura cita kooperatīvās sabiedrības peļņas sadale tās biedriem;

3) personālsabiedrības biedram izmaksātā personālsabiedrības peļņas daļa, izņemot šā likuma 3. panta trešās daļas 5. punktā un 8. panta trešās daļas 3. punktā minētos ar nodokli apliekamos ienākumus.

11.¹ Šā likuma izpratnē procentiem pielīdzināms ienākums ir ienākums no parāda vērtspapīru atsavināšanas.

11.² Šā likuma izpratnē samaksa par intelektuālo īpašumu ir jebkurš maksājums, kuru saņem kā atlīdzību par autortiesībām un blakustiesībām vai kā atlīdzību par tiesībām izmantot autortiesības un blakustiesības uz literatūras, zinātnes vai mākslas darbiem, ieskaitot datorprogrammas, filmas, fonogrammas, patentus, preču zīmes, dizainparaugu vai modeli, plānu, slepenu formulu vai procesu, vai par tiesībām izmantot ražošanas, komerciālās vai zinātniskās iekārtas, vai par to izmantošanu, vai par informāciju attiecībā uz rūpniecisku, komerciālu vai zinātnisku darbību un pieredzi.

11.³ Ja samaksu par intelektuālo īpašumu izmaksā ienākuma izmaksātājs, kas nav kolektīvā pārvaldījuma organizācija, minētais ienākums šā likuma izpratnē tiek uzskatīts par saimnieciskās darbības ienākumu, ja vien gūtais ienākums pēc ekonomiskās būtības nav uzskatāms par algota darba ienākumu atbilstoši šā panta 2.2 daļas nosacījumiem.

12. Piemērojot šā panta trešo daļu, maksātāja ar nodokli apliekamajā ienākumā neiekļauj dividendes vai peļņu, vai aktīvu vērtības pieauguma daļu, ko tam no ienākuma, par kuru saskaņā ar šā likuma 17.³ pantu jau ir samaksāts nodoklis, ir izmaksājusi ārvalsts sabiedrība, kurā maksātājam (rezidentam) ir būtiska līdzdalība.

(ar 15.11.2012. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2013.);

13. Šā likuma izpratnē pensijai pielīdzināms ienākums ir apdrošināšanas atlīdzība, kas apdrošinātajam tiek izmaksāta saskaņā ar mūža pensijas apdrošināšanas līgumu (ar uzkrāto fondētās pensijas kapitālu atbilstoši Valsts fondēto pensiju likumam).

14. Šā likuma izpratnē no fiziskās personas īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izciršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas ienākumam ir pielīdzināms arī ienākums, kas gūts, pārdodot zarus, kuri paredzēti šķeldošanai un iegūti ārpus meža zemes, attīrot īpašumā esošās lauksaimniecības zemes no krūmiem, vai mežā, izstrādājot cirsmu.

15. No maksātāja ienākumiem, par kuriem maksā algas nodokli, izslēdz darba devēja apmaksātos darba koplīgumā noteiktos darbinieka ēdināšanas izdevumus, ja netiek pārsniegti 480 *euro* gadā (vidēji 40 *euro* mēnesī) un darba devējs izpilda šādus nosacījumus:

1) darba devēja apmaksātie darba koplīgumā noteiktie visu darbinieku ēdināšanas izdevumi un **ārstniecības izdevumi** nepārsniedz piecus procentus no darba devēja gada kopējā bruto algu fonda;

2) darba devējs nodarbina vismaz sešus darbiniekus;

3) darba devējam pirmstaksācijas gada 15.decembrī saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta administrēto nodokļu (nodevu) parādnieku datubāzē pēdējās datu aktualizācijas datumā esošo informāciju nav nodokļu (nodevu) parādu (tai skaitā valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parādu), kas kopsummā pārsniedz 150 *euro*;

4) darba devējs ar tādu kompetentas institūcijas lēmumu vai tiesas nolēmumu, kas stāties spēkā un kļuvis nepārsūdzams, pēdējo divu taksācijas gadu laikā nav atzīts par vainīgu pārkāpumā, kurš izpaužas kā:

a) viena vai vairāku tādu valstu pilsoņu vai pavalstnieku nodarbināšana, kuri nav Eiropas Savienības dalībvalstu pilsoņi vai pavalstnieki, ja tie Eiropas Savienības dalībvalstu teritorijā uzturas nelikumīgi,

b) personas nodarbināšana bez rakstveidā noslēgta darba līguma, ja nodokļu normatīvajos aktos noteiktajā termiņā nav iesniegtas ziņas par darba ņēmēja statusa iegūšanu,

c) darbā notikuša nelaimes gadījuma neizmeklēšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām vai slēpšana, ja šā nelaimes gadījuma rezultātā nodarbinātajam radušies smagi veselības traucējumi vai iestājusies nāve;

5) darba devējs ir veicis saimniecisko darbību vismaz vienu pilnu kalendāra gadu pirms taksācijas gada, kurā uzsāk atbrīvojuma piemērošanu attiecībā uz darbiniekiem;

6) darba devējam nav pasludināts maksātnespējas process, nav apturēta tā saimnieciskā darbība vai tas netiek likvidēts.

16. Ja darba devējs ir uzņēmumu grupas dalībnieks un darba koplīguma nosacījumi attiecas uz visu uzņēmumu grupu, tad šā panta piecpadsmitās daļas 5.punktā minēto kritēriju attiecina uz visiem uzņēmumu grupas dalībniekiem kopumā.

17. Ja netiek izpildīti šā panta piecpadsmitajā un sešpadsmitajā daļā minētie nosacījumi, darba devējam no saviem līdzekļiem jāsamaksā nodoklis par gada laikā nepamatoti izmantoto šā panta piecpadsmitajā daļā minēto atbrīvojumu.

18. Ja darba devējs, kura darbiniekiem - maksātājiem - tiek piemērots šā panta piecpadsmitajā daļā noteiktais nodokļa atbrīvojums, vairs neizpilda kādu no atbrīvojuma piemērošanai noteiktajiem kritērijiem, maksātājam piemēro minēto atbrīvojumu no taksācijas gada sākuma līdz mēnesim, kurā darba devējs atbrīvojuma piemērošanai noteiktos kritērijus ir izpildījis (proporcionāli mēnešu skaitam).

19. Šā panta piecpadsmitajā daļā noteikto nodokļa atbrīvojumu nepiemēro, ja darba devējs ir valsts, pašvaldības, publiskas personas vai publiski privātā kapitālsabiedrība.

20. Šā likuma izpratnē uzņēmumu grupa sastāv no galvenā uzņēmuma un visiem galvenā uzņēmuma apakšuzņēmumiem, kur:

1) galvenais uzņēmums - uzņēmumu grupas dalībnieks - ir juridiskā vai fiziskā persona, kas ir Latvijas Republikas vai tādās valsts rezidents, ar kuru Latvijas Republikai ir noslēgta konvencija vai līgums par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu, vai citas

Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, kurš, pamatojoties uz spēkā esošo konvenciju par nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanu, netiek atzīts arī par citas valsts (kas nav Eiropas Ekonomikas zonas valsts) rezidentu;

2) galvenā uzņēmuma apakšuzņēmums - uzņēmumu grupas dalībnieks - ir iekšzemes uzņēmums Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē vai uzņēmums - tādas valsts rezidents, ar kuru Latvijas Republikai ir noslēgta konvencija vai līgums par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu, vai citas Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, kurš, pamatojoties uz spēkā esošo konvenciju par nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanu, netiek atzīts arī par citas valsts (kas nav Eiropas Ekonomikas zonas valsts) rezidentu, no kura vismaz 90 procenti pieder:

a) galvenajam uzņēmumam,

b) vienam galvenā uzņēmuma apakšuzņēmumam vai vairākiem šādiem apakšuzņēmumiem,

c) galvenajam uzņēmumam un vienam tā apakšuzņēmumam vai vairākiem šādiem apakšuzņēmumiem kopā jebkādās kombinācijās.

21. Piemērojot šā panta divdesmito daļu, tiek uzskatīts, ka 90 procenti no uzņēmuma pieder vienam uzņēmumu grupas dalībniekam vai vairākiem šādiem dalībniekiem, ja tiek izpildīti šīs daļas 1. vai 2. punkta noteikumi:

1) gadījumos, kad visas uzņēmuma akcijas vai kapitāla daļas dod to īpašniekiem vienādas tiesības un priekšrocības, ja vienam uzņēmumu grupas dalībniekam vai vairākiem šādiem dalībniekiem pieder vismaz 90 procenti no šā uzņēmuma akcijām vai kapitāla daļām;

2) gadījumos, kad visas uzņēmuma akcijas vai kapitāla daļas nedod to īpašniekiem vienādas tiesības un priekšrocības, ja vienlaikus tiek izpildīti abi šādi noteikumi:

a) vienam uzņēmumu grupas dalībniekam vai vairākiem šādiem dalībniekiem pieder vismaz 90 procenti no visu šā uzņēmuma izlaisto akciju vai kapitāla daļu tirgus vērtības,

b) vienam uzņēmumu grupas dalībniekam vai vairākiem šādiem dalībniekiem ir vismaz 90 procenti no visām šā uzņēmuma akcionāru (daļu īpašnieku) balsīm, kuras var tikt saskaitītas katrā balsošanā.

22. Šā panta trešās daļas 20.⁵ punkta izpratnē par ienākumu neuzskata dzēstās vai samazinātās nodokļu saistības (parādus) un ar tām saistītās dzēstās vai samazinātās nokavējuma naudas un soda naudas.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 20.11.1997., 30.11.2000., 22.11.2001., 21.02.2002., 11.12.2003., 20.12.2004., 20.10.2005., 19.12.2006., 17.05.2007., 08.11.2007., 14.11.2008., 01.12.2009., 09.08.2010., 20.12.2010., 08.09.2011.,

22.09.2011., 15.11.2012., 19.09.2013., 06.11.2013., 06.03.2014., 17.12.2014., 30.11.2015., 23.11.2016., 28.07.2017. un 22.11.2017. **27.11.2020., 17.12.2020. un 16.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2022.)** ~~likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021. Grozījumus par 2.12 daļas izslēgšanu, grozījumus trešās daļas 8. punktā un 11.2 un 11.3 daļu piemēro ar 01.07.2021. St. Pārejas noteikumu 162. punktu)~~

8.¹ pants. Ienākumam pielīdzināmi aizdevumi

1. Ienākumam, izņemot šā panta otrajā daļā noteiktos gadījumus, pielīdzina aizdevumu (tā daļu), ko fiziskā persona, kas aizdevumu neņem saimnieciskās darbības ietvaros, nav atmaksājusi sešu mēnešu laikā pēc aizdevuma līgumā noteiktā aizdevuma atmaksas termiņa, bet ne ilgāk kā 66 mēnešu laikā no aizdevuma izsniegšanas dienas.

2. Ienākumam nepielīdzina:

1) viena aizdevēja izsniegto aizdevumu (arī vairāku aizdevumu summu), kas nepārsniedz 1500 euro;

2) aizdevumu, kas izsniegts fiziskajai personai, tās laulātajam vai ar to radniecībā esošām personām līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē, lai tā segtu ārstniecības izdevumus šā likuma 9.panta pirmās daļas 35.punkta "d" apakšpunkta izpratnē vai izglītības izdevumus šā likuma 9.panta pirmās daļas 35.punkta "c" apakšpunkta izpratnē, ja aizdevums saņemts bezskaidras naudas norēķinu veidā un tā izlietošanu ārstniecībai vai izglītībai aizdevuma saņēmējs pamato attiecīgi ar šādiem viņa rīcībā esošiem dokumentiem:

a) ārsta norīkojums vai slēdziens, kas apliecina ārstniecības nepieciešamību (ir maksātāja rīcībā, sākot ar dienu, kad aizdevums saņemts),

b) attaisnojuma dokumenti, kas apliecina aizdevuma summas izlietošanu divu gadu laikā no aizdevuma saņemšanas dienas aizdevuma līgumā norādītajam ārstniecības vai izglītības mērķim;

3) aizdevumi, kurus fiziskajai personai izsniegusi persona, ar kuru to saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē.

3. Aizdevuma līguma kritēriji applicamā ienākuma noteikšanas kārtības piemērošanai saskaņā ar šā panta devīto vai desmito daļu, ja fiziskajai personai, kas aizdevumu neņem saimnieciskās darbības ietvaros, aizdevumu ir izsniedzis komersants, individuālais uzņēmums (zemnieka vai zvejnieka saimniecība), kooperatīvā sabiedrība, nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība, biedrība, nodibinājums, organizācija, fiziskā persona, kas reģistrējusies Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicēja, vai uz līguma pamata apvienojušās divas vai vairākas personas, ir šādi:

- 1) aizdevuma līgums ir noslēgts rakstveidā;
 - 2) aizdevums tiek izsniegts bezskaidras naudas norēķinu veidā un aizdevuma atmaksa veicama bezskaidras naudas norēķinu veidā;
 - 3) aizdevuma līgumā noteiktais aizdevuma atmaksas termiņš nepārsniedz 60 mēnešus;
 - 4) aizdevuma izsniegšanas dienā aizdevējam nav nodokļu parādu, kas vecāki par vienu mēnesi no attiecīgā nodokļa likumā noteiktās samaksas dienas;
 - 5) maksimālais aizdevuma apmērs (to kopsumma) nepārsniedz reizinājumu, kas iegūts, 30 procentus no aizdevuma ņēmēja vidējiem mēneša bruto ienākumiem pie aizdevēja pēdējo 12 mēnešu laikā līdz aizdevuma izsniegšanas dienai reizinot ar 60, bet, ja aizdevuma ņēmējs - īpašnieks (dalībnieks, biedrs) negūst ienākumus no aizdevēja, - maksimālais aizdevuma apmērs nepārsniedz uz aizdevuma ņēmēju attiecināmo aizdevēja pašu kapitāla apmēru (saskaņā ar pēdējo apstiprināto gada pārskatu);
 - 6) visu aizdevēja sniegto aizdevumu summa fiziskajām personām, kas aizdevumu neņem saimnieciskās darbības ietvaros, nepārsniedz aizdevēja pašu kapitālu (saskaņā ar pēdējo apstiprināto gada pārskatu).
4. Ja fiziskās personas, kas aizdevumu neņem saimnieciskās darbības ietvaros, noslēgtais aizdevuma līgums ir noslēgts ar nerezidentu, kurš nav citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, un aizdevējs atrodas, ir izveidots vai nodibināts valstī, ar kuru Latvijai nav noslēgta un stājusies spēkā konvencija par nodokļu dubultās neuzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu, vai zemu nodokļu vai beznodokļu valstī vai teritorijā, aizdevuma līgumam jābūt noslēgtam notariālā akta formā.
5. Informāciju Valsts ieņēmumu dienestam par viena aizdevēja taksācijas gada laikā fiziskajai personai izsniegtajiem aizdevumiem, kuru apmērs (to kopsumma) vienai fiziskajai personai pārsniedz 15 000 *euro*, vai par aizdevumiem, kuru apmērs (to kopsumma) pirmstaksācijas gadā nepārsniedza 15 000 *euro*, bet kopā ar taksācijas gadā izsniegto aizdevumu pārsniedz 15 000 *euro*, kā arī informāciju par noslēgto aizdevuma līgumu un aizdevuma apmēru līdz pēctaksācijas gada 1.jūnijam Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un apmērā sniedz:
- 1) aizdevējs, ja tas ir komersants, individuālais uzņēmums (zemnieka vai zvejnieka saimniecība), kooperatīvā sabiedrība, nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība, biedrība, nodibinājums, organizācija, fiziskā persona, kas reģistrējusies Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicēja, vai uz līguma pamata apvienojušās divas vai vairākas personas;
 - 2) maksātājs jeb pati fiziskā persona - aizdevuma ņēmēja, ja aizdevējs ir fiziskā persona - rezidents, kas aizdevumu nesniedz savas saimnieciskās darbības ietvaros, vai nerezidents, vai citos gadījumos.

6. Šā panta piektajā daļā noteiktā informācija sniedzama arī tad, ja aizdevējs izsniedz fiziskajai personai jaunu aizdevumu papildus aizdevumam (to kopsummai), par kuru Valsts ieņēmumu dienestam jau ir sniegta informācija un iepriekš sniegtā aizdevuma neatmaksātā daļa aizdevuma izsniegšanas dienā pārsniedz 15 000 *euro*.
7. Aizdevuma ņēmējs var nesniegt Valsts ieņēmumu dienestam šā panta piektās daļas 2.punktā un sestajā daļā minēto informāciju, ja aizdevēju ar aizdevuma ņēmēju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē.
8. Ja aizdevuma līguma spēkā stāšanās diena nesakrīt ar naudas pārskaitīšanas dienu, par aizdevuma izsniegšanas dienu uzskata naudas pārskaitīšanas (arī ieskaita) vai izmaksāšanas dienu. Ja viena aizdevēja fiziskajai personai izsniegto aizdevumu kopsumma pārsniedz 1500 *euro*, šā panta pirmajā daļā noteikto aizdevuma atmaksas termiņa tecējumu sāk skaitīt ar tā aizdevuma izsniegšanas dienu, ar kura izsniegšanu kopējais aizdevumu apmērs pārsniedz 1500 *euro*.
9. Ja ienākumam pielīdzina aizdevumu un aizdevuma līgums atbilst šā panta trešajā daļā noteiktajiem kritērijiem vai ja aizdevējs ir fiziskā persona, kas aizdevumu nesniedz savas saimnieciskās darbības ietvaros, vai nerezidents, saņemtā aizdevuma neatmaksāto daļu pielīdzina maksātāja ar nodokli apliekamajam ienākumam (bruto ienākumam), no kura maksātājs aprēķina iedzīvotāju ienākuma nodokli saskaņā ar šā likuma 15.panta otrajā daļā noteikto likmi un šajā likumā noteiktajos gadījumos - arī ar 15. panta vienpadsmitajā daļā noteikto papildu likmi.
10. Ja ienākumam pielīdzina aizdevumu un aizdevuma līgums neatbilst šā panta trešajā daļā noteiktajiem kritērijiem, saņemtā aizdevuma neatmaksāto daļu pielīdzina maksātāja ienākumam pēc nodokļa nomaksas. Aizdevējs aprēķina maksātāja - aizdevuma ņēmēja - ar nodokli apliekamo ienākumu un piemēro tam šā likuma 15.panta otrajā daļā noteikto likmi un likumā noteiktajos gadījumos - arī šā likuma 15. panta vienpadsmitajā daļā noteikto papildu likmi, kā arī no saviem līdzekļiem iemaksā nodokli budžetā šā likuma 17.pantā noteiktajā kārtībā.
11. Ja ienākumam pielīdzina aizdevumu un aizdevuma līgums neatbilst šā panta ceturtajā daļā minētajam nosacījumam vai fiziskā persona - aizdevuma ņēmēja - nav sniegusi informāciju saskaņā ar šā panta piektās daļas 2.punktu, aizdevumu pielīdzina ienākumam, uzskatot, ka ienākums ir gūts aizdevuma fakta konstatācijas dienā (ja līdz šai dienai nav veikta aizdevuma atmaksa). Ja aizdevuma ņemšanas fakts ir konstatēts nodokļu revīzijas (audita) laikā un par to likumā noteiktajā kārtībā nav sniegta informācija Valsts ieņēmumu dienestam, uzskata, ka ienākums ir gūts tā taksācijas perioda pēdējā dienā, par kuru tiek veikta nodokļu revīzija (audits).
12. Ja maksātājs - rezidents veic aizdevuma atmaksu pēc tam, kad aizdevējs (ienākuma izmaksātājs) par šo ienākumu likumā noteiktajā kārtībā ir nosūtījis Valsts ieņēmumu dienestam paziņojumu par izmaksāto ienākumu, maksātājs - rezidents rakstveidā informē Valsts ieņēmumu

dienestu par ienākumam pielīdzinātā aizdevuma atmaksu, pievienojot tā atmaksu apliecinošus dokumentus.

13. Ja maksātājs - rezidents pēc taksācijas gada deklarācijas iesniegšanas veic ienākumam pielīdzinātā aizdevuma atmaksu, tas likumā noteiktajā kārtībā ir tiesīgs iesniegt precizētu attiecīgā taksācijas gada deklarāciju un prasīt, lai Valsts ieņēmumu dienests atmaksā pārmaksāto nodokļa summu.

14. Ja maksātājs - nerezidents veic aizdevuma atmaksu pēc tam, kad aizdevējs (ienākuma izmaksātājs) par šo ienākumu likumā noteiktajā kārtībā ir nosūtījis Valsts ieņēmumu dienestam paziņojumu par izmaksāto ienākumu un ieturējis nodokli, maksātājs - nerezidents likumā noteiktajā kārtībā var iesniegt taksācijas gada deklarāciju un prasīt, lai Valsts ieņēmumu dienests atmaksā pārmaksāto nodokļa summu.

15. Ja aizdevējs - komersants, individuālais uzņēmums (zemnieka vai zvejnieka saimniecība), kooperatīvā sabiedrība, nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība, biedrība, nodibinājums, organizācija, fiziskā persona, kas reģistrējusies Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicēja, vai uz līguma pamata apvienojušās divas vai vairākas personas - šajā pantā minēto prasījumu cedē, tas aprēķina ar nodokli apliekamo ienākumu saskaņā ar šā panta desmito daļu un iemaksā nodokli vienotajā nodokļu kontā (likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē) līdz prasījuma cedēšanas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam

16. Šā panta pirmajā daļā noteikto aizdevumu atmaksas termiņa tecējums tiek apturēts fiziskās personas - aizdevumaņēmējas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienā uz maksātnespējas procesa laiku. Ja tiesa, pabeidzot Maksātnespējas likumā noteikto saistību dzēšanas procedūru, pieņem lēmumu par parādnieka atbrīvošanu no atlikušajām parādu saistībām, kas norādītas fizisko personu saistību dzēšanas plānā, aizdevumu (tā daļu) nepielīdzina ienākumam šajā pantā noteiktajā kārtībā, bet maksātāja gūtajam ienākumam piemēro šā likuma 9.panta pirmās daļas 35.² punktā noteikto atbrīvojumu.

17. Šā panta noteikumus nepiemēro, ja aizdevējs ir kredītiestāde vai Attīstības finanšu institūcija vai krājaizdevu sabiedrība, vai kapitālsabiedrība, kura saņēmusi speciālu atļauju (licenci) patērētāja kreditēšanas pakalpojuma sniegšanai.

(06.11.2013. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.12.2014., 28.07.2017. un 23.05.2019. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

34.¹ Piemērojot likuma 8.¹ panta piekto daļu, aizdevējs vai maksātājs līdz pēctaksācijas gada 1.jūnijam iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā informāciju par viena aizdevēja taksācijas gada laikā fiziskajai personai izsniegtajiem aizdevumiem, kuru apmērs (to kopsumma) vienai fiziskajai personai pārsniedz 15 000 *euro*, vai par aizdevumiem, kuru apmērs (to kopsumma) pirmstaksācijas gadā nepārsniedza 15 000 *euro*, bet kopā ar taksācijas gadā izsniegto aizdevumu pārsniedz 15 000 *euro*, vai par taksācijas gadā izsniegtajiem aizdevumiem, kuri izsniegti

papildus tiem aizdevumiem, par kuriem informācija jau ir sniegta, bet jaunā aizdevuma izsniegšanas brīdī iepriekš sniegtā aizdevuma neatmaksātā daļa pārsniedz 15000 euro, kā arī informāciju par noslēgto aizdevuma līgumu un aizdevuma apmēru ([1.¹ pielikums](#)).
(MK 17.12.2013. noteikumu Nr.1526 redakcijā)

8.² pants. Samazinātu aizdevuma procentu maksājumu radītais ienākums

1. Fiziskajai personai, kurai aizdevumu izsniedzis komersants, individuālais uzņēmums (zemnieka vai zvejnieka saimniecība), kooperatīvā sabiedrība, nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība, biedrība, nodibinājums, organizācija, fiziskā persona, kas reģistrējusies Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicēja, vai uz līguma pamata apvienojušās divas vai vairākas personas (turpmāk šajā pantā - aizdevējs), ja šī fiziskā persona neņem aizdevumu savas saimnieciskās darbības ietvaros, samazinātu aizdevuma procentu maksājumu radīto ienākumu nosaka kā pozitīvu starpību starp procentu maksājumiem, kas aprēķināti, izsniegtajam aizdevumam piemērojot Latvijas Bankas noteikto pirmstaksācijas gada iekšzemes nefinanšu uzņēmumiem izsniegto kredītu gada vidējo svērto procentu likmi izsniegtajiem kredītiem attiecīgajā valūtā pirmstaksācijas gadā, kas reizināta ar koeficientu 0,7 (turpmāk - nosacītā tirgus cena), un atbilstoši aizdevuma līgumam taksācijas gadā aprēķinātajiem procentu maksājumiem.

34.² Piemērojot likuma 8.² panta pirmo daļu, tajā minēto procentu apmēru, ja neatmaksāto parādu saistību apjoms taksācijas gada laikā mainās, piemēro taksācijas gada parādu saistību vidējam apjomam, ko nosaka kā parādu saistību gada vidējo svērto vērtību saskaņā ar normatīvajiem aktiem par Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma normu piemērošanas noteikumiem.;
(MK 17.12.2013. noteikumu Nr.1526 redakcijā, kas grozīta ar MK 14.11.2017. noteikumiem Nr.675)

2. Šā panta pirmajā daļā minētais aizdevējs var būt gan rezidents, gan nerezidents.

3. Ja aizdevējam saskaņā ar likumu "Par nodokļiem un nodevām" ir pienākums sniegt informāciju par darījumiem ar saistītām personām, aizdevējs samazinātu aizdevuma procentu maksājumu radīto ienākumu nosaka kā pozitīvu starpību starp atbilstoši likuma "Par nodokļiem un nodevām" nosacījumiem aprēķinātajiem procentu maksājumiem un atbilstoši aizdevuma līgumam taksācijas gadā aprēķinātajiem procentu maksājumiem.

4. Ja samazinātu aizdevuma procentu maksājumu radītais ienākums, kas noteikts saskaņā ar šā panta pirmo daļu, un ienākums, kas noteikts saskaņā ar šā panta trešo daļu, atšķiras, par samazinātu aizdevuma procentu maksājumu radīto ienākumu uzskata mazāko no abiem.

5. Ja aizdevums tiek pielīdzināts ienākumam saskaņā ar šā likuma 8.¹ pantu, par ienākumu uzskatāmi arī aizdevuma līgumā noteiktie, bet faktiski nesamaksātie procentu maksājumi (nesamaksātā procentu maksājumu daļa).

6. Ja aizdevums izsniegts uz laikposmu, kas īsāks par kalendāra gadu, šā panta pirmajā daļā minēto ienākumu nosaka proporcionāli mēnešu skaitam līdz aizdevuma līgumā noteiktajam aizdevuma atmaksas termiņam.

7. Šā panta nosacījumus nepiemēro procentu maksājumiem par aizdevumiem, kurus izsniegusi kredītiestāde vai Attīstības finanšu institūcija, vai krājaizdevu sabiedrība vai kapitālsabiedrība, kura saņēmusi speciālu atļauju (licenci) patērētāja kreditēšanas pakalpojuma sniegšanai.

8. Šā panta nosacījumus nepiemēro, ja aizdevējs ir individuālais uzņēmums (zemnieka vai zvejnieka saimniecība), bet aizdevuma ņēmējs - šā individuālā uzņēmuma (zemnieka vai zvejnieka saimniecības) īpašnieks.

(06.11.2013. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.12.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2015. Grozījumi septītajā daļā stājas spēkā 01.03.2015. Sk. Pārejas noteikumu 113.punktu)

9. pants. Ar nodokli neapliekamo ienākumu veidi

1. Gada apliekamajā ienākumā netiek ietverti un ar nodokli netiek aplikti šādi ienākumu veidi:

1) ienākumi no maksātāja lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas, kā arī no sēņošanas, ogošanas, savvaļas ārstniecības augu un ziedu vākšanas vai nemedījamās sugas indivīda — parka vīngliemezis (*Helix pomatia*) — ieguves, ja tie nepārsniedz 3000 *euro* gadā, ņemot vērā šā panta 3.¹, 3.² un 3.⁵ daļas nosacījumus;

35. Likuma 9. panta pirmās daļas 1. punktā noteikto fiziskās personas ienākumu neapliekamo apmēru – 3000 *euro* gadā – piemēro attiecīgās fiziskās personas gada kopējiem ienākumiem no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas, kā arī no sēņošanas, ogošanas, savvaļas ārstniecības augu un ziedu vākšanas vai nemedījamās sugas indivīda – parka vīngliemezis (*Helix pomatia*) – ieguves. Šajā punktā minētais neapliekamais ienākumu apmērs ir piemērojams fiziskai personai neatkarīgi no minētās personas īpašumā esošo saimniecību skaita. Minētais noteikums attiecas arī uz individuālajiem komersantiem.

(Izteikts ar MK 29.11.2016. noteikumu Nr. 749 redakcijā, kas stājas spēkā 02.12.2016.)

2) *(izslēgts ar 01.12.2009. likumu);*

2¹) dividendes, dividendēm pielīdzināms ienākums vai nosacītās dividendes, ja par aprēķinātajām dividendēm, dividendēm pielīdzināmu ienākumu vai nosacītajām dividendēm uzņēmuma līmenī no peļņas daļas, no kuras tiek maksātas dividendes, dividendēm pielīdzināms ienākums vai nosacītās dividendes, ja ir izpildīts viens no šādiem nosacījumiem:

a) Latvijas Republikā ir samaksāts uzņēmumu ienākuma nodoklis saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu (šo atbrīvojumu nepiemēro, ja uzņēmumu ienākuma nodoklis ir samaksāts saskaņā ar likumu "Par uzņēmumu ienākuma nodokli"),

b) ārvalstī ir samaksāts uzņēmumu ienākuma nodoklis vai tam pielīdzināms nodoklis vai ārvalstī no dividendēm, dividendēm pielīdzināma ienākuma vai nosacītajām dividendēm ir ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis vai tam pielīdzināms nodoklis;

35.¹ Piemērojot likuma 9. panta pirmās daļas 2.1 punktu, tajā noteiktais atbrīvojums piemērojams arī dividendēm un dividendēm pielīdzināmajam ienākumam, ko izmaksā uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs, ja minētais uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs - dividenžu izmaksātājs - ir bijis tiesīgs par šo dividenžu un dividendēm pielīdzināmā ienākuma apmēru samazināt ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamajā bāzē iekļautu dividenžu apmēru atbilstoši Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma nosacījumiem.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

35.² Likuma 9. panta pirmās daļas 2.1 punktā noteikto atbrīvojumu piemēro dividendēm, ko izmaksā tonnāžas nodokļa maksātājs no peļņas, kuras aplikšanu ar uzņēmumu ienākuma nodokli vispārējā Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā noteiktajā kārtībā aizstāj tonnāžas nodoklis.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

35.³ Likuma 9. panta pirmās daļas 2.1 punktā noteikto atbrīvojumu nepiemēro dividendēm, par kurām uzņēmumu ienākuma nodokļa bāze ir samazināta saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma nosacījumiem par akciju atsavināšanas ienākuma neiekļaušanu uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzē.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

2²) likvidācijas kvota, ja ir izpildīts viens no šādiem nosacījumiem:

a) Latvijas Republikā ir samaksāts uzņēmumu ienākuma nodoklis saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu,

b) ārvalstī ir samaksāts uzņēmumu ienākuma nodoklis vai tam pielīdzināms nodoklis vai ārvalstī no likvidācijas kvotas ir ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis vai tam pielīdzināms nodoklis;

3) *(izslēgts ar 01.12.2009. likumu);*

4) apdrošināšanas atlīdzības, kuras izmaksājušas Latvijas Republikā reģistrētas apdrošināšanas sabiedrības, kas nodibinātas un darbojas ~~saskaņā ar Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas likumu~~ **saskaņā ar apdrošināšanas jomu reglamnetējošiem normatīvajiem aktiem**, kā arī citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, vai Ekonomiskās sadarbības

un attīstības organizācijas dalībvalstī reģistrētas apdrošināšanas sabiedrības, kas nodibinātas un darbojas saskaņā ar attiecīgās valsts normatīvajiem aktiem, izņemot tās apdrošināšanas atlīdzības, kas izmaksātas atbilstoši:

(izteikts ar 30.11.2015. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2016.)

a) dzīvības, veselības un negadījuma apdrošināšanas līgumam, kuru apdrošinātā interesēs noslēdzis darba devējs (vai cits apdrošinājuma ņēmējs — juridiskā persona), pienākot apdrošināšanas līgumā paredzētajam līguma beigu termiņam vai laužot līgumu pirms termiņa, vai

b) mūža pensijas apdrošināšanas līgumam (ar uzkrāto fondētās pensijas kapitālu atbilstoši Valsts fondēto pensiju likumam);

(izteikts ar 06.11.2013. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2014.)

36. (Svītrots ar MK 29.11.2016. noteikumiem Nr. 749, kas stājās spēkā 02.12.2016.)

37. Likuma 9.panta pirmās daļas 4.punkts neattiecas uz apdrošināšanas atlīdzībām, kas izmaksātas gadījumos, ja apdrošināšanas prēmija ir bijusi iekļauta nodokļu maksātāja saimnieciskās darbības izdevumos.

4¹) apdrošināšanas atlīdzības, kas izmaksātas, iestājoties apdrošināšanas gadījumam attiecībā uz apdrošinātās personas dzīvību un veselību nelaimes gadījuma vai slimības dēļ, saskaņā ar dzīvības apdrošināšanas līgumu (tai skaitā ar līdzekļu uzkrāšanu) neatkarīgi no tā, kas ir noslēdzis apdrošināšanas līgumu;

4²) papildpensijas kapitāls, kas veidojies no pašas fiziskās personas vai tās laulātā, vai ar to radniecībā esošo personu līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē veiktajām iemaksām privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētiem pensiju plāniem un izmaksāts pensiju plānu dalībniekiem;

5) izložu un azartspēļu laimesti, ja laimesta (tā vērtības) apmērs (to kopsumma) taksācijas gada laikā nepārsniedz 3000 euro;

6) ienākumi no Latvijas vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts un pašvaldību vērtspapīriem *(ar 15.11.2012. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2013.)*;

38. Piemērojot likuma 9.panta pirmās daļas 6.punktu, par ienākumiem no Latvijas Republikas vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts, vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts un pašvaldību parādzīmēm, kas nav apliekami ar nodokli, uzskata visu gūto ienākumu no šīm parādzīmēm, arī ienākumu no minēto parādzīmju atsavināšanas.

7) normatīvajos aktos noteiktie no budžeta izmaksājamie (paredzēti budžeta apropriācijā) pabalsti, arī no citu Eiropas Savienības dalībvalstu vai Eiropas Ekonomikas zonas valstu budžeta

izmaksātie pabalsti, pabalsti, kas noteikti šīs daļas 37., 37.¹, 37.², 38., 39. un 40. punktā, normatīvajos aktos noteiktā atlīdzība par aizbildņa pienākumu pildīšanu un atlīdzība par audžuģimenes pienākumu veikšanu, izņemot pārejošas darba nespējas pabalstus un pabalstus, kuru piešķiršanas pamats ir personas darba vai dienesta attiecības ar budžeta finansētu institūciju vai arī pienākumu pildīšana vēlēta amatā, kurā persona iecelta, pamatojoties uz Saeimas, Ministru kabineta vai pašvaldības domes lēmumu, kā arī citi pabalsti, kas izmaksājami no Ministru kabineta noteiktajām biedrībām un nodibinājumiem (*papildināts ar 15.12.2011 likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012. un papildināts ar 06.11.2013. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2014.*)

39. Piemērojot likuma 9.panta pirmās daļas 7.punktu, ja pabalstu piešķiršanas pamats ir tas, ka persona ir darba vai dienesta attiecībās ar iestādi vai institūciju, kas finansēta no budžeta, attiecīgās iestādes vai institūcijas izmaksātajiem pabalstiem netiek piemērots atbrīvojums, jo nav uzskatāms, ka tie ir no budžeta izmaksājami pabalsti.

39.1 Piemērojot likuma 9. panta pirmās daļas 11. punktu, ar jēdzienu uztur nauda (alimentu) saprot uzturlīdzekļus bērniem, kā arī līdzekļus iepriekšējā labklājības līmeņa nodrošināšanai bijušajam laulātajam.

(MK 14.12.2021. noteikumu Nr. 842 redakcijā)

8) stipendijas, kas izmaksātas no budžeta, Ministru kabineta apstiprinātas biedrības vai nodibinājuma līdzekļiem vai no to starptautisko izglītības vai sadarbības programmu līdzekļiem, kurās līdzdalību ir apstiprinājis Ministru kabinets;

8¹) stipendijas līdz 280 *euro* mēnesī, ko izglītojamam atbilstoši Ministru kabineta noteiktajai kārtībai, kādā organizē un īsteno darba vidē balstītas mācības, izmaksā komersants, iestāde, biedrība, nodibinājums, fiziskā persona, kura reģistrēta kā saimnieciskās darbības veicēja, kā arī individuālais uzņēmums, tai skaitā zemnieku vai zvejnieku saimniecība, un citi saimnieciskās darbības veicēji;

8²) stipendijas, kuras izmaksātas studējošajam, kas apgūst medicīniskās izglītības programmu, izglītības programmas apguves veicināšanai, un kuras izmaksā no ārstniecības iestādes līdzekļiem;

8³) ienākums, kas gūts studiju un studējošo kredīta dzēšanas rezultātā;

9) mantojuma rezultātā gūtais ienākums, izņemot autoratlīdzību (autortiesību un blakustiesību atlīdzību), kuru izmaksā autortiesību mantiniekiem, un valsts fondētās pensijas kapitālu, kuru valsts fondēto pensiju shēmas dalībnieka nāves gadījumā manto un kurš tiek aprēķināts mantiniekam pirms mantinieka saistību dzēšanas pret sociālās apdrošināšanas speciālo budžetu un valsts pamatbudžetu, kas izriet no sociālās apdrošināšanas pakalpojumu, valsts sociālo pabalstu un izdienas pensiju pārmaksām saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu", ja mantinieks izvēlēties to saņemt ar pārskaitījumu uz maksājumu kontu kredītiestādē;

10) konkursos un sacensībās saņemtās mantiskās un naudas balvas (prēmijas), kuru kopējā vērtība taksācijas gadā nepārsniedz 143 *euro*, un publiskos starptautiskos konkursos un starptautiskās sacensībās gūtās balvas un prēmijas, kuru kopējā vērtība gadā nepārsniedz 1423 *euro*, kā arī Baltijas asamblejas balvu laureātiem izmaksātā naudas prēmija un Ministru kabineta balva;

11) uzturņauda (alimenti);

12) summas, kas uz tiesas sprieduma pamata vai saskaņā ar notariālā akta veidā noslēgtu vienošanos par laulāto kopīgās mantas sadali saņemtas laulības šķiršanas sakarā (*ar likuma redakciju, kas stājās spēkā 01.02.2011.*);

13) atlīdzība likumdošanas aktos noteiktajā kārtībā par kaitējumu darbaspēju zaudējuma gadījumā, kas saistīts ar sakropļojumu vai citādu veselības bojājumu, kā arī apgādnieka zaudējuma sakarā;

14) darbinieka vai viņa radnieku (tuvinieku) nāves gadījumā darba devēja piešķirtais bērnu pabalsts, kura vērtība nepārsniedz 250 *euro*;

15) palīdzība stihiskas nelaimes gadījumā vai citos ārkārtējos gadījumos, ja tā sniegta uz valsts vai pašvaldību pārvaldes institūciju lēmuma pamata;

16) kompensācijas izmaksas likumos un Ministru kabineta noteikto normu ietvaros, izņemot kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu;

40. Piemērojot likuma 9.panta pirmās daļas 16.punktu, ar nodokli nav apliekama arī saskaņā ar Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumu amatpersonai, darbiniekam un profesionālā dienesta karavīram segtā mācību maksas daļa.

41. Likuma 9.panta pirmās daļas 16.punktu attiecina arī uz izglītības iestāžu pedagoģisko darbinieku tālākizglītības atbalsta fonda izmaksātajām mācību maksas kompensācijām.

42. Piemērojot likuma 9.panta pirmās daļas 16.punktu, iestādes, kuras Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā noteiktajā apmērā taksācijas gadā ir segušas mācību maksu (izmaksājušas mācību maksas kompensāciju), kā arī Izglītības un zinātnes ministrija par izglītības iestāžu pedagoģisko darbinieku tālākizglītības atbalsta fonda izmaksātajām mācību maksas kompensācijām līdz taksācijas gadam sekojošā gada 1.februārim sniedz Valsts ieņēmumu dienestam informāciju par fiziskajām personām, kurām kompensācija izmaksāta, norādot personas vārdu, uzvārdu, personas kodu, izmaksāto summu un izmaksas datumu, kā arī kalendāra gadu, par kuru kompensācija izmaksāta.

43. Likuma 9.panta pirmās daļas 16.punkta izpratnē kompensācijas izmaksas ir arī summas, ko darba devējs darbiniekam izmaksā sakarā ar darbiniekam piederoša personiskā transportlīdzekļa (kas atbilstoši darba līgumam tiek izmantots darba vajadzībām) nolietojanos un kas noteikta 0.04

euro apmērā par katru nobraukto kilometru, bet ne vairāk kā 57 euro mēnesī.
(Grozīts ar MK 08.10.2013. noteikumiem Nr.1055)

43.¹ Likuma 9.panta pirmās daļas 16.punkta izpratnē kompensācijas izmaksas ir arī Latvijas Olimpiskās vienības sportistu ēdināšanas izdevumi **neatkarīgi no organizācijas, kas sedz minētos izdevumus**. Šo izdevumu apmēru aprēķina saskaņā ar Latvijas Olimpiskās vienības sportistu ēdināšanas izdevumu normām (12.pielikums) (~~ar 18.12.2012. grozījumiem, kas stājās spēkā 29.12.2012.~~).

(MK 18.12.2012. noteikumu Nr. 907 redakcijā, kas grozīta ar MK 14.12.2021. noteikumiem Nr. 842)

16¹) komandējuma un darba brauciena izdevumu kompensācijas normas Ministru kabineta noteiktajā apmērā vai apmērā, kas noteikts valstī, kurā tiek veikti darba vai dienesta pienākumi (darba vieta atrodas citā valstī);

17) ar Ministru kabineta lēmumu noteiktā apgāde natūrā, kā arī summas, kas izmaksātas šīs apgādes vietā;

44. Likuma 9.panta pirmās daļas 17.punktā paredzētā apgāde natūrā ir darba devēju – kuģu īpašnieku nodrošinātā to zvejnieku un tirdzniecības kuģu komandu locekļu ēdināšana, kuri, pildot darba pienākumus, nepārtraukti atrodas uz kuģa vismaz 48 stundas. Kuģu komandu locekļu ēdināšana nav aizstājama ar kompensāciju naudā. Kuģa komandas viena locekļa ēdināšanas izdevumu norma diennaktī ir šāda:

44.1. septiņi euro, ja kuģis atrodas Latvijas Republikas ostā;

44.2. summa, kas ekvivalenta septiņiem euro, ja kuģis atrodas reisā vai ārvalstu ostā.
(Grozīts ar MK 08.10.2013. noteikumiem Nr.1055)

18) atlīdzība par asiņu nodošanu un cita veida donorpalīdzību;

19) (*izslēgts ar 01.12.2009. likumu*);

19¹) (*izslēgts ar 14.11.2008. likumu*);

19²) ienākumi no personīgā īpašuma (fiziskajai personai piederošas personiskai lietošanai paredzētas tādas kustamas lietas kā mēbeles, apģērbs un citas kustamas lietas) atsavināšanas, izņemot ienākumu no:

a) pārdošanai izgatavotas vai iegādātas lietas (ķermeniskas vai bezķermeniskas) pārdošanas,

b) kapitāla pieauguma un pārējā ienākuma no kapitāla;

c) metāllūžņu pārdošanas (*ar 22.09.2011. likumu, kas stājās spēkā 19.10.2011.*);

50. Piemērojot likuma 9.panta pirmās daļas 19.² punkta "b" apakšpunktu, par ienākumu no kapitāla pieauguma nav klasificējams ienākums no lauksaimniecībā izmantojamās zemes atsavināšanas, ja to atsavina atbilstoši likuma 11.⁷ panta trešajai daļai.

20) palīdzība, kas sniegta, pamatojoties uz arodbiedrības institūcijas lēmumu, no arodbiedrības naudas līdzekļiem, kuri veidojas no arodbiedrības biedru naudas maksājumiem un ārvalstu arodbiedrību ziedojumiem (dāvinājumiem) —1000 *euro* gadā;

21) *(izslēgts ar 19.12.2006. likumu);*

22) *(izslēgts ar 01.12.2009. likumu);*

23) *(izslēgts ar 19.12.2006. likumu);*

24) *(izslēgts ar 01.12.2009. likumu);*

25) palīdzība naudā vai citās lietās, vai pakalpojuma veidā, kas, pamatojoties uz reliģiskās organizācijas vai tās iestādes institūcijas (amatpersonas) lēmumu, sniegta no reliģiskās organizācijas vai tās iestādes naudas līdzekļiem, —1000 *euro* gadā;

26) preču un pakalpojumu loteriju laimesti;

26¹) čeku loterijas laimesti saskaņā ar Čeku loterijas likumu;

26²) laimesti, kas gūti momentloterijā "Sporta loterija" vai interaktīvajā izlozē "Sporto visi";

27) palīdzība naudā vai citās lietās, vai pakalpojuma veidā, kas sniegta no sabiedriskā labuma organizācijas (izņemot reliģisko organizāciju) līdzekļiem, vai palīdzība, ko budžeta finansētas institūcijas, labdarības vai filantropiskas organizācijas sniegušas lietās, kurām piemērots atbrīvojums no muitas nodokļa, —1000 *euro* gadā, vai palīdzība naudā, kas sniegta no sabiedriskā labuma organizācijas līdzekļiem personai, kura nepārtraukti slimo ilgāk par trim mēnešiem, vai personai ar invaliditāti, vai šo personu ģimenes loceklim, - 2000 *euro* gadā. Palīdzība naudā, kas saņemta no sabiedriskā labuma organizācijas ārstniecības izdevumu segšanai, gada apliekamajā ienākumā netiek ietverta un ar nodokli netiek aplikta, ja attiecīgās summas izlietojums ārstniecības mērķiem ir apliecināts ar attaisnojuma dokumentiem, ko uzglabā sabiedriskā labuma organizācija;

28) kompensācija par īres līguma izbeigšanu un dzīvojamo telpu atbrīvošanu denacionalizēta vai likumīgajam īpašniekam atdota nama īrniekam, kurš attiecīgajā namā dzīvojis līdz īpašuma tiesību atjaunošanai likumīgajam īpašniekam (viņa mantiniekam);

29) ienākums, kas gūts, sniedzot palīdzību vai slepeni sadarbojoties ar operatīvās darbības subjektiem;

30) *(izslēgts ar 01.12.2009. likumu);*

31) uzturēšanas līdzekļi, kas saņemti no speciālās aizsardzības iestādes;

32) darba devēja darbiniekam piešķirts apbalvojums (arī atzinības raksts, goda raksts, pateicības raksts, diploms, medaļa, piemiņas kauss), kam nav atlīdzības nozīmes rakstura, bet ir morāla novērtējuma raksturs;

32¹) darba devēja dāvana, kas taksācijas gada laikā nepārsniedz 15 *euro*;

33) ienākums no nekustamā īpašuma atsavināšanas, kas maksātāja īpašumā (no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā) ir ilgāk par 60 mēnešiem un vismaz 12 mēnešus pēc kārtas (minētajā 60 mēnešu periodā) līdz atsavināšanas līguma noslēgšanas dienai ir personas deklarētā dzīvesvieta (kas nav deklarēta kā maksātāja papildu adrese). Ja nekustamais īpašums, kuru atsavina, ir mantots līgumiskā, testamentārā vai likumiskā ceļā no fiziskās personas, kuru ar maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē, šīs panta daļas izpratnē uzskatāms, ka nekustamais īpašums ir maksātāja īpašumā no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā kā mantojuma atstājēja īpašums;

45. Piemērojot likuma 9.panta pirmās daļas 33.punktu, tajā minētais laikposms, kad nekustamais īpašums bijis personas deklarētā dzīvesvieta (12 mēneši), ir jebkuri 12 mēneši pēdējo 60 mēnešu laikā līdz atsavināšanas līguma noslēgšanas dienai.

46. Piemērojot likuma 9.panta pirmās daļas 33.punktu, fiziskā persona, kura atsavina nekustamo īpašumu, kas bijis tās īpašumā mazāk par 60 mēnešiem vai vismaz 12 mēnešus līdz atsavināšanas līguma noslēgšanas dienai nav bijis personas deklarētā dzīvesvieta (kas nav deklarēta kā maksātāja papildu adrese), no minētā nekustamā īpašuma atsavināšanas ienākuma maksā nodokli, iesniedzot deklarāciju par ienākumu no kapitāla. Apliedzamā ienākumu no nekustamā īpašuma atsavināšanas nosaka kā nekustamā īpašuma atsavināšanas cenas un iegādes vērtības starpību un attiecīgā ieguldījuma vērtības starpību.

47. Piemērojot likuma 9.panta pirmās daļas 33.punktu, ja fiziskā persona atsavina nekustamo īpašumu, kas bijis tās īpašumā (no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā) ilgāk par 60 mēnešiem un vismaz 12 mēnešus līdz atsavināšanas līguma noslēgšanas dienai bijis personas deklarētā dzīvesvieta (kas nav deklarēta kā maksātāja papildu adrese), nekustamā īpašuma atsavināšanas ienākums ir atbrīvots no aplikšanas ar nodokli. Tomēr, ja nekustamais īpašums ir izmantots saimnieciskajā darbībā, ar nodokli ir aplikama summa, ko nosaka saskaņā ar šo noteikumu 48.punktu.

48. Piemērojot likuma 9.panta pirmās daļas 33.punktu, vērtē, vai nekustamais īpašums nav izmantots saimnieciskajā darbībā. Ja minētais nekustamais īpašums ticis izmantots saimnieciskajā darbībā, aplikamo ienākumu nosaka saskaņā ar likuma 11.⁶ panta otro daļu. Ja likuma 9.panta pirmās daļas 33.punkta kritērijiem atbilstošs nekustamais īpašums ticis izmantots saimnieciskajā darbībā un tiek atsavināts 60 mēnešu laikā no pamatlīdzekļa pārkvalificēšanas,

~~fiziskās personas apliekamo ienākumu palielina par visos iepriekšējos taksācijas periodos, kuros nekustamais īpašums izmantots saimnieciskajā darbībā, norakstīto nolietojumu (likuma 9.panta pirmās daļas 33.punkta piemērošanas piemērs — šo noteikumu 2.pielikumā). Apliekamā ienākuma summai piemēro 20 % likmi.~~

~~(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)~~

48. Piemērojot likuma 9. panta pirmās daļas 33. un 33.1 punktu, vērtē, vai nekustamais īpašums nav izmantots saimnieciskajā darbībā kā pamatlīdzeklis. Ja minētais nekustamais īpašums ticis izmantots saimnieciskajā darbībā kā pamatlīdzeklis, apliekamo ienākumu nosaka saskaņā ar likuma 11.6 panta otro daļu. Ja likuma 9. panta pirmās daļas 33. un 33.1 punkta kritērijiem atbilstošs nekustamais īpašums ticis izmantots saimnieciskajā darbībā kā pamatlīdzeklis un tiek atsavināts 60 mēnešu laikā no nekustamā īpašuma (pamatlīdzekļa) pārkvalificēšanas par personiskajām vajadzībām izmantojamu lietu, fiziskās personas apliekamo ienākumu palielina par visos iepriekšējos taksācijas periodos, kuros nekustamais īpašums izmantots saimnieciskajā darbībā kā pamatlīdzeklis, norakstīto nolietojumu un izdevumos norakstīto procentu maksājumu summu, kas tika samaksāta par kredītu šā nekustamā īpašuma iegādei visā laikā, kad nekustamais īpašums kā pamatlīdzeklis lietots saimnieciskajā darbībā (likuma 9. panta pirmās daļas 33. punkta piemērošanas piemērs - šo noteikumu 2. pielikumā). Apliekamā ienākuma summai piemēro 20 % likmi

(MK 14.12.2021. noteikumu Nr. 842 redakcijā)

2.pielikums

Ministru kabineta

2010.gada 21.septembra noteikumiem Nr.899

Likuma 9.panta pirmās daļas 33.punkta piemērošanas piemērs

(Pielikums grozīts ar MK 08.10.2013. noteikumiem Nr.1055)

Fiziskā persona par 60 000 euro pārdod nekustamo īpašumu (ēku), kura iegādes vērtība ir 50 000 euro un kurš ne vairāk kā pirms 60 mēnešiem tika izmantots saimnieciskajā darbībā 10 gadu. Iepriekšējos taksācijas periodos norakstītais nolietojums ir 13 550 euro. Iesniedzot deklarāciju, personas apliekamais ienākums no nekustamā īpašuma pārdošanas ir koriģējams (palielināms) par iepriekšējos taksācijas periodos norakstīto nolietojuma summu 13 550 euro.

Finanšu ministrs E.Repše

49. Šo noteikumu 47. un 48.punktā minētās normas nepiemēro, ja nodokļa maksātāja saimnieciskā darbība ir nekustamo īpašumu tirdzniecība, būvniecība vai apsaimniekošana, kas neietver iznomāšanu vai izīrēšanu.

51. Piemērojot likuma 9.panta pirmās daļas 33.punktu, atsavinot daudzdzīvokļu nekustamo īpašumu, kurš fiziskās personas īpašumā ir ilgāk par 60 mēnešiem, ar nodokli nav apliekama nekustamā īpašuma daļa, kurā personai vismaz 12 mēnešus līdz atsavināšanas līguma noslēgšanas dienai bija deklarētā dzīvesvieta.

52. Likuma 9.panta pirmās daļas 33.punktu nepiemēro, ja tiek atsavināta nekustamā īpašuma daļa, kas neietver dzīvojamo ēku, bet nekustamais īpašums fiziskās personas īpašumā (no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā) ir ilgāk par 60 mēnešiem un vismaz 12 mēnešus līdz atsavināšanas līguma noslēgšanas brīdim ir personas deklarētā dzīvesvieta (kas nav deklarēta kā maksātāja papildu adrese). Ienākums no šāda nekustamā īpašuma daļas atsavināšanas ir apliekams ar nodokli.

52.¹ Piemērojot likuma 9.panta pirmās daļas 33.punktu, dzīvokļa reģistrācija Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā ir pielīdzināma reģistrācijai zemesgrāmatā jebkurā gadījumā, ja nodokļa maksātājam neradās tiesiskas iespējas pārdodamo dzīvokli ierakstīt zemesgrāmatā un tādējādi objektīvu iemeslu dēļ nevar tikt izpildīts likuma 9.panta pirmās daļas 33.punktā noteiktais kritērijs, ka nekustamais īpašums ir reģistrēts zemesgrāmatā ilgāk par 60 mēnešiem (*ar 18.12.2012. grozījumiem, kas stājās spēkā 29.12.2012.*).

33¹) ienākums no nekustamā īpašuma atsavināšanas, kas maksātāja īpašumā (no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā) ir ilgāk par 60 mēnešiem un pēdējos 60 mēnešus līdz nekustamā īpašuma atsavināšanas dienai ir bijis maksātāja vienīgais nekustamais īpašums. Ja nekustamais īpašums, kuru atsavina, ir mantots līgumiskā, testamentārā vai likumiskā ceļā no fiziskās personas, kuru ar maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē, šīs panta daļas izpratnē uzskatāms, ka nekustamais īpašums ir maksātāja īpašumā no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā kā mantojuma atstājēja īpašums;

34) ienākums no nekustamā īpašuma atsavināšanas, kas radies saistībā ar mantas sadali laulības šķiršanas gadījumā, ja vismaz 12 mēnešus līdz atsavināšanas līguma noslēgšanas dienai tas ir bijis abu laulāto deklarētā dzīvesvieta (kas nav deklarēta kā papildu adrese);

34¹) ienākums no Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likumā noteiktajā kārtībā atsavināta nekustamā īpašuma, ja minētais īpašums ir maksātāja īpašumā ilgāk par 60 mēnešiem (no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums ir reģistrēts zemesgrāmatā) vai, ja šis ienākums no jauna tiek ieguldīts funkcionāli līdzīgā nekustamajā īpašumā 12 mēnešu laikā pēc sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas. Ja nekustamo īpašumu Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likumā noteiktajā kārtībā kompensē ar citu nekustamo īpašumu, atsavinot šādas kompensācijas veidā iegūto nekustamo īpašumu, par tā iegādes dienu uzskata dienu, kad zemesgrāmatā tika reģistrēts saskaņā ar Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā

īpašuma atsavināšanas likumu atsavinātais nekustamais īpašums (ar 15.12.2011 likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012 un 15.11.2012 likumu, kas stājās spēkā 01.01.2013);

52.² Likuma 9.panta pirmās daļas 34.¹ punktu attiecina arī uz ienākumu no sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas, ja nodokļa maksātājs nekustamo īpašumu ir atsavinājis uz Ministru kabineta rīkojuma pamata.

(MK 27.08.2013. noteikumu Nr.632 redakcijā, kas stājās spēkā 30.08.2013.)

34²) ienākums no nekustamā īpašuma atsavināšanas (attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā kā maksātāja vienīgais nekustamais īpašums), ja šis ienākums no jauna tiek ieguldīts funkcionāli līdzīgā nekustamajā īpašumā 12 mēnešu laikā pēc nekustamā īpašuma atsavināšanas vai arī pirms nekustamā īpašuma atsavināšanas;

52.³ Piemērojot likuma 9. panta pirmās daļas 34.² punktu, ienākumam, kurš no jauna tiek ieguldīts funkcionāli līdzīgā nekustamajā īpašumā 12 mēnešu laikā pēc nekustamā īpašuma atsavināšanas, jābūt ne mazākam kā starpībai starp nekustamā īpašuma atsavināšanas cenu un tā iegādes vērtību. Ja no jauna tiek ieguldīts mazāks ienākums par noteikto, tad starpība, kas veidojas, no nekustamā īpašuma atsavināšanas cenas atņemot tā iegādes vērtību un ieguldīto ienākumu, ir uzskatāma par ienākumu no kapitāla pieauguma un ir apliekama ar nodokli.

(MK 23.09.2014. noteikumu Nr.564 redakcijā)

35) dāvanas no fiziskajām personām:

a) pilnā apmērā - ja dāvinātāju ar maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē. Minētā norma nav piemērojama, ja dāvanu dāvina saimnieciskās darbības ietvaros,

b) līdz 1425 euro taksācijas gada laikā - ja dāvinātājs ir šā punkta "a" apakšpunktā neminēta fiziskā persona. Šī norma nav piemērojama, ja dāvanu dāvina fiziskā persona savas saimnieciskās darbības ietvaros, kā arī tad, ja fiziskā persona ir saņēmusi dāvanu ar atlīdzības raksturu Civillikuma izpratnē, (ar 19.09.2013. likumu, kas stājās spēkā no 01.01.2014.);

53. Piemērojot likuma 9.panta pirmās daļas 35.punkta "b" apakšpunktu, ar nodokli netiek apliktas dāvanas līdz 1425 euro no viena dāvinātāja – fiziskās personas taksācijas gada laikā.
(Grozīts ar MK 08.10.2013. noteikumiem Nr.1055)

54. Piemērojot likuma 9.panta pirmās daļas 35.punkta "b" apakšpunktu, ja dāvinājuma līgumā nav norādīta dāvanas (kustamas lietas, izņemot kapitāla aktīvus) vērtība, tad par tās iegādes vērtību uzskata dāvanas novērtējumu naudas izteiksmē pēc tirgus cenām, kādas ir bijušas spēkā dāvinājuma līguma noslēgšanas dienā, vai ņemot vērā sertificēta vērtētāja vai attiecīgās nozares speciālista vērtējumu. **Ja dāvinājumā tiek saņemts kapitāla aktīvs un dāvinājuma līgumā nav norādīta tā vērtība, šī kapitāla aktīva iegādes vērtība tiek noteikta saskaņā ar likuma 11.9 pantā un šajos noteikumos noteikto speciālo kapitāla aktīva iegādes vērtības**

noteikšanas kārtību. Ja kapitāla aktīvam likuma 11.9 pantā un šajos noteikumos nav noteikta speciāla kapitāla aktīva iegādes vērtības noteikšanas kārtība, par šī kapitāla aktīva iegādes vērtību tiks uzskatīta vērtība, kādu dāvinājuma saņēmējs var pierādīt, iegūstot informāciju no dāvinātāja, vai kāda ir pieejama publiskajos reģistros dāvinājuma saņemšanas brīdī. Ja dāvinājumā tiek saņemts kapitāla aktīvs un dāvinājuma līgumā nav norādīta tā vērtība, šī kapitāla aktīva iegādes vērtība tiek noteikta saskaņā ar likuma 11.9 pantā un šajos noteikumos noteikto speciālo kapitāla aktīva iegādes vērtības noteikšanas kārtību. Ja kapitāla aktīvam likuma 11.9 pantā un šajos noteikumos nav noteikta speciāla kapitāla aktīva iegādes vērtības noteikšanas kārtība, par šī kapitāla aktīva iegādes vērtību tiks uzskatīta vērtība, kādu dāvinājuma saņēmējs var pierādīt, iegūstot informāciju no dāvinātāja vai pieejamo informāciju publiskajos reģistros par kapitāla aktīva vērtību dāvinājuma saņemšanas brīdī. Iegūtā informācija no dāvinātāja ir dokumentāri pierādāmi dāvinātāja kapitāla aktīva iegādes izdevumi. Šādi noteiktā kapitāla aktīva iegādes vērtība nevar būt lielāka par kapitāla aktīva atsavināšanas cenu.

c) pilnā apmērā — neatkarīgi no tā, vai dāvinātāju ar maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē, ja dāvinājums paredzēts un maksātājs to izlieto, lai segtu savus izdevumus par augstākās izglītības un visu pakāpju profesionālās izglītības iegūšanu, izdevumiem par specialitātes (profesijas, amata, aroda) iegūšanu valsts akreditētās Latvijas izglītības iestādēs, kā arī Eiropas Savienības dalībvalstu un Eiropas Ekonomikas zonas valstu mācību iestādēs vai apgūstot valsts akreditētās izglītības programmas,

d) pilnā apmērā — neatkarīgi no tā, vai dāvinātāju ar maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē, ja dāvinājums paredzēts un maksātājs to izlieto, lai segtu savus izdevumus par medicīnas un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu, izņemot kosmētiskās operācijas;

35¹) ienākums, kas gūts laika posmā no 2011.gada 1.janvāra līdz 2022. gada 31.decembrim aizdevuma (kredīta) saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā, ja izpildās visi turpmāk šai punktā minētie nosacījumi:

a) saistību atmaksa ir (vai saistību rašanās brīdī bija) nodrošināta ar nekustamā īpašuma hipotēku,

b) ienākuma guvējs līdz saistības ir uzņēmies nolūkā nodrošināt sevi (vai savu ģimeni) ar dzīvošanai paredzētu nekustamo īpašumu un izmantojis šo aizdevumu nekustamā īpašuma iegādei, būvniecībai, rekonstrukcijai vai uzlabošanai,

c) *(izslēgts ar 30.04.2015. likumu),*

d) ienākuma guvējs (attiecībā uz aizdevēju) nav un nav bijis ar uzņēmumu saistīta persona likuma “Par nodokļiem un nodevām” izpratnē,

e) aizdevēju un ienākuma guvēju nesaista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē;

35²⁾ ienākums, kas gūts, Maksātnespējas likumā noteikto saistību dzēšanas procedūras ietvaros tiesai pieņemot lēmumu par parādnieka atbrīvošanu no atlikušajām parādu saistībām, kā arī ar pamatparādu saistītās dzēstās soda naudas, līgumsods vai nokavējuma procenti;

35³⁾ ienākums, kas gūts, iestājoties noilgumam saistībai starp kreditoru un parādnieku, jo kreditors nav iesniedzis kreditora prasījumu Maksātnespējas likumā noteiktajā kārtībā;

35⁴⁾ ienākums, kas gūts aizdevuma (kredīta) dzēšanas rezultātā, ja atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likumam aizdevuma (kredīta) līgums paredz, ka nekustamais īpašums, kura iegādei tiek ņemts aizdevums (kredīts), kalpo par pietiekamu nodrošinājumu tam, lai saistības pret aizdevēju varētu tikt dzēstas pilnā apjomā, un vienošanās par aizdevuma (kredīta) dzēšanu noslēgta rakstveidā;

35⁵⁾ ienākums, kas gūts tādu aizdevuma (kredīta) saistību dzēšanas rezultātā, kuras nav izpildītas 2008. gada ekonomiskās lejupslīdes dēļ, ja tās vienpusēji dzēstas Kredītiestāžu likumā paredzētajos gadījumos, kārtībā un termiņā;

36) uz tiesas sprieduma pamata no valsts budžeta izmaksājamās kompensācijas, kas nav saistītas ar darba attiecībām vai to pārtraukšanu vai kas nav kompensācijas par intelektuālo īpašumu un tiesībām uz to (autoratlīdzība, izpildītājlīdzība, zinātnes, literatūras un mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu autoru un viņu mantinieku honorāri) vai kompensācijas par tiesībām izmantot tiesības uz intelektuālo īpašumu (*ar 22.09.2011 likumu, kas stājās spēkā 19.10.2011*);

36¹⁾ uz valsts pārvaldes iestādes vai pašvaldības iestādes, citas atvasinātas publisko tiesību juridiskās personas vai iestādes ar patstāvīgu budžetu lēmuma vai tiesas nolēmuma pamata saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likumu izmaksājamais zaudējumu atlīdzinājums, kurš nav saistīts ar darba (dienesta) attiecībām vai to pārtraukšanu un kuram nav ienākuma gūšanas rakstura (*08.09.2011 likums, kas stājās spēkā 27.09.2011*);

36²⁾ kompensācija, kas samaksāta cietušajam par radīto kaitējumu, pamatojoties uz tiesas nolēmumu vai brīvprātīgi kriminālprocesā;

36³⁾ saskaņā ar Kriminālprocesā un administratīvo pārkāpumu lietvedībā nodarītā kaitējuma atlīdzināšanas likumu izmaksātais kaitējuma atlīdzinājums, kurš nav saistīts ar darba (dienesta) attiecībām vai to pārtraukšanu vai kuram nav ienākuma gūšanas rakstura;

36⁴⁾ atlīdzība par morālo kaitējumu, pamatojoties uz tiesas nolēmumu civillietā.

37) pabalsts likumos un Ministru kabineta noteikto normu ietvaros amatpersonas (darbinieka), karavīra ievainojuma, sakropļojuma vai citāda veselībai nodarīta kaitējuma gadījumā, kā arī karavīram veselības traucējuma gadījumā, ja tas gūts, pildot amata (dienesta, darba) pienākumus;

37¹) pabalsts likumos noteikto normu ietvaros Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonas ar speciālo dienesta pakāpi un valsts drošības iestāžu amatpersonas ievainojuma, sakropļojuma vai citāda veselībai nodarīta kaitējuma gadījumā (izņemot arodslimību), ja tā cietusi nelaimes gadījumā, bet nav pildījusi ar dzīvības vai veselības apdraudējumu (risku) saistītus dienesta (amata) pienākumus;

37²) pabalsts likumos noteikto normu ietvaros Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonas ar speciālo dienesta pakāpi un valsts drošības iestāžu amatpersonas nāves gadījumā;

38) pabalsts likumos un Ministru kabineta noteikto normu ietvaros amatpersonas (darbinieka) nāves gadījumā, ja tā gājusi bojā, pildot amata (dienesta, darba) pienākumus, kuru izpilde ir saistīta ar risku, vai mirusi gada laikā pēc nelaimes gadījuma no tajā gūtajiem veselības traucējumiem;

39) pabalsts likumos un Ministru kabineta noteikto normu ietvaros karavīra nāves gadījumā, ja viņš gājis bojā, pildot dienesta pienākumus, vai miris gada laikā pēc nelaimes gadījuma no tajā gūtajiem veselības traucējumiem;

40) pabalsti par dienestu ārvalstīs Ministru kabineta noteikto normu ietvaros;

41) labums no darba devējam piederoša vai darba devēja rīcībā esoša vieglā pasažieru automobiļa izmantošanas, ja par šo automobili labuma gūšanas mēnesī ir samaksāts uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis.

~~42) atbalsts izmaksu segšanai Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta projekta īstenošanai~~
atbalsts izmaksu segšanai Emisijas kvotu izolēšanas instrumentu projekta īstenošanai (ar 16.06.2011 likumu, kas stājās spēkā 30.06.2011).

43) ienākums no šā likuma 8.panta 2.⁵ daļā minēto akciju pirkuma tiesību īstenošanas, ja akciju pirkuma tiesības piešķirtas atbilstoši akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānam un īstenojas šādi nosacījumi:

a) akciju pirkuma tiesību minimālais turēšanas periods (periods no akciju pirkuma tiesību piešķiršanas dienas līdz dienai, kad darbinieks ir tiesīgs uzsākt akciju pirkuma tiesību īstenošanu) ir ne mazāks kā 12 mēneši,

b) akciju pirkuma tiesību minimālajā turēšanas periodā darbinieks ir darba attiecībās ar kapitālsabiedrību, kura piešķirusi maksātājam akciju pirkuma tiesības vai ar kuru saistīta persona likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē maksātājam ir piešķirusi akciju pirkuma tiesības,

c) darba devējs ir iesniedzis Valsts ieņēmumu dienestam šā likuma 11.¹¹ panta ceturtajā daļā minēto informāciju (*ar 15.11.2012. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2013.*).

d) akciju pirkuma tiesības tiek īstenotas ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā no dienas, kad izbeigtas darba attiecības starp maksātāju un darba devēju (kapitālsabiedrība, kura piešķirusi maksātājam akciju pirkuma tiesības vai kura ir ar darba devēju saistīta persona likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē),

e) kapitālsabiedrība, kura piešķirusi maksātājam akciju pirkuma tiesības, vai ar to saistīta persona likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē nav izsniegusi maksātājam aizdevumu, kas nav atmaksāts līdz akciju pirkuma tiesību īstenošanas brīdim, izņemot aizdevumus, kurus izsniedz šā likuma 8.1 panta septiņpadsmitajā daļā minētā persona, kas ir kapitālsabiedrība, ja vien minētie aizdevumi netiek sniegti paša aizdevēja akciju iegādei, īstenojot akciju pirkuma tiesības;

44) ar brīvprātīgā darba veikšanu saistīto personificēto izdevumu kompensācijas, kuras brīvprātīgā darba veicējam atbilstoši brīvprātīgā darba līguma noteikumiem sedz brīvprātīgā darba organizētāji:

a) par ēdināšanu, viesnīcu (naktsmītnei), ceļa (transporta) izdevumiem, degvielu, apģērbiem un apmācību — Ministru kabineta noteiktā sastāva un normu ietvaros un kuru kopējais apmērs taksācijas gada laikā (neatkarīgi no izmaksātāja) nepārsniedz 1000 *euro*,

b) par veselības un dzīvības apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem brīvprātīgā darba veikšanas laikā, ja normatīvie akti paredz brīvprātīgā darba organizētājam obligātu pienākumu nodrošināt šādu nelaimes gadījumu apdrošināšanu,

c) par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu attiecībā uz trešajām personām (izņemot sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu), ja normatīvie akti paredz brīvprātīgā darba organizētājam obligātu pienākumu nodrošināt šādas civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu,

d) par veselības pārbaudēm, ja normatīvie akti paredz brīvprātīgā darba organizētājam obligātu pienākumu nodrošināt šādas veselības pārbaudes.

45) samazinātu vai dzēstu saistību rezultātā gūtais ienākums, ja izpildās viens no šādiem nosacījumiem:

a) samazinātās vai dzēstās saistības ir iekļautas kreditora ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamajā bāzē saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu,

b) samazinātās vai dzēstās saistības ir izslēgtas no kreditora uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes un ir izpildīts viens no Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 9. panta trešās daļas 4., 5., 6. punktā un 8. punkta "b" apakšpunktā vai 11. punktā minētajiem nosacījumiem;

46) no valsts budžeta izmaksājamais pabalsts par vienās dzemdībās dzimušu triju un vairāk bērnu piedzimšanu.

47) granti, kas viena dzīvokļa dzīvojamo māju atjaunošanas un energoefektivitātes paaugstināšanas atbalsta programmas ietvaros piešķirti ēkas energoklases uzlabošanai un tehniskās palīdzības saņemšanai, un kredītsaistību apmērs, kuru minētās programmas ietvaros kredītņēmēja vietā ir samazinājusi vai dzēsusi akciju sabiedrība "Attīstības finanšu institūcija Altum";

48) Eiropas Reģionālās attīstības fonda atbalsta maksājums par individuālo siltumapgādes sistēmu uzlabošanu mājtsaimniecībās;

49) vietējās pašvaldības līdzfinansējums nekustamā īpašuma pieslēgšanai centralizētajai ūdensapgādes sistēmai vai centralizētajai kanalizācijas sistēmai;

50) atbalsts izmaksu segšanai azbesta atkritumu apsaimniekošanas nodrošināšanai mājtsaimniecībām šifera jumtu un siltumizolācijas materiālu nomaiņas gadījumā.

54.² Piemērojot likuma 9.panta pirmās daļas 44.punktu, ar nodokli nav apliekamas ar brīvprātīgā darba veikšanu saistīto personificēto izdevumu kompensācijas, kuras brīvprātīgā darba veicējam atbilstoši brīvprātīgā darba līguma noteikumiem sedz brīvprātīgā darba organizētāji, šādā apmērā:

54.² 1. izdevumi, kuru kopējais apmērs taksācijas gada laikā (neatkarīgi no izmaksātāja) nepārsniedz 1000 *euro* (izņemot šo noteikumu 54.² 2. apakšpunktā minētos izdevumus):

54.² 1.1 par ēdināšanu – ne vairāk kā 6 *euro* par katru dienu;

54.² 1.2 par viesnīcu (naktsmītni), ja ir iesniegti attiecīgos izdevumus apliecinājoši attaisnojuma dokumenti – ne vairāk kā 57 *euro* par diennakti;

54.² 1.3 par ceļa (transporta) izdevumiem (izņemot izdevumus par degvielu), ja ir iesniegti attiecīgos izdevumus apliecinājošie dokumenti;

54.² 1.4 par degvielu, ja brīvprātīgā darba veicējs lieto viņa īpašumā vai valdījumā esošo transportlīdzekli, - ne vairāk kā 50 *euro* mēnesī;

54.² 1.5 par apģērbu, ja tas saistīts ar darbības specifiku vai norāda uz konkrētu atpazīstamību un piederību;

54.² 1.6 par apmācību, ja tā saistīta ar darbības specifiku un nav saistīta ar pamatizglītību, - ne vairāk kā 200 *euro* gadā;

54.² 2. Izdevumi par pakalpojumiem, kuru obligātā nodrošināšana ir noteikta saskaņā ar normatīvajiem aktiem:

54.² 2.1 par veselības un dzīvības apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem brīvprātīgā darba veikšanas laikā, ja tā ir pamatota ar izdevumus apliecinošiem attaisnojuma dokumentiem;

54.² 2.2 par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu attiecībā uz trešajām personām (izņemot sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu), ja tā ir pamatota ar izdevumus apliecinošiem attaisnojuma dokumentiem;

54.² 2.3 par veselības pārbaudēm, ja tās ir pamatotas ar izdevumus apliecinošiem attaisnojuma dokumentiem.

54.³ Piemērojot likuma 9.panta pirmās daļas 44.punktu, ar nodokli ir apliekama tā brīvprātīgā darba organizētāja segtā izdevumu daļa, kas pārsniedz šo noteikumu 54.² 1.apakšpunktā noteiktās normas.

(grozīts ar 22.12.2015. MK noteikumiem, kas stājās spēkā 01.01.2016.)

2. Ja šā panta pirmās daļas 1., 10., 14., 16., 16.¹, 20., 25., 27.punktā, 35.punkta "b" apakšpunktā, 37., 38., 39. un 40.punktā minētie ienākumi pārsniedz attiecīgās šajos punktos, kā arī šā panta 3.⁵ daļā noteiktās summas (normas) lielumu, pārsnieguma summa tiek aplikta ar nodokli *(08.09.2011. likums, kas stājās spēkā 27.09.2011.)*.

3. Šā panta noteikumi nav attiecināmi uz nerezidenta Latvijā gūto ienākumu, izņemot:

1) ienākumu, kuru taksācijas gadā Latvijā guvis nerezidents, kas ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, un kurš ir lielāks par 75 procentiem no visiem kopējiem attiecīgā nerezidenta gūtajiem ienākumiem;

2) nerezidenta ienākumus, kas minēti šā panta pirmās daļas 2.¹, 14. un 17. punktā, un šā panta pirmās daļas 16. un 16.1 punktā minētās kompensācijas, kas nerezidentam izmaksātas, lai segtu ar viņa darba vai amata pienākumu veikšanu saistīto komandējumu vai darba braucienu izdevumus;

3) šā panta pirmās daļas 33., 33.1, 34., 34.1 un 34.2 punktā minētos ienākumus, kurus guvis nerezidents, kas ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents;

4) šā panta pirmās daļas 2.¹ un 2.² punktā minētos ienākumus, kurus guvis nerezidents.

3.¹ Šā panta pirmās daļas 1.punktā minētā lauksaimnieciskā ražošana šā likuma izpratnē ir augkopības (arī koku stādu audzēšana, sēņu audzēšana, savvaļas ogu audzēšana), lopkopības (arī truškopība, putnkopība, biškopība un zvērkopība), iekšējo ūdeņu zivsaimniecības (zivju audzēšana privātajās ūdenstilpēs vai fiziskajai personai lietošanā nodotajās ūdenstilpēs) un dārzkopības (arī puķkopība, siltumnīcu saimniecība) produkcijas ražošana. Par maksātāja saimniecības lauksaimnieciskās ražošanas produkciju šā likuma izpratnē uzskatāma augu vai dzīvnieku valsts produkcija, kas tiek realizēta sākotnējā (nepārstrādātā) veidā vai pēc pirmapstrādes. Maksātāja saimniecībā pārdošanai sagatavotā lauksaimnieciskās ražošanas produkcija var būt ar augstāku pārstrādes pakāpi, ja visa pārstrāde (izņemot lopu kaušanu) ir veikta pašā saimniecībā.

3.² Šā panta pirmās daļas 1.punktā minētie lauku tūrisma pakalpojumi šā likuma izpratnē ir lauku teritorijās vai lauku apdzīvotās vietās sniegtie viesu izmitināšanas pakalpojumi speciāli ierīkotās viesu izmitināšanas mītnēs vai citās pielāgotās telpās, kurās gultas vietu pamatskaits nepārsniedz 12 un gultas vietu papildu skaits nav lielāks par 6, kā arī ar tiem saistītie papildu pakalpojumi, kas balstās uz vietējiem kultūras un dabas resursiem.

3.³ *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

3.⁴ Šā panta pirmās daļas 4.punktu nepiemēro izmaksātajām apdrošināšanas atlīdzībām, ja apdrošināšanas prēmija ir bijusi iekļauta maksātāja saimnieciskās darbības izdevumos.

3.⁵ Šā panta pirmās daļas 1.punktā minētie ienākumi ietver arī valsts atbalsta vai Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai ietvaros saņemtos maksājumus līdz 3000 euro gadā (08.09.2011 likums, kas stājās spēkā 27.09.2011; ar 19.09.likumu, kas spēkā no 01.01.2014.);

3.⁶ Šā panta pirmās daļas 2.¹ un 2.² punkta piemērošanai tiek pieņemts, ka uzņēmumu ienākuma nodoklis vai iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir samaksāts, ja dividendes vai dividendēm pielīdzināmu ienākumu, vai likvidācijas kvotu izmaksā citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrēta kapitālsabiedrība, kas nodibināta un darbojas saskaņā ar attiecīgās valsts normatīvajiem aktiem. Šā panta pirmās daļas 2.1 un 2.2 punkta normu nepiemēro, ja ienākuma izmaksātājs atrodas, ir izveidots vai nodibināts normatīvajos aktos minētajās zemu nodokļu vai beznodokļu valstīs vai teritorijās.

3.⁷ Nosacītās dividendes šā likuma izpratnē ir nosacītās dividendes Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē.

3.⁸ Iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanai nepiemēro šā panta pirmās daļas 2.1 punktā noteikto atbrīvojumu, ja dividendes, dividendēm pielīdzināms ienākums vai nosacītās dividendes izmaksātas, izmantojot Latvijas Republikā izveidotu komercsabiedrību vai citu juridisko personu, vai ārvalstu sabiedrību (turpmāk šā likuma izpratnē - struktūra), vai vienīgi vai

galvenokārt tāpēc izveidotu struktūru virkni, lai izvairītos no ienākuma nodokļa maksājumiem vai samazinātu tos. Par tādu mērķi var liecināt šādas (bet ne tikai) pazīmes:

1) struktūra, izvērtējot visus faktus un apstākļus (nodokļu aprēķināšanai ņem vērā maksātāja darījumu ekonomisko saturu un būtību, nevis tikai juridisko formu), uzskatāma par mākslīgi izveidotu;

2) ja maksātājam izmaksātās dividendes, dividendēm pielīdzināms ienākums vai nosacītās dividendes tieši no izcelsmes avota būtu apliktas ar augstāku iedzīvotāju ienākuma nodokli, nekā izmaksājot tos, izmantojot struktūru vai struktūru virkni.

4. Šā panta pirmās daļas 8.punktā minētā stipendija ir vienreizēja vai sistemātiski ilgākā laika posmā izmaksāta naudas summa personai:

1) kura vispārēju vai izvēlētu izglītības (studiju) programmu apgūst izglītības iestādē vai patstāvīgi;

2) tās apgādībā esošo personu izglītības (studiju) programmas apgūšanas veicināšanai izglītības iestādē;

3) tās pētniecības darba vai radošā darba atbalstam.

5. Šā panta pirmās daļas 7.punkta izpratnē pabalsti ir arī saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem piešķirtie mūža granti valsts emeritētajiem zinātniekiem un Kultūrkapitāla fonda piešķirtās mūža stipendijas kultūras un mākslas darbiniekiem par nopelniem kultūras un mākslas attīstībā.

6. Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā stipendijām no šā panta pirmās daļas 8.punktā minēto fondu vai starptautisko izglītības vai sadarbības programmu līdzekļiem piešķirams atbrīvojums no aplikšanas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli.

6.¹ Valsts ieņēmumu dienests lēmumu par nodibinātās stipendijas nolikuma reģistrāciju rakstveidā neizdod, bet lēmumu paziņo, informāciju publicējot Valsts ieņēmumu dienesta tīmekļvietnē. Valsts ieņēmumu dienests ievieto informāciju vienas darbdienu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas. Lēmums stājas spēkā nākamajā darba dienā pēc informācijas publicēšanas.

6.² Valsts ieņēmumu dienestam, lai nodrošinātu stipendijas piešķiršanas procesa caurskatāmību un novērstu izvairīšanos no iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksāšanas, izvērtējot stipendijas nolikumu un veicot ar stipendiju izmaksu saistītus kontroles pasākumus, ir tiesības vērtēt stipendijas atbilstību šā panta ceturtajā daļā minētajai stipendijas definīcijai ne tikai pēc juridiskās formas, bet arī ekonomiskās būtības, tajā skaitā (bet ne tikai):

1) vai, ņemot vērā stipendijas saņēmējam izvirzītās prasības, pēc būtības netiek izmaksāts cita veida ienākums (algota darba ienākums vai cita veida atlīdzība);

2) vai biedrība vai nodibinājums (fonds) netiek izmantoti tikai kā starpnieks ienākumu izmaksai konkrētai personai (tajā skaitā - vai uz stipendiju var pieteikties jebkura persona, kas atbilst stipendijas saņemšanas kritērijiem, vai nav tā, ka stipendiju pretendentiem izvirzītās prasības nepamatoti sašaurina iespējamo stipendiju saņēmēju loku);

3) stipendijas izmaksas līdzekļu avotu.

7. (Izslēgta ar 14.11.2008. likumu)

8. Ja tiek atsavināts nekustamais īpašums, ko veido ēka vai būve un zeme, uz kuras atrodas ēka vai būve, bet uz šo zemi īpašuma tiesības iegūtas un zemesgrāmatā nostiprinātas vēlāk nekā uz ēku vai būvi, tad par nekustamā īpašuma iegādes brīdi uzskata dienu, kad ēka vai būve ierakstīta zemesgrāmatā. Ja tiek atsavināts nekustamais īpašums, ko veido jaunbūve, ēka vai būve un zeme, bet uz šo jaunbūvi, ēku vai būvi īpašuma tiesības iegūtas un zemesgrāmatā nostiprinātas vēlāk nekā uz zemi, tad par nekustamā īpašuma iegādes brīdi uzskata dienu, kad jaunbūve, ēka vai būve ierakstīta zemesgrāmatā, izņemot šā panta pirmās daļas 33.¹ punktā noteikto gadījumu.

8.¹ Piemērojot šā panta pirmās daļas 33.punktu, ja persona, kurai ir Latvijas valstiskā piederība, uzturas ārpus Latvijas ilgāk par sešiem mēnešiem un tā ar konsulārās vai diplomātiskās pārstāvniecības starpniecību vai tieši Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei ir paziņojusi par savu dzīvesvietu ārvalstī saskaņā ar Iedzīvotāju reģistra likumu, tajā minētais laikposms, kad nekustamais īpašums bijis personas deklarētā dzīvesvieta (12 mēneši), ir summāri jebkuri 12 mēneši pēdējo 60 mēnešu laikā līdz atsavināšanas līguma noslēgšanas dienai.

8.² Ja maksātājam zemesgrāmatā ir reģistrēti vairāki nekustamā īpašuma objekti, tad, lai piemērotu šā panta pirmās daļas 34.² punktu, Valsts ieņēmumu dienests, pamatojoties uz maksātāja iesniegumu, izvērtē, vai minēto objektu kopums veido vienu nekustamo īpašumu Dzīvokļa īpašuma likuma izpratnē. Ja nekustamais īpašums saskaņā ar šā panta pirmās daļas 34.² punktu ir iegādāts pirms tā atsavināšanas, maksātājs mēneša laikā pēc ienākuma no kapitāla pieauguma gūšanas par to informē Valsts ieņēmumu dienestu.

54.¹ Piemērojot likuma 9.panta 8.² daļu, Valsts ieņēmumu dienests izvērtē, vai maksātāja iesniegumā minēto nekustamā īpašuma objektu kopums pēc ekonomiskās būtības veido dzīvokļa īpašumu, ja dzīvokļa īpašuma sastāvā ietilpstošais atsevišķais īpašums (arī atsevišķā īpašuma sastāvā papildus ārpus telpas vai telpu grupas esošas un ar to funkcionāli saistītas palīgtelpas vai palīgēkas vai to daļas, kas nav funkcionāli saistītas ar kopīpašumā esošo dzīvojamās mājas daļu vai citu atsevišķo īpašumu) un kopīpašuma domājamā daļa ir nostiprināti atsevišķās zemesgrāmatās (likuma 9.panta 8.² daļas piemērošanas piemērs - šo noteikumu 2.¹ pielikumā).
(MK 17.12.2013. noteikumu Nr.1526 redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2014.)

2.¹ pielikums

Ministru kabineta

2010.gada 21.septembra noteikumiem Nr.899

Likuma 9.panta 8.² daļas piemērošanas piemērs

(Pielikums MK 17.12.2013. noteikumu Nr.1526 redakcijā)

Fiziskā persona ir atsavinājusi vairākus nekustamā īpašuma objektus – dzīvokļa īpašuma sastāvā ietilpstošo atsevišķo īpašumu – dzīvokli ārpus telpu grupas esošas un ar to funkcionāli saistītas palīgtelpas (piemēram, pagrabu), kā arī kopīpašumā esošo dzīvojamās mājas daļu un kopīpašumā esošo zemes domājamo daļu. Minētie nekustamā īpašuma objekti ir nostiprināti atsevišķās zemesgrāmatās, bet atrodas vienā adresē. Šajā gadījumā Valsts ieņēmumu dienests var uzskatīt, ka nekustamā īpašuma objekti veido vienu nekustamo īpašumu Dzīvokļa īpašuma likuma izpratnē.

9. Šā panta pirmās daļas 35.punkta “c” un “d” apakšpunktā paredzētais dāvinājums tiek saņemts tikai bezskaidras naudas norēķinu veidā, un tā izlietošanu izglītībai vai ārstniecībai dāvinājuma saņēmējs pamato attiecīgi ar šādiem dokumentiem, kas ir viņa rīcībā:

- 1) ārsta norīkojums vai slēdziens, kas apliecina ārstniecības nepieciešamību un ir maksātāja rīcībā, sākot ar dienu, kad dāvinājums saņemts;
- 2) attaisnojuma dokumenti, kas apliecina dāvinājuma summas izlietošanu divu gadu laikā no dāvinājuma saņemšanas dienas norādītajam izglītības vai ārstniecības mērķim.

10. Ja maksātāja saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā gūtajam ienākumam tiek piemērots šā panta pirmās daļas 35.punktā noteiktais atbrīvojums, šā panta pirmās daļas 35.¹ punktā paredzētais atbrīvojums netiek piemērots. Ja maksātāja saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā gūtajam ienākumam tiek piemērots šā panta pirmās daļas 35.⁵ punktā noteiktais atbrīvojums, šā panta pirmās daļas 35.¹ punktā paredzētais atbrīvojums netiek piemērots.

10.¹ Šā likuma piemērošanā uzskata, ka galvotājam nerodas ienākums, ja viņš galvota aizdevuma (kredīta) dzēšanas vai samazināšanas rezultātā tiek atbrīvots no saistības vai saistība tiek samazināta, neatkarīgi no tā, vai galvotājam saistības izpildes pienākums iestājies, pamatojoties uz tiesas nolēmumu vai pušu panākto vienošanos par izlīgumu.

11. Šā panta pirmās daļas 43.punkta "b" apakšpunkta izpratnē attiecīgie nosacījumi īstenojas arī šādos gadījumos:

- 1) akciju pirkuma tiesību turēšanas periodā maksātājs pēc darba attiecību izbeigšanas ar kapitālsabiedrību, kas piešķirusi akciju pirkuma tiesības, ir stājies darba attiecībās ar

kapitālsabiedrību, kas ir ar darba devēju saistītā persona likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē.

2) akciju pirkuma tiesību turēšanas periodā maksātājam ir piešķirta valsts vecuma pensija (tai skaitā priekšlaicīgi) un maksātājs un darba devējs ir izbeiguši darba tiesiskās attiecības (ar 15.11.2012. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2013.).

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.02.1996., 19.12.1996., 20.11.1997., 25.11.1999., 27.01.2000., 30.11.2000., 22.11.2001., 19.06.2003., 11.12.2003., 20.12.2004., 20.10.2005., 28.09.2006., 19.12.2006., 17.05.2007., 24.04.2008., 14.11.2008., 16.06.2009., 01.12.2009., 13.05.2010., 09.08.2010., 21.10.2010., 28.10.2010., 20.12.2010., 16.06.2011., 08.09.2011., 22.09.2011., 15.12.2011., 31.05.2012., 15.11.2012., 19.09.2013., 06.11.2013., 20.02.2014., 17.12.2014., 19.02.2015., 30.04.2015., 29.10.2015., 30.11.2015., 23.11.2016., 28.07.2017., 22.11.2017., 10.05.2018., 13.12.2018. un 21.03.2019., 09.07.2020., 27.11.2020. un 17.12.2020., **04.02.2021. un 16.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2022. Sk. Pārejas noteikumu 178. punktu)** ~~likumu, kas stājas spēkā 12.01.2021. Sk. Pārejas noteikumu 149. punktu).~~

10. pants. Attaisnotie izdevumi

1. Pirms ienākuma aplikšanas ar nodokli no gada aplikamo ienākumu apjoma tiek atskaitīti šādi maksātāja izdevumi:

1) nomaksātā sociālā nodokļa summa un valsts sociālās apdrošināšanas maksājumi vai pēc būtības līdzīgi citu Eiropas Savienības dalībvalstu vai Eiropas Ekonomikas zonas valstu normatīvajos aktos noteiktie maksājumi;

55. Par fiziskās personas attaisnotajiem izdevumiem saskaņā ar likuma 10.panta pirmās daļas 1.punktu ir atzīstamas valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu" vai analogiski citu Eiropas Savienības dalībvalstu vai Eiropas Ekonomikas zonas valstu normatīvajos aktos noteikti maksājumi.

1¹) solidaritātes nodoklis;

(papildināts ar 18.12.2015. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2016.)

2) izdevumi par maksātāja un viņa ģimenes locekļu (gan tādu, kuru rezidences valsts ir Latvijas Republika, gan tādu, kuru rezidences valsts ir cita Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts) kvalifikācijas paaugstināšanu, specialitātes iegūšanu, izglītības iegūšanu, tai skaitā interešu izglītības programmu apgūšanu bērniem, par medicīnas un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu un veselības apdrošināšanas prēmiju maksājumiem apdrošināšanas sabiedrībām, kas izveidotas un darbojas saskaņā ar Apdrošināšanas sabiedrību un

~~to uzraudzības likumu~~ **saskaņā ar apdrošināšanas jomu reglamentējošiem normatīvajiem aktiem.** Minēto izdevumu sastāvu un piemērošanas kārtību nosaka Ministru kabinets;

56. Piemērojot likuma 10.panta pirmās daļas 2.punktu, par fiziskās personas ģimenes locekļiem uzskatāmas personas, par kurām tai ir tiesības saņemt nodokļa atvieglojumus saskaņā ar likuma 13.pantu, kā arī tās vecāki, vecvecāki, laulātais, bērni un mazbērni neatkarīgi no tā, vai viņi ir maksātāja apgādībā. Fiziskās personas tiesības uz attaisnoto izdevumu atskaitīšanu no apliekamā ienākuma nav atkarīgas no tā, vai fiziskā persona kalendāra gadā ir izmantojusi nodokļa atvieglojumus par likuma 13.pantā minētajām personām.

3) summa, kas ziedojuma vai dāvinājuma veidā nodota budžeta iestādei vai Latvijas Republikā reģistrētai biedrībai, nodibinājumam, reliģiskai organizācijai vai to iestādei, kurai piešķirts sabiedriskā labuma organizācijas statuss, vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, ar kuru Latvija ir noslēgusi konvenciju par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu, ja šī konvencija ir stājusies spēkā, reģistrētai nevalstiskai organizācijai, kura darbojas Latvijas sabiedriskā labuma organizācijas nosacījumiem pielīdzināmā statusā saskaņā ar attiecīgās Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts normatīvajiem aktiem;

4) nosacītie izdevumi, kas saistīti ar samaksas par intelektuālo īpašumu gūšanu, 25 vai 50 procentu apmērā no samaksas par intelektuālo īpašumu (ja samaksu izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācija vai tā tiek izmaksāta nerezidentam) par noteiktiem autoru darbu un izpildījumu veidiem. Minēto autoru darbu un izpildījumu veidus un nosacīto izdevumu piemērošanas apmēru atkarībā no autora darba vai izpildījuma veida nosaka Ministru kabinets.

57. Nodokļa maksātājam ir tiesības no autoratlīdzības (honorāra) summas atskaitīt likuma 10. panta pirmās daļas 4. punktā minētos zinātnes, literatūras un mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu autoru izdevumus, kuri saistīti ar šo darbu radīšanu, izdošanu, izpildīšanu vai citādu izmantošanu, šādā apmērā:

57.1. 50 % apmērā no autoratlīdzības (honorāra) summas:

57.1.1. par dramatiskiem un muzikāli dramatiskiem darbiem un to izpildījumiem;

57.1.2. par horeogrāfiskiem darbiem, pantomīmām un to izpildījumiem;

57.1.3. par muzikāliem darbiem ar tekstu vai bez tā un to izpildījumiem;

57.1.4. par audiovizuāliem darbiem;

57.1.5. par zīmējumiem, glezniecības, tēlniecības un grafikas darbiem un citiem mākslas darbiem;

57.1.6. par lietišķās mākslas darbiem, dekorācijām un scenogrāfijas darbiem;

57.1.7. par dizaina darbiem;

57.1.8. par fotogrāfiskiem darbiem un darbiem, kas izpildīti fotogrāfijai līdzīgā veidā;

57.1.9. par celtni, būvju un arhitektūras darbu skicēm, metiem, projektiem un celtni un būvju risinājumiem, citiem arhitektūras darinājumiem, pilsētībūvniecības darbiem un dārzu un parku projektiem un risinājumiem, kā arī pilnīgi vai daļēji uzceltām būvēm un īstenotiem pilsētībūvniecības vai ainavu objektiem;

57.1.10. par ģeogrāfiskām kartēm, plāniem, skicēm un plastiskiem darbiem, kas attiecas uz ģeogrāfiju, topogrāfiju un citām zinātnēm;

57.1.11. par apdarēm, muzikāliem aranžējumiem, ekranizācijām un tamlīdzīgiem darbiem;

57.1.12. par atklājumiem, izgudrojumiem un rūpnieciskajiem paraugiem;

57.1.13. par dizaina projektiem;

57.2. 25 % apmērā no autoratlīdzības (honorāra) summas:

57.2.1. par literāriem darbiem (grāmatas, brošūras, runas, datorprogrammas, lekcijas, aicinājumi, ziņojumi, sprediķi un citi līdzīga veida darbi) un to izpildījumiem, tai skaitā par darbiem, kas radīti, izdoti, izpildīti vai citādi izmantoti presē un citos plašsaziņas līdzekļos;

57.2.2. par scenārijiem un audiovizuālu darbu literāriem projektiem;

57.2.3. par tulkojumiem, pārstrādātiem darbiem, anotācijām, referātiem, kopsavilkumiem, apskatiem, dramatizējumiem, darbu krājumiem (enciklopēdijas, antoloģijas, atlanti un tamlīdzīgi darbu krājumi) un datubāzēm.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

58. Piemērojot likuma 10.panta pirmās daļas 4.punktu, ienākuma izmaksātājs taksācijas gada laikā, aprēķinot no fiziskajai personai izmaksājamās autoratlīdzības (honorāra) summas izmaksas brīdī ieturamo nodokli, ņem vērā ar šā ienākuma gūšanu saistītos izdevumus šo noteikumu 57.punktā minētajā apmērā.

59. Piemērojot likuma 10.panta pirmās daļas 4.punktu, fiziskā persona, kurai no izmaksātās autoratlīdzības (honorāra) summas taksācijas gada laikā nodoklis aprēķināts un ieturēts atbilstoši šo noteikumu 58.punktam, var iesniegt gada ienākumu deklarāciju, ja tās faktiskie ar zinātnes, literatūras un mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu radīšanu, izdošanu, izpildīšanu vai citādu izmantošanu saistītie izdevumi, kas apliecināti ar attaisnojuma

dokumenti, pārsniedz šo noteikumu 57.punktā minētās izdevumu normas. Ja persona nevar uzrādīt izdevumus apliecinošus dokumentus, taksācijas gada apliekamā ienākuma aprēķinā izdevumus ņem vērā šo noteikumu 57.punktā minētajā apmērā.

60. Šo noteikumu 57., 58. un 59.punktu piemēro, ja zinātnes, literatūras vai mākslas darbs, atklājums, izgudrojums vai rūpnieciskais paraugs, par kuru saņemta autoratlīdzība (honorārs), nav radīts, izdots, izpildīts vai citādi izmantots darba attiecību ietvaros, kas izriet no darba līguma, vai darba devējs autoratlīdzības (honorāra) saņēmējam nav atlīdzinājis kādu no likuma 10.panta pirmās daļas 4.punktā minētajiem maksātāja izdevumiem.

61. Šo noteikumu 60.punktu nepiemēro, ja tiek atsavināti intelektuālā īpašuma objekti, kuri ir uzskaitīti šo noteikumu 86.punktā. Ienākums no intelektuālā īpašuma objekta atsavināšanas, ja fiziskā persona atsavina intelektuālā īpašuma objektu, kurš nav šīs personas radīts, atbilstoši likuma 11.⁹ pantam ir ienākums no kapitāla - kapitāla pieaugums (*ar 18.12.2012. grozījumiem, kas stājās spēkā 29.12.2012.*).

5) saskaņā ar likumu "Par privātajiem pensiju fondiem" izveidotajos privātajos pensiju fondos vai citās Eiropas Savienības dalībvalstīs vai Eiropas Ekonomikas zonas valstīs, vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstīs reģistrētajos privātajos pensiju fondos izdarītās iemaksas;

62. Piemērojot likuma 10.panta pirmās daļas 5.punktu, par fiziskās personas bruto darba samaksu uzskatāma darbinieka darba samaksa, no kuras nav atskaitītas likumā atskaitīšanai atļautās summas (neapliekamais minimums, nodokļa atvieglojumi, attaisnotie izdevumi) un ieturējumu summas, kas saskaņā ar likumiem var tikt ieturētas no personas darba samaksas, kā arī ieturētā algas nodokļa summa. Bruto darba samaksa neietver fiziskajai personai uz darba attiecību pamata piešķirto papildu labumu vērtību.

6) apdrošināšanas prēmiju maksājumi, kas atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu) izdarīti apdrošināšanas sabiedrībai, kura nodibināta un darbojas saskaņā ar ~~Apdrošināšanas sabiedrību un to uzraudzības likumu~~ **apdrošināšanas jomu reglamentējošiem normatīvajiem aktiem** vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī reģistrētajai apdrošināšanas sabiedrībai, ievērojot šā likuma 8. panta piektās daļas 1. un 3. punkta ~~nosacījumus~~, ja ievēroti šādi nosacījumi:

a) apdrošinājuma ņēmējs un apdrošinātā persona ir pats nodokļa maksātājs,

b) dzīvības apdrošināšanas līguma (ar līdzekļu uzkrāšanu) darbības termiņš nav īsāks par 10 gadiem,

c) dzīvības apdrošināšanas līguma (ar līdzekļu uzkrāšanu) noteikumi paredz, ka apdrošināšanas atlīdzību par apdrošināšanas gadījumu (izņemot apdrošinātās personas

nāves gadījumu) izmaksā apdrošinātajai personai, kas vienlaikus ir apdrošinājuma ņēmējs, bet citas summas, kas saistītas ar līguma darbību vai tā pārtraukšanu, izmaksā apdrošinājuma ņēmējam, kas vienlaikus ir apdrošinātā persona;

63. Likuma 10.panta pirmās daļas 6.punktu piemēro tādām fiziskās personas noslēgtām dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) līgumam, kurā paredzēts apdrošināšanas atlīdzību par apdrošināšanas gadījumu izmaksāt pašam apdrošinātajam (vai labuma guvējam) un citu ar līguma darbību vai tā pārtraukšanu saistītu summu izmaksāt pašam apdrošinājuma ņēmējam.

64. Piemērojot likuma 10.panta pirmās daļas 6.punktu, fiziskajai personai ir tiesības ietvert attaisnotajos izdevumos dzīvības apdrošināšanas prēmiju maksājumus saskaņā ar tādu dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) līgumu, kuru fiziskās personas – darba ņēmēja labā uz termiņu, kas nav īsāks par 10 gadiem, bijis noslēdzis darba devējs un kuru fiziskā persona ir pārjaunojusi.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

64.1 Piemērojot likuma 10. panta pirmās daļas 5. un 6. punktu un 14. panta 1.1 daļu, nodokļa maksātājam ir tiesības attaisnotajos izdevumos ietvert tikai paša nodokļa maksātāja par sevi veiktos izdevumus vai par nodokļa maksātāju veiktos izdevumus, kurus apmaksājis laulātais.

(MK 14.12.2021. noteikumu Nr. 842 redakcijā)

64.2 Piemērojot likuma 10. panta 1.6 daļu, ja iemaksas privātajā pensiju fondā attaisnotajos izdevumos iekļautas daļēji, nosakot apliekamo ienākumu, ņem vērā attaisnoto izdevumu īpatsvaru attiecībā pret kopējām iemaksām privātajā pensiju fondā (likuma 10. panta 1.6 daļas piemērošanas piemērs - šo noteikumu 3.1 pielikumā).

(MK 14.12.2021. noteikumu Nr. 842 redakcijā)

7) (izslēgts ar 01.12.2009. likumu).

8) summas, kas atbilstoši Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumam ziedojuma vai dāvinājuma veidā nodotas Latvijas Republikā reģistrētai politiskajai partijai vai politisko partiju apvienībai.

1.¹ Nauda vai cita lieta, kuru fiziskā persona — nodokļa maksātājs — bez atlīdzības nodod budžeta iestādei vai šā panta pirmās daļas 3. vai 8. punktā minētajai organizācijai tās statūtos, satversmē vai nolikumā noteikto mērķu sasniegšanai, šā panta izpratnē uzskatāma par

ziedojumu, ja saņēmējam nav noteikts pretpienākums veikt darbības, kuras uzskatāmas par atlīdzību.

1.² Šā panta pirmās daļas 3.punktu nepiemēro, ja nodokļa maksātāja ziedojuma saņēmējam noteiktajā ziedojuma mērķī ietverta tieša vai netieša norāde uz konkrētu personu kā ziedoto līdzekļu saņēmēju, kas ir ar ziedotāju saistīta persona vai ziedotāja darbinieks, vai ziedotāja darbinieka ģimenes loceklis.

1.³ Šā panta pirmās daļas 2., 3. un 8. punktā minētie maksātāja attaisnotie izdevumi kopā nedrīkst pārsniegt 50 procentus no maksātāja taksācijas gada apliekamā ienākuma lieluma, bet ne vairāk kā 600 *euro* (ja maksātājs attaisnotajos izdevumos iekļauj šā panta pirmās daļas 2. punktā minētos attaisnotos izdevumus par ģimenes locekļiem - ne vairāk kā 600 *euro* par katru ģimenes locekli, **ja vien tas nav iekļauts kāda cita ģimenes locekļa deklarācijā**).

1.⁴ Šā panta pirmās daļas 2.punktu nepiemēro, ja fiziskās personas izdevumi ir segti no šā likuma 9.panta pirmās daļas 27.punktā vai 35.punkta “c” vai “d” apakšpunktā minētā ienākuma. Šā panta pirmās daļas 2. punktā minētos attaisnotos izdevumus maksātājs ir tiesīgs piemērot arī par brāli vai māsu — personu ar 1. vai 2. grupas invaliditāti.

1.⁵ Šā panta pirmās daļas 3.punktu nepiemēro, ja nodokļa maksātājs, kas ziedo Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrētai nevalstiskai organizācijai, vienlaikus ar deklarāciju nav iesniedzis Valsts ieņēmumu dienestam dokumentus, kas apliecina, ka:

1) ziedojuma saņēmējs ir rezidents kādā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī;

2) ziedojuma saņēmējam ir sabiedriskā labuma organizācijai pielīdzināms statuss rezidences valstī;

3) ziedojuma saņēmējs darbojas sabiedriskā labuma jomā, kas sniedz nozīmīgu labumu sabiedrībai vai kādai tās daļai, it sevišķi ja tā vērsta uz labdarību, cilvēktiesību un indivīda tiesību aizsardzību, pilsoniskas sabiedrības attīstību, izglītības, zinātnes, kultūras un veselības veicināšanu un slimību profilaksi, sporta atbalstīšanu, vides aizsardzību, palīdzības sniegšanu katastrofu gadījumos un ārkārtas situācijās, sabiedrības, it īpaši trūcīgo un sociāli mazaizsargāto personu grupu, sociālās labklājības celšanu;

4) vismaz 75 procenti no maksātāja ziedotās summas izlietoti sabiedriskā labuma mērķiem.

1.⁶ Ja maksātājs — pensiju plāna dalībnieks — taksācijas gadā veic iemaksas privātā pensiju fonda pensiju plānā un iekļauj tās taksācijas gada attaisnotajos izdevumos saskaņā ar šā panta pirmās daļas 5.punktu, bet taksācijas vai pēctaksācijas gada laikā veic arī izmaksas no pensiju plāna, maksātāja apliekamais ienākums ir palielināms šādi:

1) ja pensiju plāna dalībnieks taksācijas gadā uzsāk dalību pensiju plānā un ir veicis iemaksas pensiju plānā pirmoreiz vai ja pensiju plāna dalībniekam pirms pirmstaksācijas gada 31.decembrī nav uzkrāts papildpensijas kapitāls un viņš nav veicis iemaksas pensiju plānā pirmstaksācijas gadā, — palielina pēctaksācijas gada apliekamo ienākumu par taksācijas un pēctaksācijas gada laikā no privātā pensiju fonda veikto izmaksu summas un pirmstaksācijas gada 31.decembrī uzkrāto pensiju kapitāla starpību;

2) pārējos gadījumos — palielina pēctaksācijas gada apliekamo ienākumu par pēctaksācijas gada laikā no privātā pensiju fonda veikto izmaksu un pirmstaksācijas gada 31.decembrī uzkrātā pensiju kapitāla starpību.

1.⁷ Šā panta 1.⁶ daļu nepiemēro pensiju plāna dalībnieka nāves gadījumā vai tad, ja pensiju plāna dalībnieks ir pirmās grupas invalīds uz mūžu vai par tādu tiek atzīts taksācijas vai pēctaksācijas gada laikā.

1.⁸ Nosakot apliekamā ienākuma palielinājumu, saskaņā ar šā panta 1.⁶ daļu summē iemaksas visos pensiju fondos un izmaksas no tiem un ņem vērā visu uzkrāto pensiju kapitālu neatkarīgi no pensiju fonda. Nosakot summārās iemaksas privātajos pensiju fondos un izmaksas no tiem, neņem vērā uzkrātā pensiju kapitāla (tā daļas) pārskaitījumus no citiem pensiju fondiem vai pārskaitījumus uz tiem.

(Papildināts ar 23.11.2016. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2017.)

1.⁹ Šā panta pirmās daļas 5. un 6. punktā minētie maksātāja attaisnotie izdevumi kopā nedrīkst pārsniegt 10 procentus no maksātāja gada ienākuma lieluma šā likuma 15.panta divdesmit pirmās daļas izpratnē (šā panta otrajā daļā - no mēneša bruto darba samaksas, kas ir kalendāra mēneša darba samaksa pirms to summu atskaitīšanas, par kurām saskaņā ar šo likumu atļauts samazināt darbinieka apliekamo ienākumu, kā arī pirms jebkuru ieturējumu izdarīšanas), bet ne vairāk kā 4000 euro gadā.

1.¹⁰ Aprēķinot nodokli rezumējošā kārtībā, attaisnotajos izdevumos iekļauto taksācijas gadā samaksāto valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu apmērs ir samazināms par summu, kas atbilstoši Solidaritātes nodokļa likumā noteiktajam ir pārskaitīta iedzīvotāju ienākuma nodokļa sadales kontā.

2. Pirms darbinieka ienākuma aplikšanas ar algas nodokli no mēneša ienākuma apjoma tiek atskaitīti šā panta pirmās daļas 1., 5. un 6.punktā minētie maksājumi.

65. Piemērojot likuma 10. panta otro daļu, pirms darbinieka mēneša darba ienākuma aplikšanas ar algas nodokli darba devējs ir tiesīgs atskaitīt no darbinieka mēneša darba ienākuma:

65.1. darba devēja (no darba devēja līdzekļiem) darbinieka labā veiktos dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumus un iemaksas privātajos pensiju fondos, kuras kopā

nepārsniedz likuma 8. panta piektajā daļā noteikto ierobežojumu 10 % apmērā no darbinieka mēneša bruto darba samaksas;

65.2. darbinieka paša veiktos dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumus un iemaksas privātajos pensiju fondos, kuras veiktas uz kolektīvā vai individuālā līguma pamata un kuras uz darbinieka iesnieguma pamata veicis darba devējs, ieturot tās no darbinieka darba ienākuma, un kuras kopā nepārsniedz 10 % no darbinieka mēneša bruto darba samaksas, bet ne vairāk kā 4000 euro gadā.

65.¹ Ja darba devējs, piemērojot šo noteikumu 65.2. apakšpunktu, taksācijas gada laikā ir izmantojis pilnu minētajā apakšpunktā norādīto maksājumu limitu, darbiniekam, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju un piemērojot likuma 10. panta pirmās daļas 5. un 6. punktā noteiktos attaisnotos izdevumus, kurus tas ir veicis pats no saviem līdzekļiem, vairs nav tiesību atskaitīt no gada ienākuma lieluma paša veiktos dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumus un iemaksas privātajos pensiju fondos.

65.² Ja darba devējs, piemērojot šo noteikumu 65.2. apakšpunktu, taksācijas gada laikā nav izmantojis pilnu minētajā apakšpunktā norādīto maksājumu limitu, darbiniekam, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju un piemērojot likuma 10. panta pirmās daļas 5. un 6. punktā noteiktos attaisnotos izdevumus, kurus tas ir veicis pats no saviem līdzekļiem, šos izdevumus ir tiesības atskaitīt no gada ienākuma lieluma tikai tādā apmērā, kas kopā ar šo noteikumu 65.2. apakšpunktā minētajiem attaisnotajiem izdevumiem nepārsniedz likuma 10. panta 1.⁹ daļā noteikto ierobežojumu 10 % apmērā no darbinieka gada ienākuma, bet ne vairāk kā 4000 euro gadā.

66. Piemērojot šo noteikumu 65. punktu, nodokļu maksātājs ir tiesīgs samazināt savu ar nodokli apliekamo ienākumu arī tad, ja dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) līgumā kā papildu apdrošināšanas veids ir ietverta arī nelaimes gadījumu apdrošināšana.

Likuma 10. panta 1.6 daļas piemērošanas piemērs

Nodokļa maksātājs veic iemaksas privātajā pensiju fondā no 2015. gada.

Individuālo iemaksu uzkrātais kapitāls (kas veidojas no individuālo iemaksu un individuālo izmaksu starpības, neņemot vērā ienākumu (vai zaudējumu) no ieguldījumiem ietekmi) 2016. gada 31. decembrī ir 1213,15 euro.

Nodokļa maksātājs 2017. gadā:

- veic individuālās iemaksas privātajā pensiju fondā - 1160 euro;
- attaisnotajos izdevumos iekļauj iemaksas privātajā pensiju fondā 10 % apmērā no ienākumiem - 512,37 euro.

Nodokļa maksātājs 2018. gadā:

- veic individuālās iemaksas privātajā pensiju fondā - 2360 euro;
- saņem izmaksu no privātā pensiju fonda - 1800 euro;
- attaisnotajos izdevumos iekļauj iemaksas privātajā pensiju fondā 10 % apmērā no ienākumiem - 1242,17 euro.

	2016	2017		2018		Kopā
Individuālo iemaksu uzkrātais kapitāls*	1213,15	x	2373,15	x	2933,15	x
Iemaksa	x	1160	x	2360	x	3520
Attaisnotajos izdevumos iekļauts	x	512,37	x	1242,17	x	1754,54
Izmaksas	x	0	x	1800	x	x

Apliekamais ienākums	x	0,00	x	292,51	x	x
----------------------	---	------	---	--------	---	---

*** Individuālo iemaksu uzkrātais kapitāls (kas veidojas no individuālo iemaksu un individuālo izmaksu starpības, neņemot vērā ienākumu (vai zaudējumu) no ieguldījumiem ietekmi).**

Nemot vērā, ka 2018. gadā ir veiktas izmaksas no pensiju fonda, nodokļa maksātāja apliekamais ienākums ir palielināms šādi:

$$(1800 - 1213,15) \times 1754,54 : 3520 = 292,51 \text{ euro.}$$

Tādējādi, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju par 2018. gadu, nodokļa maksātājs palielina 2018. gada ar nodokli apliekamo ienākumu par 292,51 euro."

3. No nerezidentu apliekamā ienākuma ir tiesības atskaitīt tikai šā panta pirmās daļas 1., 3., 4., 5., 6. un 8.punktā minētos attaisnotos izdevumus.

4. Nerezidentam, kurš ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents un taksācijas gadā Latvijā guvis vairāk nekā 75 procentus no saviem kopējiem ienākumiem, nepiemēro šā panta trešo daļu.

67. Piemērojot likuma 10.panta ceturto daļu, nerezidentam, kurš ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents un kurš taksācijas gadā Latvijas Republikā guvis vairāk nekā 75 % no saviem kopējiem ienākumiem, nosakot taksācijas gada apliekamo ienākumu, ir tiesības piemērot visus likuma 10.panta pirmajā daļā minētos attaisnotos izdevumus.

5. Šā panta pirmās daļas 1., 2., 3., 5., 6. un 8.punktā minētos izdevumus nepiemēro ~~mikrouzņēmuma — mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja — darbinieka un īpašnieka mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja~~ ienākumam no mikrouzņēmuma, ienākumiem, kuriem piemērojama šā likuma 15. panta piektajā, sestajā, septītajā, astotajā un divpadsmitajā daļā noteiktā nodokļa likme, un ienākumam pielīdzināmiem aizdevumiem. Šā panta pirmajā daļā minētos izdevumus nepiemēro saimnieciskās darbības ienākumiem, par kuriem tiek maksāta samazinātā patentmaksa.

6. Ja dzīvības apdrošināšanas līgums (ar līdzekļu uzkrāšanu) tiek izbeigts pirms termiņa, nesasniedzot šā likuma 8.panta piektās daļas 1.punktā noteikto 10 gadu darbības termiņu, šā panta pirmās daļas 6.punktu nepiemēro par visiem minētā līguma darbības gadiem.
(ar 22.09.2011. likumu, kas stājās spēkā 19.10.2011.)

7. Ja saskaņā ar noslēgto dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu) notiek daļēja uzkrājuma izmaksa, tad pēc daļējas uzkrājuma izmaksas veiktajiem apdrošināšanas prēmiju maksājumiem šā panta pirmās daļas 6.punkta nosacījumus nepiemēro.

(ar 15.12.2011. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012.)

8. Ja saskaņā ar dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu) daļēja uzkrājuma izmaksa notiek pirms šā likuma 8.panta piektās daļas 1.punktā noteiktā 10 gadu darbības termiņa notecēšanas, tad papildus šā panta septītās daļas nosacījumam šā panta pirmās daļas 6.punkta nosacījumus nepiemēro pirms daļējas uzkrājuma izmaksas veiktajiem apdrošināšanas prēmiju maksājumiem. *(ar 15.12.2011 likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012)*

9. Taksācijas gada ienākumu par šā panta pirmās daļas 1. punktā minētajiem attaisnotajiem izdevumiem nedrīkst samazināt, ja ir izpildīts viens no šādiem nosacījumiem:

1) maksātāja - individuālā uzņēmuma (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecības) īpašnieka - par sevi kā par pašnodarbinātu personu veiktās valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas ir iekļautas individuālā uzņēmuma (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecības) saimnieciskās darbības izdevumos;

2) to iemaksu objektu Latvijas Republikā ar nodokli neapliek.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 25.11.1999., 30.11.2000., 22.11.2001., 11.12.2003., 20.12.2004., 20.10.2005., 19.12.2006., 17.05.2007., 08.11.2007., 01.12.2009., 13.05.2010., 09.08.2010., 20.12.2010., 22.09.2011., 15.12.2011., 08.03.2012., 06.11.2013., 06.03.2014., 30.04.2015., 30.11.2015., 23.11.2016., 28.07.2017., 22.11.2017. un 27.11.2020., un 16.11. 2021. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2022.) likumu, kas stājās spēkā 01.01.2021. Grozījumus pirmās daļas 4. punktā piemēro ar 01.07.2021. Sk. Pārejas noteikumu 150. un 162. punktu)

11. pants. No saimnieciskās darbības gūtā apliekamā ienākuma noteikšana

1. Fiziskās personas ienākums no saimnieciskās darbības tiek aprēķināts kā šajā pantā noteikto ieņēmumu un ar to gūšanu saistīto izdevumu starpība.

68. Nosakot apliekamo ienākumu no saimnieciskās darbības atbilstoši likuma 11.panta pirmajai daļai, ņem vērā zaudējumus, kas saistīti ar reprezentatīva vieglā automobiļa atsavināšanu, ja šim automobilim, kas kvalificēts kā pamatlīdzeklis, nodokļu aprēķināšanas vajadzībām nav aprēķināts nolietojums.

1.¹ Par fiziskās personas saimniecisko darbību ir uzskatāma jebkura darbība, kas vērsta uz preču ražošanu, darbu izpildi, tirdzniecību un pakalpojumu sniegšanu par atlīdzību. Saimnieciskā darbība ietver arī ar uzņēmuma līguma izpildi saistīto darbību, profesionālo darbību, nekustamā

īpašuma apsaimniekošanu, komercaģenta, māklera un individuālā komersanta darbību, kā arī fiziskās personas īpašumā esoša individuālā uzņēmuma (arī zemnieka un zvejnieka saimniecības) darbību.

1.² Profesionālā darbība ir jebkura neatkarīga profesionālu pakalpojumu sniegšana ārpus darba tiesiskajām attiecībām, arī zinātniskā, literārā, pasniedzēja, aktiera, režisora, ārsta, zvērināta advokāta, zvērināta revidenta, zvērināta notāra, zvērināta mērnika, zvērināta taksatora, mākslinieka, komponista, mūziķa, konsultanta, inženiera, zvērināta tiesu izpildītāja, grāmatveža vai arhitekta darbība.

1.³ Fiziskās personas darbība kvalificējama kā saimnieciskā darbība, ja tā atbilst vienam no šādiem kritērijiem:

1) darījumu regularitāte un sistemātiskums (trīs un vairāk darījumi taksācijas periodā vai pieci un vairāk darījumi trijos taksācijas periodos);

2) ieņēmumi no darījuma pārsniedz 14 229 un vairāk *euro* taksācijas gadā, izņemot ienākumus no personīgā īpašuma atsavināšanas atbilstoši šā likuma 9.panta pirmās daļas 19.² punktam;

3) darbības ekonomiskā būtība vai personas īpašumā esošo lietu apjoms norāda uz sistemātisku darbību ar mērķi gūt atlīdzību.

1.⁴ Fiziskās personas ienākuma gūšana no kapitāla un ienākuma gūšana no fiziskās personas īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izciršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas nav kvalificējama par saimniecisko darbību, ja izdevumi, kas saistīti ar šā ienākuma gūšanu, nav atzīti par saimnieciskās darbības izdevumiem.

1.⁵ Fiziskās personas ienākuma gūšana no metāllūžņu pārdošanas nav kvalificējama kā saimnieciskā darbība neatkarīgi no atbilstības šā panta 1.³ daļā minētajiem kritērijiem, izņemot gadījumu, kad metāllūžņus pārdod individuālais komersants, kurš atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai saņēmis licenci melno un krāsaino metālu atgriezumam un lūžņu iepirkšanai Latvijā (*ar 15.11.2012. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2013.*).

2. Ieņēmumos, kas gūti no saimnieciskās darbības, tiek ieskaitīti:

1) ieņēmumi no preču, darbu un pakalpojumu pārdošanas;

2) ieņēmumi no īpašuma un telpu iznomāšanas vai izīrēšanas;

2¹) (*izslēgts ar 28.07.2017. likumu*)

3) summas, kas saņemtas soda naudas veidā;

4) citi saimnieciskās darbības ieņēmumi.

69. Ieņēmumi no tāda pamatlīdzekļa atsavināšanas, kas nav ticis izmantots saimnieciskajā darbībā, netiek uzskatīti par saimnieciskās darbības ieņēmumiem atbilstoši likuma 11.panta otrajai daļai.

3. Izdevumos, ja tie saistīti ar taksācijas gada ienākuma gūšanu no saimnieciskās darbības, tiek ieskaitīti:

1) izdevumi par iegādātām izejvielām, materiāliem, pusfabrikātiem, izstrādājumiem, par inventāru, kura vērtība nepārsniedz 1000 *euro*, par precēm, kurināmo un enerģiju;
(ar 19.09.2013. likumu, kas spēkā no 01.01.2014.);

2) izdevumi, kas saistīti ar algotā darbaspēka izmantošanu likumdošanas aktos atļautajos gadījumos;

3) komandējumu, reklāmas, kancelejas, pasta, telegrāfa, teleksa, telefaksa, mārketinga un mākslas darbu taksācijas izdevumi;

4) pamatlīdzekļu nolietojums, ko aprēķina saskaņā ar šā likuma 11.⁵ pantu un Ministru kabineta noteikumos noteikto kārtību;

70. Nosakot apliekamo ienākumu no saimnieciskās darbības, fiziskās personas, kurām īpašumtiesības uz ēkām vai būvēm ir atjaunotas noteiktajā kārtībā, kā arī to mantinieki un fiziskās personas, kas īpašumtiesības uz ēkām vai būvēm ieguvušas kā dāvinājumu no personām, kurām īpašumtiesības uz ēkām vai būvēm ir atjaunotas noteiktajā kārtībā, likuma 11.panta trešās daļas 4.punktā minēto pamatlīdzekļu nolietojumu ēkām vai būvēm aprēķina, pamatojoties uz ēku vai būvju Valsts zemes dienesta noteikto inventarizācijas vērtību, kas aktualizēta pēc 1997.gada 1.janvāra.

71. Ja šo noteikumu 70.punktā minēto ēku un būvju, uz kurām īpašumtiesības ir atjaunotas līdz 2000.gadam, inventarizācijas vērtība ir noteikta vairākas reizes, to nolietojumu aprēķina no pēdējās – ne vēlāk kā 2000.gadā aktualizētās – vērtības. Ja ēkas un būves, uz kurām īpašumtiesības ir atjaunotas līdz 2000.gadam, līdz 2000.gadam nav izmantotas personas saimnieciskajā darbībā, šo ēku un būvju nolietojumu aprēķina no inventarizācijas vērtības, kas noteikta tajā gadā, kad ir uzsākta ēkas vai būves izmantošana saimnieciskajā darbībā.

72. Ja šo noteikumu 70. un 71.punktā minētajām ēkām un būvēm inventarizācijas vērtība no 1997.gada līdz 2000.gadam nav aktualizēta, nolietojuma aprēķināšanai izmanto pēdējo inventarizācijas vērtību, kas noteikta līdz 1997.gadam. Ja tā nav noteikta, izmanto pieņemšanas un nodošanas aktā norādīto vērtību. Minētais nosacījums neattiecas uz ēkām un būvēm, kuru izmantošana saimnieciskajā darbībā uzsākta pēc 2001.gada 1.janvāra.

73. Sākot ar 2001.gadu, šo noteikumu 70.punktā minēto ēku un būvju inventarizācijas vērtība nolietojuma aprēķināšanas vajadzībām vairs netiek aktualizēta (pārvērtēta).

74. Piemērojot likuma 11.panta trešās daļas 4.punktu, nosakot ēku un būvju atlikušo vērtību, no kuras aprēķina nolietojumu taksācijas gadā, par pamatu ņem ēku un būvju atbilstošo inventarizācijas vērtību, kas aktualizēta ne vēlāk kā 2000.gadā, un to samazina par nolietojuma summu, kas līdz 2000.gada 1.janvārim aprēķināta šīm ēkām un būvēm nodokļa aprēķināšanas vajadzībām.

75. Piemērojot likuma 11.panta trešās daļas 4.punktu, ja pamatlīdzeklis pēc tā iegādes taksācijas gadā nav ticis izmantots saimnieciskajā darbībā, tā nolietojums netiek iekļauts taksācijas gada saimnieciskās darbības izdevumos.

5) izdevumi, kas saistīti ar pamatlīdzekļu kārtējo remontu;

6) nomas un īres maksa;

7) valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas par darbiniekiem, kā arī atbilstoši šā likuma 8.panta piektās daļas noteikumiem par darbiniekiem iemaksātās dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju summas un iemaksas privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētiem pensiju plāniem un dzīvības, veselības un negadījumu apdrošināšanas (bez līdzekļu uzkrāšanas) prēmiju summas;

76. Piemērojot likuma 11.panta trešās daļas 7.punktu, fiziskā persona saimnieciskās darbības izdevumos drīkst ietvert tikai par algotajiem darbiniekiem veiktās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

7¹) obligātās apdrošināšanas prēmiju maksājumi par saimnieciskajā darbībā izmantotiem pamatlīdzekļiem;

7²) solidaritātes nodoklis par darbiniekiem;
(ar 18.12.2015. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2016.)

8) izdevumi par darbinieku izglītošanu un kvalifikācijas paaugstināšanu;

9) citu personu veikto ražošanas rakstura darbu un no citām personām saņemto pakalpojumu izmaksas, izņemot kapitālieguldījumu izmaksas;

10) procentu maksa par banku kredīta vai līzings pakalpojumu izmantošanu, izņemot soda naudas maksājumus;

11) maksa par licenci;

12) zaudējumi tiesas noteiktajā apmērā, kuri nodarīti līgumpartneriem, neizpildot vai pienācīgi neizpildot savas saistības;

13) Latvijas Republikā noteikto nodokļu (izņemot iedzīvotāju ienākuma nodokli un pievienotās vērtības nodokli) un nodevu (izņemot valsts nodevu par prasības pieteikumu tiesā) maksājumi;

77. Piemērojot likuma 11.panta trešās daļas 13.punktu, saimnieciskās darbības izdevumos iekļauj taksācijas gadā samaksāto pievienotās vērtības nodokli, kas saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likumu nav atskaitīts kā priekšnodoklis.

(Grozīts ar MK 23.09.2014. noteikumiem Nr.564, kas stājās spēkā 26.09.2014.)

14) meža atjaunošanas izmaksas 25 procentu apmērā, ja ir noslēgta vienošanās attiecīgi ar meža īpašnieku vai tiesisko valdītāju par meža atjaunošanu un meža atjaunošanas izmaksas netiks iekļautas saimnieciskās darbības izdevumos;

14¹) ar kokmateriālu sagatavošanu un atsavināšanu saistītās izmaksas 50 procentu apmērā no kokmateriālu atsavināšanas ieņēmumiem, ja šīs izmaksas netiek dokumentāri pamatotas;

15) citi izdevumi, kas saistīti ar saimniecisko darbību un nepieciešami tās nodrošināšanai, saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem.

78. Atbilstoši likuma 11.panta trešās daļas 15.punktam fiziskā persona, kas veic saimniecisko darbību, ir tiesīga ietvert ar saimnieciskās darbības ienākuma gūšanu saistītajās izmaksās šādus izdevumus, ja tie pēc ekonomiskā satura un būtības ir saistīti ar minētās personas saimniecisko darbību un ir nepieciešami tās nodrošināšanai:

78.1. īpašuma apdrošināšanas prēmiju maksājumi;

78.2. civiltiesiskās apdrošināšanas prēmiju maksājumi un izdevumi par saimnieciskajā darbībā izmantotā transportlīdzekļa valsts tehnisko apskati proporcionāli apdrošināšanas periodā vai periodā, uz kuru attiecas tehniskā apskate, saimnieciskās darbības vajadzībām nobraukto kilometru īpatsvaram;

78.3. elektroniskā pasta izdevumi;

78.4. izdevumi par tālruņa sarunām saimnieciskās darbības vajadzībām atbilstoši telekomunikāciju uzņēmuma izsniegtajā izziņā dotajam atšifrējumam par visām tālruņa sarunām un tālruņa abonēšanas maksa proporcionāli saimnieciskās darbības vajadzībām veikto sarunu īpatsvaram;

78.5. kompensācijas īrniekiem, kuras namīpašnieks izmaksā par dzīvojamās telpās veiktajiem remontdarbiem saskaņā ar līgumu, ja remontdarbu izdevumi nav iekļauti īrnieka saimnieciskās darbības izdevumos;

78.6. kompensācijas īrniekiem par dzīvojamo telpu atbrīvošanu un īres līguma laušanu sakarā ar dzīvojamās ēkas kapitālo remontu vai telpu pārbūvi saimnieciskās darbības veikšanai;

78.7. izdevumi, kas saistīti ar saimnieciskās darbības uzsākšanu;

78.8. iestāšanās maksa un ikgadējā biedru nauda profesionālajā biedrībā, kura attiecas uz fiziskās personas profesionālo darbību;

78.9. citi pēc ekonomiskā satura un būtības saimnieciskās darbības nodrošināšanai nepieciešamie izdevumi.

3.¹ Ar saimniecisko darbību saistītie izdevumi tiek piemēroti apmērā, kas nepārsniedz 80 procentus no fiziskās personas kopējiem saimnieciskās darbības ieņēmumiem.

78.¹ Piemērojot likuma 11. panta 3.¹ daļu, taksācijas gada saimnieciskās darbības izdevumos iekļaujamais kopējais izdevumu apmērs drīkst pārsniegt saimnieciskās darbības izdevumu ierobežojuma (80 %) apmēru (likuma 11. panta 3.¹ un 3.⁴ daļas piemērošanas piemērs - šo noteikumu 4.¹ pielikumā (1. piemērs)).

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

4.¹ pielikums
Ministru kabineta

Likuma 11. panta 3.¹, 3.², 3.³, 3.⁴ daļas un devītās daļas piemērošanas piemēri
(Pielikums MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

1. Saimnieciskās darbības veicējs 2018. gadā gūst saimnieciskās darbības ieņēmumus 10 000 euro apmērā.

Saimnieciskās darbības izdevumi, kas izdevumos iekļaujami pilnā apmērā:

- algas un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas 1000 euro;
- pamatlīdzekļu nolietojums 4000 euro.

Citi saimnieciskās darbības izdevumi:

- telpu nomas izdevumi 3000 euro;
- izdevumi par precēm un pakalpojumiem 4000 euro.

Saimnieciskās darbības kopējās izmaksas ir 12 000 euro, kas ir vairāk nekā 80 % no ieņēmumiem (80 % no 10 000 = 8000).

Saimnieciskās darbības izmaksas par algām, valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un nolietojumu (kas izdevumos iekļaujamās pilnā apmērā) ir 5000 euro, kas ir mazāk nekā 80 % no ieņēmumiem.

Izdevumos tiek iekļauta maksimālā pieļaujamā izdevumu summa 8000 euro (5000 euro, kas ir visi pilnā apmērā iekļaujamie izdevumi, un 3000 euro, kas ir daļa (atlikušās summas apmērā: 8000 - 5000) no citiem saimnieciskās darbības izdevumiem).

Ar nodokli apliekamā ienākuma noteikšana:

10 000 - 80 % no 10 000 = 2000 euro

Atlikusī citu saimnieciskās darbības izdevumu summa (zaudējumi) - 4000 euro (7000 - 3000) - ir sedzama hronoloģiskā secībā no nākamo triju gadu saimnieciskās darbības ienākuma (iekļaujoties izdevumiem noteiktajā 80 % ierobežojumā).

2. Saimnieciskās darbības veicējs 2018. gadā gūst saimnieciskās darbības ieņēmumus 15 000 euro apmērā.

Saimnieciskās darbības izdevumi, kas izdevumos iekļaujami pilnā apmērā:

- algas un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas 6000 euro;
- pamatlīdzekļu nolietojums 7000 euro.

Citi saimnieciskās darbības izdevumi:

- telpu nomas izdevumi 1000 euro;
- izdevumi par precēm un pakalpojumiem 2000 euro.

Saimnieciskās darbības kopējās izmaksas ir 16 000 euro, kas ir vairāk nekā 80 % no ieņēmumiem (80 % no 15 000 = 12 000).

Saimnieciskās darbības izmaksas par algām, valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un nolietojumu (kas izdevumos iekļaujamās pilnā apmērā) ir 13 000 euro, kas arī ir vairāk nekā 80 % no ieņēmumiem.

Atbilstoši likuma 11. panta 3.2 daļai izdevumos tiek iekļauti tikai izdevumi, kas iekļaujami pilnā apmērā, - 13 000 euro.

Ar nodokli apliekamā ienākuma noteikšana:

$$15\,000 - 6000 - 7000 = 2000 \text{ euro}$$

Izdevumos neiekļautā citu saimnieciskās darbības izdevumu summa (zaudējumi) - 3000 euro - ir sedzama hronoloģiskā secībā no nākamo triju gadu saimnieciskās darbības ienākuma (iekļaujoties izdevumiem noteiktajā 80 % ierobežojumā).

3. Saimnieciskās darbības veicējs 2018. gadā gūst saimnieciskās darbības ieņēmumus 10 000 euro apmērā, kā arī ir saņēmis valsts atbalstu lauksaimniecībai 5000 euro apmērā.

Saimnieciskās darbības izdevumu ierobežojuma apmēra noteikšana:

$$10\,000 + 5000 = 15\,000 \times 80\% = 12\,000 \text{ euro}$$

Tādējādi, neraugoties uz faktiskajiem gūtajiem saimnieciskās darbības ieņēmumiem 10 000 euro, saimnieciskās darbības izdevumos kopā ar iepriekšējo gadu zaudējumiem ir iekļaujami izdevumi ne vairāk kā 12 000 euro apmērā.

4. Saimnieciskās darbības veicējs 2018. gadā gūst saimnieciskās darbības ieņēmumus 15 000 euro apmērā.

Saimnieciskās darbības izdevumi, kas izdevumos iekļaujami pilnā apmērā:

- algas un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas 4000 euro;
- pamatlīdzekļu nolietojums 3000 euro.

Citi saimnieciskās darbības izdevumi:

- telpu nomas izdevumi 1000 euro;
- izdevumi par precēm un pakalpojumiem 2000 euro.

Iepriekšējo gadu zaudējumi:

- gadā pirms pirmstaksācijas gada 500 euro;
- pirmstaksācijas gadā 2000 euro.

Saimnieciskās darbības kopējās izmaksas ir 10 000 euro, kas ir mazāk nekā 80 % no ieņēmumiem ($80 \% \text{ no } 15\,000 = 12\,000$).

Saimnieciskās darbības izmaksas par algām, valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un nolietojumu (kas iekļaujamās pilnā apmērā) ir 7000 euro, kas arī ir mazāk nekā 80 % no ieņēmumiem.

Ar nodokli apliekamā ienākuma noteikšana:

$80 \% \text{ no } 15\,000 = 12\,000$

$12\,000 - 10\,000 - 500 - 1500 = 0 \text{ euro}$

Tā kā taksācijas gada saimnieciskās darbības izdevumos maksimāli iekļaujamā summa ir 12 000 euro, tad izdevumos tiek iekļauti visi kārtējā gada izdevumi 10 000 euro, kā arī iepriekšējo gadu zaudējumi 2000 euro, kas tiek iekļauti hronoloģiskā secībā, sākot ar senāko taksācijas gadu. Neiekļautā pirmstaksācijas gada zaudējumu summas daļa 500 euro tiek pārnesta uz nākamajiem gadiem.

3.² Saimnieciskās darbības izdevumu veidi, kuri ar saimniecisko darbību saistītajos izdevumos ir iekļaujami pilnā apmērā:

- 1) darba alga un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, tai skaitā solidaritātes nodoklis, ko saimnieciskās darbības veicējs maksā par saviem darbiniekiem;
- 2) nekustamā īpašuma nodoklis;
- 3) pamatlīdzekļu nolietojums, ko aprēķina saskaņā ar šā likuma 11.⁵ pantu un Ministru kabineta noteikumos noteikto kārtību;
- 4) kompensācijas īrniekiem par dzīvojamo telpu atbrīvošanu un īres līguma laušanu sakarā ar dzīvojamās telpas kapitālremontu vai telpu pārbūvi saimnieciskās darbības veikšanai.

78.² Piemērojot likuma 11. panta 3.² daļu, taksācijas gada saimnieciskās darbības izdevumos iekļaujamais atsevišķo (kas izdevumos iekļaujami pilnā apmērā) izdevumu apmērs drīkst

pārsniegt saimnieciskās darbības izdevumu ierobežojuma (80 %) apmēru (likuma 11. panta 3.² daļas piemērošanas piemērs - šo noteikumu 4.¹ pielikumā (2. piemērs)).

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

4.¹ pielikums
Ministru kabineta

Likuma 11. panta 3.¹, 3.², 3.³, 3.⁴ daļas un devītās daļas piemērošanas piemēri

(Pielikums MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

1. Saimnieciskās darbības veicējs 2018. gadā gūst saimnieciskās darbības ieņēmumus 10 000 euro apmērā.

Saimnieciskās darbības izdevumi, kas izdevumos iekļaujami pilnā apmērā:

- algas un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas 1000 euro;
- pamatlīdzekļu nolietojums 4000 euro.

Citi saimnieciskās darbības izdevumi:

- telpu nomas izdevumi 3000 euro;
- izdevumi par precēm un pakalpojumiem 4000 euro.

Saimnieciskās darbības kopējās izmaksas ir 12 000 euro, kas ir vairāk nekā 80 % no ieņēmumiem (80 % no 10 000 = 8000).

Saimnieciskās darbības izmaksas par algām, valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un nolietojumu (kas izdevumos iekļaujamās pilnā apmērā) ir 5000 euro, kas ir mazāk nekā 80 % no ieņēmumiem.

Izdevumos tiek iekļauta maksimālā pieļaujamā izdevumu summa 8000 euro (5000 euro, kas ir visi pilnā apmērā iekļaujamie izdevumi, un 3000 euro, kas ir daļa (atlikušās summas apmērā: 8000 - 5000) no citiem saimnieciskās darbības izdevumiem).

Ar nodokli apliekamā ienākuma noteikšana:

10 000 - 80 % no 10 000 = 2000 euro

Atlikusī citu saimnieciskās darbības izdevumu summa (zaudējumi) - 4000 euro (7000 - 3000) - ir sedzama hronoloģiskā secībā no nākamo triju gadu saimnieciskās darbības ienākuma (iekļaujoties izdevumiem noteiktajā 80 % ierobežojumā).

2. Saimnieciskās darbības veicējs 2018. gadā gūst saimnieciskās darbības ieņēmumus 15 000 euro apmērā.

Saimnieciskās darbības izdevumi, kas izdevumos iekļaujami pilnā apmērā:

- algas un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas 6000 euro;

- pamatlīdzekļu nolietojums 7000 euro.

Citi saimnieciskās darbības izdevumi:

- telpu nomas izdevumi 1000 euro;

- izdevumi par precēm un pakalpojumiem 2000 euro.

Saimnieciskās darbības kopējās izmaksas ir 16 000 euro, kas ir vairāk nekā 80 % no ieņēmumiem (80 % no 15 000 = 12 000).

Saimnieciskās darbības izmaksas par algām, valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un nolietojumu (kas izdevumos iekļaujamās pilnā apmērā) ir 13 000 euro, kas arī ir vairāk nekā 80 % no ieņēmumiem.

Atbilstoši likuma 11. panta 3.2 daļai izdevumos tiek iekļauti tikai izdevumi, kas iekļaujami pilnā apmērā, - 13 000 euro.

Ar nodokli apliekamā ienākuma noteikšana:

$$15\,000 - 6000 - 7000 = 2000 \text{ euro}$$

Izdevumos neiekļautā citu saimnieciskās darbības izdevumu summa (zaudējumi) - 3000 euro - ir sedzama hronoloģiskā secībā no nākamo triju gadu saimnieciskās darbības ienākuma (iekļaujoties izdevumiem noteiktajā 80 % ierobežojumā).

3. Saimnieciskās darbības veicējs 2018. gadā gūst saimnieciskās darbības ieņēmumus 10 000 euro apmērā, kā arī ir saņēmis valsts atbalstu lauksaimniecībai 5000 euro apmērā.

Saimnieciskās darbības izdevumu ierobežojuma apmēra noteikšana:

$$10\,000 + 5000 = 15\,000 \times 80\% = 12\,000 \text{ euro}$$

Tādējādi, neraugoties uz faktiskajiem gūtajiem saimnieciskās darbības ieņēmumiem 10 000 euro, saimnieciskās darbības izdevumos kopā ar iepriekšējo gadu zaudējumiem ir iekļaujami izdevumi ne vairāk kā 12 000 euro apmērā.

4. Saimnieciskās darbības veicējs 2018. gadā gūst saimnieciskās darbības ieņēmumus 15 000 euro apmērā.

Saimnieciskās darbības izdevumi, kas izdevumos iekļaujami pilnā apmērā:

- algas un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas 4000 euro;

- pamatlīdzekļu nolietojums 3000 euro.

Citi saimnieciskās darbības izdevumi:

- telpu nomas izdevumi 1000 euro;
- izdevumi par precēm un pakalpojumiem 2000 euro.

Iepriekšējo gadu zaudējumi:

- gadā pirms pirmstaksācijas gada 500 euro;
- pirmstaksācijas gadā 2000 euro.

Saimnieciskās darbības kopējās izmaksas ir 10 000 euro, kas ir mazāk nekā 80 % no ieņēmumiem (80 % no 15 000 = 12 000).

Saimnieciskās darbības izmaksas par algām, valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un nolietojumu (kas iekļaujamās pilnā apmērā) ir 7000 euro, kas arī ir mazāk nekā 80 % no ieņēmumiem.

Ar nodokli apliekamā ienākuma noteikšana:

80 % no 15 000 = 12 000

12 000 - 10 000 - 500 - 1500 = 0 euro

Tā kā taksācijas gada saimnieciskās darbības izdevumos maksimāli iekļaujamā summa ir 12 000 euro, tad izdevumos tiek iekļauti visi kārtējā gada izdevumi 10 000 euro, kā arī iepriekšējo gadu zaudējumi 2000 euro, kas tiek iekļauti hronoloģiskā secībā, sākot ar senāko taksācijas gadu. Neiekļautā pirmstaksācijas gada zaudējumu summas daļa 500 euro tiek pārnesta uz nākamajiem gadiem.

3.³ Šā panta 3.¹ daļā noteikto saimnieciskās darbības izdevumu ierobežojuma apmēru nepiemēro maksātājiem par pirmo taksācijas gadu, kurā reģistrēta saimnieciskā darbība, un par nākamo taksācijas gadu, kā arī par gadu, kurā izbeigta saimnieciskā darbība vai pabeigts likvidācijas process.

4.¹ pielikums
Ministru kabineta

Likuma 11. panta 3.¹, 3.², 3.³, 3.⁴ daļas un devītās daļas piemērošanas piemēri

(Pielikums MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

1. Saimnieciskās darbības veicējs 2018. gadā gūst saimnieciskās darbības ieņēmumus 10 000 euro apmērā.

Saimnieciskās darbības izdevumi, kas izdevumos iekļaujami pilnā apmērā:

- algas un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas 1000 euro;
- pamatlīdzekļu nolietojums 4000 euro.

Citi saimnieciskās darbības izdevumi:

- telpu nomas izdevumi 3000 euro;
- izdevumi par precēm un pakalpojumiem 4000 euro.

Saimnieciskās darbības kopējās izmaksas ir 12 000 euro, kas ir vairāk nekā 80 % no ieņēmumiem (80 % no 10 000 = 8000).

Saimnieciskās darbības izmaksas par algām, valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un nolietojumu (kas izdevumos iekļaujamās pilnā apmērā) ir 5000 euro, kas ir mazāk nekā 80 % no ieņēmumiem.

Izdevumos tiek iekļauta maksimālā pieļaujamā izdevumu summa 8000 euro (5000 euro, kas ir visi pilnā apmērā iekļaujamie izdevumi, un 3000 euro, kas ir daļa (atlikušās summas apmērā: 8000 - 5000) no citiem saimnieciskās darbības izdevumiem).

Ar nodokli apliekamā ienākuma noteikšana:

10 000 - 80 % no 10 000 = 2000 euro

Atlikusī citu saimnieciskās darbības izdevumu summa (zaudējumi) - 4000 euro (7000 - 3000) - ir sedzama hronoloģiskā secībā no nākamo triju gadu saimnieciskās darbības ienākuma (iekļaujoties izdevumiem noteiktajā 80 % ierobežojumā).

2. Saimnieciskās darbības veicējs 2018. gadā gūst saimnieciskās darbības ieņēmumus 15 000 euro apmērā.

Saimnieciskās darbības izdevumi, kas izdevumos iekļaujami pilnā apmērā:

- algas un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas 6000 euro;

- pamatlīdzekļu nolietojums 7000 euro.

Citi saimnieciskās darbības izdevumi:

- telpu nomas izdevumi 1000 euro;

- izdevumi par precēm un pakalpojumiem 2000 euro.

Saimnieciskās darbības kopējās izmaksas ir 16 000 euro, kas ir vairāk nekā 80 % no ieņēmumiem (80 % no 15 000 = 12 000).

Saimnieciskās darbības izmaksas par algām, valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un nolietojumu (kas izdevumos iekļaujamās pilnā apmērā) ir 13 000 euro, kas arī ir vairāk nekā 80 % no ieņēmumiem.

Atbilstoši likuma 11. panta 3.2 daļai izdevumos tiek iekļauti tikai izdevumi, kas iekļaujami pilnā apmērā, - 13 000 euro.

Ar nodokli apliekamā ienākuma noteikšana:

$15\,000 - 6000 - 7000 = 2000$ euro

Izdevumos neiekļautā citu saimnieciskās darbības izdevumu summa (zaudējumi) - 3000 euro - ir sedzama hronoloģiskā secībā no nākamo triju gadu saimnieciskās darbības ienākuma (iekļaujoties izdevumiem noteiktajā 80 % ierobežojumā).

3. Saimnieciskās darbības veicējs 2018. gadā gūst saimnieciskās darbības ieņēmumus 10 000 euro apmērā, kā arī ir saņēmis valsts atbalstu lauksaimniecībai 5000 euro apmērā.

Saimnieciskās darbības izdevumu ierobežojuma apmēra noteikšana:

$10\,000 + 5000 = 15\,000 \times 80\% = 12\,000$ euro

Tādējādi, neraugoties uz faktiskajiem gūtajiem saimnieciskās darbības ieņēmumiem 10 000 euro, saimnieciskās darbības izdevumos kopā ar iepriekšējo gadu zaudējumiem ir iekļaujami izdevumi ne vairāk kā 12 000 euro apmērā.

4. Saimnieciskās darbības veicējs 2018. gadā gūst saimnieciskās darbības ieņēmumus 15 000 euro apmērā.

Saimnieciskās darbības izdevumi, kas izdevumos iekļaujami pilnā apmērā:

- algas un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas 4000 euro;

- pamatlīdzekļu nolietojums 3000 euro.

Citi saimnieciskās darbības izdevumi:

- telpu nomas izdevumi 1000 euro;
- izdevumi par precēm un pakalpojumiem 2000 euro.

Iepriekšējo gadu zaudējumi:

- gadā pirms pirmstaksācijas gada 500 euro;
- pirmstaksācijas gadā 2000 euro.

Saimnieciskās darbības kopējās izmaksas ir 10 000 euro, kas ir mazāk nekā 80 % no ieņēmumiem (80 % no 15 000 = 12 000).

Saimnieciskās darbības izmaksas par algām, valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un nolietojumu (kas iekļaujamās pilnā apmērā) ir 7000 euro, kas arī ir mazāk nekā 80 % no ieņēmumiem.

Ar nodokli apliekamā ienākuma noteikšana:

80 % no 15 000 = 12 000

12 000 - 10 000 - 500 - 1500 = 0 euro

Tā kā taksācijas gada saimnieciskās darbības izdevumos maksimāli iekļaujamā summa ir 12 000 euro, tad izdevumos tiek iekļauti visi kārtējā gada izdevumi 10 000 euro, kā arī iepriekšējo gadu zaudējumi 2000 euro, kas tiek iekļauti hronoloģiskā secībā, sākot ar senāko taksācijas gadu. Neiekļautā pirmstaksācijas gada zaudējumu summas daļa 500 euro tiek pārnesta uz nākamajiem gadiem.

3.⁴ Saimnieciskās darbības izdevumu ierobežojuma apmēra noteikšanai atbilstoši šā panta 3.¹ daļai saimnieciskās darbības ieņēmumos tiek ņemtas vērā arī summas, kas saņemtas valsts atbalsta lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai ietvaros.

3.⁵ Nosacītie izdevumi, kas saistīti ar samaksas par intelektuālo īpašumu (izņemot ienākumus, kurus izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācija) gūšanu, kā arī literatūras, zinātnes vai mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu autoru un izpildītāju izdevumi, kuri saistīti ar šo darbu radīšanu, izdošanu, izpildīšanu vai citādu izmantošanu un par kuriem autori un izpildītāji saņem atlīdzību, ja šie maksātāji negūst cita veida saimnieciskās darbības ieņēmumus, par noteiktiem autoru darbu un izpildījumu veidiem ir 25 vai 50 procentu apmērā no saimnieciskās darbības ieņēmumiem. Minēto autoru darbu un izpildījumu veidus un nosacīto izdevumu piemērošanas apmēru atkarībā no autora darba vai izpildījuma veida nosaka Ministru kabinets. Ja maksātāja saimnieciskās darbības faktiskie izdevumi ir lielāki, viņš ir tiesīgs piemērot saimnieciskās darbības izdevumus uz attaisnojuma dokumentu pamata (šajā gadījumā

nepiemēro nosacīto izdevumu normu 25 vai 50 procentu apmērā no saimnieciskās darbības ieņēmumiem), ņemot vērā šā panta 3.¹, 3.² un 3.³ daļas nosacījumus.

3.6 Ja samaksu par intelektuālo īpašumu izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācija, minēto ienākumu neietver maksātāja saimnieciskās darbības ienākumos.

78.³ Piemērojot likuma 11. panta 3.⁴ daļu, taksācijas gada saimnieciskās darbības izdevumos iekļaujamo kopējo izdevumu ierobežojuma (80 %) apmēru nosaka no taksācijas gada saimnieciskās darbības ieņēmumiem, kas veidojas, summējot faktiski gūtos saimnieciskās darbības ieņēmumus un summas, kas saņemtas valsts atbalsta lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai ietvaros (likuma 11. panta 3.⁴ daļas piemērošanas piemērs - šo noteikumu 4.¹ pielikumā (3. piemērs)).

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

4.¹ pielikums
Ministru kabineta

Likuma 11. panta 3.¹, 3.², 3.³, 3.⁴ daļas un devītās daļas piemērošanas piemēri

(Pielikums MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

1. Saimnieciskās darbības veicējs 2018. gadā gūst saimnieciskās darbības ieņēmumus 10 000 euro apmērā.

Saimnieciskās darbības izdevumi, kas izdevumos iekļaujami pilnā apmērā:

- algas un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas 1000 euro;
- pamatlīdzekļu nolietojums 4000 euro.

Citi saimnieciskās darbības izdevumi:

- telpu nomas izdevumi 3000 euro;
- izdevumi par precēm un pakalpojumiem 4000 euro.

Saimnieciskās darbības kopējās izmaksas ir 12 000 euro, kas ir vairāk nekā 80 % no ieņēmumiem (80 % no 10 000 = 8000).

Saimnieciskās darbības izmaksas par algām, valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un nolietojumu (kas izdevumos iekļaujamās pilnā apmērā) ir 5000 euro, kas ir mazāk nekā 80 % no ieņēmumiem.

Izdevumos tiek iekļauta maksimālā pieļaujamā izdevumu summa 8000 euro (5000 euro, kas ir visi pilnā apmērā iekļaujamie izdevumi, un 3000 euro, kas ir daļa (atlikušās summas apmērā: 8000 - 5000) no citiem saimnieciskās darbības izdevumiem).

Ar nodokli apliekamā ienākuma noteikšana:

10 000 - 80 % no 10 000 = 2000 euro

Atlikusī citu saimnieciskās darbības izdevumu summa (zaudējumi) - 4000 euro (7000 - 3000) - ir sedzama hronoloģiskā secībā no nākamo triju gadu saimnieciskās darbības ienākuma (iekļaujoties izdevumiem noteiktajā 80 % ierobežojumā).

2. Saimnieciskās darbības veicējs 2018. gadā gūst saimnieciskās darbības ieņēmumus 15 000 euro apmērā.

Saimnieciskās darbības izdevumi, kas izdevumos iekļaujami pilnā apmērā:

- algas un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas 6000 euro;

- pamatlīdzekļu nolietojums 7000 euro.

Citi saimnieciskās darbības izdevumi:

- telpu nomas izdevumi 1000 euro;

- izdevumi par precēm un pakalpojumiem 2000 euro.

Saimnieciskās darbības kopējās izmaksas ir 16 000 euro, kas ir vairāk nekā 80 % no ieņēmumiem (80 % no 15 000 = 12 000).

Saimnieciskās darbības izmaksas par algām, valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un nolietojumu (kas izdevumos iekļaujamās pilnā apmērā) ir 13 000 euro, kas arī ir vairāk nekā 80 % no ieņēmumiem.

Atbilstoši likuma 11. panta 3.2 daļai izdevumos tiek iekļauti tikai izdevumi, kas iekļaujami pilnā apmērā, - 13 000 euro.

Ar nodokli apliekamā ienākuma noteikšana:

$$15\,000 - 6000 - 7000 = 2000 \text{ euro}$$

Izdevumos neiekļautā citu saimnieciskās darbības izdevumu summa (zaudējumi) - 3000 euro - ir sedzama hronoloģiskā secībā no nākamo triju gadu saimnieciskās darbības ienākuma (iekļaujoties izdevumiem noteiktajā 80 % ierobežojumā).

3. Saimnieciskās darbības veicējs 2018. gadā gūst saimnieciskās darbības ieņēmumus 10 000 euro apmērā, kā arī ir saņēmis valsts atbalstu lauksaimniecībai 5000 euro apmērā.

Saimnieciskās darbības izdevumu ierobežojuma apmēra noteikšana:

$$10\,000 + 5000 = 15\,000 \times 80\% = 12\,000 \text{ euro}$$

Tādējādi, neraugoties uz faktiskajiem gūtajiem saimnieciskās darbības ieņēmumiem 10 000 euro, saimnieciskās darbības izdevumos kopā ar iepriekšējo gadu zaudējumiem ir iekļaujami izdevumi ne vairāk kā 12 000 euro apmērā.

4. Saimnieciskās darbības veicējs 2018. gadā gūst saimnieciskās darbības ieņēmumus 15 000 euro apmērā.

Saimnieciskās darbības izdevumi, kas izdevumos iekļaujami pilnā apmērā:

- algas un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas 4000 euro;

- pamatlīdzekļu nolietojums 3000 euro.

Citi saimnieciskās darbības izdevumi:

- telpu nomas izdevumi 1000 euro;
- izdevumi par precēm un pakalpojumiem 2000 euro.

Iepriekšējo gadu zaudējumi:

- gadā pirms pirmstaksācijas gada 500 euro;
- pirmstaksācijas gadā 2000 euro.

Saimnieciskās darbības kopējās izmaksas ir 10 000 euro, kas ir mazāk nekā 80 % no ieņēmumiem (80 % no 15 000 = 12 000).

Saimnieciskās darbības izmaksas par algām, valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un nolietojumu (kas iekļaujamās pilnā apmērā) ir 7000 euro, kas arī ir mazāk nekā 80 % no ieņēmumiem.

Ar nodokli apliekamā ienākuma noteikšana:

80 % no 15 000 = 12 000

12 000 - 10 000 - 500 - 1500 = 0 euro Tā kā taksācijas gada saimnieciskās darbības izdevumos maksimāli iekļaujamā summa ir 12 000 euro, tad izdevumos tiek iekļauti visi kārtējā gada izdevumi 10 000 euro, kā arī iepriekšējo gadu zaudējumi 2000 euro, kas tiek iekļauti hronoloģiskā secībā, sākot ar senāko taksācijas gadu. Neiekļautā pirmstaksācijas gada zaudējumu summas daļa 500 euro tiek pārnesta uz nākamajiem gadiem.

4. Ar saimniecisko darbību saistītajos izdevumos netiek ieskaitīti izdevumi, kas saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu tiek uzskatīti par ar saimniecisko darbību nesaistītiem izdevumiem.

79. Piemērojot likuma 11.panta ceturto daļu, ar saimniecisko darbību saistītajos izdevumos netiek ieskaitīti izdevumi, kas saistīti ar reprezentatīva vieglā automobiļa ekspluatāciju, uzturēšanu vai nomu, kā arī procentu maksājumi, kas saistīti ar reprezentatīva vieglā automobiļa iegādi vai nomu. Reprezentatīva vieglā automobiļa vērtību nosaka saskaņā ar likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 6.⁵ pantu.

5. *(Izslēgta ar 19.12.2006. likumu)*

6. Apliekamajā ienākumā netiek ietverti lauksaimniecības produkti (pašpatēriņš), ko savām vajadzībām izlietojis maksātājs un viņa ģimenes locekļi, kā arī personas, kuras ar maksātāju ir radniecībā līdz trešajai pakāpei vai svainībā līdz otrajai pakāpei.

7. *(Izslēgta ar 22.09.2011 likumu)*

8. *(Izslēgta ar 13.05.2010. likumu)*

9. Maksātāja taksācijas gada saimnieciskās darbības zaudējumi sedzami hronoloģiskā secībā no nākamo triju taksācijas gadu saimnieciskās darbības apliekamā ienākuma, nepārsniedzot šā panta 3.¹ daļā noteikto saimnieciskās darbības izdevumu ierobežojumu.

78.⁴ Piemērojot likuma 11. panta devīto daļu, saimnieciskās darbības zaudējumi (negatīvs saimnieciskās darbības ienākums, neņemot vērā saimnieciskās darbības izdevumu ierobežojuma 80 % apmēru) tiek segti hronoloģiskā secībā no nākamo triju gadu saimnieciskās darbības apliekamā ienākuma, ievērojot (iekļaujoties) izdevumiem noteikto 80 % ierobežojumu. Iepriekšējo gadu zaudējumi tiek iekļauti hronoloģiskā secībā, sākot ar senāko taksācijas gadu (likuma 11. panta devītās daļas piemērošanas piemērs - šo noteikumu 4.¹ pielikumā (4. piemērs)).

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

4.¹ pielikums
Ministru kabineta

Likuma 11. panta 3.¹, 3.², 3.³, 3.⁴ daļas un devītās daļas piemērošanas piemēri

(Pielikums MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

1. Saimnieciskās darbības veicējs 2018. gadā gūst saimnieciskās darbības ieņēmumus 10 000 euro apmērā.

Saimnieciskās darbības izdevumi, kas izdevumos iekļaujami pilnā apmērā:

- algas un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas 1000 euro;
- pamatlīdzekļu nolietojums 4000 euro.

Citi saimnieciskās darbības izdevumi:

- telpu nomas izdevumi 3000 euro;
- izdevumi par precēm un pakalpojumiem 4000 euro.

Saimnieciskās darbības kopējās izmaksas ir 12 000 euro, kas ir vairāk nekā 80 % no ieņēmumiem (80 % no 10 000 = 8000).

Saimnieciskās darbības izmaksas par algām, valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un nolietojumu (kas izdevumos iekļaujamās pilnā apmērā) ir 5000 euro, kas ir mazāk nekā 80 % no ieņēmumiem.

Izdevumos tiek iekļauta maksimālā pieļaujamā izdevumu summa 8000 euro (5000 euro, kas ir visi pilnā apmērā iekļaujamie izdevumi, un 3000 euro, kas ir daļa (atlikušās summas apmērā: 8000 - 5000) no citiem saimnieciskās darbības izdevumiem).

Ar nodokli apliekamā ienākuma noteikšana:

10 000 - 80 % no 10 000 = 2000 euro

Atlikusī citu saimnieciskās darbības izdevumu summa (zaudējumi) - 4000 euro (7000 - 3000) - ir sedzama hronoloģiskā secībā no nākamo triju gadu saimnieciskās darbības ienākuma (iekļaujoties izdevumiem noteiktajā 80 % ierobežojumā).

2. Saimnieciskās darbības veicējs 2018. gadā gūst saimnieciskās darbības ieņēmumus 15 000 euro apmērā.

Saimnieciskās darbības izdevumi, kas izdevumos iekļaujami pilnā apmērā:

- algas un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas 6000 euro;

- pamatlīdzekļu nolietojums 7000 euro.

Citi saimnieciskās darbības izdevumi:

- telpu nomas izdevumi 1000 euro;

- izdevumi par precēm un pakalpojumiem 2000 euro.

Saimnieciskās darbības kopējās izmaksas ir 16 000 euro, kas ir vairāk nekā 80 % no ieņēmumiem (80 % no 15 000 = 12 000).

Saimnieciskās darbības izmaksas par algām, valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un nolietojumu (kas izdevumos iekļaujamās pilnā apmērā) ir 13 000 euro, kas arī ir vairāk nekā 80 % no ieņēmumiem.

Atbilstoši likuma 11. panta 3.2 daļai izdevumos tiek iekļauti tikai izdevumi, kas iekļaujami pilnā apmērā, - 13 000 euro.

Ar nodokli apliekamā ienākuma noteikšana:

$15\,000 - 6000 - 7000 = 2000$ euro

Izdevumos neiekļautā citu saimnieciskās darbības izdevumu summa (zaudējumi) - 3000 euro - ir sedzama hronoloģiskā secībā no nākamo triju gadu saimnieciskās darbības ienākuma (iekļaujoties izdevumiem noteiktajā 80 % ierobežojumā).

3. Saimnieciskās darbības veicējs 2018. gadā gūst saimnieciskās darbības ieņēmumus 10 000 euro apmērā, kā arī ir saņēmis valsts atbalstu lauksaimniecībai 5000 euro apmērā.

Saimnieciskās darbības izdevumu ierobežojuma apmēra noteikšana:

$10\,000 + 5000 = 15\,000 \times 80\% = 12\,000$ euro

Tādējādi, neraugoties uz faktiskajiem gūtajiem saimnieciskās darbības ieņēmumiem 10 000 euro, saimnieciskās darbības izdevumos kopā ar iepriekšējo gadu zaudējumiem ir iekļaujami izdevumi ne vairāk kā 12 000 euro apmērā.

4. Saimnieciskās darbības veicējs 2018. gadā gūst saimnieciskās darbības ieņēmumus 15 000 euro apmērā.

Saimnieciskās darbības izdevumi, kas izdevumos iekļaujami pilnā apmērā:

- algas un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas 4000 euro;

- pamatlīdzekļu nolietojums 3000 euro.

Citi saimnieciskās darbības izdevumi:

- telpu nomas izdevumi 1000 euro;
- izdevumi par precēm un pakalpojumiem 2000 euro.

Iepriekšējo gadu zaudējumi:

- gadā pirms pirmstaksācijas gada 500 euro;
- pirmstaksācijas gadā 2000 euro.

Saimnieciskās darbības kopējās izmaksas ir 10 000 euro, kas ir mazāk nekā 80 % no ieņēmumiem (80 % no 15 000 = 12 000).

Saimnieciskās darbības izmaksas par algām, valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un nolietojumu (kas iekļaujamās pilnā apmērā) ir 7000 euro, kas arī ir mazāk nekā 80 % no ieņēmumiem.

Ar nodokli apliekamā ienākuma noteikšana:

80 % no 15 000 = 12 000

12 000 - 10 000 - 500 - 1500 = 0 euro

Tā kā taksācijas gada saimnieciskās darbības izdevumos maksimāli iekļaujamā summa ir 12 000 euro, tad izdevumos tiek iekļauti visi kārtējā gada izdevumi 10 000 euro, kā arī iepriekšējo gadu zaudējumi 2000 euro, kas tiek iekļauti hronoloģiskā secībā, sākot ar senāko taksācijas gadu. Neiekļautā pirmstaksācijas gada zaudējumu summas daļa 500 euro tiek pārnesta uz nākamajiem gadiem.

9.¹ Fiziskās personas taksācijas gada saimnieciskās darbības zaudējumus, kas radušies maksātājam — mikrouzņēmuma īpašniekam, kad tas bija mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, nedrīkst pārnest uz nākamajiem taksācijas gadiem, nosakot saimnieciskās darbības apliekamo ienākumu.

10. *(Izslēgta ar 06.11.2013. likumu)*

11. *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

12. Ja maksātājam nerodas saimnieciskās darbības izdevumi vai tie ir nebūtiski, maksātājs, gūstot ienākumu no īpašuma [iznomājot vai izīrējot nekustamo īpašumu (arī pārdodot īres tiesības), nododot lietu tālāk apakšnomniekam vai apakšīrniekam, iznomājot kustamo mantu vai gūstot samaksu par dabas resursu izmantošanu vai izmantošanas aprobežojumiem] vai gūstot ienākumu no kustamas lietas atsavināšanas, kas atbilst tikai šā panta 1.³ daļas 2.punktam, var neregistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējs. Šajā gadījumā maksātājs nav tiesīgs piemērot saimnieciskās darbības izdevumus un tajos iekļaut ar īpašuma

uzturēšanu un pārvaldīšanu saistītos izdevumus, izņemot nekustamā īpašuma nodokļa maksājumus par attiecīgo nekustamo īpašumu. Maksātājs veic saimnieciskās darbības ieņēmumu uzskaiti. Saimnieciskās darbības ieņēmumus maksātājs hronoloģiskā secībā uzskaita ieņēmumu uzskaites reģistrā, kurā norāda ieraksta kārtas numuru, datumu, attaisnojuma dokumenta numuru un datumu, darījuma dalībnieku (fiziskās personas vārdu un uzvārdu, juridiskās personas nosaukumu), darījuma aprakstu, darījuma summu un citu nepieciešamo informāciju. Maksātājs saimnieciskās darbības ieņēmumus var neuzskaitīt ieņēmumu uzskaites reģistrā, ja saimnieciskās darbības ieņēmumi ir gūti tikai bezskaidras naudas veidā.

13. Maksātājs, kas gūst ienākumu no piemājas saimniecības vai personīgās palīgsaimniecības, vai no sēņošanas, ogošanas, savvaļas ārstniecības augu un ziedu vākšanas vai nemedijamās sugas indivīda — parka vīngliemezis (*Helix pomatia*) — ieguves, ja minētie ienākumi saskaņā ar šā likuma 9.panta pirmās daļas 1.punktu nepārsniedz 3000 *euro* gadā, var neregistrēties kā saimnieciskās darbības veicējs. Lai noteiktu dienu, kad šajā panta daļā minētie taksācijas gada ienākumi sasniedz 3000 *euro*, maksātājs rakstveidā veic ienākumu uzskaiti brīvi izraudzītā formā, summējot gūtos ienākumus.

14. Šā panta noteikumus, izņemot 9.¹ daļu, nepiemēro maksātājam, kurš ir izvēlējis maksāt mikrouzņēmumu nodokli saskaņā ar Mikrouzņēmumu nodokļa likumu.

15. Saimnieciskās darbības izdevumi, kas attiecas uz taksācijas periodiem, kuros maksātājs bija mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, netiek ņemti vērā, nosakot ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamo ienākumu no saimnieciskās darbības.

16. Maksātāji, kas kārtro grāmatvedības uzskaiti vienkāršā ieraksta sistēmā, valsts atbalsta lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai summas, kuras atbilstoši atbalsta nosacījumiem piešķirtas, lai kompensētu pamatlīdzekļa iegādes izdevumus, saimnieciskās darbības ieņēmumos iekļauj pakāpeniski vairāku taksācijas gadu laikā atbilstoši attiecīgajā taksācijas gadā nodokļa aprēķināšanas vajadzībām noteiktajai attiecīgā pamatlīdzekļa nolietojuma vērtībai. Ja saņemtā valsts atbalsta lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai summa daļēji sedz pamatlīdzekļa iegādes vai izveidošanas izmaksas, to iekļauj attiecīgo pārskata gadu ieņēmumos atbilstoši tām šā pamatlīdzekļa kārtējā gada nolietojuma un vērtības norakstījumu summu daļām, kuras attiecas uz saņemto valsts atbalstu lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalstu lauksaimniecībai un lauku attīstībai.

17. Maksātāji, kuri kārtro grāmatvedības uzskaiti vienkāršā ieraksta sistēmā un ir saņēmuši valsts atbalsta vai Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai maksājumu avansus, kas atbilstoši atbalsta nosacījumiem piešķirti, lai kompensētu izdevumus, kuri maksātājam faktiski radīsies šo maksājumu administrēšanai un izmaksai saimnieciskajā gadā, kas sākas taksācijas gada 1.jūlijā un beidzas pēctaksācijas gada 30.jūnijā, šīs summas ir tiesīgi iekļaut

pēctaksācijas gada saimnieciskās darbības ieņēmumos
(ar 15.12.2011. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012.).

18. Maksātājs, kuru uz uzņēmuma līguma pamata nodarbina komersants, individuālais uzņēmums (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecība), kooperatīvā sabiedrība, nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība, iestāde, organizācija, biedrība, nodibinājums vai fiziskā persona, kas reģistrēta kā saimnieciskās darbības veicēja, ir tiesīgs neregistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējs. Šajā gadījumā maksātājs, nosakot ar nodokli apliekamo ienākumu, nav tiesīgs piemērot saimnieciskās darbības izdevumus.

19. *(Izslēgta ar 06.11.2013. likumu)*

20. Maksātājs, kas veic saimniecisko darbību un saimnieciskās darbības ienākumu nosaka saskaņā ar šo pantu, vienlaikus nevar būt samazinātās patentmaksas vai mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs.

21. Šā panta divdesmitās daļas noteikumi neattiecas uz maksātāju, kas saimnieciskās darbības ienākumu nosaka saskaņā ar šā panta divpadsmito daļu.

22. Ja maksātājam samaksu par intelektuālo īpašumu izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācija, viņam nav jāreģistrējas kā saimnieciskās darbības veicējam, bet ienākuma izmaksātājs minētajam ienākumam taksācijas gada laikā piemēro šā likuma 15. panta astoņpadsmitajā daļā noteikto nodokļa likmi, kā arī šā likuma 17. panta desmitās daļas 1. punktā un 10.1 daļā noteikto kārtību. Savukārt, nosakot ar nodokli apliekamo ienākumu rezumējošā kārtībā, gada apliekamajam ienākumam tiek piemērota nodokļa likme atbilstoši šā likuma 15. panta deviņpadsmitajā daļā noteiktajai kārtībai.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 02.10.1997., 20.11.1997., 25.11.1999., 22.11.2001., 11.12.2003., 10.03.2005., 20.10.2005., 28.09.2006., 19.12.2006., 17.05.2007., 08.11.2007., 14.11.2008., 01.12.2009., 13.05.2010., 09.08.2010., 22.09.2011., 15.12.2011., 15.11.2012., 19.09.2013., 06.11.2013., 17.12.2014., 30.04.2015., 30.11.2015., 28.07.2017., 23.05.2019. un 27.11. 2020. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021. Grozījumus par 3.5, 3.6 un divdesmit otro daļu piemēro ar 01.07.2021. Sk. Pārejas noteikumu 162. punktu)

11.¹ pants. Īpaši noteikumi saimnieciskās darbības ienākuma noteikšanai maksātājiem, kas kārtro grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā

1. Maksātājs, kas atbilstoši likumam "Par grāmatvedību" kārtro grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā, saimnieciskās darbības ienākumu nosaka, koriģējot šajā pantā noteiktajā kārtībā ieņēmumu un izdevumu pārskatā uzrādīto ieņēmumu un izdevumu starpību (turpmāk šajā pantā — rezultāts).

2. Maksātājs, kas atbilstoši likumam "Par grāmatvedību" izvēlas kārtot grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā, saimnieciskās darbības ienākuma noteikšanai darījumus un notikumus atzīst tajā periodā, kad tie notiek, neatkarīgi no tā, kad tiek veikti norēķini, un gatavo bilanci un ieņēmumu un izdevumu pārskatu saskaņā ar likuma "Par grāmatvedību" 13.panta sesto daļu.
3. Rezultātu palielina (negatīva rezultāta gadījumā — samazina) par tiem izdevumiem (izdevumu daļu), kuri nav tieši saistīti ar maksātāja (tā individuālā uzņēmuma) saimniecisko darbību saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu.
4. Rezultātu palielina (negatīva rezultāta gadījumā — samazina) par:
- 1) soda naudām, līgumsodiem un naudas sodiem izmantoto summu, kā arī nokavējuma naudas un citu soda sankciju summu, kas aprēķināta saskaņā ar likumu "Par nodokļiem un nodevām" un konkrēto nodokļu likumiem;
- 2) neatlīdzinātajām iztrūkumu vai izlaupījumu summām:
- a) kas pārsniedz 145 *euro*, ja par notikušo nav ziņots tiesībsargājošām iestādēm, kuras pieņēmušas lēmumu par kriminālprocesa uzsākšanu vai atteikšanu uzsākt kriminālprocesu, vai (*ar 19.09.2013. likumu, kas spēkā no 01.01.2014.*)
- b) pārsniedz maksātāja plānoto zudumu normu, kas aprēķināta, pamatojoties uz iepriekšējo triju taksācijas gadu faktiskajiem zudumiem;
- 3) (*izslēgts ar 28.07.2017. likumu*);
- 4) bezcerīgo (zaudēto, bez cerībām tos kādreiz atgūt) parādu summām, kas tieši iekļautas izmaksās, ja tās neatbilst šā likuma 11.³ pantā noteiktajiem nosacījumiem debitoru parādu atzīšanai par zaudētajiem parādiem, kā arī citos 11.³ pantā noteiktajos gadījumos;
- 5) maksātāja ārvalstīs samaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokļa (vai tam atbilstoša nodokļa) summu;
- 6) maksājumu summu par prettiesisku dabas resursu ieguvu vai lietošanu;
- 7) darbinieku labā izdarītajām darba devēja iemaksām privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētiem pensiju plāniem un iemaksātajām apdrošināšanas prēmiju summām par darbinieku dzīvības apdrošināšanu (ar līdzekļu uzkrāšanu) saskaņā ar šā likuma 8. panta piekto daļu, ja nodokļa maksātājam taksācijas perioda pēdējā dienā nodokļu parāda kopsumma pārsniedz 150 *euro*, izņemot nodokļu maksājumus, kuru maksāšanas termiņi ir pagarināti saskaņā ar likumu "Par nodokļiem un nodevām";
- 8) maksātāja iedzīvotāju ienākuma nodokli (arī iedzīvotāju ienākuma nodokļa avansa maksājumiem), ja tā samaksa veikta no saimnieciskajai darbībai nodalītajiem līdzekļiem;

9) apdrošināšanas prēmijas maksājumiem, kas veikti apdrošināšanas sabiedrībām, kuras izveidotas un darbojas ārpus Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomikas zonas valstīm, vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstīm;

10) darbinieku labā privātajos pensiju fondos izdarītajām iemaksām, ja tās iemaksātas pensiju fondos, kas izveidoti un darbojas ārpus Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomikas zonas valstīm, vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstīm;

11) *(izslēgts ar 28.07.2017. likumu).*

5. Maksātājs rezultātu palielina (negatīva rezultāta gadījumā - samazina) par saskaņā ar likumu "Par grāmatvedību" un uz tā pamata izdotajiem normatīvajiem aktiem pārskata gadā norakstīto pamatlīdzekļu nolietojuma un norakstīto nemateriālo ieguldījumu vērtību summu, bet samazina (negatīva rezultāta gadījumā - palielina) - par saskaņā ar šā likuma 11.⁵ panta un Ministru kabineta noteikumos noteiktajām prasībām aprēķināto pamatlīdzekļu nolietojuma un norakstīto nemateriālo ieguldījumu vērtību summu.

5.¹ Nosakot saimnieciskās darbības ienākumu, ņem vērā bilances posteņu pārvērtēšanas rezultātus, izņemot aktīvu pārvērtēšanu sakarā ar ārvalstu valūtas kursa maiņu. Aktīvus un pasīvus, kuru nominālvērtība izteikta ārvalstu valūtā, novērtē *euro* pēc grāmatvedībā izmantojamā ārvalstu valūtas kursa taksācijas gada pēdējās kalendāra dienas beigās un, nosakot saimnieciskās darbības ienākumu, ņem vērā attiecīgos ienākumus vai zaudējumus.

6. *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

6.¹ Ja maksātājam pēc šajā pantā noteikto korekciju veikšanas ar nodokli apliekamais ienākums ir mazāks par 20 procentiem no saimnieciskās darbības ieņēmumiem, nodokli aprēķina no summas, kas nav mazāka par 20 procentiem no saimnieciskās darbības ieņēmumiem.

79.¹ Piemērojot likuma 11.¹ panta 6.¹ daļu, ņem vērā arī likuma 11. panta 3.² daļas nosacījumu attiecībā uz saimnieciskās darbības izdevumu veidiem, kuri ar saimniecisko darbību saistītajos izdevumos ir iekļaujami pilnā apmērā. Ja apliekamais ienākums, kas noteikts kā 20 % no saimnieciskās darbības ieņēmumiem, atšķiras no apliekamā ienākuma, kas noteikts, no saimnieciskās darbības ieņēmumiem atskaitot saimnieciskās darbības izdevumu veidus, kuri ar saimniecisko darbību saistītajos izdevumos ir iekļaujami pilnā apmērā, nodokļa aprēķināšanas vajadzībām izmanto mazāko no abiem iegūtajiem rezultātiem (likuma 11.¹ panta 6.¹ daļas piemērošanas piemērs - šo noteikumu 4.² pielikumā).

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

4.² pielikums
Ministru kabineta

Likuma 11. panta 6.¹ daļas piemērošanas piemērs
(Pielikums MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

1. Nodokļa maksātāja taksācijas gada ieņēmumi ir 900 euro. Nodokļa maksātājs kārto grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā. Pamatlīdzekļu nolietojuma norakstīšanas kārtība finanšu grāmatvedības uzskaitē un nodokļa aprēķināšanas vajadzībām atšķiras.

Saimnieciskās darbības izdevumi, t. sk.:

	1200 euro
- algas un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	
	400 euro
- pamatlīdzekļu nolietojums	
	300 euro
- citi saimnieciskās darbības izdevumi	
	500 euro

Ienākums/zaudējumi:

(900 - 1200 = -300)	-300 euro
---------------------	-----------

Apliekamā ienākuma korekcijas

Apliekamo ienākumu palielinošas korekcijas:

- pamatlīdzekļu nolietojums finanšu grāmatvedības uzskaitē	
	+300 euro
- līgumsods saistītajai personai	
	+20 euro

Apliekamo ienākumu samazinoša korekcija:

- pamatlīdzekļu nolietojums nodokļa aprēķināšanas vajadzībām	
	-400 euro

Apliekamā ienākuma korekciju rezultāts	
(-300 + 300 + 20 - 400 = -380)	-380 euro
20 % no saimnieciskās darbības ieņēmumiem	
(900 x 20 % = 180)	180 euro
Saimnieciskās darbības izdevumi, kuri saskaņā ar	
11. panta 3.2 daļu atskaitāmi pilnā apmērā, t. sk.:	
	800 euro
- algas un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas	
	400 euro
- pamatlīdzekļu nolietojums	
	400 euro
Apliekamais ienākums, ņemot vērā saimnieciskās darbības izdevumus, kuri saskaņā ar	
11. panta 3.2 daļu atskaitāmi pilnā apmērā	
(900 - 800 = 100)	100 euro
Piemēro apliekamo ienākumu, kas noteikts, ņemot vērā saimnieciskās darbības izdevumus, kuri saskaņā ar 11. panta 3.2 daļu atskaitāmi pilnā apmērā, jo tas ir mazāks nekā rezultāts, kas veidojas, aprēķinot 20 % no saimnieciskās darbības ieņēmumiem (100 < 180).	
No saimnieciskās darbības ienākumiem maksājamais nodoklis ir 20 euro (100 x 20 % = 20).	
Uz nākamajiem taksācijas periodiem pārnesamie taksācijas perioda zaudējumi ir 380 480 euro (apliekamā ienākuma korekciju rezultāts).	

7. Ja maksātājs gūst ienākumu no lauksaimnieciskās ražošanas vai lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas, tas samazina saimnieciskās darbības ienākumu par šā likuma 9.panta pirmās daļas 1.punktā minēto neapliekamo ienākumu no lauksaimnieciskās ražošanas vai lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas. Ja maksātājs gūst ienākumu no lauksaimnieciskās ražošanas vai lauku tūrisma pakalpojumiem un citiem saimnieciskās darbības veidiem, tas samazina saimnieciskās darbības ienākumu par šā likuma 9.panta pirmās daļas 1.punktā minēto neapliekamo ienākumu no lauksaimnieciskās ražošanas vai lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas proporcionāli

lauksaimnieciskās ražošanas vai lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas ieņēmumiem kopējos saimnieciskās darbības ieņēmumos.

8. Maksātāja taksācijas gada saimnieciskās darbības zaudējumi pēc šajā pantā noteikto korekciju veikšanas sedzami hronoloģiskā secībā no nākamo triju taksācijas gadu saimnieciskās darbības apliekamā ienākuma, ievērojot šā panta 6.¹ daļā noteikto ar nodokli apliekamā ienākuma noteikšanas kārtību.

9. *(Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)*

10. Maksātājs, kas uzsācis kārtot grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā, to dara vismaz piecus taksācijas gadus pēc kārtas.

11. Šā panta noteikumus, izņemot otro daļu, nepiemēro maksātājam, kurš ir izvēlēties maksāt mikrouzņēmumu nodokli saskaņā ar Mikrouzņēmumu nodokļa likumu.

12. Fiziskās personas taksācijas gada saimnieciskās darbības zaudējumus, kas radušies maksātājam — mikrouzņēmuma īpašniekam, kad tas bija mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, nedrīkst pārnest uz nākamajiem taksācijas gadiem, nosakot saimnieciskās darbības apliekamo ienākumu.

13. Saimnieciskās darbības izdevumi, kas attiecas uz taksācijas periodiem, kuros maksātājs bija mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, netiek ņemti vērā, nosakot ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamo ienākumu no saimnieciskās darbības.

14. Maksātājs, kas veic saimniecisko darbību un saimnieciskās darbības ienākumu nosaka saskaņā ar šo pantu, vienlaikus nevar būt samazinātās patentmaksas vai mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs.

(19.12.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.11.2007., 01.12.2009., 09.08.2010., 19.09.2013., 06.11.2013., 17.12.2014., 30.11.2015., 28.07.2017. un 27.11.2020. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

11.² pants. Īpaši noteikumi fiziskās personas — individuālā uzņēmuma (arī zemnieka un zvejnieka saimniecības) īpašnieka — saimnieciskās darbības ienākuma noteikšanai

(Izslēgts ar 19.12.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

11.³ pants. Zaudētie parādi

1. Debitoru parādus var uzskatīt par zaudēto parādu summām, ja ievēroti pirmie divi un viens no pārējiem šajā daļā minētajiem nosacījumiem:

- 1) ienākums, kas attiecas uz šiem parādiem, pirms tam ir iekļauts saimnieciskās darbības ienākuma aprēķinā;
 - 2) debitors ir Latvijas nodokļu maksātājs — rezidents vai pastāvīgā pārstāvniecība, vai to valstu rezidents, ar kurām Latvija ir noslēgusi konvencijas par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu, ja šīs konvencijas ir stājušās spēkā, vai arī Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents;
 - 3) debitors ir valsts vai pašvaldības kapitālsabiedrība, kas likvidēta atbilstoši attiecīgas institūcijas lēmumam;
 - 4) ir tiesas spriedums par parāda piedziņu no debitora un tiesu izpildītāja akts par piedziņas neiespējamību un komercsabiedrība — debitors ir izslēgta no Komercreģistra;
 - 5) ir tiesas spriedums par parāda piedziņu no debitora - fiziskās personas - un tiesu izpildītāja akts par piedziņas neiespējamību vai, ja debitora parāda piedziņa tiesas ceļā nav iespējama lietderības apsvērumu dēļ, jo debitora parāda summa ir mazāka nekā ar tās atgūšanu saistītie izdevumi, un iepriekš ir veikti pasākumi parāda atgūšanai, ievērojot nosacījumu, ka attiecīgā debitora parāda summa nepārsniedz 0,2 procentus no nodokļa maksātāja taksācijas gada neto apgrozījuma.
2. Ja debitors ir fiziskā persona un ir izpildīti šā panta pirmās daļas 1. un 2.punktā noteiktie nosacījumi, rezultātu samazina (ja rezultāts negatīvs— palielina) zaudētā parāda summu pēc attiecīgā debitora — fiziskās personas — bankrota procedūras pabeigšanas (ir tiesas lēmums par bankrota procedūras pabeigšanu) (*ar 15.12.2011. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012.*).
- 2.¹ Ja debitors ir juridiskā persona un ir izpildīti šā panta pirmās daļas 1. un 2.punktā noteiktie nosacījumi, rezultātu samazina (ja rezultāts negatīvs, — palielina) par zaudētā parāda summu, kas ir atzīta saskaņā ar kreditora prasījumu reģistru, kad debitoram ir pabeigts maksātnespējas process un par to ir pieņemts tiesas nolēmums (*ar 15.12.2011. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012.*).
- 2.² Ja debitoram piemēro tiesiskās aizsardzības procesu un tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānā, kuru apstiprinājusi tiesa, ir paredzēta proporcionāla debitora pamatparāda, līgumsoda vai procentu dzēšana vai samazināšana, rezultātu samazina (ja rezultāts negatīvs, — palielina) par attiecīgi samazināto vai dzēsto parāda summu (*ar 15.12.2011. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012.*).
3. Ja maksātājam (tā individuālajam uzņēmumam) norēķinu kontā atradās naudas summas brīdī, kad konta turētājam tiek pabeigts maksātnespējas process, maksātājs piemēro Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma attiecīgās normas.
4. Rezultātu palielina (negatīva rezultāta gadījumā — samazina) par starpību starp zaudētā parāda summu un to naudas summu, kas iegūta no savu prasījuma tiesību nodošanas citām

personām, ja nodokļa maksātājs savas prasījuma tiesības attiecībā uz zaudēto parādu, kas atbilst šajā pantā minētajiem nosacījumiem, ir nodevis citām personām.

5. Apliedzamā ienākumu nedrīkst samazināt par parāda summām, kas radušās taksācijas gadā, kurā saimnieciskās darbības veicējs, individuālais komersants, individuālais uzņēmums, kā arī zemnieka vai zvejnieka saimniecība bija mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas grozīta ar 09.08.2010., 15.12.2011. un 19.09.2013. un 28.07.2017. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

11.⁴ pants. Stihisku nelaimju rezultātā un citādā piespiedu kārtā ciestie saimnieciskās darbības zaudējumi

1. Stihiskas nelaimes rezultātā vai citādā piespiedu kārtā radies pamatlīdzekļu zaudējums tiek uzskatīts par šo pamatlīdzekļu nomaiņu pret naudas summu, kas ir vienāda ar kompensāciju par attiecīgo pamatlīdzekli, ja šajā pantā nav noteikts citādi.

2. Nosakot saimnieciskās darbības ienākumu, ienākumus no kompensācijas par stihiskas nelaimes rezultātā vai citādā piespiedu kārtā zaudētu zemi, ēkām, to daļām un būvēm neņem vērā, ja 12 mēnešu laikā no kompensācijas saņemšanas dienas saņemtā kompensācijas summa tiek reinvestēta tādos pašos vai līdzīgos pamatlīdzekļos. Tāpat neņem vērā ienākumu no katras kompensācijas daļas, kas 12 mēnešu laikā ir reinvestēta tādos pašos vai līdzīgos pamatlīdzekļos, ja minētā kompensācija ir izmaksāta pa daļām.

3. Ja tiek izpildīts šā panta otrajā daļā minētais nosacījums, pamatlīdzekļa bilances vērtība (maksātājam, kas kārtā grāmatvedības uzskaiti vienkāršā ieraksta sistēmā, — atlikusī vērtība nodokļa aprēķināšanas vajadzībām) ir vienāda ar zaudētā pamatlīdzekļa bilances vērtību, kurai pieskaitīta summa, par kādu jauniegādātā pamatlīdzekļa vērtība pārsniedz kompensāciju par zaudēto pamatlīdzekli.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

11.⁵ pants. Īpaši noteikumi taksācijas gadā norakstāmā pamatlīdzekļu nolietojuma un atsevišķu saimnieciskās darbības izdevumu veidu noteikšanai

1. Saimnieciskās darbības veicējs pamatlīdzekļu nolietojumu aprēķina atsevišķi par katru pamatlīdzekli, kura iegādes vērtība ir lielāka par 1000 euro, saskaņā ar šajā pantā un Ministru kabineta noteikumos noteikto kārtību.

1.¹ Aprēķinot saimnieciskās darbības appliedzamā ienākumu, saimnieciskajā darbībā izmantoto pamatlīdzekļu nolietojumu norakstīšanai pielieto vienu no šādām metodēm:

1) nosaka pamatlīdzekļu taksācijas perioda nolietojumu procentos:

- a) ēkas, būves, ilggadīgie stādījumi - pieci procenti,
- b) dzelzceļa ritošais sastāvs un tehnoloģiskās iekārtas, jūras un upju flotes transportlīdzekļi, flotes un ostu tehnoloģiskās iekārtas, enerģētiskās iekārtas - 10 procenti,
- c) skaitļošanas iekārtas un to aprīkojums, tai skaitā drukas ierīces, informāciju sistēmas, datoru programmprodukti un datu uzkrāšanas iekārtas, sakaru līdzekļi, kopētāji un to aprīkojums - 35 procenti,
- d) pārējie pamatlīdzekļi - 20 procenti;

2) nosaka pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas laiku gados:

- a) ēkas, būves, ilggadīgie stādījumi - 35 gadi,
- b) dzelzceļa ritošais sastāvs un tehnoloģiskās iekārtas, jūras un upju flotes transportlīdzekļi, flotes un ostu tehnoloģiskās iekārtas, enerģētiskās iekārtas - 10 gadi,
- c) skaitļošanas iekārtas un to aprīkojums, tai skaitā drukas ierīces, informāciju sistēmas, datoru programmprodukti un datu uzkrāšanas iekārtas, sakaru līdzekļi, kopētāji un to aprīkojums - trīs gadi,
- d) pārējie pamatlīdzekļi - pieci gadi.

79.² Piemērojot likuma 11.⁵ panta 1.¹ daļas 1. punktā minēto pamatlīdzekļu nolietojuma norakstīšanas metodi, nodokļa maksātāja pamatlīdzekļiem taksācijas perioda nolietojuma summu aprēķina no katra pamatlīdzekļa atlikušās vērtības pirms taksācijas perioda nolietojuma atskaitīšanas.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

79.³ Pamatlīdzekļa atlikušo vērtību, no kuras aprēķina taksācijas perioda nolietojumu, nosaka, palielinot pamatlīdzekļa pirmstaksācijas perioda atlikušo vērtību par taksācijas periodā veiktajām kapitālajām izmaksām, par pamatlīdzekļa uzlabošanas, atjaunošanas un rekonstrukcijas izmaksām, kuras radušās, pievienojot vai nomainot daļas vai detaļas, un kuras būtiski palielina pamatlīdzekļa ražošanas potenciālu vai pagarina tā ekspluatācijas laiku. Pamatlīdzekļa atlikušo vērtību samazina par izslēgtās pamatlīdzekļa daļas vai detaļas atlikušo vērtību, ja to var noteikt.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

79.⁴ Ja attiecīgā pamatlīdzekļa atlikusī vērtība pēc nolietojuma atskaitīšanas taksācijas perioda beigās nepārsniedz 75 euro, pamatlīdzeklis pilnībā tiek izslēgts no pamatlīdzekļu uzskaites reģistriem un tam tiek pārtraukts rēķināt nolietojumu.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

79.⁵ Ja nodokļa maksātāja taksācijas periods ir īsāks par 12 mēnešiem, pamatlīdzekļa taksācijas perioda nolietojumu reizina ar koeficientu, kuru aprēķina, mēnešu skaitu taksācijas periodā dalot ar 12. Nosakot pamatlīdzekļa atlikušo vērtību nodokļa aprēķināšanas vajadzībām, piemēro koriģēto taksācijas perioda nolietojuma summu.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

79.⁶ Nodokļa maksātāja pamatlīdzekļu taksācijas perioda nolietojuma kopsummu (ieskaitot šo noteikumu 79.⁴ un 79.⁵ punktā minēto vērtību) nosaka, summējot katram pamatlīdzeklim aprēķināto nolietojumu.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

79.⁷ Ja vieglā automobiļa iegādes vērtība, nomas vērtība, atlikusī vērtība vai atlikusī vērtība pamatlīdzekļa uzlabošanas, atjaunošanas vai rekonstrukcijas darbu rezultātā pārsniedz 50 000 euro (bez pievienotās vērtības nodokļa), tad minētajam pamatlīdzeklim taksācijas periodā, kurā tā uzskaites vērtība pārsniedz 50 000 euro (bez pievienotās vērtības nodokļa), un turpmākajos taksācijas periodos likuma 11.⁵ panta pirmo daļu nepiemēro, bet piemēro Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā noteiktos ierobežojumus saimnieciskās darbības izdevumu atzīšanā saistībā ar reprezentatīvu automobili.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

79.⁸ Ja nodokļa maksātājs veic pamatlīdzekļu pārvērtēšanu, tās rezultātus pamatlīdzekļu atlikušās vērtības noteikšanā neņem vērā.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

1.² Maksātājs visu pamatlīdzekļu nolietojuma aprēķināšanā ir tiesīgs izvēlēties vienu no šā panta 1.1 daļas 1. vai 2. punktā minētajām pamatlīdzekļa nolietojuma aprēķināšanas metodēm. Pielietoto pamatlīdzekļu nolietojuma aprēķināšanas metodi maksātājs ir tiesīgs mainīt ne biežāk kā vienu reizi 10 gados.

1.³ Pamatlīdzekļu nolietojumu nenoraksta zemei, mākslas darbiem, antīkiem priekšmetiem, juvelierizstrādājumiem un citiem pamatlīdzekļiem, kuri nav pakļauti fiziskam vai morālam nolietojumam, ieguldījuma īpašumiem, bioloģiskajiem aktīviem un pārdošanai turētiem ilgtermiņa ieguldījumiem, kurus nodokļa maksātājs izvēlēties novērtēt patiesajā vērtībā, kā arī reprezentatīviem automobiļiem Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē.

1.⁴ Nemateriālo ieguldījumu vērtību patentiem, licencēm un preču zīmēm noraksta piecos gados. Pētniecības un attīstības izmaksas (arī tās, kas saistītas ar nerealizēto projektu tehnisko dokumentāciju, ja šo projektu vērtība nav iekļauta pamatlīdzekļos), kas attiecas uz nodokļa

maksātāja saimniecisko darbību, izņemot izmaksas par derīgo izrakteņu atrašanās vietas, daudzuma un kvalitātes noteikšanu, noraksta tajā gadā, kad šīs izmaksas radušās.

79.⁹ Piemērojot likuma 11.⁵ panta 1.⁴ daļu, nemateriālo ieguldījumu izveidošanas izmaksas par patentiem, licencēm un preču zīmēm noraksta sistemātiski saskaņā ar lineāro (vienmērīgo) metodi. Pārējo nemateriālo ieguldījumu nolietojums nodokļa aprēķināšanas vajadzībām nav norakstāms.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

79.¹⁰ Par samaksu iegūta un pašradīta datoru programmprodukta un programmas nolietojuma aprēķinam nodokļu vajadzībām piemēro nolietojuma norakstīšanu saskaņā ar likuma 11.⁵ panta 1.¹ daļas 1. punkta "c" apakšpunktu vai 2. punkta "c" apakšpunktu un nepiemēro likuma 11.⁵ panta 1.⁴ daļu.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

79.¹¹ Nodokļa aprēķināšanas vajadzībām datorprogrammu, ko izveidojis pats nodokļu maksātājs, un par atlīdzību iegūtu datorprogrammu licences līgumu nolietojumu noraksta saskaņā ar pamatlīdzekļu nolietojuma norakstīšanas kārtību, kas noteikta likuma 11.⁵ panta 1.¹ daļas 1. punkta "c" apakšpunktā vai 2. punkta "c" apakšpunktā.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

79.¹² Ja pamatlīdzekļi ir nomāti ar izpirkuma tiesībām, to nolietojuma summu un rekonstrukcijas, uzlabošanas un atjaunošanas izmaksas noraksta tā, it kā pamatlīdzekļi būtu nomnieka īpašums. Šajā gadījumā iznomātājs nedrīkst iekļaut attiecīgā pamatlīdzekļa vērtību nolietojuma aprēķinos.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

79.¹³ Ja pamatlīdzekļi ir nomāti bez izpirkuma tiesībām un tie pēc nomas termiņa izbeigšanās jāatdod īpašniekam, kā arī ja nomas līgumā ir paredzēta pamatlīdzekļu rekonstrukcija, uzlabošana vai atjaunošana, šo izmaksu summa nomniekam jānoraksta vienlīdzīgās daļās atlikušajā nomas periodā. Ja saskaņā ar līgumu iznomātājs kompensē nomniekam šīs rekonstrukcijas, uzlabošanas vai atjaunošanas izmaksas, šo izmaksu summa jāiekļauj nomnieka apliekamajā ienākumā. Ja nomnieks nekustamo īpašumu nomā bez izpirkuma tiesībām un šajā īpašumā ir veicis rekonstrukcijas, uzlabošanas vai atjaunošanas darbus, bet līgums tiek izbeigts pirms termiņa sakarā ar nomnieka komercdarbības apgrozījuma vai peļņas apmēra samazināšanos (nomātajās telpās) vairāk nekā par 30 % (salīdzinot rādītājus no taksācijas perioda sākuma līdz līguma izbeigšanas dienai ar pirmstaksācijas perioda attiecīgo laikposmu) vai no nomnieka neatkarīgu apstākļu dēļ (izņemot gadījumu, kad līgumu izbeidz pēc iznomātāja iniciatīvas), nomnieka apliekamo ienākumu samazina par pamatlīdzekļu rekonstrukcijas,

uzlabošanas vai atjaunošanas izmaksu atlikušo summu tajā taksācijas periodā, kurā līgums izbeigts.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

79.¹⁴ Ja nomnieks veic iznomāto pamatlīdzekļu rekonstrukcijas, uzlabošanas vai atjaunošanas darbus, kas nav paredzēti nomas līgumā, vai ja nomas līgums nav noslēgts, nomnieka apliekamais ienākums tiek palielināts par šo rekonstrukcijas, uzlabošanas vai atjaunošanas darbu izmaksu summu.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

79.¹⁵ Individuālais uzņēmums, zemnieka vai zvejnieka saimniecība, kas vienā vai vairākos pirmstaksācijas periodos maksāja mikrouzņēmumu nodokli, sākot maksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli saskaņā ar likuma normām, pamatlīdzekļu atlikušo vērtību taksācijas perioda sākumā nosaka, no pamatlīdzekļu iegādes vai izveidošanas vērtības, kurai pieskaitītas pamatlīdzekļa uzlabošanas, atjaunošanas un rekonstrukcijas izmaksas, atskaitot nolietojuma vērtību, kas aprēķināta par pirmstaksācijas periodiem.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

1.⁵ Izmaksas par derīgo izrakteņu atrašanās vietas, daudzuma un kvalitātes noteikšanu noraksta sistemātiski 10 gadu laikā pēc izmaksu rašanās.

2. Ja maksātājam piederošie pamatlīdzekļi saimnieciskajā darbībā tiek izmantoti daļēji, to vērtības nolietojumu nodokļa aprēķināšanas vajadzībām aprēķina proporcionāli attiecīgā pamatlīdzekļa izmantošanai saimnieciskajā darbībā. Šādi aprēķināto nolietojumu maksātājs iekļauj saimnieciskās darbības izdevumos tikai tad, ja proporciju var objektīvi noteikt un tā tiek dokumentāri pamatota. Ja minēto proporciju nevar objektīvi noteikt un tā netiek dokumentāri pamatota, maksātājs saimnieciskās darbības izdevumos iekļauj 50 procentus no aprēķinātā pamatlīdzekļa nolietojuma.

3. Ja maksātājam piederoša ēka (tās daļa) daļēji tiek izmantota saimnieciskajā darbībā, tās nolietojumu aprēķina proporcionāli saimnieciskajā darbībā izmantotās daļas platības īpatsvaram ēkas (tās daļas) kopējā platībā.

4. Aprēķinot personīgā vieglā automobiļa (izņemot vieglo automobili ar speciālo aprīkojumu) vērtības nolietojumu, izdevumos ietver aprēķināto nolietojumu proporcionāli saimnieciskās darbības vajadzībām nobraukto kilometru skaitam, bet ne vairāk par 70 procentiem.

4.¹ Šā panta ceturto daļu nepiemēro, ja par vieglo automobili (izņemot reprezentatīvo vieglo automobili Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē) ir samaksāts uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis vai tas ir atbrīvots no aplikšanas ar uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli saskaņā ar Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu

vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma 14.panta pirmās daļas 5. vai 6.punktu, vai to saimnieciskajā darbībā izmanto zvejnieka saimniecība. Pamatlīdzekļa nolietojumu aprēķina kā saimnieciskajā darbībā izmantotam transportlīdzeklim (*ar 15.11.2012. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2013.*).

5. Ja maksātājs saimnieciskās darbības veikšanai izmanto telpas vai mantu, kura tiek izmantota arī tā personīgajam patēriņam, saimnieciskās darbības izmaksas var ieskaitīt tikai to ar šo telpas vai mantas izmantošanu saistīto izdevumu daļu, kas attiecas uz saimniecisko darbību, ja iespējams objektīvi noteikt šādu proporciju un to dokumentāri pamatot. Ja minēto proporciju nevar objektīvi noteikt un dokumentāri pamatot, maksātājs saimnieciskās darbības izdevumos iekļauj 70 procentus no attiecīgajiem saimnieciskās darbības izdevumiem.

6. Personīgā vieglā automobiļa (izņemot vieglo automobili ar speciālo aprīkojumu) ekspluatācijas izmaksas (arī izdevumus par degvielu) izdevumos ietver proporcionāli saimnieciskās darbības vajadzībām nobraukto kilometru skaitam, pamatojoties uz detalizēti izstrādātiem maršrutiem, bet ne vairāk kā par 70 procentiem. Ja maksātājam nav atbilstoši noformētu attaisnojuma dokumentu, izdevumos ietver ne vairāk par 50 procentiem no faktiskajām izmaksām.

6.¹ Šā panta sesto daļu nepiemēro, ja par vieglo automobili (izņemot reprezentatīvo vieglo automobili Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē) tiek maksāts uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis. Šajā gadījumā vieglā automobiļa degvielas iegādes izdevumus iekļauj saimnieciskās darbības izdevumos, pamatojoties uz faktiski nobraukto kilometru skaitu katrā mēnesī, par kuru veikti minētie maksājumi, bet ne vairāk par noteikto degvielas patēriņa normu uz 100 kilometriem, kas nepārsniedz izgatavotājrūpnīcas norādīto pilsētas cikla degvielas patēriņa normu vairāk kā par 20 procentiem.

(*ar 15.11.2012. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2013.*)

6.² Ja par vieglo automobili (izņemot reprezentatīvo vieglo automobili Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē) tiek maksāts uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis vai tas ir atbrīvots no aplikšanas ar uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli saskaņā ar Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma 14.panta pirmās daļas 5.punktu, maksātājs tā ekspluatācijas izdevumus (izņemot degvielas iegādes izdevumus) attiecina uz saimnieciskās darbības izdevumiem.

(*ar 15.11.2012. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2013.*)

6.³ Pie izdevumiem, kas ir tieši saistīti ar saimniecisko darbību, pieskaita zvejnieku saimniecības izdevumus, kas saistīti ar vieglā automobiļa (izņemot reprezentatīvo vieglo automobili Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē) ekspluatāciju. Viegļā automobiļa degvielas iegādes izdevumus zemnieku vai zvejnieku saimniecības iekļauj saimnieciskās darbības izdevumos, pamatojoties uz faktiski nobraukto kilometru skaitu katrā mēnesī saskaņā ar nodokļa

maksātāja noteikto degvielas patēriņa normu uz 100 kilometriem, kas nepārsniedz izgatavotājrūpnīcas norādīto pilsētas cikla degvielas patēriņa normu vairāk kā par 20 procentiem.

6.⁴ Pie izdevumiem, kas ir tieši saistīti ar saimniecisko darbību, pieskaita Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma 14.panta pirmās daļas 6.punkta prasībām atbilstoša komersanta vai zemnieka saimniecības izdevumus, kas saistīti ar vieglā automobiļa (izņemot reprezentatīvo vieglo automobili Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē) ekspluatāciju, ja vieglais automobilis ir atbrīvots no aplikšanas ar uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli saskaņā ar Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma 14.panta pirmās daļas 6.punktu. Šāda vieglā automobiļa degvielas iegādes izdevumus komersants vai zemnieka saimniecība iekļauj saimnieciskās darbības izdevumos, pamatojoties uz faktiski nobraukto kilometru skaitu katrā mēnesī saskaņā ar nodokļa maksātāja noteikto degvielas patēriņa normu uz 100 kilometriem, kas nepārsniedz izgatavotājrūpnīcas norādīto pilsētas cikla degvielas patēriņa normu vairāk kā par 20 procentiem.

6.⁵ Pie izdevumiem, kas ir tieši saistīti ar saimniecisko darbību, pieskaita degvielas iegādes izdevumus, kas saistīti ar tāda vieglā automobiļa (izņemot reprezentatīvo vieglo automobili likuma Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē) ekspluatāciju, kuru komersants vai zemnieka saimniecība izmanto tikai un vienīgi savas saimnieciskās darbības vajadzībām un ir deklarējusi Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā saskaņā ar Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma 14.panta pirmās daļas 5.punktu.

7. Saimnieciskās darbības izdevumos ietver kompensācijas īrniekiem par dzīvojamo telpu atbrīvošanu un īres līguma laušanu sakarā ar dzīvojamās telpas kapitālo remontu vai telpu pārbūvi saimnieciskās darbības veikšanai.

8. Maksātājs, kurš par iepriekšējiem taksācijas periodiem ir maksājis patentmaksu vai samazināto patentmaksu, vai atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likumam mikrouzņēmumu nodokli, pirms uzsāk šā likuma 11. vai 11.¹ panta piemērošanu ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamā ienākuma noteikšanai, pamatlīdzekļu atlikušo vērtību uz taksācijas gada sākumu nosaka, no pamatlīdzekļu iegādes vai izveidošanas vērtības atskaitot aprēķināto nolietojumu par pirmstaksācijas periodiem.

9. Nosakot taksācijas gada apliekamo ienākumu, ņem vērā tikai izdevumus, kas pamatojas uz maksātāja faktiskajiem izdevumiem.

(19.12.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.11.2007., 01.12.2009., 09.08.2010., 20.12.2010., 15.11.2012., 06.11.2013., 28.07.2017. un 27.11.2020. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

79.¹⁶ Piemērojot likuma 11.⁵ pantu, pamatlīdzekļu uzskaiti un nolietojuma aprēķinu veic, izmantojot šo noteikumu 4.³ pielikumā minētās veidlapas.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

79.¹⁷ Šo noteikumu 4.3 pielikuma 1. veidlapas "Pamatlīdzekļa nolietojuma aprēķins" aizpildīšanas kārtība:

79.¹⁷ 1. 2. ailē "Sākotnējā vērtība" norāda pamatlīdzekļa bilances vērtību datumā, kad pamatlīdzekli sāk izmantot saimnieciskajā darbībā;

79.¹⁷ 2. 3. ailē "Vērtības izmaiņas - palielināšanās "+" norāda summu, par kādu palielināta pamatlīdzekļa vērtība. Šajā ailē norāda izmaksas, kas būtiski palielina pamatlīdzekļa ražošanas potenciālu vai pagarina ekspluatācijas laiku (pievienojot vai nomainot daļas vai detaļas);

79.¹⁷ 3. 4. ailē "Vērtības izmaiņas - samazināšanās "-" norāda summu, par kādu samazināta pamatlīdzekļa vērtība. Šajā ailē norāda izslēdzamās pamatlīdzekļa daļas vai detaļas bilances vērtību;

79.¹⁷ 4. 5. ailē "Vērtība, no kuras aprēķina taksācijas perioda nolietojumu" norāda:

79.¹⁷ 4.1. vērtību, kas aprēķināta taksācijas periodā, kurā pamatlīdzeklim sāk rēķināt nolietojumu nodokļa vajadzībām, izmantojot šādu formulu: 2. aile + 3. aile - 4. aile;

79.¹⁷ 4.2. vērtību, kas nākamajos taksācijas periodos aprēķināta, izmantojot šādu formulu: 8. aile + 3. aile - 4. aile;

79.¹⁷ 5. 6. ailē "Taksācijas perioda nolietojums" norāda aprēķināto taksācijas perioda nolietojumu, izmantojot šādu formulu: 5. ailē norādīto vērtību reizina ar procentu likmi, kas attiecīgajam pamatlīdzeklim noteikta likuma 11.⁵ panta 1.¹ daļas 1. punktā, vai norāda vērtību, kāda attiecīgajam pamatlīdzeklim noteikta, piemērojot likuma 11.⁵ panta 1.¹ daļas 2. punktā noteikto pamatlīdzekļa lietderīgās lietošanas laiku gadus;

79.¹⁷ 6. 7. ailē "Uzkrātais nolietojums" norāda uzkrāto nolietojumu nodokļiem, summējot iepriekšējā taksācijas perioda 7. ailē norādīto vērtību un taksācijas periodā aprēķināto nolietojumu, kas norādīts 8. ailē;

79.¹⁷ 7. 8. ailē "Atlikusī vērtība pēc taksācijas perioda nolietojuma atskaitīšanas" norāda pamatlīdzekļa atlikušo vērtību, ko aprēķina, izmantojot šādu formulu: 5. aile - 6. aile.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

79.¹⁸ Šo noteikumu 4.³ pielikuma 2. veidlapas "Nemateriālā ieguldījuma nolietojuma aprēķins" aizpildīšanas kārtība:

79.¹⁸ 1. 2. ailē "Sākotnējā vērtība" norāda nemateriālā ieguldījuma sākotnējo vērtību;

79.¹⁸ 2. 3. ailē "Vērtība, no kuras atņem aprēķināto taksācijas perioda nolietojumu" norāda:

79.¹⁸ 2.1. taksācijas periodā, kurā sāk rēķināt nolietojumu nemateriālajam ieguldījumam, - 2. ailē norādīto vērtību;

79.¹⁸ 2.2. nākamajos taksācijas periodos - vērtību, ko aprēķina, izmantojot šādu formulu: iepriekšējā taksācijas perioda 6. aile - 4. aile;

79.¹⁸ 3. 4. ailē "Aprēķinātais gada nolietojums" norāda saskaņā ar lineāro (vienmērīgo) metodi aprēķināto gada nolietojumu nemateriālajam ieguldījumam;

79.¹⁸ 4. 5. ailē "Uzkrātais nolietojums" norāda uzkrāto nolietojumu nodokļiem, summējot iepriekšējā taksācijas perioda 5. ailē norādīto vērtību un taksācijas periodā aprēķināto nolietojumu, kas norādīts 4. ailē;

79.¹⁸ 5. 6. ailē "Atlikusī vērtība pēc taksācijas perioda nolietojuma atskaitīšanas" norāda aprēķināto nemateriālā ieguldījuma atlikušo vērtību, ko aprēķina, izmantojot šādu formulu: 3. aile - 4. aile. Tāda pati vērtība jāiegūst arī, izmantojot šādu formulu: 2. aile - 5. aile.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

79.¹⁹ Aizpildot šo noteikumu 4.3 pielikuma 3. veidlapu "Pamatlīdzekļu nolietojuma un nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstīšanas aprēķina kopsavilkums", norāda visu pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu aprēķinos (4.3 pielikuma 1. un 2. veidlapā) attiecīgi nosauktajās ailēs norādītās kopsummas. Minētā pielikuma 6. ailē norādāmo vērtību aprēķina, izmantojot šādu formulu: 3. aile - 4. aile. Tāda pati vērtība jāiegūst arī, izmantojot šādu formulu: 2. aile - 5. aile.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

79.²⁰ Taksācijas gadam beidzoties, gada ienākumu deklarācijā tiek iekļauta saimnieciskās darbības izdevumu summa, kas koriģēta par taksācijas gada laikā norakstīto pamatlīdzekļu nolietojuma vērtību.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

11.⁶ pants. Īpaši noteikumi ienākuma noteikšanai no saimnieciskajā darbībā izmantota nekustamā īpašuma atsavināšanas vai pārklasificēšanas par personiskajām vajadzībām izmantojamu lietu

1. Ja nekustamais īpašums atsavināšanas dienā tiek izmantots kā saimnieciskās darbības pamatlīdzeklis, ieņēmumus no nekustamā īpašuma atsavināšanas ņem vērā, nosakot saimnieciskās darbības ienākumu.

1.¹ Ienākumu no saimnieciskajā darbībā izmantota nekustamā īpašuma ieguldīšanas kapitālsabiedrības pamatkapitālā nosaka kā apmaiņā iegūto kapitāla daļu vai akciju nominālvērtības un nekustamā īpašuma atlikušās vērtības starpību. Nosakot ienākumu no saimnieciskajā darbībā izmantota nekustamā īpašuma ieguldīšanas kapitālsabiedrības pamatkapitālā, saimnieciskās darbības izdevumos norakstīto procentu maksājumu summu, kas tika samaksāta par kredītu šā nekustamā īpašuma iegādei, visā laikā, kad nekustamais īpašums tika lietots saimnieciskajā darbībā, neņem vērā.

2. Ja saimnieciskajā darbībā izmantots nekustamais īpašums tiek pārklasificēts par personiskajām vajadzībām izmantojamu ķermenisku lietu (turpmāk — pārklasificēts) un pārdots 60 mēnešu laikā no pārklasificēšanas, nekustamā īpašuma pārdošanas apliekamo ienākumu nekustamā īpašuma pārdošanas gadā palielina par nodokļa aprēķināšanai norakstītā nolietojuma summu un izdevumos norakstīto procentu maksājumu summu, kas tika samaksāta par kredītu šā nekustamā īpašuma iegādei visā laikā, kad pamatlīdzeklis lietots saimnieciskajā darbībā.

79.²¹ Piemērojot likuma 11.⁶ panta otro daļu, apliekamā ienākuma palielināšanu par nolietojuma summu un izdevumos norakstīto procentu maksājumu summu, ja ienākums no nekustamā īpašuma pārdošanas ir neapliekams, norāda gada ienākumu deklarācijas D1¹ pielikumā.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

2.¹ Ja nekustamais īpašums tiek pārklasificēts un 60 mēnešu laikā no pārklasificēšanas ieguldīts kapitālsabiedrības pamatkapitālā apmaiņā pret kapitālsabiedrības kapitāla daļām vai akcijām, tad ienākums, kas gūts brīdī, kad nekustamais īpašums ieguldīts kapitālsabiedrības pamatkapitālā, nosakāms atbilstoši šā panta 1.¹ daļai.

3. Taksācijas gadā, kurā nekustamais īpašums tiek pārklasificēts, maksātājs Valsts ieņēmumu dienestā reizē ar gada ienākumu deklarāciju iesniedz informāciju par pārklasificēto pamatlīdzekli (diena, kad nekustamais īpašums klasificēts par saimnieciskajā darbībā izmantojamu pamatlīdzekli, un diena, kad nekustamais īpašums no saimnieciskajā darbībā izmantota nekustamā īpašuma tiek pārklasificēts, nekustamā īpašuma kadastra apzīmējums, taksācijas periodi, kuros norakstīts nolietojums nodokļa aprēķināšanas vajadzībām) un nodokļa aprēķināšanai norakstītā nolietojuma summu un izdevumos norakstīto procentu maksājumu

summu, kas tika samaksāta par kredītu šā nekustamā īpašuma iegādei visā laikā, kad pamatlīdzeklis lietots saimnieciskajā darbībā.

4. Ja nekustamais īpašums saimnieciskajā darbībā ir ticis izmantots daļēji, apliekamo ienākumu saskaņā ar šā panta pirmās vai otrās daļas noteikumiem nosaka proporcionāli saimnieciskajā darbībā izmantotās nekustamā īpašuma daļas īpatsvaram.

5. Šā panta noteikumi piemērojami arī, lai noteiktu nerezidentu ienākumu no Latvijā esoša nekustamā īpašuma izmantošanas atbilstoši šā likuma 3.panta trešās daļas 7.punktam.

6. Šā panta noteikumus nepiemēro maksātājam, kurš ir izvēlējis maksāt mikrouzņēmumu nodokli saskaņā ar Mikrouzņēmumu nodokļa likumu un veic nekustamā īpašuma atsavināšanu vai pārkvalificēšanu.

(17.05.2007. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.11.2008., 16.06.2009., 01.12.2009., 09.08.2010., 20.12.2010. un 17.12.2014. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2015.)

11.⁷ pants. Īpaši noteikumi ienākuma noteikšanai no lauksaimniecības uzņēmuma vai lauksaimniecības zemes atsavināšanas

1. Maksātāja gada apliekamajā ienākumā neiekļauj ienākumu, kas gūts, atsavinot lauksaimniecības uzņēmumu, tā daļu vai piemājas saimniecību, izpildot nosacījumus, lai saņemtu Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda atbalstu lauku attīstībai saistībā ar priekšlaicīgu aiziešanu pensijā.

2. Uzņēmums šā panta pirmās daļas izpratnē ir organizatoriski saimnieciska vienība. Uzņēmumā ietilpst maksātājam piederošas ķermeniskas un bezķermeniskas lietas, kā arī citi saimnieciski labumi (vērtības), kurus maksātājs izmanto saimnieciskās darbības veikšanai. Uzņēmuma atsavināšana šā panta izpratnē nav akciju vai kapitāla daļu atsavināšana.

3. Ar nodokli neapliek ienākumu no tāda nekustamā īpašuma atsavināšanas, kurš pēc ~~lietošanas mērķa~~ **lietošanas veida** ir lauksaimniecības zeme, ja ir izpildīti visi turpmākie nosacījumi *(ar 15.12.2011. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012.):*

1) īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu tā atsavināšanas rezultātā iegūst zemnieku saimniecības īpašnieks, persona, kura Uzņēmumu reģistrā reģistrēta kā komercsabiedrība, individuālais komersants vai zemnieku saimniecība vai Valsts ieņēmumu dienestā — kā saimnieciskās darbības veicēja vai īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu tā atsavināšanas rezultātā iegūst Latvijas zemes fonds *(papildināts ar 23.11.2016 likumu, kas stājās spēkā 01.01.2017);*

2) vismaz vienā taksācijas periodā no pēdējiem trim pirmstaksācijas periodiem vairāk nekā pusi no šīs panta daļas 1.punktā minētās personas saimnieciskās darbības ieņēmumiem, bet ne mazāk kā 3000 euro gadā veido ieņēmumi no lauksaimnieciskās darbības vai arī šī persona saņem valsts

vai Eiropas Savienības atbalsta maksājumus lauksaimniecībai un lauku attīstībai kā jaunais lauksaimnieks;

3) lauksaimniecības zemes pārdevējs — maksātājs atbilst vienam no šādiem kritērijiem:

a) ir persona, kura veic lauksaimniecisko darbību un atbilst šīs panta daļas 2.punktā noteiktajiem kritērijiem,

b) ir persona, kura pirms lauksaimnieciskās darbības pārtraukšanas, sasniedzot pensionēšanās vecumu, nodarbojusies ar lauksaimniecisko darbību un pirms pensionēšanās atbildusi šīs panta daļas 2.punktā noteiktajiem kritērijiem,

c) ir persona, kurai kā bijušajam zemes īpašniekam vai viņa mantiniekam saskaņā ar likumu “Par zemes privatizāciju lauku apvidos” atjaunotas īpašuma tiesības uz zemi, kas pēc tās ~~lietošanas mērķa~~ **lietošanas veida** ir lauksaimniecības zeme,

d) ir persona, kura nekustamo īpašumu, kas pēc ~~lietošanas mērķa~~ **lietošanas veida** ir lauksaimniecības zeme, saņēmusi mantojumā no šā punkta “a”, “b” vai “c” apakšpunktā minētajām personām,

e) ir persona, kura nekustamo īpašumu, kas pēc ~~lietošanas mērķa~~ **lietošanas veida** ir lauksaimniecības zeme, saņēmusi uz dāvinājuma līguma pamata no šā punkta “a”, “b”, “c” vai “d” apakšpunktā minētās fiziskās personas, kuru ar dāvinājuma saņēmēju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē (*ar 15.12.2011. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012.*).

3.¹ Šā panta trešās daļas 2.punktā noteikto nosacījumu nepiemēro, ja īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu tā atsavināšanas rezultātā iegūst Latvijas zemes fonds.
(*papildināts ar 23.11.2016. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2017.*)

~~4. Ja atsavina nekustamo īpašumu, kuru veido lauksaimniecības zeme un mežs vai cita veida zeme (krūmāji, purvi, zeme zem ūdeņiem), šā panta trešo daļu attiecībā uz ienākumu no šā nekustamā īpašuma atsavināšanas piemēro proporcionāli tai platības daļai, kura pēc lietošanas mērķa **lietošanas veida** ir lauksaimniecības zeme.~~

~~5. Šā panta trešo daļu nepiemēro, ja tiek atsavināts nekustamais īpašums un šā nekustamā īpašuma objektu kopību veido lauksaimniecības zeme un ēkas vai būves.~~

4. Ja atsavina nekustamo īpašumu, kuru veido lauksaimniecībā izmantojama zeme un mežs vai cita veida zeme (krūmāji, purvi, zeme zem ūdeņiem), šā panta trešajā daļā noteikto atbrīvojumu piemēro proporcionāli lauksaimniecībā izmantojamās zemes tirgus vērtības īpatsvaram kopējā nekustamā īpašuma vērtībā, kas noteikts, pamatojoties uz sertificēta nekustamā īpašuma vērtētāja vērtējumu (ne vecāku par 12 mēnešiem dienā, kad noslēgts atsavināšanas līgums), kurā norādīta nekustamā īpašuma kopējā tirgus vērtība un tirgus

vērtība katrai nekustamā īpašuma daļai, vai (ja maksātāja rīcībā nav sertificēta nekustamā īpašuma vērtētāja vērtējuma) proporcionāli tai platības daļai, kura pēc lietošanas veida ir lauksaimniecības zeme.

5. Ja tiek atsavināts nekustamais īpašums un šā nekustamā īpašuma objektu kopību veido zeme, kuras sastāvā ir lauksaimniecībā izmantojama zeme, un ēkas vai būves, tad šā panta trešajā daļā noteikto atbrīvojumu piemēro proporcionāli lauksaimniecībā izmantojamās zemes tirgus vērtības īpatsvaram kopējā nekustamā īpašuma vērtībā, kas noteikts, pamatojoties uz sertificēta nekustamā īpašuma vērtētāja vērtējumu (ne vecāku par 12 mēnešiem dienā, kad noslēgts atsavināšanas līgums), kurā norādīta nekustamā īpašuma kopējā tirgus vērtība un tirgus vērtība katrai nekustamā īpašuma daļai.

(17.05.2007. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.11.2008., 15.12.2011., 06.11.2013., 17.12.2014., un 23.11.2016. likumu, un 16.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2022. Sk. Pārejas noteikumu 180. punktu) kas stājas spēkā 01.01.2017. Sk. Pārejas noteikumu 108. punktu)

80. (Svītrots ar MK 29.11.2016. noteikumiem Nr. 749, kas stājas spēkā 02.12.2016.)

80.¹ Piemērojot likuma 11.7 panta piekto daļu, likuma 11.7 panta trešajā daļā noteikto atbrīvojumu no nodokļa maksāšanas piemēro, ja atsavina nekustamo īpašumu, kurš pēc lietošanas veida ir lauksaimniecībā izmantojama zeme, bet uz tā atrodas citai personai piederošas vai nenoskaidrotas piederības ēkas vai būves.

(MK 14.12.2021. noteikumu Nr. 842 redakcijā)

81. (Svītrots no 01.01.2016. ar MK 23.09.2014. noteikumiem Nr.564, sk. grozījumu 2.punktu)

11.⁸ pants. Īpaši noteikumi saimnieciskās darbības ienākuma noteikšanai fiksētā ienākuma nodokļa maksātājiem

(Izslēgts no 01.01.2016. ar 06.11.2013. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2014. Sk. Pārejas noteikumu 96.punktu)

11.⁹ pants. Ienākuma no kapitāla noteikšana

1. Kapitāla pieaugumu nosaka, no kapitāla aktīva atsavināšanas cenas atņemot iegādes vērtību un kapitāla aktīvā veikto ieguldījumu vērtību kapitāla aktīva turēšanas laikā. Ja tiek saņemta likvidācijas kvota Komerclikuma izpratnē, kapitāla pieaugumu nosaka no atlīdzības, kas saņemta kā likvidācijas kvota, atņemot kapitāla aktīva iegādes vērtību un kapitāla aktīvā veikto ieguldījumu vērtību kapitāla aktīva turēšanas laikā.

1.¹ Kapitāla pieaugumu no virtuālās valūtas nosaka, no kapitāla aktīva atsavināšanas cenas atņemot sākotnējo iegādes vērtību. Ja nav iespējams noteikt kapitāla aktīva sākotnējo iegādes vērtību, par tā iegādes vērtību uzskata 0.

82. Piemērojot likuma 11.⁹ panta pirmo daļu, kapitāla pieauguma noteikšanai var izmantot metodi "pirmais iekšā – pirmais ārā" (*FIFO*) vai vidējo svērto cenu metodi. Fiziskā persona, izvēloties kādu no minētajām metodēm, turpina to izmantot vismaz 10 gadus.

83. Piemērojot likuma 11.⁹ panta pirmo daļu, ja nav iespējams noteikt vērtspapīru iegādes vērtību, par šāda vērtspapīru iegādes vērtību uzskata tā nominālvērtību.

84. Piemērojot likuma 11.⁹ panta pirmo daļu, ja akcijas ir iegādātas par privatizācijas sertifikātiem un nav saglabājusies izziņa par apmaksātajām akcijām, par šādu akciju iegādes vērtību uzskata akciju atlases cenu. Ja informācija par akciju atlases cenu ir pieejama valsts akciju sabiedrības "Privatizācijas aģentūra" mājaslapā internetā, akciju atlases cenas apstiprināšanai oficiāla informācija papīra formā nav nepieciešama.

85. Piemērojot likuma 11.⁹ panta pirmo daļu, ja nav saglabājusies informācija par iegādes vērtību viena finanšu instrumenta daļām (piemēram, konkrēta uzņēmuma akcijas, fondu daļas, obligācijas), iegādes vērtība ir nosakāma šādi:

85.1. biržā tirgotiem finanšu instrumentiem ņem vērā pēdējo finanšu instrumenta cenu, kas pastāvēja biržā attiecīgās tirdzniecības dienas slēgšanas brīdī;

85.2. ārpus biržas tirgotiem finanšu instrumentiem, kas neatrodas publiskā apgrozībā, un atvērto ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecībām vai tām pielīdzinātiem vērtspapīriem ņem vērā pēdējo finanšu instrumenta cenu ārpusbiržas tirgū, kas ir pieejama attiecīgajā tirdzniecības dienā ticamā informācijas avotā.

85.¹ Piemērojot likuma 11.⁹ panta pirmo daļu, nosakot kapitāla pieaugumu, vērā netiek ņemta kapitāla aktīva turēšanas laikā kapitāla aktīvā veikto ieguldījumu vērtība, ja, nosakot nekustamā īpašuma iegādes vērtību, tiek ņemta vērā aktuālā nekustamā īpašuma kadastrālā vērtība nekustamā īpašuma atsavināšanas gadā (*ar 18.12.2012. grozījumiem, kas stājās spēkā 29.12.2012.*)

85.² Piemērojot likuma 11.9 panta pirmo daļu, ja kapitāla aktīvs iegūts uz atcēlēja līguma pamata, par tā iegādes vērtību uzskata:

85.² 1. šī kapitāla aktīva vērtību, no kuras ir samaksāts nodoklis no kapitāla pieauguma ar atcēlēja līgumu atceltā atsavinājuma līguma vai atcēlēja līguma saistību izpildījuma rezultātā;

85.² 2. šī kapitāla aktīva iegādes vērtību, par kādu kapitāla aktīvs iegūts pirms atcēlēja līguma noslēgšanas, ja ar atcēlēja līgumu atceltā atsavinājuma līguma vai atcēlēja līguma saistību izpildījuma rezultātā nodoklis no kapitāla pieauguma nav samaksāts.

(MK 14.12.2021. noteikumu Nr. 842 redakcijā)

2. Šā likuma izpratnē kapitāla aktīvi ir:

- 1) akcijas, kapitāla daļas, pajas, ieguldījumi personālsabiedrībā un citi Finanšu instrumentu tirgus likumā minētie finanšu instrumenti;
- 2) ieguldījumu fondu apliecības un citi pārvedami vērtspapīri, kas apliecina līdzdalību ieguldījumu fondos vai tiem pielīdzināmos kopējo ieguldījumu uzņēmumos;
- 3) parāda instrumenti (parādzīmes, noguldījumu sertifikāti, komercsabiedrību emitēti īstermiņa parāda instrumenti) un citi naudas instrumenti, kas tiek tirgoti naudas tirgos;
- 4) nekustamais īpašums (ieskaitot nekustamā īpašuma iegūšanas tiesības);
- 5) uzņēmums Komerclikuma izpratnē;
- 6) intelektuālā īpašuma objekti;
- 7) ieguldījumu zelts un citi dārgmetāli, darījumu objekti valūtas tirdzniecības biržā vai preču biržā;
- 8) virtuālā valūta Noziedzīgi iegūto līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma izpratnē.

86. Piemērojot likuma 11.⁹ panta otrās daļas 6.punktu, intelektuālā īpašuma objekti ir tādi objekti kā preču zīmes un ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, patenti, dizainparaugi, autortiesības un citi objekti, kas uzskaitīti Autortiesību likumā, Patentu likumā, likumā "Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm" un citos intelektuālā īpašuma jomu regulējošajos likumos.

3. Šā panta pirmajā daļā noteiktais ienākums no kapitāla aktīvu atsavināšanas ietver arī ienākumus no darījumiem, kas vērsti uz kapitāla aktīvu iegūšanas tiesību atsavināšanu.

4. Ja kapitāla aktīvs iegūts mantojuma ceļā, par tā iegādes vērtību uzskata attiecīgi mantojuma masā ietilpstošā norādītā konkrētā kapitāla aktīva vērtību. Ja kapitāla aktīvs iegūts uz dāvinājuma līguma pamata, par tā iegādes vērtību uzskata attiecīgi dāvinājuma līgumā norādītā konkrētā kapitāla aktīva vērtību, kas nav lielāka par kapitāla aktīva atsavināšanas cenu.

87. Piemērojot likuma 11.⁹ panta ceturto daļu, ja dāvinājuma līgumā vai mantojuma masā nav norādīta konkrētā nekustamā īpašuma vērtība, tad:

87.1. par tā iegūšanas (iegādes) vērtību uzskata aktuālo nekustamā īpašuma kadastrālo vērtību nekustamā īpašuma atsavināšanas gadā, kura koriģēta, kadastrālo vērtību dalot ar Centrālās statistikas pārvaldes noteikto katra gada patēriņa cenu indeksu par pēdējiem 10 gadiem pirms nekustamā īpašuma atsavināšanas, ja nekustamais īpašums iegūts līdz 2000.gada 31.decembrim;

87.2. lai noteiktu šāda nekustamā īpašuma iegūšanas (iegādes) vērtību, dāvinājuma vai

4.¹ Par akciju iegādes vērtību uzskata to tirgus vērtību akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā, ja šīs akcijas ir iegūtas, īstenojot akciju pirkuma tiesības, un akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā gūtais ienākums ir apliekams ar nodokli saskaņā ar šā likuma 8.panta 2.⁵ daļu un 11.¹¹ pantu.

5. Kapitāla aktīva iegādes vērtībā tiek iekļauti arī izdevumi, kas saistīti ar tā iegūšanu: valsts nodeva par darījuma noformēšanu, valsts nodeva lietā par apstiprināšanu mantojuma tiesībās vai lietā par pēdējās gribas rīkojuma akta vai mantojuma līguma stāšanos likumīgā spēkā, valsts nodeva par īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā, komisijas nauda un citi līdzīgi izdevumi. Kapitāla aktīva iegādes vērtībā tiek iekļauti arī samaksātie procentu maksājumi par kredītu šā kapitāla aktīva iegādei, ja dokumentāri apliecināta informācija ļauj identificēt kredīta un kapitāla aktīva iegādes saistību. Kapitāla aktīva iegādes vērtībā tiek iekļauti arī izdevumi par vērtspapīru iegādi un turēšanu.

5.¹ Kapitāla aktīvā veiktais ieguldījums kapitāla aktīva turēšanas laikā ir dalībnieku veiktie ieguldījumi kapitālsabiedrības pamatkapitālā. Veiktais ieguldījums nekustamajā īpašumā tā turēšanas laikā ir dokumentāri pierādāmi izdevumi, kas saistīti ar nekustamā īpašuma uzlabošanu un atjaunošanu, ja tie veikti pēc 1993.gada 31.decembra, un šie izdevumi nav atzīti nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības izmaksās ne pamatlīdzekļu nolietojuma veidā, ne kārtējos izdevumos.

6. Ja pēc kapitāla aktīva pirkuma vai cita atsavināšanas līguma noslēgšanas darījums nenotiek vai šā darījuma kāda sastāvdaļa netiek īstenota, bet saskaņā ar līguma noteikumiem maksātājs ir saņēmis ienākumu (rokasnaudu, cita veida atlīdzību naudā vai citās lietās) un šis ienākums nav jāatmaksā, tas ir uzskatāms par ienākumu no kapitāla pieauguma. Nosakot apliekamo ienākumu no kapitāla aktīva atsavināšanas kā nenotikuša darījuma, minēto ienākumu samazina tikai par izdevumiem, kas maksātājam radušies saistībā ar nenotikušo darījumu.

7. Ja nekustamais īpašums iegūts, atjaunojot īpašuma tiesības, tad par iegūšanas (iegādes) vērtību uzskata minētā nekustamā īpašuma kadastrālo vērtību (aktuālo).

88. Piemērojot likuma 11.⁹ panta septīto daļu, nekustamā īpašuma kadastrālā vērtība (aktuālā) tiek noteikta uz kārtējā gada 1.janvāri.

7.¹ Ja nekustamais īpašums iegūts līdz 2000.gada 31.decembrim un maksātāja rīcībā nav dokumentu, kas apliecina nekustamā īpašuma iegādes vērtību (*ar 15.11.2012. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2013.*), par tā iegūšanas (iegādes) vērtību uzskata aktuālo nekustamā īpašuma kadastrālo vērtību nekustamā īpašuma atsavināšanas gadā, kura koriģēta, kadastrālo vērtību dalot ar Centrālās statistikas pārvaldes noteikto katra gada patēriņa cenu indeksu par pēdējiem 10 gadiem pirms nekustamā īpašuma atsavināšanas.

7.² Ja nekustamais īpašums ir izveidots, lai nodrošinātu sevi (vai savu ģimeni) ar dzīvošanai paredzētu nekustamo īpašumu, un nodots ekspluatācijā, sākot ar 2001.gada 1.janvāri, un maksātāja rīcībā nav dokumentu, kas pierāda ar nekustamā īpašuma izveidošanu saistītos izdevumus, par nekustamā īpašuma iegādes vērtību uzskata aktuālo nekustamā īpašuma kadastrālo vērtību gadā, kad nekustamais īpašums ir nodots ekspluatācijā.

7.³ Ja nekustamais īpašums iegūts uz dāvinājuma līguma pamata no fiziskās personas, kuru ar maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē, un nekustamais īpašums tiek atsavināts 60 mēnešu laikā pēc tā reģistrācijas zemesgrāmatā uz maksātāja vārda, par tā iegādes vērtību uzskata konkrētā nekustamā īpašuma:

- 1) vērtību, par kādu dāvinātājs šo nekustamo īpašumu iegādājies, ja tas iegādāts pēc 2000.gada 31.decembra un maksātāja rīcībā ir dokumenti, kas pierāda nekustamā īpašuma iegādes vērtību;
- 2) aktuālo kadastrālo vērtību gadā, kad nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā uz dāvinātāja vārda, ja tas iegādāts pēc 2000.gada 31.decembra un maksātāja rīcībā nav dokumentu, kas pierāda nekustamā īpašuma iegādes vērtību;
- 3) aktuālo kadastrālo vērtību nekustamā īpašuma atsavināšanas gadā, kura koriģēta, kadastrālo vērtību dalot ar Centrālās statistikas pārvaldes noteikto katra gada patēriņa cenu indeksu par pēdējiem 10 gadiem pirms nekustamā īpašuma atsavināšanas, ja nekustamo īpašumu dāvinātājs ieguvis līdz 2000.gada 31.decembrim.

7.⁴ Ienākumu no nekustamā īpašuma ieguldīšanas kapitālsabiedrības pamatkapitālā nosaka kā apmaiņā iegūto kapitāla daļu vai akciju nominālvērtības un nekustamā īpašuma iegādes vērtības starpību.

8. Taksācijas gada kapitāla pieaugumu summē, ja taksācijas gadā ir atsavināti vairāki kapitāla aktīvi. Ja aprēķinātais kapitāla pieaugums vai tā summa ir negatīva, nodokļa aprēķināšanas vajadzībām to neņem vērā.

9. Ja par taksācijas gadu aprēķinātais kapitāla pieaugums no viena kapitāla aktīva atsavināšanas ir negatīvs, bet no cita kapitāla aktīva atsavināšanas - pozitīvs, tad radušos zaudējumus attiecībā uz taksācijas gadu var segt ar pozitīvo kapitāla pieaugumu.

9.¹ Zaudējumi, kas ir radušies no tāda kapitāla aktīva atsavināšanas, kurš iegūts uz dāvinājuma līguma pamata, ja dāvinājuma līgumā norādītā konkrētā kapitāla aktīva vērtība pārsniedz konkrētā kapitāla aktīva atsavināšanas vērtību, netiek ņemti vērā taksācijas gada kapitāla pieauguma aprēķinā.

9.² Zaudējumus, kas radušies no šā panta otrās daļas 8. punktā minēto kapitāla aktīvu atsavināšanas, var segt tikai ar pozitīvu kapitāla pieaugumu, kas radies, atsavinot šā paša veida kapitāla aktīvus.

10. Ja par taksācijas gadu aprēķinātais kapitāla pieaugums vai tā summa ir negatīva, tad radušos zaudējumus nevar segt no nākamā taksācijas gada kapitāla pieauguma vai uz taksācijas gada cita veida ienākumu rēķina.

11. Ienākumu no kapitāla, kas nav kapitāla pieaugums, veido:

1) dividendes, kas ir ienākums no kapitālsabiedrības kapitāla daļām vai akcijām vai kooperatīvās sabiedrības pajām, vai citām no parādu saistībām neizrietošām tiesībām piedalīties šīs kapitālsabiedrības vai kooperatīvās sabiedrības peļņas sadalē;

1¹) dividendēm pielīdzināms ienākums;

2) procentu ienākums un tam pielīdzināms ienākums, arī ar procentu ienākumu saistīts ienākums;

3) ienākums no privātajos pensiju fondos veikto iemaksu ieguldīšanas;

4) ienākums no noslēgtajiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem ar līdzekļu uzkrāšanu, kas veidojas kā pozitīva starpība starp aprēķināto apdrošināšanas atlīdzību vai izmaksāto atpirkuma summu un visām apdrošināšanas prēmijām, kas apdrošināšanas līguma darbības laikā samaksātas par šo apdrošināšanas līgumu (*ar 15.12.2011. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012.*);

4¹) ienākums no mūža pensijas apdrošināšanas līgumiem (ar uzkrāto fondētās pensijas kapitālu atbilstoši Valsts fondēto pensiju likumam), kas veidojas no apdrošinātāja piešķirtajām gratifikācijām;

5) ienākums no finanšu instrumentu individuālas pārvaldīšanas saskaņā ar ieguldītāja pilnvarojumu (portfeļa pārvaldības pakalpojuma), kas veidojas kā pozitīva starpība starp visu to aktīvu vērtību, kurus klients — rezidents — ir nodevis portfēļa pārvaldniekam ieguldījumu pārvaldes līguma darbības laikā, un visu to aktīvu vērtību, kurus klients ir izņēmis no ieguldījumu portfēļa līguma darbības laikā vai izbeidzoties ieguldījumu pārvaldes līgumam,

novērtējot aktīvus pēc to nodošanas un izņemšanas dienas tirgus cenām (ar 15.12.2011. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012.).

6) ienākums no ieguldījumu konta, ja ieguldījumu konts atbilst šā likuma 11.¹³ pantā noteiktajām prasībām.

89. Piemērojot likuma 11.⁹ panta vienpadsmito daļu, par procentiem pielīdzināmu ienākumu uzskata visu gūto ienākumu no parāda instrumentiem (kas nav nerezidentam piederoši publiskā apgrozībā esoši finanšu instrumenti), tai skaitā arī ienākumu no parāda instrumentu atsavināšanas.

(Grozīts ar MK 17.12.2013. noteikumiem Nr.1526)

89.¹ Piemērojot likuma 11.⁹ panta vienpadsmitās daļas 4.punktu, apliekamo ienākumu veido pozitīva starpība starp aprēķināto apdrošināšanas atlīdzību vai izmaksāto atpirkuma summu un visām apdrošināšanas prēmijām, kas apdrošināšanas līguma darbības laikā samaksātas par šo apdrošināšanas līgumu. Attiecībā uz spēkā esošiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem (ar līdzekļu uzkrāšanu), kas noslēgti līdz 2009.gada 31.decembrim un paredz daļēju uzkrājuma izmaksu līguma darbības laikā, ņem vērā arī likuma pārejas noteikumu 85.punktu (šo noteikumu 13.pielikuma 1.piemērs).

(MK 18.12.2012. noteikumu Nr.907 redakcijā)

13.pielikums

Ministru kabineta

2010.gada 21.septembra noteikumiem Nr.899

Likuma 11.⁹ panta vienpadsmitās daļas 4.punkta un pārejas noteikumu 85.punkta, kā arī likuma 11.⁹ panta trīspadsmitās, četrpadsmitās un piecpadsmitās daļas piemērošanas piemēri

(Pielikums MK 18.12.2012. noteikumu Nr.907 redakcijā, kas grozīta ar MK 08.10.2013. noteikumiem Nr.1055)

1. Fiziska persona 2008.gada 2.janvārī uz pieciem gadiem noslēgusi dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu), kas paredz daļēju uzkrājuma izmaksas iespēju līguma darbības laikā. Līguma darbības sākumā veikts vienreizējs apdrošināšanas prēmijas maksājums 10 000 euro apmērā. Līguma darbības laikā veiktas šādas daļējas uzkrājuma izmaksas: 2008.gada 30.decembrī – 1 000 euro, 2009.gada 30.decembrī – 1 000 euro, 2010.gada 30.jūnijā – 1 000 euro, 2011.gada 31.martā – 1 000 euro, 2011.gada 30.decembrī – 1 000 euro, 2012.gada 31.martā – 9 000 euro, 2012.gada 30.decembrī – 1 000 euro.

* Daļējā uzkrājuma izmaksa 2008.gada 30.decembrī un 2009.gada 30.decembrī

Daļējā uzkrājuma izmaksa 2 000 *euro* apmērā veikta pirms tam, kad ieviesta kapitāla ienākuma aplikšana ar iedzīvotāju ienākuma nodokli, tādēļ aplikamā ienākuma aprēķinā netiek ņemta vērā.

* Daļējā uzkrājuma izmaksa 2010.gada 30.jūnijā

Saskaņā ar likuma pārejas noteikumu 85.punktu tiek veikts aprēķins:

- aplikamais ienākums = daļēja uzkrājuma izmaksa – visu attiecīgā apdrošināšanas līguma laikā iemaksāto apdrošināšanas prēmiju summa ($1\ 000 - 10\ 000 = -9\ 000$).

Tā kā iegūtā starpība ir negatīva, aplikamais ienākums neveidojas un nākamajā daļējas uzkrājuma izmaksas reizē aplikamo ienākumu nosaka saskaņā ar likuma pārejas noteikumu 85.punktu.

* Daļējā uzkrājuma izmaksa 2011.gada 31.martā un 30.decembrī

Saskaņā ar likuma pārejas noteikumu 85.punktu tiek veikts aprēķins:

- aplikamais ienākums = (kārtējā daļējā uzkrājuma izmaksa + visas iepriekš (pēc 31.12.2009.) veiktās daļējās uzkrājuma izmaksas) – visu attiecīgā apdrošināšanas līguma laikā iemaksāto apdrošināšanas prēmiju summa:

· 31.03.2011. $\rightarrow (1\ 000 + 1\ 000) - 10\ 000 = -8\ 000$;

· 30.12.2011. $\rightarrow (1\ 000 + 1\ 000 + 1\ 000) - 10\ 000 = -7\ 000$.

Tā kā iegūtā starpība ir negatīva, aplikamais ienākums neveidojas un nākamajā daļējas uzkrājuma izmaksas reizē aplikamo ienākumu atkal nosaka saskaņā ar likuma pārejas noteikumu 85.punktu.

* Daļējā uzkrājuma izmaksa 2012.gada 31.martā

Saskaņā ar likuma pārejas noteikumu 85.punktu tiek veikts aprēķins:

- aplikamais ienākums ir 2 000 *euro* ($(1\ 000 + 1\ 000 + 1\ 000 + 9\ 000) - 10\ 000 = 2\ 000$);

- iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir 200 *euro* ($10\ \% \text{ no } 2\ 000 = 200$).

Iegūtais rezultāts ir pozitīvs, tādēļ turpmākajās daļējas uzkrājuma izmaksas reizēs aplikamo ienākumu nosaka saskaņā ar likuma pārejas noteikumu 85.punktu.

* Daļējā uzkrājuma izmaksa 2012.gada 30.decembrī

Saskaņā ar likuma pārejas noteikumu 85.punktu tiek veikts aprēķins:

- apliekamais ienākums ir 1 000 euro = (kārtējā daļējā uzkrājuma izmaksa + visas iepriekš (pēc 31.12.2009.) veiktās daļējās uzkrājuma izmaksas) – visu attiecīgā apdrošināšanas līguma laikā iemaksāto apdrošināšanas prēmiju summa – iepriekšējās daļējās uzkrājuma izmaksas reizēs noteiktā apliekamā ienākuma summa $((1\ 000 + 1\ 000 + 1\ 000 + 9\ 000 + 1\ 000) - 10\ 000 - 2\ 000 = 1\ 000)$;

- iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir 100 euro (10 % no 1000 = 100).

12. Nosakot šā panta vienpadsmitās daļas 1. un 2.punktā minēto ienākumu, netiek ņemtas vērā jebkādas izmaksas, kas saistītas ar šā ienākuma gūšanu, izņemot šā panta 12.¹ daļā noteiktajā gadījumā;

12.¹ Ja dividenžu ienākumā ir ietverts arī taksācijas gada laikā aprēķināto ārkārtas dividenžu apmērs, par kuru šajā likumā noteiktajā kārtībā ir samaksāts iedzīvotāju ienākuma nodoklis, apliekamo ienākumu no dividendēm nosaka kā aprēķināto dividenžu un taksācijas gada laikā aprēķināto ārkārtas dividenžu starpību. (*Papildināts ar 06.11.2013. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2014.*)

12.² Šā panta vienpadsmitās daļas 6. punktā minēto ienākumu nosaka kā no ieguldījumu konta izmaksātās naudas summas pārsniegumu pār ieguldījumu kontā iemaksāto naudas summu, kurš samazināts par:

1) dividendēm un procentu ienākumu, kas gūts ieguldījumu konta un tam piesaistīto kontu ietvaros (tie tiek iemaksāti ieguldījumu kontā un piesaistītajos kontos), ja no minētajām dividendēm un procentu ienākuma jau ir ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis, un dividendēm, kas nav apliekamas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli saskaņā ar šā likuma 9. pantu. Ja iedzīvotāju ienākuma nodoklis no minētajām dividendēm un procentu ienākuma ir ieturēts nepilnā apmērā, minēto dividenžu un procentu ienākumu, kas gūts ieguldījumu konta un tam piesaistīto kontu ietvaros, samazina proporcionāli attiecībai starp piemēroto ieturētā nodokļa likmi un šā likuma 15. panta piektajā daļā noteikto likmi;

2) šā likuma 9. panta pirmās daļas 6. punktā minēto ienākumu.

13. Ja dzīvības apdrošināšanas līguma (ar līdzekļu uzkrāšanu) termiņa beigās apdrošināšanas atlīdzība (ieskaitot ienākumu no šā apdrošināšanas līguma) tiek izmaksāta pa daļām, šā panta vienpadsmitās daļas 4.punktā minētais ienākums nosakāms tad, kad veic pirmās apdrošināšanas atlīdzības daļas aprēķinu, samazinot par samaksājamā nodokļa apmēru kopējo izmaksājamo apdrošināšanas atlīdzības summu (*ar 15.12.2011. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012.*).

89.² Piemērojot likuma 11.⁹ panta trīspadsmito daļu, ja dzīvības apdrošināšanas līguma (ar līdzekļu uzkrāšanu) termiņa beigās apdrošināšanas atlīdzība (ieskaitot ienākumu no šā apdrošināšanas līguma) tiek izmaksāta pa daļām, ienākumu no noslēgtajiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem (ar līdzekļu uzkrāšanu) nosaka tad, kad veic pirmās apdrošināšanas

atlīdzības daļas aprēķinu, samazinot kopējo izmaksājamo apdrošināšanas atlīdzības summu par samaksājamā nodokļa apmēru (šo noteikumu 13.pielikuma 2. un 3.piemērs).
(MK 18.12.2012. noteikumu Nr.907 redakcijā)

13.pielikums

Ministru kabineta

2010.gada 21.septembra noteikumiem Nr.899

**Likuma 11.⁹ panta vienpadsmitās daļas 4.punkta un pārejas noteikumu 85.punkta,
kā arī likuma 11.⁹ panta trīspadsmitās, četrpadsmitās un piecpadsmitās daļas
piemērošanas piemēri**

*(Pielikums MK 18.12.2012. noteikumu Nr.907 redakcijā, kas grozīta ar MK 08.10.2013.
noteikumiem Nr.1055)*

2. Fiziska persona pati veikusi apdrošināšanas prēmiju maksājumus. Dzīvības apdrošināšanas līguma (ar līdzekļu uzkrāšanu) termiņa beigās apdrošināšanas atlīdzības apmērs ir 14 400 *euro*, tai skaitā visu attiecīgā apdrošināšanas līguma laikā iemaksāto apdrošināšanas prēmiju summa ir 12 000 *euro* un ienākums no apdrošināšanas līguma ir 2 400 *euro*. Garantētais izmaksu periods ir 10 gadu (01.01.2012.–31.12.2021.):

- apliekamais ienākums ir 2 400 *euro* ($14\,400 - 12\,000 = 2\,400$);

- iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir 240 *euro* ($10\% \text{ no } 2\,400 = 240$);

- izmaksas uzsāk 2012.gada janvārī, mēnesī izmaksājot 118 *euro* ($((14\,400 - 240) : 10 : 12)$);

- līdz 2012.gada 5.februārim apdrošināšanas sabiedrība budžetā iemaksā ieturēto iedzīvotāju ienākuma nodokli 240 *euro* apmērā (saskaņā ar likuma 17.panta desmito daļu vai 17.panta divpadsmito daļu).

3. Darba devējs par darbinieku veicis apdrošināšanas prēmiju maksājumus. Dzīvības apdrošināšanas līguma (ar līdzekļu uzkrāšanu) termiņa beigās apdrošināšanas atlīdzības apmērs ir 14 400 *euro*, tai skaitā visu attiecīgā apdrošināšanas līguma laikā iemaksāto apdrošināšanas prēmiju summa ir 12 000 *euro* un ienākums no apdrošināšanas līguma ir 2 400 *euro*. Garantētais izmaksu periods ir 10 gadu (01.01.2012.–31.12.2021.):

- apliekamais ienākums ir 14 400 *euro* ($12\,000 + 2\,400 = 14\,400$);

- iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir 3 240 *euro* ($10\% \text{ no } 2\,400 = 240$ un $25\% \text{ no } 12\,000 = 3\,000$);

- izmaksas uzsāk 2012.gada janvārī, mēnesī izmaksājot 93 *euro* ($((14\,400 - 3\,240) : 10 : 12)$);

- līdz 2012.gada 5.februārim apdrošināšanas sabiedrība budžetā iemaksā ieturēto iedzīvotāju ienākuma nodokli 3 240 euro apmērā (saskaņā ar likuma 17.panta desmito daļu vai 17.panta divpadsmito daļu).

14. Ja šā panta trīspadsmitajā daļā minētā dzīvības apdrošināšanas līguma (ar līdzekļu uzkrāšanu) apdrošināšanas atlīdzības (ieskaitot ienākumu no šā apdrošināšanas līguma) izmaksas laikā atlikusī apdrošināšanas atlīdzība palielinās par papildu peļņu, ar nodokli apliekamo ienākumu nosaka tad, kad veic nākamās apdrošināšanas atlīdzības daļas aprēķinu, samazinot atlikušo kopējo apdrošināšanas atlīdzības summu par samaksājamā nodokļa apmēru (ar 15.12.2011. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012.).

89.³ Piemērojot likuma 11.⁹ panta četrpadsmito daļu, ja šo noteikumu 89.² punktā minētā apdrošināšanas atlīdzība palielinās par papildu peļņu, ar nodokli apliekamo ienākumu nosaka tad, kad veic nākamās apdrošināšanas atlīdzības daļas aprēķinu, samazinot atlikušo kopējo apdrošināšanas atlīdzības summu par samaksājamā nodokļa apmēru (šo noteikumu 13.pielikuma 4.piemērs).

(MK 18.12.2012. noteikumu Nr.907 redakcijā)

13.pielikums

Ministru kabineta

2010.gada 21.septembra noteikumiem Nr.899

**Likuma 11.⁹ panta vienpadsmitās daļas 4.punkta un pārejas noteikumu 85.punkta,
kā arī likuma 11.⁹ panta trīspadsmitās, četrpadsmitās un piecpadsmitās daļas
piemērošanas piemēri**

*(Pielikums MK 18.12.2012. noteikumu Nr.907 redakcijā, kas grozīta ar MK 08.10.2013.
noteikumiem Nr.1055)*

4. Fiziska persona pati veikusi dzīvības apdrošināšanas prēmiju maksājumus. Dzīvības apdrošināšanas līguma (ar līdzekļu uzkrāšanu) termiņa beigās apdrošināšanas atlīdzības apmērs ir 14 400 euro, tai skaitā visu attiecīgā apdrošināšanas līguma laikā iemaksāto apdrošināšanas prēmiju summa ir 12 000 euro un ienākums no apdrošināšanas līguma ir 2 400 euro. Garantētais izmaksu periods ir 10 gadu (01.01.2012.–31.12.2021.). Izmaksas uzsāk 2012.gada janvārī, mēnesī izmaksājot 118 euro ((14 400 – 240) : 10 : 12) ar nosacījumu, ka iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir samaksāts pie pirmās izmaksas. Gada laikā izmaksa ir 1 416 euro (118 x 12 = 1 416). Atlikusī apdrošināšanas atlīdzība un ienākums no pirmajā reizē aprēķinātā ir 12 744 euro. 2012.gada laikā apdrošināšanas atlīdzība ir pieaugusi līdz 14 655,60 euro, tādēļ notiek izmaksājamās daļas pārrēķins:

- apliekamais ienākums ir 1 911,60 (14 655,60 – 12 744 = 1 911,60);

- iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir 191,16 euro (10 % no 1 911,60 = 191,16);

- apdrošinātās personas ienākums no kapitāla pēc iedzīvotāju ienākuma nodokļa samaksas ir 1 720,44 *euro* ($1\,911,60 - 191,16 = 1\,720,44$);
- atlikušajā garantētajā izmaksu periodā mēneša izmaksa apdrošinātajai personai pieaugs par 15,93 *euro* ($1\,720,44 : 9 : 12$) un attiecīgi mēnesī būs 133,93 *euro* ($118 + 15,93 = 133,93$);
- pirmā palielinātā izmaksa tiek uzsākta 2013.gada janvārī;
- līdz 2013.gada 5.februārim apdrošināšanas sabiedrība budžetā iemaksā ieturēto iedzīvotāju ienākuma nodokli 191,16 *euro* apmērā (saskaņā ar likuma 17.panta desmito daļu vai 17.panta divpadsmito daļu).

15. Apliedzamais ienākums no apdrošināšanas atlīdzības, kas izmaksāta saskaņā ar dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu), kuru apdrošinātā interesēs noslēdzis darba devējs (vai cits apdrošinājuma ņēmējs — juridiskā persona), pienākot apdrošināšanas līgumā paredzētajam beigu termiņam vai laužot līgumu pirms termiņa, sadala šādi:

- 1) ienākums no apdrošināšanas atlīdzības, kas atbilst darba devēja (vai cita apdrošinājuma ņēmēja — juridiskās personas) samaksāto apdrošināšanas prēmiju apmēram;
- 2) ienākums no apdrošināšanas atlīdzības, kas pārsniedz darba devēja (vai cita apdrošinājuma ņēmēja — juridiskās personas) samaksāto apdrošināšanas prēmiju apmēru (*ar 15.12.2011. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012.*).

89.⁴ Piemērojot likuma 11.⁹ panta piecpadsmito daļu, ar nodokli appliedzamais ienākums no apdrošināšanas atlīdzības, kas izmaksāta saskaņā ar dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu), kuru apdrošinātā interesēs noslēdzis darba devējs (vai cits apdrošinājuma ņēmējs - juridiskā persona), pienākot apdrošināšanas līgumā paredzētajam beigu termiņam, ja visā dzīvības apdrošināšanas līguma (ar līdzekļu uzkrāšanu) darbības laikā apdrošinājuma ņēmējs ir bijis darba devējs (vai cita juridiskā persona), sadala šādi:

89.⁴ 1. appliedkamais ienākums no apdrošināšanas atlīdzības, kas atbilst darba devēja (vai cita apdrošinājuma ņēmēja - juridiskās personas) samaksāto apdrošināšanas prēmiju apmēram;

89.⁴ 2. appliedkamais ienākums no apdrošināšanas atlīdzības, kas pārsniedz darba devēja (vai cita apdrošinājuma ņēmēja - juridiskās personas) samaksāto apdrošināšanas prēmiju apmēru (šo noteikumu 13.pielikuma 5.piemērs). (*MK 18.12.2012. noteikumu Nr.907 redakcijā*)

13.pielikums

Ministru kabineta

2010.gada 21.septembra noteikumiem Nr.899

**Likuma 11.⁹ panta vienpadsmitās daļas 4.punkta un pārejas noteikumu 85.punkta,
kā arī likuma 11.⁹ panta trīspadsmitās, četrpadsmitās un piecpadsmitās daļas
piemērošanas piemēri**

*(Pielikums MK 18.12.2012. noteikumu Nr.907 redakcijā, kas grozīta ar MK 08.10.2013.
noteikumiem Nr.1055)*

5. Darba devējs par darbinieku veicis dzīvības apdrošināšanas prēmiju maksājumus. Dzīvības apdrošināšanas līguma (ar līdzekļu uzkrāšanu) termiņa beigās apdrošināšanas atlīdzības apmērs ir 14 400 *euro*, tai skaitā visu attiecīgā apdrošināšanas līguma laikā iemaksāto apdrošināšanas prēmiju summa ir 12 000 *euro* un ienākums no apdrošināšanas līguma ir 2 400 *euro*. Apdrošināšanas atlīdzība tiek izmaksāta pēc apdrošināšanas līguma beigu termiņa iestāšanās.

- apliekamais ienākums ir 14 400 *euro* ($12\,000 + 2\,400 = 14\,400$);

- iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir 2 880 *euro* ($10\% \text{ no } 2\,400 = 240$ un $22\% \text{ no } 12\,000 = 2\,640$).

89.⁵ Piemērojot likuma 11.⁹ panta piecpadsmito daļu, ienākumu no apdrošināšanas atlīdzības, kas izmaksāta saskaņā ar dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu), kuru apdrošinātā interesēs noslēdzis darba devējs (vai cits apdrošinājuma ņēmējs - juridiskā persona), pienākot apdrošināšanas līgumā paredzētajam beigu termiņam, ja dzīvības apdrošināšanas līguma (ar līdzekļu uzkrāšanu) darbības laikā ir mainījies apdrošinājuma ņēmējs - apdrošināšanas līgumu ir pārņēmusi fiziskā persona, kas saņem apdrošināšanas atlīdzību, sadala šādi:

89.⁵ 1. apliekamais ienākums no apdrošināšanas atlīdzības, kas atbilst darba devēja (vai cita apdrošinājuma ņēmēja - juridiskās personas) samaksāto apdrošināšanas prēmiju apmēram;

89.⁵ 2. neapliekamais ienākums no apdrošināšanas atlīdzības, kas atbilst pašas fiziskās personas samaksāto apdrošināšanas prēmiju apmēram;

89.⁵ 3. apliekamais ienākums no apdrošināšanas atlīdzības, kas pārsniedz darba devēja (vai cita apdrošinājuma ņēmēja - juridiskās personas) un pašas fiziskās personas samaksāto apdrošināšanas prēmiju apmēru (šo noteikumu 13.pielikuma 6.piemērs).
(MK 18.12.2012. noteikumu Nr.907 redakcijā)

13.pielikums

Ministru kabineta

2010.gada 21.septembra noteikumiem Nr.899

**Likuma 11.⁹ panta vienpadsmitās daļas 4.punkta un pārejas noteikumu 85.punkta,
kā arī likuma 11.⁹ panta trīspadsmitās, četrpadsmitās un piecpadsmitās daļas
piemērošanas piemēri**

*(Pielikums MK 18.12.2012. noteikumu Nr.907 redakcijā, kas grozīta ar MK 08.10.2013.
noteikumiem Nr.1055)*

6. Darba devējs par darbinieku veicis dzīvības apdrošināšanas prēmiju maksājumus. Dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu) ir pārņēmis attiecīgais darbinieks, kas pēc apdrošināšanas līguma pārņemšanas veicis apdrošināšanas prēmiju maksājumus. Dzīvības apdrošināšanas līguma (ar līdzekļu uzkrāšanu) termiņa beigās apdrošināšanas atlīdzības apmērs ir 14 400 *euro*, tai skaitā visu attiecīgā apdrošināšanas līguma laikā iemaksāto apdrošināšanas prēmiju kopsumma ir 12 000 *euro*, no kurām darba devēja iemaksāto apdrošināšanas prēmiju summa ir 10 000 *euro*, darbinieka pēc apdrošināšanas līguma pārņemšanas iemaksāto apdrošināšanas prēmiju summa ir 2 000 *euro*, bet ienākums no apdrošināšanas līguma ir 2 400 *euro*.

- apliekamais ienākums ir 12 400 *euro* ($10\,000 + 2\,400 = 12\,400$);

- iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir 2 440 *euro* ($10\% \text{ no } 2\,400 = 240$ un $22\% \text{ no } 10\,000 = 2\,200$).

89.⁶ Šo noteikumu 89.⁵ punktā noteiktais ienākuma sadalīšanas princips ir piemērojams arī atpirkuma summām, kas izmaksātas, laužot apdrošināšanas līgumu pirms termiņa, gadījumos, ja dzīvības apdrošināšanas līguma (ar līdzekļu uzkrāšanu) darbības laikā ir mainījies apdrošinājuma ņēmējs - apdrošināšanas līgumu ir pārņēmusi fiziskā persona, kas saņem atpirkuma summu. *(MK 18.12.2012. noteikumu Nr.907 redakcijā)*

16. Šā panta vienpadsmitās daļas 4.punktā minēto apliekamo ienākumu no noslēgtajiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem (ar līdzekļu uzkrāšanu), ja apdrošināšanas līguma nosacījumi paredz daļēju uzkrājuma izmaksu apdrošināšanas līguma darbības laikā, nosaka kā pozitīvu starpību starp summu, kuru veido kārtējā daļēja uzkrājuma izmaksa un visas iepriekš — līguma darbības laikā — veiktās daļējas uzkrājuma izmaksas, un visu attiecīgā apdrošināšanas līguma laikā iemaksāto apdrošināšanas prēmiju summu. Iegūto rezultātu samazina par iepriekšējās daļējas uzkrājuma izmaksas reizēs aprēķināto apliekamo ienākumu no attiecīgā apdrošināšanas līguma *(ar 15.12.2011. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012.)*.

17. Saskaņā ar dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu) veikta daļēja uzkrājuma izmaksa ir uzkrājuma summas daļēja izmaksa, kas ir mazāka par atpirkuma summu, izbeidzot

apdrošināšanas līgumu pirms termiņa, un apdrošināšanas līgums paliek spēkā (ar 15.12.2011 likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012).

(01.12.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.05.2010., 09.08.2010., 20.12.2010., 08.09.2011., 15.12.2011., 15.11.2012., 06.11.2013., 17.12.2014., 28.07.2017., 22.11.2017. un 13.12.2018. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2019.)

11.¹⁰ pants. Īpaši noteikumi samazinātās patentmaksas maksātājiem

1. Samazinātā patentmaksa ir valsts noteikts vienots fiksēts maksājums, kas ietver iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumus par fiziskās personas saimniecisko darbību.

2. Samazinātā patentmaksa ir 17 euro gadā vai deviņi euro pusgadā. Samazinātā patentmaksa ir galīgs nodokļa maksājums par kalendāra gadu vai sešiem kalendāra mēnešiem, un tā nav atmaksājama maksātājam, izņemot gadījumu, kad Valsts ieņēmumu dienests pieņem lēmumu par atteikumu reģistrēt fizisko personu kā samazinātās patentmaksas maksātāju.

3. Maksātājs var izvēlēties maksāt samazināto patentmaksu, ja viņš darbojas kādā no šādām saimnieciskās darbības jomām:

1) ādas un tekstilizstrādājumu amatniecība;

2) apģērbu un apavu izgatavošana un labošana, pulksteņu un slēdzeņu labošana, kā arī citi sadzīves pakalpojumi;

3) amatniecības izstrādājumu izgatavošana;

4) floristika;

5) privātie mājsaimniecības pakalpojumi;

6) mājas aprūpes pakalpojumi.

4. Maksātājam ir tiesības maksāt samazināto patentmaksu, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

1) viņam ir piešķirta vecuma pensija (tai skaitā priekšlaicīgi) un ir tiesības piemērot pensionāra neapliekamo minimumu vai saskaņā ar normatīvajiem aktiem maksātājs ir atzīts par personu ar 1. vai 2. grupas invaliditāti;

2) maksātāja saimnieciskās darbības ieņēmumi pirmstaksācijas gadā nepārsniedz 3000 euro;

3) maksātājs nav algas nodokļa maksātājs;

4) maksātājs savā saimnieciskajā darbībā nenodarbina citas personas.

5. Maksātājs var izvēlēties maksāt samazināto patentmaksu, ja atbilstoši paša maksātāja prognozei taksācijas gada saimnieciskās darbības ieņēmumi (pārrēķinot uz pilnu taksācijas gadu) nepārsniegs 3000 euro.

6. Maksātājs, kura saimnieciskās darbības ieņēmumi taksācijas gadā pārsniedz 3000 euro, bet kurš taksācijas gadā ir maksājis samazināto patentmaksu, saimnieciskās darbības apliekamo ienākumu, sākot ar nākamo mēnesi pēc minētā saimnieciskās darbības ieņēmumu sliekšņa pārsniegšanas un turpmākajos periodos, aprēķina saskaņā ar šā likuma 11. vai 11.1 pantu. Maksātājs var atkārtoti izvēlēties maksāt samazināto patentmaksu ne agrāk kā pēc pieciem gadiem.

7. Maksātājs, kas veic saimniecisko darbību un par to maksā samazināto patentmaksu, vienlaikus nevar būt:

1) saimnieciskās darbības veicējs, kas saimnieciskās darbības ienākumu nosaka saskaņā ar šā likuma 11. (izņemot šā likuma 11. panta divpadsmito daļu) vai 11.1 pantu;

2) mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs;

3) pakalpojumu sniedzējs saimnieciskās darbības veicējam (arī komersantam) viņa saimnieciskās darbības ietvaros, ja saimnieciskās darbības veicējs (arī komersants) darbojas tajā pašā saimnieciskās darbības jomā, par kuru samazinātās patentmaksas maksātājs maksā samazināto patentmaksu.

8. Samazināto patentmaksu administrē Valsts ieņēmumu dienests.

9. Samazinātās patentmaksas maksātāju reģistrē Valsts ieņēmumu dienests. Fiziskā persona reģistrācijas iesniegumu samazinātās patentmaksas piemērošanai iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam un veic samazinātās patentmaksas maksājumu vienotajā nodokļu kontā.

10. Kārtību, kādā reģistrē samazinātās patentmaksas maksātāju, maksā samazināto patentmaksu, kā arī detalizētas saimnieciskās darbības jomas profesijas, par kurām maksā samazināto patentmaksu, nosaka Ministru kabinets.

11. Ja samazinātās patentmaksas maksātājam nav ārējā attaisnojuma dokumenta kādam darījumam, iekšējo attaisnojuma dokumentu var negatavot, bet ieņēmumu uzskaites reģistrā norāda informāciju par darījuma dalībnieku, ja to var identificēt. Ja darījuma dalībnieku nevar identificēt (piemēram, ienākumi gūti, pārdodot produkciju tirgū), ieņēmumu uzskaites reģistrā norāda ieraksta kārtas numuru, datumu, darījuma aprakstu un dienā vai nedēļā darījumā gūto ieņēmumu kopsummu. Ieņēmumu uzskaites reģistrs uzglabājams piecus gadus no dienas, kad tajā izdarīts pēdējais ieraksts. Ja ieņēmumu uzskaites reģistru kārtu papīra reģistra veidā, tā lapas numurē no taksācijas gada sākuma augošā secībā, caurauklo, pēdējā lapā norāda lapu skaitu un apliecina ar personas parakstu.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

11.¹¹ pants. Darba devēja vai ar darba devēju saistītās personas piešķirto akciju pirkuma tiesību īstenošanas un atsavināšanas ienākuma noteikšana un šā ienākuma noteikšanas informatīvais nodrošinājums

1. Ienākumu no akciju pirkuma tiesību īstenošanas nosaka kā akciju tirgus vērtības akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā un akciju iegādes vērtības starpību.

2. Akciju tirgus vērtību akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā nosaka šādi:

1) publiskajā apgrozībā esošajām akcijām - akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā fiksētā akcijas vidējā svērtā cena vai, ja tādas nav, - tirgus vērtība, kas noteikta atbilstoši regulētā tirgus noteikumiem;

2) akcijām, kas neatrodas publiskajā apgrozībā, - akciju vērtība, kas norādīta neatkarīgā rakstveida atzinumā, kurš ietver arī vērtējuma veikšanas metodiku un kuru sniegusi persona, kas atbilstoši Komerclikumam iekļauta mantiskā ieguldījuma vērtētāju sarakstā, vai kas saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem ir tiesīga sniegt neatkarīgu atzinumu par akciju tirgus vērtību.

3. Par akciju pirkuma tiesību īstenošanu šā likuma izpratnē uzskatāma akciju iegāde par akciju pirkuma tiesību līgumā noteikto cenu vai, ja tā noteikts līgumā, akciju saņemšana bez maksas.

4. Divu mēnešu laikā pēc tam, kad darbiniekiem beidzies periods, kurā varēja pieteikties uz akciju pirkuma tiesībām, vai piešķirtas akciju pirkuma tiesības (ja akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāns neparedz pieteikšanos uz akciju pirkuma tiesībām), darba devējs iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam Ministru kabineta noteikto informāciju par:

1) akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā iesaistītajām kapitālsabiedrībām;

2) darbiniekiem izvirzītajiem kritērijiem, lai tie kvalificētos dalībai akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā;

3) nosacījumiem, ar kādiem akciju pirkuma tiesību īstenošanas brīdī darbinieks var iegādāties akcijas;

4) akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā paredzēto minimālo akciju pirkuma tiesību turēšanas periodu;

5) iespējām īstenot akciju pirkuma tiesības, ja darba attiecības tiek izbeigtas;

6) darbinieka iespējām atsavināt piešķirtās akciju pirkuma tiesības vai iespējām akciju pirkuma tiesības mantot darbinieka nāves gadījumā;

7) akciju pirkuma tiesību īstenošanas nosacījumiem;

8) darbiniekiem, kas apstiprinājuši savu dalību akciju pirkšanas tiesību īstenošanas plānā.

89.⁷ Piemērojot likuma 11.¹¹ panta ceturto daļu, darba devējs iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā šādu informāciju:

89.⁷ 1. informāciju par akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā iesaistītajām kapitālsabiedrībām:

89.⁷ 1.1. akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāna izdevēja (apstiprinātāja) nosaukums, reģistrācijas numurs un adrese;

89.⁷ 1.2. tās akciju sabiedrības nosaukums, reģistrācijas numurs un adrese, kuras akcijas tiks pirktas;

89.⁷ 1.3. ja akciju pirkuma tiesības attiecas uz ārvalstu kapitālsabiedrību (**saistīto personu likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē**) (~~saistīto uzņēmumu likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" izpratnē~~):

89.⁷ 1.3.1. par akciju pirkuma tiesību plāna īstenošanu atbildīgās kapitālsabiedrības nosaukums, reģistrācijas numurs un adrese;

89.⁷ 1.3.2. informācija par to, vai jebkāda veida izmaksas, kas saistītas ar akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānu, tiks attiecinātas uz Latvijā esošu kapitālsabiedrību vai pastāvīgo pārstāvniecību;

89.⁷ 2. informāciju par izvirzītajiem kritērijiem, lai darbinieki kvalificētos dalībai akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā, norādot, vai dalībai akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā kvalificējas visi darbinieki vai tikai vadības līmeņa darbinieki, vai tikai darbinieki, kuri kapitālsabiedrībā nostrādājuši noteiktu laikposmu, vai darbinieki, kuri atbilst citiem - kapitālsabiedrības izvirzītiem - kritērijiem;

89.⁷ 3. informāciju par izvirzītajiem nosacījumiem, lai akciju pirkuma tiesību īstenošanas brīdī darbinieks varētu iegādāties akcijas, norādot, vai pastāv tādi nosacījumi kā pārdošanas plāna izpilde, peļņas gūšana, noteikts darbinieka nostrādāts gadu skaits kapitālsabiedrībā akciju pirkuma tiesību īstenošanas brīdī vai citi nosacījumi;

89.⁷ 4. informāciju par akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā paredzēto minimālo akciju pirkuma tiesību turēšanas periodu:

89.⁷ 4.1. datums, ar kuru darbiniekam tiek piešķirtas tiesības nākotnē pirkt akcijas;

89.⁷ 4.2. datums, ar kuru darbinieks nākotnē drīkstēs īstenot akciju pirkuma tiesības;

89.⁷ 5. informāciju par iespējām īstenot akciju pirkuma tiesības, ja darba attiecības tiek pārtrauktas;

89.⁷ 6. informāciju par darbinieka iespējām atsavināt piešķirtās akciju pirkuma tiesības vai iespējām mantot akciju pirkuma tiesības darbinieka nāves gadījumā;

89.⁷ 7. informāciju par akciju pirkuma tiesību īstenošanas nosacījumiem:

89.⁷ 7.1. atbilstoši akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāna noteikumiem nākotnē pērkamo akciju skaits, to noteiktā iegādes vērtība, valūta;

89.⁷ 7.2. akciju pirkuma tiesības darbiniekam tiek piešķirtas par brīvu vai arī darbiniekam akciju pirkuma tiesības jāiegādājas par noteiktu samaksu (šajā gadījumā norādot, vai darbinieks akciju pirkuma tiesības iegādājas pats vai arī kapitālsabiedrība ietur šo samaksu no darbinieka neto algas);

89.⁷ 7.3. nākotnē iegūstamo akciju iegādes cena (darbinieka iespēja akciju pirkuma tiesību turēšanas perioda beigās iegādāties akciju sabiedrības akcijas ar atlaidi (zem tirgus cenas));

89.⁷ 8. informāciju par darbiniekiem, kas apstiprinājuši savu dalību akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā:

89.⁷ 8.1. vārds, uzvārds un personas kods;

89.⁷ 8.2. akciju pirkuma tiesību skaits, uz ko attiecīgais darbinieks parakstījies;

89.⁷ 8.3. nākotnē iegūstamo akciju skaits;

89.⁷ 8.4. nākotnē iegūstamo akciju iegādes cena.
(MK 18.12.2012. noteikumu Nr.907 redakcijā; punkts stājas spēkā 01.01.2013., sk. 145.punktu)

89.⁸ Šo noteikumu 89.⁷ punktā norādīto informāciju sniedz arī gadījumā, ja akciju pirkuma tiesību plāns paredz akciju piešķiršanu par brīvu, attiecīgi kā nākotnē iegūstamo akciju iegādes cenu norādot "0".

(MK 18.12.2012. noteikumu Nr.907 redakcijā; punkts stājas spēkā 01.01.2013., sk. 145.punktu)

5. Šā panta otrās daļas 2.punktā minētā atzinuma esību kapitālsabiedrība nodrošina, pirms tiek uzsākta akciju pirkuma tiesību īstenošana. Minētais atzinums ir spēkā 12 mēnešus no tā sastādīšanas dienas, ja vien pēc atzinuma sastādīšanas nav iestājušies būtiski apstākļi, kuru dēļ minētais vērtējums vairs neatspoguļo akciju patieso vērtību.

6. Ja atbilstoši akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāna nosacījumiem darbinieks atsavina akciju pirkuma tiesības, darba devējs akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā neatkarīgi no tā, kura

persona šīs tiesības īsteno, aprēķina darbinieka (kam sākotnēji tika piešķirtas akciju pirkuma tiesības) ar algas nodokli apliekamo ienākumu šā panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā un piemēro šā likuma 15.panta trešajā daļā noteikto algas nodokļa likmi.

7. Ja atbilstoši akciju pirkuma tiesību īstenošanas plāna nosacījumiem darbinieks saglabā tiesības īstenot akciju pirkuma tiesības arī pēc darba attiecību izbeigšanas ar attiecīgo darba devēju vai kapitālsabiedrību, kas ir ar darba devēju saistīta persona likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē, vai atsavina akciju pirkuma tiesības pēc darba attiecību izbeigšanas ar attiecīgo darba devēju vai kapitālsabiedrību, kas ir ar darba devēju saistīta persona likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē, bijušais darba devējs akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienā neatkarīgi no tā, kura persona šīs tiesības īsteno, aprēķina bijušā darbinieka (kam sākotnēji tika piešķirtas akciju pirkuma tiesības) ar algas nodokli apliekamo ienākumu šā panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā. Minētais ar algas nodokli apliekamais ienākums attiecināms uz taksācijas periodu, kurā tika izbeigtas darba attiecības, un tam piemēro šā likuma 15.panta trešajā daļā noteikto attiecīgajā taksācijas periodā spēkā esošo algas nodokļa likmi.

8. Darbinieka, bijušā darbinieka vai citas fiziskās personas, kas no darbinieka vai bijušā darbinieka, vai citas personas ir ieguvusi darba devēja vai kapitālsabiedrības, kas ir ar darba devēju saistīta persona likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē, piešķirtās akciju pirkuma tiesības, ienākumu no kapitāla pieauguma, kas gūts, atsavinot akciju pirkuma tiesības vai akciju pirkuma tiesību īstenošanas rezultātā iegūtās akcijas, nosaka saskaņā ar šā likuma 11.⁹ pantu.

9. Ja tiek veikti grozījumi akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā, darba devējam vai kapitālsabiedrībai, kura ir ar darba devēju saistīta persona likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē, divu mēnešu laikā no šo grozījumu spēkā stāšanās dienas ir pienākums iesniegt informāciju Valsts ieņēmumu dienestam.

(15.11.2012. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.07.2017., 22.11.2017. un 17.12.2020. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2021.)

11.¹² pants. Īpaši noteikumi sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa piemērošanai

(pants iekļauts ar 06.03.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.06.2014).

1. Sezonas laukstrādnieku ienākums šā likuma izpratnē ir ienākums, ko sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātājs gūst taksācijas gada periodā no 1.aprīļa līdz 30.novembrim sezonas rakstura darbos augļkoku, ogulāju un dārzeņu sējā vai stādīšanā, sējumu un stādījumu kopšanā, ražas novākšanā, augļu, ogu un dārzeņu šķirošanā (turpmāk - lauksaimniecības sezonas darbi) sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātāja labā. Traktortehnikas vadīšana šā panta izpratnē nav uzskatāma par lauksaimniecības sezonas darbu.

2. Sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātājs šā likuma izpratnē ir maksātājs, kas nodarbināts lauksaimniecības sezonas darbos, ja taksācijas gada periodā no 1.aprīļa līdz 30.novembrim:

1) maksātājs tiek nodarbināts lauksaimniecības sezonas darbos ne vairāk kā 65 kalendāra dienas pie viena vai vairākiem sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājiem kopā;

2) maksātāja ienākums, kas gūts pie viena vai vairākiem sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājiem kopā, nepārsniedz 3000 *euro*;

3) maksātājam četru mēnešu periodā pirms lauksaimniecības sezonas darbu uzsākšanas sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātāja labā nav ar šo pašu ienākumu izmaksātāju pastāvējušas darba tiesiskās attiecības vai nav bijis noslēgts uzņēmuma līgums.

3. Sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājs šā likuma izpratnē ir ienākuma izmaksātājs, kas savā īpašumā, pastāvīgā lietošanā vai nomā esošu lauksaimniecībā izmantojamo zemi izmanto augļkoku, ogulāju vai dārzeņu audzēšanai un kārtējā gadā ir pieteicis to vienotam platības maksājumam saskaņā ar normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmu ietvaros.

4. Šā panta noteikumi neattiecas uz mikrouzņēmumu nodokļa maksātāju.

5. Lauksaimniecības sezonas darbu veikšanas dienā sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājs pirms attiecīgo darbu uzsākšanas pārbauda sezonas laukstrādnieka atbilstību šā likuma 11.¹² panta otrās daļas 3.punktam un reģistrē sezonas laukstrādnieku Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēmā, norādot maksātāja vārdu, uzvārdu, personas kodu, ienākuma gūšanas dienu un noslēgtā līguma formu (rakstveidā noslēgts darba līgums vai rakstveidā vai mutvārdos noslēgts uzņēmuma līgums). Katru nodarbinātības dienu sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājs šajā informācijas sistēmā reģistrē sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātājam šajā dienā aprēķināto atlīdzību.

6. Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēmā ievadīto un apstrādāto personas datu uzglabāšanas termiņš ir pieci gadi. Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēmā ievadīto un apstrādāto personas datu informācijas sistēmas pārzinis ir Lauku atbalsta dienests. Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēmā ievadīto personas datu apstrādes mērķis ir:

1) nodrošināt iespēju vienkārši un ātri pārliecināties, ka sezonas laukstrādnieks, kurš sezonas laikā var strādāt pie vairākiem ienākuma izmaksātājiem, atbilst sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa piemērošanai noteiktajiem kritērijiem;

2) nodrošināt Valsts ieņēmumu dienestam, Valsts darba inspekcijai un Valsts robežsardzei iespēju piekļūt Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēmā ievadītajiem datiem, lai operatīvi pārliecinātos par to, ka attiecībā uz personu, kas veic sezonas lauksaimniecības darbu, netiek pārkāpts Darba likums;

3) nodrošināt sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājam iespēju iegūt apkopotā veidā visus mēneša laikā Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēmā ievadītos personas datus un aprēķināto nodokļu apmēru un sadalījumu, lai tos iesniegtu Valsts ieņēmumu dienestam standartizētā formā.

7. Sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājs reizi mēnesī piecu darbdienu laikā pēc ienākuma gūšanas mēneša pēdējās dienas apstiprina un iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam darba devēja ziņojumu par pārskata mēnesī lauksaimniecības sezonas darbos nodarbinātajām personām, šo personu ienākumu un aprēķināto sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokli, kā arī tā sadalījumu pa budžetiem.

8. Sākot ar nākamo dienu pēc tam, kad sasniegts šā panta otrās daļas 1. vai 2.punktā noteiktais ierobežojums, sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājs no sezonas laukstrādnieku ienākuma ietur algas nodokli šajā likumā noteiktajā kārtībā.

8.¹ Maksātājs, kurš vienlaikus no viena un tā paša ienākuma izmaksātāja saņem sezonas laukstrādnieku ienākumu un citu ienākumu no uzņēmuma līguma vai darba līguma izpildes, nepiemēro šā panta noteikumus un maksā nodokli šajā likumā noteiktajā vispārējā kārtībā.

9. Ministru kabinets nosaka:

1) sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātāju un sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātāju reģistrācijas kārtību;

2) sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa informācijas sistēmas izmantošanas kārtību sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa režīma piemērošanai, administrēšanai un kontrolēšanai, kā arī sezonas laukstrādnieku ienākuma un šā ienākuma nodokļa aprēķināšanas kārtību;

3) kārtību, kādā Valsts ieņēmumu dienests, Valsts darba inspekcija un Valsts robežsardze piekļūst Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēmā ievadītajiem datiem par sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātājiem;

4) kārtību, kādā sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājam tiek nodrošināta piekļuve Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēmā ievadītajiem datiem par nodarbinātā sezonas laukstrādnieka nostrādātajām dienām un aprēķināto atlīdzību.

(06.03.2014. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.12.2014. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2015.)

11.¹³ pants. Īpaši noteikumi ienākuma no ieguldījumu konta noteikšanai

1. Lai ienākums tiktu kvalificēts kā ienākums no ieguldījumu konta, ieguldījumu kontam jāatbilst šajā pantā minētajām prasībām.

2. Ieguldījumu konts ir atbilstoši līgumam starp ieguldījumu pakalpojumu sniedzēju un maksātāju - konta īpašnieku (turpmāk - konta īpašnieks) - atvērts konts vai, ja katrai valūtai ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs atver atsevišķu kontu, vairāku kontu kopums, kurā esošie naudas līdzekļi un finanšu instrumenti tiek izmantoti šā panta sestajā daļā minēto darījumu veikšanai. Ieguldījumu kontam var būt piesaistīts viens vai vairāki konta īpašnieka finanšu instrumentu un naudas līdzekļu uzskaites konti vai viens vai vairāki naudas līdzekļu konti termiņnoguldījumu darījumu norēķiniem (turpmāk - piesaistītie konti).

3. Šā panta piemērošanas mērķiem ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs vienlaikus atbilst abiem šādiem nosacījumiem:

1) tā ir kredītiestāde, tās filiāle vai ārvalsts kredītiestādes filiāle vai komersants, kas atbilstoši Finanšu instrumentu tirgus likumam vai tam pielīdzināmam pakalpojumu sniedzēja rezidences valsts regulējumam ir saņēmis licenci ieguldījumu pakalpojumu sniegšanai;

2) tas ir Latvijas vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts, Eiropas Ekonomikas zonas valsts vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalsts rezidents vai tādas valsts rezidents, ar kuru Latvija ir noslēgusi konvenciju par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu.

4. Ieguldījumu kontā atļauts ieskaitīt tikai naudas līdzekļus, kā arī finanšu instrumentus, kas tiek pārvesti no cita ieguldījumu konta, vai tādus finanšu instrumentus, kas iegūti ieguldījumu konta ietvaros veikto darījumu rezultātā.

5. Ieguldījumu kontam piesaistītajos kontos atļauts ieskaitīt naudas līdzekļus vai finanšu instrumentus tikai no ieguldījumu konta vai citiem tam piesaistītajiem kontiem, kā arī naudas līdzekļus vai finanšu instrumentus, kas iegūti ieguldījumu konta ietvaros veikto darījumu rezultātā.

6. Ieguldījumu konta un tam piesaistīto kontu ietvaros maksātājs veic šādus darījumus ar ieguldījumu konta un tam piesaistīto kontu līdzekļiem (turpmāk šā panta izpratnē - ieguldījumu konta darījumi):

1) darījumus ar finanšu instrumentiem (turpmāk - finanšu instrumentu darījumi), kuros ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs ir darījuma otrā puse, kā arī finanšu instrumentu darījumus regulētajā tirgū, daudzpusējā tirdzniecības sistēmā, organizētā tirdzniecības sistēmā vai citā tirdzniecības vietā, finanšu instrumentu darījumus ar sistemātisko internalizētāju vai finanšu instrumentu darījumus, kas tiek slēgti ārpus regulētā tirgus ar finanšu iestādi vai tiek slēgti finanšu instrumentu sākotnējās izvietošanas vai izsoļu ietvaros, kuros ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs nodrošina konta īpašnieka rīkojuma par finanšu instrumentu darījumu izpildi vai nodošanu izpildei;

- 2) termiņnoguldījumu darījumus, kuros ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs ir darījuma otrā puse;
- 3) naudas līdzekļu vai finanšu instrumentu pārvedumus finanšu nodrošinājuma sniegšanai, ja nodrošinājums tiek sniegts tādu konta īpašnieka saistību nodrošināšanai, kuras izriet no ieguldījumu konta un tam piesaistīto kontu ietvaros noslēgtajiem darījumiem un saņemtajiem pakalpojumiem, un nodrošinājuma ņēmējs ir ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs;
- 4) valūtas maiņas darījumus;
- 5) naudas līdzekļu pārvedumus starp ieguldījumu kontu un tam piesaistītajiem kontiem.
7. Ieguldījumu konta un tam piesaistīto kontu ietvaros atļauts piešķirt konta īpašniekam finansējumu finanšu instrumentu darījumu veikšanai, ja ieguldījumu konta ietvaros turētie finanšu instrumenti kalpo kā izsniegtā kredīta vai aizdevuma nodrošinājums un ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs, kas izsniedz kredītu vai aizdevumu, ir iesaistīts finanšu instrumentu darījumā. Šādā gadījumā piešķirtais finansējums netiek uzskatīts par ieguldījumu kontā iemaksāto naudas summu ienākuma no ieguldījumu konta noteikšanai saskaņā ar šā likuma 11.9 panta 12.2 daļu.
8. Finanšu instrumentu grāmatojumus, kas saistīti ar ieguldījumu konta darījumu izpildi vai finanšu instrumentu notikumiem, var veikt ieguldījumu kontā vai ieguldījumu kontam piesaistītajā finanšu instrumentu kontā.
9. Ieguldījumu kontam piesaistītajā termiņnoguldījuma kontā vai termiņnoguldījuma norēķiniem paredzētajā kontā nogulda tikai naudas līdzekļus no ieguldījumu konta vai tam piesaistītiem kontiem.
10. Naudas līdzekļi, kas iegūti ieguldījumu konta darījumu izpildes rezultātā, kā arī dividendes, procentu ienākumi un citi naudas līdzekļi, kas tiek saņemti par ieguldījumu kontā un tam piesaistītajos kontos esošajiem finanšu instrumentiem un naudas līdzekļiem, tiek ieskaitīti ieguldījumu kontā vai tam piesaistītajos kontos.
11. Par naudas līdzekļu izmaksu no ieguldījumu konta uzskata jebkuru izmaksu no ieguldījumu konta vai tam piesaistītajiem kontiem (tai skaitā maksājumus, pamatojoties uz trešās puses piedziņu, kas vērsta pret konta īpašnieku), ieguldījumu konta atsavināšanu, finanšu instrumentu pārvedumus, kā arī ieguldījumu konta līdzekļu izlietojumu tādu darījumu veikšanai, kas neatbilst šā panta sestajā daļā uzskaitītajiem darījumiem, izņemot šādas operācijas:
- 1) naudas līdzekļu pārskaitījumu, kas nepieciešams ieguldījumu konta darījumu izpildei;
- 2) naudas līdzekļu pārskaitījumu, kas nepieciešams ar ieguldījumu konta darījumiem saistīto komisijas maksu, ar ieguldījumu konta un tam piesaistīto kontu apkalpošanu saistīto komisijas maksu, citu ar ieguldījumu konta un tam piesaistīto kontu ietvaros sniegto pakalpojumu saistīto

komisijas maksu, kā arī ar ieguldījumu kontu un tam piesaistītajiem kontiem saistīto līgumsodu, nokavējuma naudas vai procentu samaksai;

3) naudas līdzekļu pārskaitījumu, kas veikts, realizējot kredītiestādes nodrošinājuma tiesības, ja līdzekļi ieguldījumu kontā vai tam piesaistītajos kontos izmantoti kā finanšu nodrošinājums no ieguldījumu konta pakalpojumiem izrietošo konta īpašnieka saistību izpildei;

4) naudas līdzekļu pārskaitījumu šā panta septītajā daļā minētā finansējuma atmaksai un ar to saistīto komisijas maksu un procentu maksājumiem ieguldījumu pakalpojumu sniedzējam.

12. Ja finanšu instrumenti no ieguldījumu konta tiek pārvesti uz citu ieguldījumu kontu, pārvesto finanšu instrumentu iegādes vērtība tiek uzskatīta par iemaksu šajā ieguldījumu kontā. Notiekot izmaksai no šāda ieguldījumu konta, tiek piemērota metode "Pirmais iekšā - pirmais ārā" (FIFO princips) un finanšu instrumenti tiek novērtēti pēc to iegādes vērtības. Ja šādi pārvesto finanšu instrumentu kopējā iegādes vērtība pārsniedz ieguldījumu kontā iemaksāto naudas summu kopsummu, pārsnieguma daļa ir pielīdzināma naudas līdzekļu izmaksai no ieguldījumu konta.

13. Konta īpašnieks sniedz ieguldījumu pakalpojumu sniedzējam informāciju par ieguldījumu konta statusa piešķiršanu kontam un tam piesaistītajiem kontiem. Ja ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs nenodrošina informācijas sniegšanu par atvērtajiem kontiem saskaņā ar Kontu reģistra likumu, maksātājs ne vēlāk kā līdz taksācijas gada beigām informē Valsts ieņēmumu dienestu par ieguldījumu konta statusa piešķiršanu šādiem kontiem.

(22.11.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

12. pants. Maksātāja gada neapliekamais minimums

1. Valsts ieņēmumu dienesta prognozēto mēneša neapliekamo minimumu vai maksātāja prognozēto mēneša neapliekamo minimumu piemēro katru mēnesi ienākuma gūšanas vietā, kur iesniegta maksātāja algas nodokļa grāmatiņa, apliekamajam ienākumam, kuram tiek piemērota šā likuma 15.panta otrajā vai trešajā daļā noteiktā likme. Maksātāja gada apliekamajā ienākumā netiek ietverts ienākums gada diferencētā neapliekamā minimuma apmērā, ja šajā pantā nav noteikts citādi.

1.¹ Maksātāja gada diferencēto neapliekamo minimumu aprēķina saskaņā ar formulu, ko nosaka Ministru kabinets. Formulā ņem vērā maksātāja gada apliekamos ienākumus, kā arī šādus lielumus, kurus nosaka Ministru kabinets:

1) maksimālo gada neapliekamo minimumu;

2) gada apliekamā ienākuma apmēru, līdz kuram piemēro maksimālo gada neapliekamo minimumu;

3) gada apliekamā ienākuma apmēru, virs kura nepiemēro gada diferencēto neapliekamo minimumu.

1.² Maksātāja gada diferencētā neapliekamā minimuma apmēra noteikšanai ņem vērā visus maksātāja gada ienākumus (tai skaitā ienākumus, kas apliekami ar samazinātu nodokļa likmi), izņemot šā likuma 9. pantā minētos neapliekamos ienākumus (izņemot šā likuma 9. panta pirmās daļas 2.¹ punktā minēto ienākumu), saimnieciskās darbības ieņēmumus, par kuriem maksā samazināto patentmaksu, un ienākumu, par kuru maksā mikrouzņēmumu nodokli.

1.³ Šā panta 1.¹ daļā minētajā formulā Ministru Kabinets ievēro principu, ka Ministru Kabineta noteikto robežu ietvaros gada diferencētais neapliekamais minimums tiek piemērots apgriezti proporcionāli maksātāja gada apliekamo ienākumu apmēram.

1.⁴ Valsts ieņēmumu dienesta prognozēto mēneša neapliekamo minimumu Valsts ieņēmumu dienests nosaka šādi:

1) maksātāja mēneša apliekamā ienākuma objektu taksācijas gada periodam no 1. janvāra līdz 31. jūlijam nosaka, apliekamo ienākumu, kas gūts no pirms pirmstaksācijas gada 1. oktobra līdz pirmstaksācijas gada 30. septembrim (izņemot ienākumus no kapitāla pieauguma), dalot ar mēnešu skaitu, kuros gūts ienākums. Valsts ieņēmumu dienesta prognozēto mēneša neapliekamo minimumu aprēķina Ministru kabineta noteikumos noteiktajā kārtībā, izmantojot aprēķināto mēneša apliekamā ienākuma objektu taksācijas gada periodam no 1. janvāra līdz 31. jūlijam;

2) maksātāja mēneša apliekamā ienākuma objektu taksācijas gada periodam no 1. augusta līdz 31. decembrim nosaka, apliekamo ienākumu, kas gūts no pirmstaksācijas gada 1. decembra līdz taksācijas gada 31. maijam (izņemot pirmstaksācijas gada decembrī gūtos ienākumus no kapitāla pieauguma), dalot ar mēnešu skaitu, kuros gūts ienākums. Valsts ieņēmumu dienesta prognozēto mēneša neapliekamo minimumu aprēķina Ministru kabineta noteikumos noteiktajā kārtībā, izmantojot aprēķināto apliekamā ienākuma objektu par taksācijas gada periodu no 1. augusta līdz 31. decembrim un ņemot vērā prognozēto neapliekamā minimuma apmēru, kas aprēķināts taksācijas gada periodam no 1. janvāra līdz 31. jūlijam. Valsts ieņēmumu dienesta prognozētais mēneša neapliekamais minimums nedrīkst pārsniegt vienu divpadsmito daļu no Ministru kabineta noteikumos noteiktā maksimālā gada neapliekamā minimuma;

3) ja Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā nav informācijas par maksātāja apliekamajiem ienākumiem vai maksātājam nav gūti ar nodokli apliekamie ienākumi šīs daļas 1. vai 2. punktā minētajos laika periodos, vai maksātājs taksācijas gadā ir ieguvis rezidenta statusu, Valsts ieņēmumu dienesta prognozētais mēneša neapliekamais minimums atbilst vienai divpadsmitajai daļai no Ministru kabineta noteikumos noteiktā maksimālā gada neapliekamā minimuma, dalot to ar divi.

1.⁵ Maksātājam, kas reģistrējies Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējs un nav iesniedzis algas nodokļa grāmatiņu citā ienākumu gūšanas vietā, prognozētais gada

diferencētais neapliekamais minimums avansa maksājumu aprēķinā Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā tiek ģenerēts automātiski, ņemot vērā pirmstaksācijas gada ienākumu deklarācijā norādītos datus. Ja avansa aprēķinu veic, pamatojoties uz saimnieciskās darbības ienākumu prognozi, prognozētais gada diferencētais neapliekamais minimums tiek ģenerēts, ņemot vērā pirmstaksācijas gada ienākumu deklarācijā norādītos datus un paša nodokļa maksātāja prognozētos taksācijas gada ienākumus no saimnieciskās darbības, bet neņemot vērā pirmstaksācijas gada saimnieciskās darbības ienākumus, ja tādi ir bijuši.

1.⁶ Valsts ieņēmumu dienests ienākuma izmaksātājam, kuram ir iesniegta algas nodokļa grāmatiņa, nodrošina ierakstu par Valsts ieņēmumu dienesta prognozētā mēneša neapliekamā minimuma apmēru maksātājam Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmas pārskatā "Iesniegto algas nodokļa grāmatīņu dati" šādā kārtībā:

1) līdz taksācijas gada 1. janvārim par mēnesī piemērojamo Valsts ieņēmumu dienesta prognozēto mēneša neapliekamā minimuma apmēru taksācijas gadā no 1. janvāra līdz 31. jūlijam, pamatojoties uz aprēķinu, kas veikts, izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošos datus pēc stāvokļa pirmstaksācijas gada 15. decembrī;

2) līdz taksācijas gada 1. augustam par mēnesī piemērojamo Valsts ieņēmumu dienesta prognozēto mēneša neapliekamā minimuma apmēru taksācijas gadā no 1. augusta līdz 31. decembrim, pamatojoties uz aprēķinu, kas veikts, izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošos datus pēc stāvokļa taksācijas gada 20. jūlijā;

3) triju darba dienu laikā par to, ka no nākamās dienas pēc ieraksta veikšanas līdz taksācijas gada 31. decembrim maksātājam nepiemēro Valsts ieņēmumu dienesta prognozēto mēneša neapliekamo minimumu. Šādu ierakstu veic, pamatojoties uz Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošo informāciju, ka maksātāja ienākumi, kurus ņem vērā viņa gada diferencētā neapliekamā minimuma apmēra noteikšanai, taksācijas gada laikā ir sasnieguši Ministru kabineta noteikto gada apliekamā ienākuma apmēru, virs kura nepiemēro gada diferencēto neapliekamo minimumu.

1.⁷ Valsts ieņēmumu dienests divu darba dienu laikā pēc Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras pieprasījuma saņemšanas informē Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru par maksātājam piemērojamo Valsts ieņēmumu dienesta prognozēto mēneša neapliekamā minimuma apmēru par mēnesi, kurā maksātājam ir izsniegta darbnespējas lapa "B".

1.⁸ Pamatojoties uz maksātāja rakstveida iesniegumu un vienošanos ar ienākuma izmaksātāju, ienākuma izmaksātājs taksācijas gada laikā piemēro maksātāja prognozēto mēneša neapliekamo minimumu, kas nepārsniedz maksātājam noteikto Valsts ieņēmumu dienesta prognozētā mēneša neapliekamā minimuma apmēru.

2. Nerezidentiem neapliekamais minimums netiek piemērots, izņemot nerezidentu, kurš ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents un taksācijas gadā Latvijā guvis vairāk nekā 75 procentus no saviem kopējiem ienākumiem.

3. *(Izslēgta ar 14.11.2008. likumu.)*

4. Maksātājam nepiemēro šajā pantā noteikto neapliekamo minimumu par to taksācijas gada daļu, kurā viņš ir bijis cita nodokļa maksātāja apgādībā un kurā šis nodokļa maksātājs ir izmantojis šā likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktos atvieglojumus, izņemot gadījumu, kad apgādībā esošai personai ir piešķirta apgādnieka zaudējuma pensija atbilstoši likumam "Par valsts pensijām".

4.¹ Maksātājam (personai līdz 19 gadu vecumam, kura mācās vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestādē un taksācijas gada laikā no 1. jūnija līdz 31. augustam saņem ar algas nodokli apliekamos ienākumus) piemēro šā panta pirmajā daļā noteikto neapliekamo minimumu par to taksācijas gada daļu (no 1. jūnija līdz 31. augustam), kurā viņš ir saņēmis ar algas nodokli apliekamos ienākumus un kurā viņš ir bijis cita nodokļa maksātāja apgādībā, un kurā šis nodokļa maksātājs ir izmantojis šā likuma 13. panta pirmās daļas 1. punktā noteiktos atvieglojumus.

4.² Maksātāja gada diferencētā neapliekamā minimuma aprēķināšanas un piemērošanas kārtību par nepilnu taksācijas gadu nosaka Ministru Kabinets.

5. Personām, kurām piešķirta pensija (ieskaitot piemaksu pie pensijas par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995.gada 31.decembrim) vai pārrēķināta pensija pēc 1996.gada 1.janvāra atbilstoši likumam "Par valsts pensijām" vai izdienas pensija, vai speciālā valsts pensija atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, vai pensija atbilstoši ārvalsts normatīvajiem aktiem, vai noslēgts mūža pensijas apdrošināšanas līgums (ar uzkrāto fondētās pensijas kapitālu atbilstoši Valsts fondēto pensiju likumam), neapliekamais minimums ir 3960 **(6000 sk. grozījumu datumu)** euro gadā (šā likuma izpratnē - pensionāra neapliekamais minimums), ja šajā pantā nav noteikts citādi.

6. Personām, kurām piešķirta apgādnieka zaudējuma pensija atbilstoši likumam "Par valsts pensijām", tiek piemērots šā panta piektajā daļā noteiktais neapliekamais minimums.

7. Maksātājam tajā taksācijas gada periodā, kurā tas ir bijis ~~mikrouzņēmuma~~ ~~nodokļa maksātāja~~ ~~darbinieks~~ **mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs**, nepiemēro šā panta pirmajā daļā noteikto neapliekamo minimumu.

8. Maksātājam tajā taksācijas gada periodā, kurā tas ir bijis ~~mikrouzņēmuma~~ ~~nodokļa maksātāja~~ ~~darbinieks~~ **mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs**, šā panta piektajā daļā noteikto neapliekamo minimumu piemēro tikai pensijas ienākumam.

9. Maksātāja ienākumiem, kuriem piemērojama šā likuma 15. panta piektajā, sestajā, septītajā, astotajā un divpadsmitajā daļā noteiktā nodokļa likme, ienākumam pielīdzināmiem aizdevumiem un ienākumam, par kuru tiek maksāta samazinātā patentmaksa, nepiemēro šajā pantā noteikto neapliekamo minimumu.

10. Personai, kura atbilstoši likumam "Par valsts pensijām" izmantojusi priekšlaicīgās pensionēšanās iespējas un kurai vecuma pensija ir piešķirta, bet nav izmaksājama, jo tā kļuvusi par obligāti sociāli apdrošināto personu (darba ņēmēju vai pašnodarbināto), periodā, kad tā ir obligāti sociāli apdrošināta persona, nepiemēro šā panta piektajā daļā noteikto neapliekamo minimumu.

10.¹ Personai, kurai piešķirta vecuma pensija atbilstoši ārvalsts normatīvajiem aktiem un kura sasniegusi likuma "Par valsts pensijām" 11.panta pirmajā daļā noteikto vecumu, piemēro šā panta piektajā daļā noteikto neapliekamo minimumu. Ja citā valstī piešķirtā vecuma pensija nav apliekama ar nodokli, maksātājs ir tiesīgs pensionāra neapliekamo minimumu piemērot apmērā, ko veido pozitīva starpība starp pensionāra neapliekamo minimumu un citā valstī piešķirto vecuma pensiju.

11. Maksātājam, kas noslēdzis mūža pensijas apdrošināšanas līgumu (ar uzkrāto fondētās pensijas kapitālu atbilstoši Valsts fondēto pensiju likumam), šā panta piektajā daļā noteikto neapliekamo minimumu nepiemēro pensijai pielīdzināma ienākuma izmaksas vietā.

12. Šā panta piektajā daļā noteikto neapliekamo minimumu taksācijas gada laikā piemēro pensijas izmaksātājs.

13. Šā panta četrpadsmitajā, piecpadsmitajā, sešpadsmitajā un septiņpadsmitajā daļā paredzētā neapliekamā minimuma noteikšanas kārtība attiecībā uz ārvalstīs gūtajiem pensijas ienākumiem tiek piemērota remigrējušam diasporas loceklim, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:

1) remigrējušais diasporas loceklis pirms kļūšanas par Latvijas rezidentu kopumā vismaz 36 mēnešus nav bijis Latvijas rezidents;

2) remigrējušais diasporas loceklis ir pieteicies Valsts ieņēmumu dienestā, informējot par savām tiesībām piemērot remigrējušā diasporas locekļa ārvalsts pensijas neapliekamo apmēru (turpmāk — ārvalsts pensijas neapliekamais apmērs);

3) remigrējušais diasporas loceklis, saņemot vecuma pensiju atbilstoši ārvalstu normatīvajiem aktiem, ir sasniedzis likuma "Par valsts pensijām" 11. panta pirmajā daļā noteikto vecumu.

14. Remigrējušam diasporas loceklim, kas uzskatāms par Latvijas rezidentu, kuram piešķirta pensija atbilstoši ārvalstu normatīvajiem aktiem, no ārvalstīm saņemtajam pensijas ienākumam tiek piemērots ārvalsts pensijas neapliekamais apmērs, kāds tas ir noteikts pensijai attiecīgajā ārvalstī.

15. Minēto apmēru attiecīgajā taksācijas gadā attiecināmajā ārvalstī Valsts ieņēmumu dienests noskaidro starptautiskās informācijas apmaiņas ceļā vai, ja tam pastāv objektīvi šķēršļi, derīgi arī citas pielīdzināmas formas oficiāli atvērtie dati (izraksts no ārvalsts normatīvajiem aktiem, ārvalsts iestādes publiski sniegtā informācija u. c.).

16. Remigrējušam diasporas loceklim, kurš vienlaikus saņem pensijas ienākumu no vairākām ārvalstīm (vai saņem pensiju no vienas vai vairākām ārvalstīm un pensiju atbilstoši likumam "Par valsts pensijām"), tiek piemērots tās ārvalsts pensijas neapliekamais apmērs, kurā tas ir vislielākais.

17. Ja remigrējuša diasporas locekļa no ārvalstīm saņemtajam pensijas ienākumam piemērojama ārvalsts pensijas neapliekamais apmērs ir mazāks nekā šā panta piektajā daļā noteiktais pensionāra neapliekamais minimums, remigrējuša diasporas locekļa no ārvalstīm saņemtajam pensijas ienākumam piemēro šā panta piektajā daļā noteikto pensionāra neapliekamo minimumu.

18. Ja remigrējuša diasporas locekļa no ārvalstīm saņemtais pensijas ienākums saskaņā ar ārvalsts normatīvajiem aktiem ārvalstī nav apliekams ar iedzīvotāju ienākuma nodokli vai tam pielīdzināmu nodokli un tas ir mazāks nekā šā panta piektajā daļā noteiktais pensionāra neapliekamais minimums, remigrējuša diasporas locekļa no ārvalstīm saņemtajam ienākumam piemēro šā panta piektajā daļā noteikto pensionāra neapliekamo minimumu.

19. Remigrējušam diasporas loceklim, uz kuru attiecas šā panta četrpadsmitajā un piecpadsmitajā daļā noteiktā ārvalsts pensijas neapliekamā minimuma piemērošanas kārtība, atlikušo neizmantoto ārvalsts pensijas neapliekamā apmēra daļu nevar piemērot attiecībā uz citu ienākumu.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 25.11.1999., 19.06.2003., 20.12.2004., 19.12.2006., 14.11.2008., 09.08.2010., 20.12.2010., 08.03.2012., 15.11.2012., 19.09.2013., 06.11.2013., 06.03.2014., 17.12.2014., 30.11.2015., 28.07.2017., 22.11.2017., 31.05.2018., 27.09.2018., 21.03.2019., 27.11.2020., un 17.12.2020. un 16.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2022. Grozījums piektajā daļā par skaitļa "3960" aizstāšanu ar "6000" stājas spēkā 01.01.2023. un iekļauts likuma redakcijā uz 01.01.2023. Sk. Pārejas noteikumu 181. punktu) likumu, kas stājas spēkā 12.01.2021. Trīspadsmitā, četrpadsmitā, piecpadsmitā, sešpadsmitā, septīnpadsmitā, astoņpadsmitā un deviņpadsmitā daļa piemērojama ar 01.01.2021. Sk. Pārejas noteikumu 176. punktu)

90. Piemērojot likuma 12. un 13.pantu, darba devējs, izmaksājot fiziskajai personai uz darba attiecību pamata gūto ienākumu par nepilnu kalendāra mēnesi, ja darba attiecības sākušās pēc mēneša sākuma vai izbeigušās pirms mēneša beigām, ar algas nodokli apliekamo ienākumu aprēķina, piemērojot neapliekamo minimumu un nodokļa atvieglojumus, uz kuriem personai saskaņā ar likumu ir tiesības, par tām kalendāra dienām, kurās ir pastāvējušas darba attiecības.

Neapliekamo minimumu darba attiecību pastāvēšanas nepilnajam mēnesim aprēķina kā vienas kalendāra mēneša dienas neapliekamā minimuma reizinājumu ar darba attiecību pastāvēšanas dienu skaitu. Vienas kalendāra dienas neapliekamā minimuma apmēru aprēķina, neapliekamā minimuma mēneša summu dalot ar mēneša kalendāra dienu skaitu. Tāpat nepilnajam mēnesim nosaka arī nodokļa atvieglojumu apmēru.

91. Piemērojot likuma 12. un 13.pantu, ikgadējā vai papildu atvaļinājuma laikā vai atvaļinājuma bez darba algas saglabāšanas laikā darbinieks nepārtrauc darba attiecības ar darba devēju un šajā laikā nezaudē tiesības uz neapliekamā minimuma un nodokļa atvieglojumu piemērošanu uz darba attiecību pamata saņemamajam ienākumam.

92. Piemērojot likuma 12. un 13.pantu, par laiku, kurā fiziskās personas ienākumam (slimības pabalstam, pamatojoties uz darbnespējas lapu B) proporcionāli darbaspēju zaudēšanas laika dienu skaitam tā izmaksas vietā – Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā – ir piemērots neapliekamais minimums un nodokļa atvieglojumi, darba devējs, nosakot personas apliekamo ienākumu darba vietā, tos nepiemēro.

93. Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, aprēķinot nodokli no slimības pabalsta, ņem vērā likuma 12.pantā noteikto neapliekamo minimumu un likuma 13.panta pirmajā daļā noteiktos nodokļa atvieglojumus laikposmā, par kuru slimības pabalsts ir aprēķināts. Vienas kalendāra dienas neapliekamā minimuma apmēru aprēķina, neapliekamā minimuma mēneša summu dalot ar mēneša kalendāra dienu skaitu. Tāpat nepilnajam mēnesim nosaka arī nodokļa atvieglojumu apmēru. Šī norma nav piemērojama personām, kuras saņem izdienas pensiju (*ar 18.12.2012. grozījumiem, kas stājās spēkā 29.12.2012.*)

13. pants. Atvieglojumi maksātājam

1. Maksātājam paredzēti šādi atvieglojumi:

1) par katras šajā punktā minētās personas uzturēšanu, ja šai personai nav piešķirta pensija un tā nesaņem pensiju saskaņā ar likumu "Par valsts pensijām", vai citas valsts pensiju (*ar 15.11.2012. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2013.*), izņemot apgādnieka zaudējuma pensiju — Ministru kabineta noteiktajā apmērā vienam no apgādniekiem:

a) par nepilngadīgu bērnu,

b) par bērnu, kamēr viņš turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai,

c) (*izslēgts ar 30.11.2015. likumu*)

d) (*izslēgts ar 30.11.2015. likumu*)

- e) par mazbērnu vai audzināšanā paņemt bērnu, ja no viņa vecākiem nav iespējams piedzīt uzturnaudu (alimentus), arī tikmēr, kamēr viņš turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai,
- f) par nepilngadīgu brāli un māsu, kā arī par brāli un māsu, kamēr brālis un māsa turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai, ja viņiem nav darbaspējīgu vecāku,
- g) par šā punkta "a", "b", "e", "f" un "i" apakšpunktā minēto personu, kā arī nestrādājošu laulāto apgādībā esošu nepilngadīgu bērnu;
- h) *(izslēgts ar 30.11.2015. likumu),*
- i) par maksātāju aizbildnībā vai aizgādībā esošu personu;
- j) par laulāto, vecākiem, vecvecākiem un bērniem, kas sasnieguši 18 gadu vecumu, ja minētās personas nav strādājošas un saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir atzītas par personām ar invaliditāti;
- k) par nestrādājošu laulāto, kura apgādībā ir nepilngadīgs bērns, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir atzīts par personu ar invaliditāti;
(Papildināts ar 23.11.2016. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2017.)
- l) par nestrādājošu laulāto, kura apgādībā ir bērns vecumā līdz trim gadiem,
- m) par nestrādājošu laulāto, kura apgādībā ir trīs vai vairāk bērni līdz 18 gadu vecumam vai līdz 24 gadu vecumam, no kuriem vismaz viens ir jaunāks par septiņiem gadiem, kamēr bērns turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu,
- n) par nestrādājošu laulāto, kura apgādībā ir pieci bērni līdz 18 gadu vecumam vai līdz 24 gadu vecumam, kamēr bērns turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu.
- 2) *(izslēgts ar 14.11.2008. likumu);*
- 3) *(izslēgts ar 14.11.2008. likumu);*
- 4) personām, kuras saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir atzītas par personām ar invaliditāti vai politiski represētām personām, nodokļu papildu atvieglojumu apmēru un to piemērošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

94. Likuma 13.panta pirmajā daļā noteiktos nodokļa atvieglojumus piemēro ar dienu, kurā nodokļa maksātājam ir radušās tiesības uz nodokļa atvieglojumu, un pārtrauc ar nākamo dienu pēc dienas, kurā šīs tiesības ir zudušas.

95. Piemērojot likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktu, atvieglojumu par apgādājamo nevar noteikt par personu, kura atrodas pilnīgā valsts apgādībā, t.i., ja tā dzīvo pansionātā, atrodas zīdaiņu vai bērnu namā, mācās speciālajā izglītības iestādē un par tās uzturēšanos šajās iestādēs apgādnieks nemaksā.

95.¹ Likuma 13. panta pirmās daļas 1. punktā noteiktie atvieglojumi nav piemērojami, ja minētajā punktā norādītie nestrādājošie laulātie atbilst likuma 13. panta trešajā, piektajā, sestajā un septītajā daļā noteiktajiem kritērijiem.

95.2 Likuma 13. panta pirmās daļas 1. punkta "a" apakšpunktā noteikto nodokļa atvieglojumu piemēro arī par audžuģimenē (arī specializētajā audžuģimenē) ievietotu bērnu, kā arī par pirmsadopcijas aprūpē esošu bērnu.

(MK 14.12.2021. noteikumu Nr. 842 redakcijā)

95.3 Piemērojot likuma 13. panta pirmās daļas 1. punkta "k", "l", "m" un "n" apakšpunktu, par nestrādājoša laulātā apgādībā esošu bērnu ir uzskatāms audžuģimenē (arī specializētajā audžuģimenē) ievietots bērns (arī kas nav nestrādājošā laulātā aizgādībā), kā arī pirmsadopcijas aprūpē esošs bērns.

(MK 14.12.2021. noteikumu Nr. 842 redakcijā)

96. Piemērojot likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktu, darba devējs, pamatojoties uz fiziskās personas algas nodokļa grāmatiņā izdarītajiem ierakstiem par tiesību uz nodokļa atvieglojumu rašanos vai zušanu, veic taksācijas gada nodokļa pārrēķinu, ja nodokļa atvieglojums nav bijis piemērots par visu laiku no taksācijas gada sākuma līdz taksācijas gada beigām, par kuru personai ir bijušas uz to tiesības, vai ir bijis piemērots par ilgāku laiku, nekā personai ir bijušas uz to tiesības, un ietur papildus aprēķināto nodokli vai atmaksā par daudz ieturēto nodokli nākamajos taksācijas gada mēnešos pēc nodokļa grāmatiņā izdarīto ierakstu par tiesībām uz nodokļa atvieglojumiem aktualizēšanas.

96.¹ Ja nodokļa maksātājs taksācijas gada laikā saņem tikai ienākumu no uzņēmuma līguma un pie ienākuma izmaksātāja tam ir iesniegta algas nodokļa grāmatiņa, ienākuma izmaksas brīdī ienākumam tiek piemērota likuma 15. panta otrajā daļā gada apliekamajam ienākumam noteiktā progresīvā nodokļu likme. Ja algas nodokļa grāmatiņa pie ienākuma izmaksātāja nav iesniegta, ienākuma izmaksas brīdī ienākumam tiek piemērota likuma 15. panta septiņpadsmitajā daļā noteiktā 23 % likme. Taksācijas gadam beidzoties, nodokļa maksātājs, rezumējošā kārtībā iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, precizē taksācijas gada laikā gūtos ienākumus un aprēķināto nodokli un attiecīgi piemaksā iztrūkstošo nodokļa summu vai saņem atpakaļ izveidojušos nodokļa pār maksu.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

96.² Noteikumu 96.¹ punktā minētā nodokļa likmes piemērošanas kārtība ir piemērojama arī ienākumiem no autoratlīdzības (izņemot ienākumus no autoratlīdzības par literārajiem darbiem, tai skaitā darbiem, kas radīti, izdoti, izpildīti vai citādi izmantoti presē un citos plašsaziņas līdzekļos).

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

96.³ Saņemot ienākumus no uzņēmuma līguma vai ienākumus no autoratlīdzības, par ienākuma gūšanas dienu uzskatāma diena, kad nodokļa maksātājs saņem ienākumu.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

1.¹ (Izslēgta ar 14.11.2008. likumu.)

1.² Šā panta pirmās daļas 1.punktā minēto nodokļa atvieglojumu gadam veido visu gada mēnešu nodokļa atvieglojumu summa.

2. Ja šā panta pirmajā daļā minētās personas gūst ienākumus, maksātājs tos uzrāda savā deklarācijā, izņemot šā panta trešajā, piektajā un sestajā daļā paredzētos gadījumus.

3. Šā panta pirmās daļas 1. punktā noteiktie atvieglojumi nav piemērojami, ja šajā punktā minētās personas (izņemot personas līdz 19 gadu vecumam, kuras mācās vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestādē un taksācijas gada laikā no 1.jūnija līdz 31.augustam saņem ar algas nodokli vai sezonas laukstrādnieku nodokli apliekamus ienākumus) patstāvīgi saņem ar nodokli apliekamos ienākumus (izņemot apgādnieka zaudējuma pensiju, kas piešķirta saskaņā ar likumu "Par valsts pensijām"), kas pārsniedz noteikto nodokļa atvieglojuma apmēru, vai bezdarbnieka pabalstu (stipendiju) vai tās uztur kāda cita persona vai tās ir ~~mikrouzņēmuma darbinieki~~ **mikrouzņēmumu nodokļa maksātāji** (ar 15.11.2012. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2013.). Maksātājam tajā taksācijas gada periodā, kurā tas ir bijis ~~mikrouzņēmuma — mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja — darbinieks~~ **mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs**, nepiemēro šā panta pirmās daļas 1. un 4.punktā noteiktos atvieglojumus. Maksātāja ienākumiem, kuriem piemērojama šā likuma 15. panta piektajā, sestajā, septītajā, astotajā un divpadsmitajā daļā noteiktā nodokļa likme, ienākumam pielīdzināmiem aizdevumiem un ienākumam, par kuru tiek maksāta samazinātā patentmaksa, nepiemēro šā panta pirmās daļas 1. un 4.punktā noteiktos atvieglojumus.

3.¹ Atvieglojumu par tāda nepilngadīga bērna uzturēšanu, par kuru tiek veiktas uzturlīdzekļu izmaksas no Uzturlīdzekļu garantiju fonda, piemēro tam nodokļa maksātājam, kuram Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija izmaksā uzturlīdzekļus par šo bērnu.

3.² Atvieglojumu par nepilngadīga bērna uzturēšanu piemēro tam nodokļa maksātājam, kuram uz vecāku vienošanās vai tiesas nolēmuma pamata ir nodibināta viena vecāka atsevišķa aizgādība. Ja vecāki kopīgi īsteno aizgādību un savstarpēji nevar vienoties par to, kuram no viņiem

pienākas atvieglojums par apgādībā esošu personu, atvieglojumu par apgādībā esošu personu piemēro tam nodokļu maksātājam - vecākam, kurš norādīts bāriņtiesas lēmuma par vecāku domstarpību izšķiršanu rezolutīvajā daļā.

3.³ Lai piemērotu šā panta pirmās daļas 1.punkta "b", "e" un "f" apakšpunktu, maksātājs Valsts ieņēmumu dienestam iesniedz mācību iestādes izsniegtu izziņu, ka tā apgādībā esoša persona pēc 18 gadu vecuma sasniegšanas turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu.

3.⁴ Maksātājs saglabā tiesības piemērot šā panta pirmās daļas 1.punktā noteiktos atvieglojumus periodā, kad viņa apgādībā esošais sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātājs, kas ir jaunāks par 18 gadiem, saņem sezonas laukstrādnieku ienākumu.

4. Nerezidentiem nav tiesību uz šajā pantā noteiktajiem nodokļa atvieglojumiem, izņemot nerezidentus, kuriem tiek izmaksāta saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem piešķirtā pensija, un tos nerezidentus, kuri, būdami citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidenti, taksācijas gadā Latvijā guvuši vairāk nekā 75 procentus no saviem kopējiem ienākumiem.

5. Maksātājam nav piemērojami šā panta pirmās daļas 1.punktā noteiktie atvieglojumi par to taksācijas perioda daļu (attiecīgo kalendāra mēnesi), kurā šā panta pirmās daļas 1.punktā minētā persona patstāvīgi saņem ar nodokli apliekamos ienākumus, kuri pārsniedz noteikto nodokļa atvieglojuma mēneša apmēru un kuriem tiek piemērota šā likuma 15. panta otrajā vai trešajā daļā noteiktā nodokļa likme.

6. Maksātājam nav piemērojami šā panta pirmās daļas 1.punktā noteiktie atvieglojumi par visu taksācijas gadu, ja šā panta pirmās daļas 1.punktā minētā persona taksācijas gada laikā patstāvīgi ir saņēmusi ar nodokli apliekamos ienākumus, kuri pārsniedz noteikto nodokļa atvieglojuma gada apmēru un kuriem tiek piemērota šā 15. panta piektajā, sestajā, septītajā un astotajā daļā noteiktā nodokļa likme.

7. Maksātājam nav piemērojami šā panta pirmās daļas 1.punktā noteiktie atvieglojumi, ja šā panta pirmās daļas 1.punktā minētā persona ir reģistrējusies komercreģistrā kā individuālais komersants vai Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicēja, ir zemnieku saimniecības īpašnieks vai komercsabiedrības valdes vai padomes loceklis, vai prokūrists, kā arī cita persona, kas ieņem amatu, kurš dod tiesības uz atlīdzību.

8. Šā panta pirmās daļas 1. un 4. punktā noteiktos atvieglojumus personām, kurām piešķirta pensija (ieskaitot piemaksu pie pensijas par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembim) vai pārrēķināta pensija pēc 1996. gada 1. janvāra atbilstoši likumam "Par valsts pensijām" vai izdienas pensija, vai speciālā valsts pensija atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, vai pensija atbilstoši ārvalsts normatīvajiem aktiem, piemēro pensijas izmaksātājs, ja maksātājs algas nodokļa grāmatiņu nav iesniedzis citam ienākumu izmaksātājam.

Valsts ieņēmumu dienests sniedz pensiju izmaksātājam tā rīcībā esošo informāciju par maksātājiem, kas algas nodokļa grāmatiņu nav iesnieguši citiem ienākumu izmaksātājiem, un informāciju par šā panta pirmās daļas 4. punktā noteiktajiem atvieglojumiem un 1. punktā noteikto atvieglojumu, ja par to ir ieraksts algas nodokļa grāmatiņā.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 20.11.1997., 25.11.1999., 11.12.2003., 20.12.2004., 20.10.2005., 08.06.2006., 19.12.2006., 14.11.2008., 09.08.2010., 20.12.2010., 22.09.2011., 08.03.2012., 15.11.2012., 06.11.2013., 06.03.2014., 17.12.2014., 30.11.2015., 23.11.2016., 28.07.2017. un 22.11.2017. ~~un~~ 27.11.2020., un 16.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2022.) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

90. Piemērojot likuma 12. un 13.pantu, darba devējs, izmaksājot fiziskajai personai uz darba attiecību pamata gūto ienākumu par nepilnu kalendāra mēnesi, ja darba attiecības sākušās pēc mēneša sākuma vai izbeigušās pirms mēneša beigām, ar algas nodokli apliekamo ienākumu aprēķina, piemērojot neapliekamo minimumu un nodokļa atvieglojumus, uz kuriem personai saskaņā ar likumu ir tiesības, par tām kalendāra dienām, kurās ir pastāvējušas darba attiecības. Neapliekamo minimumu darba attiecību pastāvēšanas nepilnajam mēnesim aprēķina kā vienas kalendāra mēneša dienas neapliekamā minimuma reizinājumu ar darba attiecību pastāvēšanas dienu skaitu. Vienas kalendāra dienas neapliekamā minimuma apmēru aprēķina, neapliekamā minimuma mēneša summu dalot ar mēneša kalendāra dienu skaitu. Tāpat nepilnajam mēnesim nosaka arī nodokļa atvieglojumu apmēru.

91. Piemērojot likuma 12. un 13.pantu, ikgadējā vai papildu atvaļinājuma laikā vai atvaļinājuma bez darba algas saglabāšanas laikā darbinieks nepārtrauc darba attiecības ar darba devēju un šajā laikā nezaudē tiesības uz neapliekamā minimuma un nodokļa atvieglojumu piemērošanu uz darba attiecību pamata saņemamajam ienākumam.

92. Piemērojot likuma 12. un 13.pantu, par laiku, kurā fiziskās personas ienākumam (slimības pabalstam, pamatojoties uz darbnespējas lapu B) proporcionāli darbaspēju zaudēšanas laika dienu skaitam tā izmaksas vietā – Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā – ir piemērots neapliekamais minimums un nodokļa atvieglojumi, darba devējs, nosakot personas apliekamo ienākumu darba vietā, tos nepiemēro.

93. Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, aprēķinot nodokli no slimības pabalsta, ņem vērā likuma 12.pantā noteikto neapliekamo minimumu un likuma 13.panta pirmajā daļā noteiktos nodokļa atvieglojumus laikposmā, par kuru slimības pabalsts ir aprēķināts. Vienas kalendāra dienas neapliekamā minimuma apmēru aprēķina, neapliekamā minimuma mēneša summu dalot ar mēneša kalendāra dienu skaitu. Tāpat nepilnajam mēnesim nosaka arī nodokļa atvieglojumu apmēru.

14. pants. Maksātāja attaisnoto izdevumu un atvieglojumu pamatojums

1. Maksātāja tiesības uz attaisnoto izdevumu un atvieglojumu izslēgšanu no apliekamā ienākuma pierādāmas dokumentāri, uzrādot attiecīgus dokumentus vai iesniedzot to norakstus.

1.¹ Šā panta pirmās daļas nosacījumi piemērojami arī tad, ja šā likuma 10.panta pirmās daļas 2.punktā minētos attaisnotos izdevumus apmaksājis maksātāja laulātais, bērns, mazbērns, kāds no vecākiem vai vecvecākiem, personas ar 1. vai 2. grupas invaliditāti brālis vai māsa, bet šā likuma 10.panta pirmās daļas 5. un 6.punktā minētos attaisnotos izdevumus - maksātāja laulātais.

2. Ņemot vērā maksātāja iesniegtos dokumentus, kā arī pamatojoties uz Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošo informāciju, kas saņemta no institūcijām un citiem valsts reģistriem, Valsts ieņēmumu dienests ieraksta vai arī atsaka ierakstīt grāmatiņā nodokļa atvieglojumu posteņus.

3. *(Izslēgta ar 28.09.2006. likumu.)*

4. Maksātāja dokumenti, kas apstiprina attaisnotos izdevumus, attiecas tikai uz taksācijas periodu (kalendāro gadu).

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999., 30.11.2000., 11.12.2003., 28.09.2006., 16.06.2009., 06.11.2013. un 27.11.2020. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021. Sk. Pārejas noteikumu 150. punktu)

III nodaļa

NODOKĻA APRĒĶINĀŠANA

15. pants. Nodokļa likmes un to piemērošana

1. Gada apliekamais ienākums tiek aplikts ar nodokli atbilstoši šajā pantā noteiktajām likmēm.

2. Nodokļa likme, kas jāmaksā no gada apliekamā ienākuma, izņemot šā panta piektajā, sestajā, septītajā, 7.1, astotajā, devītajā, desmitajā, vienpadsmitajā un divpadsmitajā daļā noteiktos ienākuma veidus, ir šāda:

- 1) 20 procenti — gada ienākumam līdz 20 004 euro;
- 2) 23 procenti — gada ienākuma daļai, kas pārsniedz 20 004 euro, bet nepārsniedz saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru;
- 3) 31 procents — gada ienākuma daļai, kas pārsniedz saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru.

3. Algas nodokļa likme, kas jāmaksā no mēneša apliekamā ienākuma, ja šā panta sešpadsmitajā vai septiņpadsmitajā daļā nav noteikts citādi, ir šāda:

- 1) 20 procenti - mēneša ienākumam (izņemot šā likuma 9. pantā minētos neapliekamos ienākumus) līdz 1667 euro;
- 2) 23 procenti - mēneša ienākuma (izņemot šā likuma 9. pantā minētos neapliekamos ienākumus) daļai, kas pārsniedz 1667 euro.

4. Ja kalendāra mēneša laikā viens ienākuma izmaksātājs izmaksā gan ar algas nodokli apliekamo ienākumu, gan cita veida ar nodokli apliekamos ienākumus (kuriem nepiemēro šā panta piektajā, sestajā, septītajā, astotajā, desmitajā, vienpadsmitajā un divpadsmitajā daļā noteiktās likmes), tad:

- 1) ienākumiem, kas nav apliekami ar algas nodokli, piemēro 23 procentu likmi, ja šā panta astoņpadsmitajā daļā nav noteikts citādi;

2) no ienākumiem, kas nav apliekami ar algas nodokli, šā likuma 3. panta otrās daļas 1. punktā minētos izdevumus, kā arī šā likuma 3. panta otrās daļas 2. un 3. punktā minētos izdevumus (ja to segšanai nav pietiekami algota darba ienākumi) atskaita tā, kā tas saskaņā ar šā panta piecpadsmīto daļu noteikts maksātāja mēneša ienākuma daļai, kas pārsniedz 1667 euro mēnesī. Šā likuma 10. panta pirmās daļas 4. punktā minētos izdevumus no ienākuma atskaita pirms nodokļa aprēķināšanas.

5. Nodokļa likmi 20 procentu apmērā piemēro ienākumam no kapitāla, tai skaitā no kapitāla pieauguma.

6. Nodokļa likmi 10 procentu apmērā piemēro:

1) šā likuma 3. panta trešās daļas 9.¹ punktā un 8. panta trešās daļas 15. punktā minētajam ienākumam;

2) šā likuma 3. panta trešās daļas 9.² punktā un 8. panta trešās daļas 15.¹ punktā minētajam ienākumam;

3) šā likuma 11. panta divpadsmitajā daļā minētajam ienākumam.

7. Šā likuma 3. panta trešās daļas 7.¹ punktā minētajam ienākumam, ja šā ienākuma izmaksātājs atbilstoši šā likuma 17. panta divpadsmitajai un 12.² daļai ietur nodokli ienākuma izmaksas vietā, tiek piemērota trīs procentu likme no izmaksātās atlīdzības apmēra.

7.¹ Šā likuma 3. panta trešās daļas 3. punktā un 12. punkta "a" apakšpunktā minētajam ienākumam tiek piemērota 23 procentu likme.

8. Šā likuma 3. panta trešās daļas 12. punkta "b" apakšpunktā minētajam ienākumam tiek piemērota piecu procentu likme.

9. (Izslēgta ar 27.11.2020. likumu)

10. ~~Mikrouzņēmuma darbinieka vai mikrouzņēmuma īpašnieka~~ **Mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja** ienākumam piemēro nodokļa likmi atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likumam.

11. Ja maksātājs guvis ienākumu saskaņā ar šā likuma 8.¹ pantu un aizdevuma izsniegšanas dienā ir aizdevēja darbinieks, valdes vai padomes loceklis, attiecīgajam ienākumam papildus šā panta otrajā daļā noteiktajai likmei piemēro 22 procentu papildu likmi.

12. Sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa likme ir 15 procenti, bet ne mazāka kā 0,70 euro

katrā nodarbinātības dienā.

13. Uz personālsabiedrības biedru attiecināmajai alternatīvo ieguldījumu fonda (kas ir nodibināts kā komandītsabiedrība) un ārvalsts personālsabiedrības (ja ārvalsts personālsabiedrība nav ārvalsts uzņēmumu ienākuma nodokļa vai tam pielīdzināma nodokļa maksātāja) ar nodokli apliekamā ienākuma daļai, kas ir ienākums no kapitāla, kā arī ienākums no kapitāla pieauguma, piemēro attiecīgo šā panta piektajā daļā minēto likmi.

14. Šā likuma 11.⁹ panta piecpadsmitās daļas 1. punktā minētajam ienākumam tiek piemērota algota darba ienākumam noteiktā nodokļa likme, kas noteikta ienākuma gūšanas gadā, bet šā likuma 11.⁹ panta piecpadsmitās daļas 2. punktā minētajam ienākumam - šā panta piektajā daļā noteiktā nodokļa likme.

15. Ja maksātājam piemēro atskaitījumus saskaņā ar šā likuma 3. panta otrās daļas 1., 2. un 3. punktu un šā likuma 3. panta 2.⁴ daļas 2. punktā noteiktajā gadījumā, maksātāja gada (algas nodokļa maksātāja - mēneša) ienākuma daļai, kas pārsniedz 20 004 *euro* gadā (1667 *euro* mēnesī), piemēro nodokļa likmi saskaņā ar šā panta otrās daļas 2. un 3. punktu vai šā panta trešās daļas 2. punktu, bet aprēķināto nodokļa apmēru samazina par nodokli, kurš aprēķināts, atskaitījumu summu, kas pārsniedz 20 004 *euro*, reizinot ar nodokļa likmi 20 procentu apmērā. Ja šā likuma 10. pantā noteikto attaisnoto izdevumu vai 13. pantā noteikto nodokļa atvieglojumu piemērošanas rezultātā veidojas nodokļa pārākums, maksātājam nodokli atmaksā, piemērojot nodokļa likmi 20 procentu apmērā.

96.⁴ Piemērojot likuma 15. panta piecpadsmito daļu, atskaitījumus no gada ienākuma (neapliekamo minimumu, atvieglojumus un attaisnotos izdevumus) atskaita no nodokļa bāzes daļas, kurai piemēro 20 % likmi. Pārākums nodokļa pārākums, pamatojoties uz gada ienākumu deklarāciju, notiek, piemērojot 20 % likmi. Ja nodokļa maksātāja atskaitījumi no gada ienākuma pārsniedz pirmo progresijas sliekšni, tos var atskaitīt arī no ienākumu daļas, kas pārsniedz pirmo progresijas sliekšni tā, lai atskaitījumu rezultātā maksātāja nodoklis samazinātos tikai par nodokļa daļu, kas būtu aprēķināta, piemērojot 20 % likmi (likuma 15. panta piecpadsmitās daļas piemērošanas piemēri - šo noteikumu 4.⁴ pielikumā).

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

96.⁵ Ja nodokļa maksātājs, kuram nav izsniegts Valsts ieņēmumu dienesta apliecinājums par reģistrēšanos saimnieciskās darbības veicēja statusā, taksācijas gada laikā saņem vienreizējus ieņēmumus no saimnieciskās darbības un citu ienākumu taksācijas gada laikā tam nav bijis, ienākuma izmaksas brīdī ienākuma izmaksātājs, kuram nav iesniegta algas nodokļa grāmatiņa, tam nepiemēro Valsts ieņēmumu dienesta prognozēto mēneša neapliekamo minimumu un piemēro 23 % likmi. Savukārt taksācijas gadam beidzoties, nodokļa maksātājs, rezumējošā kārtībā iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, piemēro likuma 15. panta otrajā daļā noteikto

progresīvo likmi, precizē taksācijas gada laikā aprēķināto nodokli un attiecīgi piemaksā iztrūkstošo nodokļa summu vai saņem atpakaļ izveidojušos nodokļa pārmaksu (likuma 15. panta septiņpadsmitās un deviņpadsmitās daļas piemērošanas piemērs - šo noteikumu 4.⁵ pielikumā).

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

96.⁶ Saņemot ienākumus no uzņēmuma līguma vai ienākumus no autoratlīdzības, par ienākuma gūšanas dienu uzskatāma diena, kad nodokļa maksātājs saņem ienākumu.

96.⁷ Ja nodokļa maksātājs taksācijas gada laikā saņem gan algota darba ienākumu, gan pensiju un tam darba vietā ir iesniegta algas nodokļa grāmatiņa, tad, nosakot nodokļa maksātāja mēneša apliekamo ienākumu:

96.⁷ 1. algota darba ienākumam šajā mēnesī netiek piemērots likuma 12. panta pirmajā daļā minētais Valsts ieņēmumu dienesta prognozētais mēneša neapliekamais minimums, bet tiek piemēroti likuma 13. panta pirmās daļas 1. punktā minētie atvieglojumi un šīs panta daļas 4. punktā minētie papildatvieglojumi, kā arī tiek piemērota likuma 15. panta trešajā daļā noteiktā progresīvā nodokļa likme;

96.⁷ 2. pensijas ienākumam šajā mēnesī tiek piemērots likuma 12. panta piektajā daļā minētais pensionāra mēneša neapliekamais minimums, kā arī tiek piemērota likuma 15. panta trešajā daļā noteiktā progresīvā nodokļa likme.

96.⁸ Piemērojot likuma 15. panta piecpadsmito daļu, atskaitījumus no gada ienākuma (neapliekamo minimumu, atvieglojumus un attaisnotos izdevumus) atskaita no nodokļa bāzes daļas, kurai piemēro 20 % likmi. Pārmaksātā nodokļa atmaksa, pamatojoties uz gada ienākumu deklarāciju, notiek, piemērojot 20 % likmi. Ja nodokļa maksātāja atskaitījumi no gada ienākuma pārsniedz pirmo progresijas sliekšni, tos var atskaitīt arī no ienākumu daļas, kas pārsniedz pirmo progresijas sliekšni tā, lai atskaitījumu rezultātā maksātāja nodoklis samazinātos tikai par nodokļa daļu, kas būtu aprēķināta, piemērojot 20 % likmi (likuma 15. panta piecpadsmitās daļas piemērošanas piemērs - šo noteikumu 4.⁴ pielikumā).

96.⁹ Autoru un izpildītāju ienākumiem no autoratlīdzības taksācijas gada laikā tiek piemērota nodokļa likme 20 % apmērā. Iesniedzot gada ienākumu deklarāciju un rezumējošā kārtībā precizējot taksācijas gada laikā gūtos ienākumus, gūtajiem ienākumiem tiek piemērota likuma 15. panta otrajā daļā noteiktā progresīvā nodokļa likme.

96.¹⁰ Ja nodokļa maksātājs, kuram nav izsniegts Valsts ieņēmumu dienesta apliecinājums par reģistrēšanos saimnieciskās darbības veicēja statusā, taksācijas gada laikā saņem vienreizējus ieņēmumus no saimnieciskās darbības un citu ienākumu taksācijas gada laikā tam nav bijis, tad ienākuma izmaksas brīdī ienākuma izmaksātājs, kuram nav iesniegta algas nodokļa grāmatiņa, tam nepiemēro Valsts ieņēmumu dienesta prognozēto mēneša neapliekamo minimumu un piemēro 23 % likmi. Taksācijas gadam beidzoties, nodokļa maksātājs, rezumējošā kārtībā

iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, piemēro likuma 15. panta otrajā daļā noteikto progresīvo likmi, precizē taksācijas gada laikā gūtos ienākumus un aprēķināto nodokli un attiecīgi piemaksā iztrūkstošo nodokļa summu vai saņem atpakaļ izveidojošos nodokļa pārmaksu (likuma 15. panta septiņpadsmitās un deviņpadsmitās daļas piemērošanas piemērs - šo noteikumu 4.⁵ pielikumā).

4.⁴ pielikums

Ministru kabineta
2010.gada 21.septembra
noteikumiem Nr.899

Likuma 15. panta piecpadsmitās daļas piemērošanas piemērs

(Pielikums MK 19.12.2017. noteikumu Nr.791 redakcijā)

Nodokļa maksātāja mēneša ienākums ir 2083,33 euro, maksātājam ir piecas apgādībā esošas personas (pie darba devēja iesniegta algas nodokļa grāmatiņa, bet Valsts ieņēmumu dienesta prognozētais neapliekamais minimums ir "0"). Taksācijas gada laikā nodokļa maksātājs veicis iemaksas privātajā pensiju fondā 4000 euro apmērā, bet maksātājam un vēl viņa pieciem ģimenes locekļiem ir radušies attaisnotie izdevumi par

ārstniecības pakalpojumiem (600 euro + 400 euro + 500 euro + 500 euro + 500 euro + 500 euro).

Mēneša nodokļa aprēķins

2083,33 euro			
Ienākums līdz mēneša ienākumu 1.slieksnim	1667 euro	Ienākums virs mēneša ienākumu 1.sliekšņa	416,33 euro
VSAOI 11%	- 229,17 euro		
IIN atvieglojums par 5 apgādībā esošām personām	- 1000 euro		
Apliekamais ienākums	= 437,83 euro		
IIN likme		IIN likme	x 23 %
Aprēķinātais IIN	x 20%	Aprēķinātais IIN	= 95,76 euro
	= 87,57 euro		
IIN kopā: 87,57 + 95,76 = 183,33 euro			

Pieņemot, ka nodokļa maksātāja situācija nemainās visu taksācijas gadu, taksācijas gada laikā avansā ir samaksāts iedzīvotāju ienākuma nodoklis 2199,96 euro apmērā (183,33 euro x 12 mēn.).

Gada ienākuma aprēķins rezumējošā kārtībā, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju

25 000 euro			
Ienākums līdz mēneša ienākumu 1.slieksnim	20 004 euro	Ienākums virs mēneša ienākumu 1.sliekšņa	4996 euro
VSAOI 11%	- 2750 euro	IIN likme	x 23 %
IIN atvieglojums par 5 apgādībā esošām personām	- 12 000 euro	Aprēķinātais IIN	= 1149,08 euro
Iemaksas privātajā pensiju fondā	-2500 euro	Līdz gada ienākuma 1.slieksnim neizmantotā atskaitījumu daļa, ko reizina ar 20 % likmi	246 x 20 % = 49,20 euro
Attaisnotie izdevumi par ārstniecības pakalpojumiem	- 3000 euro		
Apliekamais ienākums	= -246 euro	Rezumējošā kārtībā aprēķinātais IIN	1149,08 – 49,20 = 1099,88 euro
Pārmaksātā IIN atmaksa: 2199,96 – 1100 = 1099,96 euro			

16. Ja algas nodokļa maksātājs ir persona, uz kuru attiecas citas valsts sociālās apdrošināšanas sistēma, un maksātāja algota darba ienākums mēnesī pārsniedz vienu divpadsmito daļu no likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteiktā obligāto iemaksu objekta maksimālā apmēra, viņa mēneša ienākuma (izņemot šā likuma 9. pantā minētos neapliekamos ienākumus) daļai, kas pārsniedz vienu divpadsmito daļu no likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteiktā obligāto iemaksu objekta maksimālā apmēra, piemēro nodokļa likmi 31 procenta apmērā.

17. Nodokļa likme, ja maksātājs ienākuma izmaksātājam nav iesniedzis algas nodokļa grāmatiņu, ir 23 procenti, ja šā panta sešpadsmitajā, astoņpadsmitajā vai divdesmitajā daļā nav noteikts citādi. No maksātāja mēneša ienākuma šā likuma 3. panta otrās daļas 1. punktā minētos atskaitāmos izdevumus atskaita tā, kā tas saskaņā ar šā panta piecpadsmito daļu noteikts maksātāja mēneša ienākuma daļai, kas pārsniedz 1667 euro mēnesī. Šā likuma 10. panta pirmās daļas 4. punktā minētos izdevumus no ienākuma atskaita pirms nodokļa aprēķināšanas.

4.⁵ pielikums

Ministru kabineta
2010.gada 21.septembra
noteikumiem Nr.899

Likuma 15. panta septiņpadsmitās un deviņpadsmitās daļas piemērošanas piemērs

(Pielikums MK 19.12.2017. noteikumu Nr.791 redakcijā)

Nodokļa maksātājs, kuram nav izsniegts Valsts ieņēmumu dienesta apliecinājums par reģistrēšanos saimnieciskās darbības veicēja statusā, 2018. taksācijas gadā guvis vienreizējus ieņēmumus no saimnieciskās darbības 60 000 euro apmērā. Nodokļa

maksātājam citu ienākumu taksācijas gada laikā nav, un tam netiek piemērots Valsts ieņēmumu dienesta prognozētais mēneša neapliekamais minimums.

Taksācijas gada laikā ieņēmumiem no saimnieciskās darbības tiek piemērota iedzīvotāju ienākuma nodokļa 23 % likme, jo ienākuma izmaksātājam nav iesniegta algas nodokļa grāmatiņa.

Ienākuma izmaksas brīdī ienākuma izmaksātājs aprēķina:

1) valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas no visa saimnieciskās darbības ienākuma (60 000 euro):

- darba ņēmēja daļa 6600 euro (11 % no 60 000);

- darba devēja daļa 14 454 euro (24,09 % no 60 000);

2) iedzīvotāju ienākuma nodokli, ņemot vērā likuma 15. panta piecpadsmitās daļas nosacījumus:

$(23 \% \text{ no } 60\,000) - (20 \% \text{ no } 6600) = 13\,800 - 1320 = 12\,480 \text{ euro.}$

Iesniedzot gada ienākumu deklarāciju par 2018. taksācijas gadu, rezumējošā kārtībā:

1) tiek aprēķināts solidaritātes nodoklis (avansā aprēķinātais iedzīvotāju ienākuma nodoklis):

$(60\,000 - 55\,000) \times 10,5 \% = 525 \text{ euro;}$

2) tiek piemērotas likuma 15. panta otrajā daļā minētās iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes:

- gada ienākuma daļai līdz 20 000 euro piemēro 20 % likmi:

$(20\,004 - 6600 + 525) \times 20 \% = 13\,929 \times 20 \% = 2785,80 \text{ euro;}$

- gada ienākuma daļai, kas pārsniedz 20 004 euro, bet nepārsniedz 55 000 euro, piemēro 23 % likmi:

$(55\,000 - 20\,004) \times 23 \% = 8049,08 \text{ euro;}$

- gada ienākuma daļai, kas pārsniedz 55 000 euro, piemēro 31,4 % likmi: $(60\,000 - 55\,000) \times 31,4 \% = 1570 \text{ euro.}$

Rezumējošā kārtībā aprēķinātais iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir 12 404,88 euro $(2785,80 + 8049,08 + 1570)$.

Tādējādi nodokļa maksātājam 2018. taksācijas gadā ir izveidojusies iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārākums 600 euro apmērā $(12\,480 + 525 - 12\,404,88)$.

18. Nodokļa likmi 20 procentu apmērā taksācijas gada laikā piemēro šā likuma 8. panta trešās daļas 8. punktā minētajam ienākumam.

19. Šā panta septiņpadsmitajā, astoņpadsmitajā, divdesmitajā un divdesmit ceturtajā daļā minētos ienākumus iekļauj taksācijas gada kopējā apliekamajā ienākumā un tiem rezumējošā kārtībā piemēro šā panta otrajā daļā noteiktās likmes.

~~19.¹ Nodokļa likme, kas rezumējošā kārtībā jāmaksā profesionālam sportistam, kurš par tādu atzīts Sporta likuma 19. panta izpratnē, no taksācijas gada kopējā algotā darba ienākuma no profesionālā sporta, ir 20 procenti.~~

19.¹ Nodokļa likme, kas taksācijas gada laikā un rezumējošā kārtībā jāpiemēro profesionālam sportistam, kurš par tādu atzīts Sporta likuma 19. panta izpratnē, no taksācijas gada kopējā algotā darba ienākuma no profesionālā sporta, ir 20 procenti

4.⁵ pielikums

Ministru kabineta
2010.gada 21.septembra
noteikumiem Nr.899

Likuma 15. panta septiņpadsmitās un deviņpadsmitās daļas piemērošanas piemērs

(Pielikums MK 19.12.2017. noteikumu Nr.791 redakcijā)

Nodokļa maksātājs, kuram nav izsniegts Valsts ieņēmumu dienesta apliecinājums par reģistrēšanos saimnieciskās darbības veicēja statusā, 2018. taksācijas gadā guvis vienreizējus ieņēmumus no saimnieciskās darbības 60 000 euro apmērā. Nodokļa

maksātājam citu ienākumu taksācijas gada laikā nav, un tam netiek piemērots Valsts ieņēmumu dienesta prognozētais mēneša neapliekamais minimums.

Taksācijas gada laikā ieņēmumiem no saimnieciskās darbības tiek piemērota iedzīvotāju ienākuma nodokļa 23 % likme, jo ienākuma izmaksātājam nav iesniegta algas nodokļa grāmata.

Ienākuma izmaksas brīdī ienākuma izmaksātājs aprēķina:

1) valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas no visa saimnieciskās darbības ienākuma (60 000 euro):

- darba ņēmēja daļa 6600 euro (11 % no 60 000);

- darba devēja daļa 14 454 euro (24,09 % no 60 000);

2) iedzīvotāju ienākuma nodokli, ņemot vērā likuma 15. panta piecpadsmitās daļas nosacījumus:

$(23 \% \text{ no } 60\,000) - (20 \% \text{ no } 6600) = 13\,800 - 1320 = 12\,480 \text{ euro.}$

Iesniedzot gada ienākumu deklarāciju par 2018. taksācijas gadu, rezumējošā kārtībā:

1) tiek aprēķināts solidaritātes nodoklis (avansā aprēķinātais iedzīvotāju ienākuma nodoklis):

$(60\,000 - 55\,000) \times 10,5 \% = 525 \text{ euro;}$

2) tiek piemērotas likuma 15. panta otrajā daļā minētās iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes:

- gada ienākuma daļai līdz 20 000 euro piemēro 20 % likmi:

$(20\,004 - 6600 + 525) \times 20 \% = 13\,929 \times 20 \% = 2785,80 \text{ euro;}$

- gada ienākuma daļai, kas pārsniedz 20 004 euro, bet nepārsniedz 55 000 euro, piemēro 23 % likmi:

$(55\,000 - 20\,004) \times 23 \% = 8049,08 \text{ euro;}$

- gada ienākuma daļai, kas pārsniedz 55 000 euro, piemēro 31,4 % likmi: $(60\,000 - 55\,000) \times 31,4 \% = 1570 \text{ euro.}$

Rezumējošā kārtībā aprēķinātais iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir 12 404,88 euro $(2785,80 + 8049,08 + 1570)$.

Tādējādi nodokļa maksātājam 2018. taksācijas gadā ir izveidojusies iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārākums 600 euro apmērā $(12\,480 + 525 - 12\,404,88)$.

20. Šā panta trešajā daļā noteiktās nodokļa likmes ienākuma izmaksātājs taksācijas gada laikā piemēro šādiem kalendāra mēneša laikā izmaksātajiem ienākumiem:

- 1) Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izmaksātajam pārejošas darba nespējas pabalstam;
- 2) piešķirtajai pensijai (ieskaitot piemaksu pie pensijas par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995. gada 31. decembrim) vai pārrēķinātajai pensijai pēc 1996. gada 1. janvāra atbilstoši likumam "Par valsts pensijām", vai izdienas pensijai, vai speciālajai valsts pensijai atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, vai pensijai atbilstoši ārvalsts normatīvajiem aktiem, vai noslēgtajam mūža pensijas apdrošināšanas līgumam (ar uzkrāto fondētās pensijas kapitālu atbilstoši Valsts fondēto pensiju likumam).

21. Šā panta otrās vai trešās daļas piemērošanai gada ienākuma vai mēneša ienākuma apmēru nosaka, neņemot vērā:

- 1) šā likuma 9. pantā minētos neapliekamos ienākumus;
- 2) saskaņā ar šā likuma 8. pantu no apliekamā ienākuma izslēgtos ienākumus;
- 3) saskaņā ar šā likuma 24. panta septīto daļu no apliekamā ienākuma izslēgtos ienākumus;
- 4) ar algas nodokli apliekamos ienākumus, no kuriem darba ņēmējs ir tiesīgs nemaksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli saskaņā ar Jaunuzņēmumu darbības atbalsta likumu.

22. Ja taksācijas gadā algota darba ienākums, pensija vai pabalsts tiek izmaksāts par pirmstaksācijas gadu, šos ienākumu veidus iekļauj attiecīgā pirmstaksācijas gada ienākumu apmērā un piemēro attiecīgās pirmstaksācijas gada nodokļa likmes. Ar algas nodokli apliekamajā mēneša ienākumā iekļauj ienākumu, kas aprēķināts par attiecīgo mēnesi.

23. Pamatojoties uz maksātāja rakstveida iesniegumu ienākuma izmaksātājam vai maksātāja veiktu atzīmi grāmatiņā, ienākuma izmaksātājs taksācijas gada laikā ietur nodokli saskaņā ar 23 procentu likmi arī no ienākumiem, kuriem saskaņā ar šā panta otro, trešo vai astoņpadsmito daļu piemērojama nodokļa likme 20 procentu apmērā. Ja nodokli ietur saskaņā ar 23 procentu likmi, pamatojoties uz maksātāja veiktu atzīmi grāmatiņā, šo likmi sāk piemērot ar nākamā mēneša 1. datumu.

24. Ja maksātājs laimējis izložu vai azartspēļu laimestu, kas pārsniedz 3000 euro, un tas izmaksāts vienā reizē vai summējot visā azartspēles organizēšanas vietas apmeklējuma laikā, izložu vai azartspēļu laimesta daļai, kas pārsniedz 3000 euro, bet nepārsniedz saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru,

taksācijas gada laikā piemēro nodokļa likmi 23 procentu apmērā, bet izložu vai azartspēļu laimesta daļai, kas pārsniedz saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru, piemēro nodokļa likmi 31 procenta apmērā.
(28.07.2017. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 22.11.2017., 31.05.2018., 13.12.2018., 21.03.2019., un 27.11.2020. un 16.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2022.)
~~likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021. Grozījumus astoņpadsmitajā daļā piemēro ar 01.07.2021. Sk. Pārejas noteikumu 162. punktu)~~

16. pants. Vērtības izteiksme

1. Ienākumi, attaisnotie izdevumi un izdevumi, kas izdarīti, veicot saimniecisko darbību, tiek noteikti *euro*. Ienākumi un izdevumi ārvalstu valūtā tiek pārrēķināti saskaņā ar grāmatvedībā izmantojamo kursu, kas ir bijis spēkā attiecībā pret *euro* ienākuma gūšanas vai izdevumu izdarīšanas dienas sākumā;

2. Naturālā (mantiskā) izteiksmē un pakalpojumu veidā gūtie ienākumi un izdarītie izdevumi tiek novērtēti naudas izteiksmē pēc tirgus cenām, kādas ir bijušas spēkā ienākuma gūšanas vai izdevumu izdarīšanas dienā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.11.2008. un 19.09.2013. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2014.)

16.¹ pants. Ienākuma gūšanas diena

1. Par ienākuma gūšanas dienu uzskatāma diena, kad maksātājs saņem naudu vai citas lietas, ja šajā pantā nav noteikts citādi.

97. Likuma 16.¹ panta pirmo daļu nepiemēro uz tādiem ienākumu veidiem kā algota darba ienākumi, pensijas un pabalsti. Ja taksācijas gadā algota darba ienākums (izņemot prēmijas, kas taksācijas periodā ir aprēķinātas un izmaksātas par pirmstaksācijas periodu), pensija vai pabalsts tiek izmaksāts par pirmstaksācijas gadu, šos ienākumu veidus iekļauj attiecīgā pirmstaksācijas gada ienākumu apmērā un piemēro attiecīgās pirmstaksācijas gada nodokļa likmes. Ja taksācijas gadā tiek aprēķināta un izmaksāta prēmija par pirmstaksācijas periodu, to iekļauj ienākuma apmērā tajā taksācijas gada mēnesī, kurā šāda prēmija tiek aprēķināta, un piemēro attiecīgās taksācijas gada nodokļu likmes.

2. Par ienākuma gūšanas dienu no ienākuma no kapitāla, kas nav kapitāla pieaugums, un ienākuma no alternatīvo ieguldījumu fonda, kas ir nodibināts kā komandītsabiedrība, kā arī no ārvalsts personālsabiedrības (ja tā nav ārvalsts uzņēmumu ienākuma nodokļa vai tam pielīdzināma nodokļa maksātāja) uzskata dienu, kad ienākums aprēķināts.

3. Par ienākuma gūšanas dienu no privātajos pensiju fondos veikto iemaksu ieguldīšanas uzskata dienu, kad papildpensijas saņēmējs saņem maksājumu no privātā pensiju fonda.

3.¹ Par ienākuma no noslēgtajiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem ar līdzekļu uzkrāšanu gūšanas dienu uzskata dienu, kad pieprasītā apdrošināšanas atlīdzība tiek izmaksāta.

3.² Ja dzīvības apdrošināšanas līgums (ar līdzekļu uzkrāšanu) tiek izbeigts pirms termiņa, nesasniedzot šā likuma 8.panta piektās daļas 1.punktā noteikto 10 gadu darbības termiņu, par ienākuma gūšanas dienu uzskata dienu, kad tiek izmaksāta atpirkuma summa (*ar 22.09.2011. likumu, kas stājās spēkā 19.10.2011.*).

3.³ Neatkarīgi no šā panta 3.¹ daļas nosacījumiem, ja dzīvības apdrošināšanas līguma (ar līdzekļu uzkrāšanu) termiņa beigās apdrošināšanas atlīdzība (ieskaitot ienākumu no šā apdrošināšanas līguma) tiek izmaksāta pa daļām, par ienākuma gūšanas dienu uzskata dienu, kad veikta pirmās apdrošināšanas atlīdzības daļas izmaksa (*ar 15.12.2011. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012.*).

3.⁴ Ja šā panta 3.³ daļā minētā dzīvības apdrošināšanas līguma (ar līdzekļu uzkrāšanu) apdrošināšanas atlīdzības (ieskaitot ienākumu no šā apdrošināšanas līguma) izmaksas laikā atlikusī apdrošināšanas atlīdzība palielinās par papildu peļņu (papildu ienākumu no dzīvības apdrošināšanas līguma ar uzkrāšanu), par šā apliekamā ienākuma gūšanas dienu uzskata dienu, kad veikta nākamā apdrošināšanas atlīdzības daļas izmaksa (*ar 15.12.2011. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012.*).

3.⁵ Par šā likuma 11.⁹ panta vienpadsmitās daļas 6. punktā minētā ienākuma gūšanas dienu uzskata dienu, kad no ieguldījumu konta izmaksātā naudas summa pārsniedz ieguldījumu kontā iemaksāto naudas summu.

3.⁶ Neatkarīgi no šā panta 3.⁵ daļas nosacījumiem, ja finanšu instrumenti tiek pārvesti no viena ieguldījumu konta uz citu ieguldījumu kontu, ienākuma gūšanas diena tiek noteikta atbilstoši šā panta 3.⁵ daļas nosacījumiem attiecībā uz ieguldījumu kontu, uz kuru tiek pārvesti finanšu instrumenti.

4. Ministru kabinets paredz kārtību, kādā nosakāma ienākuma gūšanas diena, ja diena, kad noslēgts līgums par darījumu ar kapitāla aktīviem, naudas saņemšanas diena, īpašuma tiesību pāreja un blakus nosacījumi, lai līgums stātos spēkā, nav vienā taksācijas periodā.

97.¹ Piemērojot likuma 16.¹ panta ceturto daļu, iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanas vajadzībām ienākuma gūšanas diena, ja diena, kad noslēgts līgums par darījumu ar kapitāla aktīviem, naudas saņemšanas diena, īpašuma tiesību pāreja un blakus nosacījumi, lai līgums stātos spēkā, nav vienā taksācijas periodā, nosakāma šādi:

97.¹ 1. ja tiek veikta kapitāla daļu un akciju apmaiņa, kad apmaiņas rezultātā iegūst citas kapitāla daļas vai akcijas, nesāņemot cita veida atlīdzību, par ienākuma gūšanas dienu

uzskata dienu, kad tiek atsavinātas apmaiņas rezultātā iegūtās kapitāla daļas vai akcijas. Par atsavināšanas dienu uzskata dienu, kad tiek saņemta atlīdzība, vai dienu, kad ir veiktas izmaiņas komercreģistrā par kapitāla daļu vai akciju īpašnieku maiņu. Ja atlīdzība saņemta, pirms veiktas izmaiņas komercreģistrā par kapitāla daļu vai akciju īpašnieku maiņu, par atsavināšanas dienu uzskata dienu, kad tiek saņemta atlīdzība;

97.¹ 2. par ienākuma gūšanas dienu par ienākumu (rokasnaudu vai cita veida atlīdzību naudā vai citās lietās), kuru maksātājs saņem pirms līguma par kapitāla aktīvu atsavināšanu noslēgšanas, uzskata dienu, kad saņemts ienākums. Izdevumus, kas saistīti ar kapitāla aktīva iegādi, par kuru ir saņemts ienākums, iekļauj aprēķinā proporcionāli atlikušajai ieņēmumu daļai;

97.¹ 3. par ienākuma gūšanas dienu ienākumam, kas saņemts, sākot ar 2010.gada 1.janvāri, par nekustamā īpašuma atsavināšanas darījumu, ja līdz 2009.gada 31.decembrim nekustamais īpašums ir reģistrēts zemesgrāmatā, uzskata dienu, kad darījuma līgums noslēgts.

(MK 17.12.2013. noteikumu Nr.1526 redakcijā)

97.² Piemērojot likuma 16.¹ panta ceturto daļu, ja ienākumu no darījuma (kapitāla aktīvu atsavināšanas) saņem vairāku taksācijas periodu laikā, aprēķinot apliekamo ienākumu no kapitāla aktīvu atsavināšanas, izdevumus, kas saistīti ar kapitāla aktīva iegādi, iekļauj aprēķinā proporcionāli ieņēmumu daļai.

(MK 17.12.2013. noteikumu Nr.1526 redakcijā)

97.³ Piemērojot likuma 16.¹ panta ceturto daļu, ja nodokļa maksātājs ienākumu no darījuma (kapitāla aktīvu atsavināšanas) saņem vairāku taksācijas periodu laikā, uzskatāms, ka ienākums ir gūts tajā taksācijas periodā, kurā ienākums ir saņemts, ja šo noteikumu 97.¹ 1.apakšpunktā un 97.⁴ punktā nav noteikts citādi.

(MK 17.12.2013. noteikumu Nr.1526 redakcijā)

97.⁴ Piemērojot likuma 16.¹ panta ceturto daļu, ja nodokļa maksātājs ienākumu no darījuma (kapitāla aktīvu atsavināšanas) saņem vairākus nekā triju taksācijas periodu laikā, skaitot no gada, kurā noslēgts atsavināšanas līgums, uzskatāms, ka viss ar atsavināšanu saistītais ienākums ir gūts pirmo triju taksācijas periodu laikā. Trešajā taksācijas periodā ar nodokli apliekamajā ienākumā iekļauj atlikušo līgumā noteikto, bet nesaņemto summu neatkarīgi no tā, vai ienākums ir saņemts vai nav.

(MK 17.12.2013. noteikumu Nr.1526 redakcijā)

4.¹ Ja fiziskā persona kapitālsabiedrības pamatkapitālā iegulda nekustamo īpašumu apmaiņā pret kapitālsabiedrības kapitāla daļām vai akcijām, tad par tāda ienākuma gūšanas dienu, kas radies no nekustamā īpašuma ieguldīšanas kapitālsabiedrības pamatkapitālā, uzskatāma diena, kad apmaiņā iegūtās kapitāla daļas vai akcijas tiek atsavinātas.

5. Maksātājam, kas finanšu grāmatvedību kārtro divkāršā ieraksta sistēmā un gatavo bilanci un ieņēmumu un izdevumu pārskatu saskaņā ar likuma "Par grāmatvedību" 13.panta sesto daļu, saimnieciskās darbības ienākuma noteikšanai darījumus un notikumus atzīst tajā taksācijas periodā, kad tie notiek, neatkarīgi no tā, kad tiek veikti norēķini.
6. Par ienākuma gūšanas dienu no šā likuma 3.panta trešās daļas 17.punktā un 8.panta trešās daļas 14.punktā minētā ienākuma ir uzskatāma nomas līguma pārtraukšanas diena.
7. Ienākumu no kapitāla, kura nominālvērtība izteikta ārvalstu valūtā, novērtē *euro* saskaņā ar grāmatvedībā izmantojamo ārvalstu valūtas kursu tās dienas sākumā, kad ienākums no kapitāla aprēķināts.
8. Par dividenžu ienākuma gūšanas dienu un attiecīgi arī par dividenžu ienākuma izmaksas dienu šā likuma izpratnē uzskata dienu, kad dividendes aprēķinātas. Ja dividendes aprēķina par publiskajā apgrozījumā esošām akcijām, tad par dividenžu ienākuma gūšanas dienu un līdz ar to arī dividenžu ienākuma izmaksas dienu šā likuma izpratnē uzskata dienu, kad dividendes izmaksātas, un pienākums ieturēt nodokli no akciju turētājam vai starpniekam izmaksātajām dividendēm par publiskajā apgrozībā esošām akcijām (ja tas saskaņā ar likumu jāietur) un ieskaitīt to valsts budžetā ir ieguldījumu pakalpojumu sniedzējam, kurš atvēris finanšu instrumentu kontu (vai ar kura starpniecību atvērts finanšu instrumentu konts) un kurš apkalpo šo kontu.
- 8.¹ (*Izslēgta ar 28.07.2017. likumu*)
9. Par procentu ienākuma gūšanas dienu un attiecīgi arī par procentu ienākuma izmaksas dienu šā likuma izpratnē uzskata dienu, kad fiziskajai personai rodas tiesības neierobežoti rīkoties ar attiecīgo ienākumu saskaņā ar noslēgto līgumu vai likumu un attiecīgais ienākums kļūst pieejams šai personai tās norādītajā veidā un kārtībā.
10. Par tāda ienākuma gūšanas dienu, kas radies aizdevuma (kredīta) saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā, uzskata dienu, kad stājas spēkā vienošanās, ar kuru tiek samazinātas vai dzēstas aizdevuma (kredīta) saistības.
11. Par akciju pirkuma tiesību īstenošanas (ienākuma gūšanas) dienu šā likuma izpratnē uzskatāma diena, kad normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pāriet īpašuma tiesības uz akcijām (*ar 15.11.2012. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2013.*).
12. Par ienākuma gūšanas dienu no šā likuma 8.panta 2.⁷ daļā minētā ienākuma uzskatāma nākamā diena pēc 90 dienu perioda notecēšanas, ja šajās 90 dienās nav veikti norēķini par šā likuma 8.panta 2.⁷ daļā minētajiem avansiem (*ar 15.11.2012. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2013.*).

13. Par ienākuma gūšanas dienu no sabiedrības vajadzībām nepieciešama nekustamā īpašuma atsavināšanas uzskata nākamo dienu pēc dienas, kad notecējuši 12 mēneši no atlīdzības izmaksas dienas, ja atlīdzība izmaksāta naudā (*ar 15.11.2012. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2013.*).

14. Par ienākuma gūšanas dienu no šā likuma 9.panta pirmās daļas 34.² punktā minētā ienākuma uzskata nākamo dienu pēc dienas, kad notecējuši 12 mēneši no nekustamā īpašuma atsavināšanas dienas, ja faktiskā ienākuma gūšanas diena ir bijusi ne vēlāk par šo dienu. Ja faktiskā ienākuma gūšanas diena ir bijusi vēlāk par dienu, kad notecējuši 12 mēneši no nekustamā īpašuma atsavināšanas dienas, ienākuma gūšanas diena nosakāma saskaņā ar šā panta ceturto daļu.

15. Ja saskaņā ar šā likuma 8.¹ pantu ienākumam pielīdzina aizdevumu vai saskaņā ar šā likuma 8.² panta piekto daļu tiek gūts nesamaksātu aizdevuma procentu radīts ienākums, par šo ienākumu gūšanas (izmaksas) dienu uzskatāma sestā mēneša pēdējā diena pēc aizdevuma līgumā noteiktā aizdevuma atmaksas termiņa vai 66.mēneša pēdējā diena (no aizdevuma izsniegšanas dienas), ja aizdevuma līgumā noteiktais aizdevuma atmaksas termiņš pārsniedz 60 mēnešus. Ja netiek izpildīti šā likuma 8.¹ panta ceturtais vai sestās daļas nosacījumi, ienākuma gūšanas dienu nosaka saskaņā ar 8.¹ panta vienpadsmito daļu.

16. Par saskaņā ar šā likuma 8.² panta pirmo daļu noteikto samazinātu aizdevuma procentu maksājumu radītā ienākuma gūšanas (izmaksas) dienu uzskata katra taksācijas gada pēdējo dienu.

(*01.12.2009. likuma redakcijā, kas grozīta ar 09.08.2010., 21.10.2010., 08.09.2011., 22.09.2011., 15.12.2011., 15.11.2012., 19.09.2013., 06.11.2013., 17.12.2014., 28.07.2017. un 22.11.2017. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2018. Sk. Pārejas noteikumu 126.punktu.*)

IV nodaļa

NODOKĻA IETURĒŠANAS UN MAKSĀŠANAS KĀRTĪBA

17. pants. Algas nodokļa ieturēšana un maksāšana un nodokļa ieturēšana no ienākumiem, kuri nav saistīti ar darba attiecībām

1. Algas nodokļa ieturēšanu un maksāšanu (pārskaitīšanu budžetā) veic darba devējs, kas nodarbina darbinieku — (nodokļa) maksātāju.

2. Algas nodoklis tiek aprēķināts atbilstoši šā likuma 15. panta trešajā daļā noteiktajai likmei.

3. Ar algas nodokli apliekamais mēneša ienākums ir:

1) Latvijas Republikas rezidentiem pamatdarba vietā (vietā, kur iesniegta grāmatiņa) — starpība starp kalendārā mēneša ienākumu un Valsts ieņēmumu dienesta prognozētā mēneša neapliekamā minimuma vai maksātāja prognozētā mēneša neapliekamā minimuma, šā likuma 10.panta otrajā

daļā noteikto attaisnoto izdevumu un šā likuma 13.panta pirmajā daļā noteikto atvieglojumu summu;

2) Latvijas Republikas rezidentiem papildu darba vietā — kalendārā mēneša ienākums, no kura atskaitīta šā likuma 10.panta otrajā daļā noteiktā attaisnoto izdevumu summa;

3) Latvijas Republikas nerezidentiem — kalendārā mēneša ienākums, no kura atskaitīta šā likuma 10.panta pirmās daļas 1., 5. un 6.punktā minēto attaisnoto izdevumu summa.

4. *(Izslēgta ar 25.11.1999. likumu.)*

5. Algas nodokli aprēķina, ietur un iemaksā budžetā darba devējs. Algas nodoklis iemaksājams vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēneša 23. datumam. Darba devējs no darba samaksas ieturēto algas nodokli iemaksā vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam, ja darba devējs darbiniekam aprēķina un izmaksā darba samaksu šādos gadījumos:

1) tiek izbeigtas darba tiesiskās attiecības;

2) tiek izmaksāta samaksa par atvaļinājuma laiku un darba samaksa par laiku, kas nostrādāts līdz atvaļinājumam;

3) darba samaksa par kalendāra mēnesi tiek aprēķināta un izmaksāta tā paša kalendāra mēneša laikā;

4) tiek izmaksāta slimības nauda;

5) ja saskaņā ar tiesas spriedumu, tiesas lēmumu par izlīguma apstiprināšanu vai attiecīgās valsts pārvaldes iestādes pieņemtu pārvaldes lēmumu personai ir izmaksāta atlīdzība par darba piespiedu kavējumu vai izmaksāti laikus neizmaksātie darba ienākumi.

~~98. Piemērojot likuma 17.panta piekto daļu, darba devējs, kas darbiniekiem darba samaksu izmaksā bezskaidras naudas norēķinu veidā, algas nodokli iemaksā budžetā tajā pašā dienā, kurā tas devis maksājuma uzdevumu darba samaksas pārskaitīšanai no sava konta uz darbinieka kontu.~~

98. Piemērojot likuma 17. panta piekto daļu, darba devējs, kas darbiniekiem darba samaksu izmaksā bezskaidras naudas norēķinu veidā, algas nodokli iemaksā vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēneša divdesmit trešajam datumam, ja ienākuma izmaksas mēnesī tiek aprēķināta un izmaksāta darba samaksa par iepriekšējo mēnesi, izņemot šo noteikumu 98.1 punktā noteiktos gadījumus (likuma 17. panta piektās daļas piemērošanas piemērs - šo noteikumu 14. pielikuma 1. un 2. piemērs).

(MK 14.12.2021. noteikumu Nr. 842 redakcijā; grozījumi punktā saistībā ar vienotā nodokļu konta ieviešanu ir piemērojami ar 01.01.2021., sk. 146. punktu)

98.¹ Piemērojot likuma 17. panta piekto daļu, darba devējs algas nodokli iemaksā vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša divdesmit trešajam datumam, ja:

98.¹ 1. darba devējs darba algas izmaksas datumu ir noteicis tajā pašā mēnesī, par kuru tiek aprēķināta un izmaksāta darba samaksa (likuma 17. panta piektās daļas piemērošanas piemērs - šo noteikumu 14. pielikuma 3. un 4. piemērs);

98.¹ 2. darba devējs iemaksā darbiniekam ienākumu, kas obligāti izmaksājams aprēķina mēnesī:

98.¹ 2.1. ja tiek izbeigtas darba tiesiskās attiecības;

98.¹ 2.2. ja tiek izmaksāta samaksa par atvaļinājuma laiku un darba samaksa par laiku, kas nostrādāts līdz atvaļinājumam (likuma 17. panta piektās daļas piemērošanas piemērs - šo noteikumu 14. pielikuma 5. un 6. piemērs).

(MK 14.12.2021. noteikumu Nr. 842 redakcijā; punkts saistībā ar vienotā nodokļu konta ieviešanu ir piemērojams ar 01.01.2021., sk. 146. punktu)

99. Piemērojot likuma 17.panta piekto daļu, darba devējs no steidzamos, īslaicīgos, vienreizējos darbos nodarbinātu darbinieku darba samaksas aprēķināto un ieturēto algas nodokli iemaksā ~~budžetā~~ **vienotajā nodokļu kontā** tajā pašā dienā, kurā tas iemaksā budžetā uzņēmuma pastāvīgo darbinieku algas nodokli

99.¹ Piemērojot likuma 17.panta piekto daļu, kapitālsabiedrība aprēķina nodokli un iemaksā to ~~budžetā ne vēlāk kā ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša piektajā datumā~~ **vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša divdesmit trešajam datumam**, ja atbilstoši likuma 8.panta 2.⁹ daļai kapitālsabiedrības valdes loceklis guvis ar algas nodokli apliekamu ienākumu un kapitālsabiedrībā nav noteikta diena, kurā tā kā darba devējs iemaksā budžetā pastāvīgo darbinieku algas nodokli.

(MK 17.12.2013. noteikumu Nr.1526 redakcijā)

Likuma 17. panta piektās daļas piemērošanas piemēri

1. Algas izmaksas datums ir mēneša piektais datums. Darba devēja veiktās darbības:

- a) 5. februārī izmaksā darbiniekiem algu par janvāri un ietur iedzīvotāju ienākuma nodokli;
- b) līdz 17. februārim iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā aizpildītu darba devēja ziņojumu, norādot tajā informāciju par 5. februārī ieturēto iedzīvotāju ienākuma nodokli;
- c) līdz 23. februārim ieskaita vienotajā nodokļu kontā 5. februārī ieturēto iedzīvotāju ienākuma nodokli.

2. Algas izmaksas datums ir mēneša divdesmit ceturtais datums. Darba devēja veiktās darbības:

- a) līdz 17. februārim aprēķina iedzīvotāju ienākuma nodokli, kuru 24. februārī ieturēs no darbiniekiem izmaksātās algas par janvāri;
- b) līdz 17. februārim iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā aizpildītu darba devēja ziņojumu, norādot tajā informāciju par aprēķināto un ieturamo iedzīvotāju ienākuma nodokli (līdz 17. februārim aprēķinātais iedzīvotāju ienākuma nodoklis, kuru darba devējs ieturēs 24. februārī);
- c) līdz 23. februārim ieskaita vienotajā nodokļu kontā aprēķināto iedzīvotāju ienākuma nodokli;
- d) 24. februārī izmaksā darbiniekiem algu par janvāri un ietur iedzīvotāju ienākuma nodokli.

3. Algas izmaksas datums ir mēneša divdesmit ceturtais datums par kārtējo mēnesi. Darba devēja veiktās darbības:

- a) līdz 24. februārim aprēķina iedzīvotāju ienākuma nodokli, kuru 24. februārī ieturēs no darbiniekiem izmaksātās algas par februāri;
- b) 24. februārī izmaksā darbiniekiem algu par februāri un ietur iedzīvotāju ienākuma nodokli.
- c) līdz 17. martam iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā aizpildītu darba devēja ziņojumu, norādot tajā informāciju par aprēķināto un ieturamo iedzīvotāju ienākuma nodokli (līdz 24. februārim aprēķinātais iedzīvotāju ienākuma nodoklis, kuru darba devējs ieturēs 24. februārī);
- d) līdz 23. martam ieskaita vienotajā nodokļu kontā aprēķināto iedzīvotāju ienākuma nodokli.

4. Algas izmaksa ir mēneša pēdējā darba dienā, piemēram, 31. janvārī. Darba devēja veiktās darbības:

- a) 31. janvārī izmaksā darbiniekiem algu par janvāri un ietur iedzīvotāju ienākuma nodokli;
- b) līdz 17. februārim iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā aizpildītu darba devēja ziņojumu, norādot tajā informāciju par 31. janvārī ieturēto iedzīvotāju ienākuma nodokli;
- c) līdz 23. februārim ieskaita vienotajā nodokļu kontā 31. janvārī ieturēto iedzīvotāju ienākuma nodokli.

5. Algas izmaksas datums ir mēneša desmitais datums. Darba devēja veiktās darbības:

- a) 10. februārī izmaksā darbiniekiem algu par janvāri un ietur iedzīvotāju ienākuma nodokli;

b) līdz 17. februārim iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā darba devēja ziņojumu, norādot tajā 10. februārī ieturēto iedzīvotāju ienākuma nodokli;

c) līdz 23. februārim ieskaita vienotajā nodokļu kontā 10. februārī ieturēto iedzīvotāju ienākuma nodokli.

5.1. Darba devējs 17. februārī pārtrauc darba attiecības ar darbinieku. Darba devēja veiktās darbības:

a) 17. februārī darba devējs izmaksā darbiniekam gūto ienākumu (darba algu) par februāri un citu ienākumu (piemēram, samaksu par uzkrāto, bet vēl neizmantoto atvaļinājumu) un ietur iedzīvotāju ienākuma nodokli;

b) līdz 17. martam iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā darba devēja ziņojumu, norādot tajā 17. februārī ieturēto iedzīvotāju ienākuma nodokli;

c) līdz 23. martam ieskaita vienotajā nodokļu kontā 17. februārī ieturēto iedzīvotāju ienākuma nodokli.

6. Algas izmaksas datums ir mēneša divdesmit piektais datums. Darba devēja veiktās darbības:

a) līdz 17. februārim aprēķina iedzīvotāju ienākuma nodokli, kuru 25. februārī ieturēs no darbiniekiem izmaksātās darba algas par janvāri;

b) līdz 17. februārim iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā darba devēja ziņojumu, norādot tajā aprēķināto un februārī ieturamo iedzīvotāju ienākuma nodokli;

c) līdz 23. februārim ieskaita vienotajā nodokļu kontā aprēķināto iedzīvotāju ienākuma nodokli;

d) 25. februārī izmaksā darbiniekiem algu par janvāri un ietur iedzīvotāju ienākuma nodokli.

6.1. Darba devējs 26. februārī, vienojoties ar darbinieku, piešķir darbiniekam atvaļinājumu, sākot ar 27. februāri. Darbinieks nav sniedzis informāciju, ka vēlētos saņemt atvaļinājuma naudu nākamajā darba samaksas datumā - 25. martā. Darba devēja veiktās darbības:

a) 26. februārī darba devējs izmaksā darbiniekam samaksu par atvaļinājumu un darba algu par februāri un ietur iedzīvotāju ienākuma nodokli;

b) līdz 17. martam iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā darba devēja ziņojumu, norādot tajā 26. februārī ieturēto iedzīvotāju ienākuma nodokli;

c) līdz 23. martam ieskaita vienotajā nodokļu kontā 26. februārī ieturēto iedzīvotāju ienākuma nodokli.

5.¹ Fiziskā persona — mikrouzņēmuma darbinieks — algas nodokli maksā atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likumam. *(Izslēgta ar 16.11.2021. likumu)*

5.² Sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokli aprēķina, ietur un iemaksā vienotajā nodokļu kontā sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājs. Sezonas laukstrādnieku ienākuma nodoklis iemaksājams vienotajā nodokļu kontā līdz tā mēneša 23. datumam, kas seko mēnesim, kurā sezonas laukstrādnieks ir bijis nodarbināts.

~~Sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokli aprēķina, ietur un iemaksā budžetā sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājs. Sezonas laukstrādnieku ienākuma nodoklis iemaksājams~~

~~budžetā līdz tā mēneša 15. datumam, kas seko mēnesim, kurā sezonas laukstrādnieks ir bijis nodarbināts.~~

6. Gadam beidzoties, darba devējs ne vēlāk kā 15 dienu laikā pēc darbinieka pieprasījuma saņemšanas izsniedz viņam paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām, kā arī nosūta Valsts ieņēmumu dienestam paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām. Ja ar darbinieku darba attiecības ir izbeigušās pirms taksācijas gada beigām, darba devējs pēc pieprasījuma izsniedz darbiniekam paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām darba attiecību izbeigšanas dienā (*ar 15.11.2012. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2013.*).

7. Paziņojums par fiziskajai personai izmaksātajām summām tiek nosūtīts Valsts ieņēmumu dienestam ne vēlāk kā taksācijas gadam sekojošā gada 1.februārī, ja darba attiecības pastāvējušas līdz gada beigām. Paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām par to darbinieku, ar kuru darba attiecības nav pastāvējušas līdz gada beigām, darba devējs nosūta Valsts ieņēmumu dienestam līdz tā mēneša 15. datumam, kas seko darba attiecību izbeigšanās mēnesim vai mēnesim, kurā darbinieks ir bijis nodarbināts steidzamos, īslaicīgos vai vienreizējos darbos.

7.¹ (*izslēgta ar 15.11.2012 likumu*).

7.² Šā panta pirmo, otro, trešo, sesto un septīto daļu piemēro valsts pārvaldes iestāde, pašvaldības iestāde, cita atvasināta publisko tiesību juridiskā persona vai iestāde ar patstāvīgu budžetu, kura saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likumu izmaksā maksātajam zaudējumu atlīdzinājumu, kas ir saistīts ar darba (dienesta) attiecībām vai to pārtraukšanu. Algas nodokli par zaudējumu atlīdzinājumu, kas ir saistīts ar darba (dienesta) attiecībām vai to pārtraukšanu, valsts pārvaldes iestāde, pašvaldības iestāde, cita atvasināta publisko tiesību juridiskā persona vai publiskā aģentūra saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likumu iemaksā vienotajā nodokļu kontā triju darbdienu laikā no dienas, kad maksātajam izmaksāts zaudējumu atlīdzinājums.

7.³ Gadam beidzoties, sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājs 15 dienu laikā pēc sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātāja pieprasījuma saņemšanas izsniedz viņam paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām.

8. (*Izslēgta ar 25.11.1999. likumu.*)

9. (*Izslēgta ar 30.11.2000. likumu.*)

9.¹ Šā likuma 4. panta pirmās daļas 4. un 5. punktā minētais algas nodokļa maksātājs - fiziskā persona - paziņojumu par fiziskajām personām izmaksātajām summām, kurā norādīts no kalendāra mēneša darba samaksas aprēķinātais nodoklis, iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam reizi ceturksnī līdz ienākuma izmaksas ceturksnim sekojošā mēneša 17. datumam un aprēķināto nodokli ieskaita vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas ceturksnim sekojošā mēneša 23. datumam. Ja minētajai fiziskajai personai - darbiniekam - darba attiecības ar šo darba devēju

izbeigušās pirms ienākuma izmaksas ceturkšņa beigām, tad minētā fiziskā persona līdz darba attiecību izbeigšanās mēnesim sekojošā mēneša 17. datumam iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam paziņojumu par fiziskajām personām izmaksātajām summām un līdz darba attiecību izbeigšanās mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam ieskaita vienotajā nodokļu kontā par pārskata periodu aprēķināto nodokli no kalendāra mēneša darba samaksas.

9.² Šā panta pirmā daļa nav piemērojama, ja vienlaikus pastāv šādi nosacījumi:

- 1) fiziskā persona darba pienākumus veic ārvalstī saistībā ar ārvalstī esošo darba devēja pastāvīgo pārstāvniecību, kas reģistrēta saskaņā ar ārvalsts attiecīgo normatīvo aktu prasībām;
- 2) fiziskās personas darba samaksa (ienākums, kas gūts uz darba attiecību pamata) tiek aplikta ar ārvalsts ienākuma nodokli;
- 3) nosakot ārvalstī esošās darba devēja pastāvīgās pārstāvniecības aplikamo ienākumu, fiziskās personas darba samaksa tiek iekļauta pastāvīgās pārstāvniecības izdevumos.

100. Piemērojot likuma 17.panta 9.² daļu, darba devējs iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā attiecīgās ārvalsts nodokļu administrācijas apliecinājumu par to, ka saskaņā ar attiecīgās valsts normatīvo aktu prasībām Latvijas Republikas darba devēja pastāvīgā pārstāvniecība ir reģistrēta attiecīgajā valstī un tajā nodarbināto algotā darba ienākumi tiek aplikti ar ārvalsts ienākuma nodokli. **Fiziskās personas uz darba attiecību pamata gūto ienākumu pastāvīgajā pārstāvniecībā darba devējs norāda atsevišķā paziņojumā par fiziskajai personai izmaksātajām summām saskaņā ar Ministru kabineta 2021. gada 7. septembra noteikumiem Nr. 610 "Noteikumi par paziņojumā par fiziskajai personai izmaksātajām summām iekļaujamo informāciju"**

(Grozīts ar MK 14.12.2021. noteikumiem Nr. 842)

~~Fiziskās personas uz darba attiecību pamata gūto ienākumu pastāvīgajā pārstāvniecībā darba devējs norāda atsevišķā paziņojumā par fiziskajai personai izmaksātajām summām saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 25.augusta noteikumu Nr.677 "Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa paziņojumiem" 1. vai 2.pielikumu.~~

141. Ja Latvijas Republikas darba devēja ārvalstī nodarbināta fiziskā persona (iekšzemes nodokļa maksātājs) gūst algota darba ienākumus, tai skaitā arī ienākumus, kuriem tiek piemēroti likuma 17.panta 9.² daļas nosacījumi, gūtajiem ienākumiem un samaksātajam nodoklim ārvalstīs jābūt apliecinātam attiecīgās valsts nodokļu administrācijā.

9.³ Šā panta 9.² daļā minētā darba samaksa ir ienākums, kas gūts ārpus Latvijas Republikas pie tāda darba devēja, kurš nav Latvijas Republikas rezidents, un tiek aplikts ar iedzīvotāju ienākuma nodokli rezumējošā kārtībā saskaņā ar šā likuma 19.panta noteikumiem.

9.⁴ Šā panta 9.² daļas 1.punktā minētais darba devējs iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam attiecīgās ārvalsts administrācijas apliecinājumu par to, ka šā darba devēja pastāvīgā pārstāvniecība ir reģistrēta attiecīgajā valstī saskaņā ar tās normatīvo aktu prasībām un šajā pastāvīgajā pārstāvniecībā nodarbināto algotā darba ienākumi tiek aplikti ar ārvalsts ienākuma nodokli. Darba devējs vispārējā kārtībā iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam informāciju par fiziskās personas ienākumiem, kas uz darba attiecību pamata gūti ārvalstī esošajā, darba devēja izveidotajā pastāvīgajā pārstāvniecībā.

10. No fiziskās personas ienākumiem, kurus izmaksā komersanti, individuālie uzņēmumi (arī zemnieku vai zvejnieku saimniecības), kooperatīvās sabiedrības, nerezidentu pastāvīgās pārstāvniecības, iestādes, organizācijas, biedrības, nodibinājumi un fiziskās personas, kuras reģistrētas kā saimnieciskās darbības veicējas, ja tie nav saistīti ar darba attiecībām un nav atbrīvoti no aplikšanas ar nodokli, ienākuma izmaksātājs ietur nodokli ienākuma izmaksas vietā un iemaksā to vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam. Pie šādiem ienākumiem pieder:

1) samaksa par intelektuālo īpašumu

2) autoratlīdzība (autortiesību un blakustiesību atlīdzība), kuru izmaksā autortiesību mantiniekiem;

101. (Svītrots ar MK 03.11.2014. noteikumiem Nr.680)

102. Piemērojot likuma 17.panta desmito daļu, par ienākuma izmaksātāju uzskata arī personāla nomnieku.

103. Likuma 17.panta desmitās daļas 1. un 2.punkts attiecas uz jebkuriem ienākumiem no intelektuālā īpašuma, no tiesībām uz intelektuālo īpašumu un no tiesībām izmantot tiesības uz intelektuālo īpašumu, bet neattiecas uz intelektuālā īpašuma objektu atsavināšanas ienākumu.

3) atlīdzība, kuru izmaksā sagādes un citas organizācijas par medījumu jēlādām, medījumiem un to gaļu, medību trofejām, zoobarību un citu savvaļā iegūto produkciju, izņemot atlīdzību, kas gūta no sēņošanas, ogošanas, savvaļas ārstniecības augu un ziedu vākšanas vai nemedījamās sugas indivīda — parka vīngliemezis (*Helix pomatia*) — ieguves;

4) apdrošināšanas atlīdzība, kas saskaņā ar dzīvības, veselības un negadījuma apdrošināšanas līgumu, kuru apdrošinātā interesēs noslēdzis darba devējs (vai cits apdrošinājuma ņēmējs — juridiskā persona), izmaksāta, pienākot apdrošināšanas līgumā paredzētajam līguma beigu termiņam vai laužot līgumu pirms termiņa;

5) pensijas;

5¹) pensijai pielīdzināms ienākums;

5²) valsts fondētās pensijas kapitāls, kuru valsts fondēto pensiju shēmas dalībnieka nāves gadījumā manto un kurš tiek aprēķināts mantniekam pirms mantnieka saistību dzēšanas pret sociālās apdrošināšanas speciālo budžetu un valsts pamatbudžetu, kas izriet no sociālās apdrošināšanas pakalpojumu, valsts sociālo pabalstu un izdienas pensiju pārmaksām saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu", ja mantnieks izvēlējies to saņemt ar pārskaitījumu uz maksājumu kontu kredītiestādē;

6) metāllūžņu pārdošanas ienākumi;

104. (Svītrots ar MK 18.12.2012. noteikumiem Nr.907)

7) ieņēmumi (arī samaksa par intelektuālo īpašumu, ja ienākuma izmaksātājs nav kolektīvā pārvaldījuma organizācija) no saimnieciskās darbības, ko veic fiziskā persona, kura nav reģistrējusi saimniecisko darbību, izņemot ieņēmumus no lauksaimnieciskās produkcijas ražošanas un no sēņošanas, ogošanas vai savvaļas ārstniecības augu un ziedu vākšanas;

105. Piemērojot likuma 17.panta desmitās daļas 7.punktu, par apliecinājumu tam, ka fiziskā persona, kura veic saimniecisko darbību, ir reģistrējusies saimnieciskās darbības veicēja statusā, ir uzskatāma nodokļu maksātāja reģistrācijas apliecība vai individuālā komersanta reģistrācijas apliecība.

106. Piemērojot likuma 17.panta desmitās daļas 7.punktu, fiziskā persona, lai apliecinātu reģistrēšanos saimnieciskās darbības veicēja statusā, ienākuma izmaksātājam – komersantam, individuālajam uzņēmumam (arī zemnieku vai zvejnieku saimniecībai), kooperatīvajai sabiedrībai, iestādei, biedrībai, nodibinājumam, citai privāto tiesību juridiskajai personai, nerezidenta pastāvīgajai pārstāvniecībai vai fiziskajai personai, kas reģistrēta kā saimnieciskās darbības veicēja, iesniedz šo noteikumu 105.punktā minēto dokumentu kopijas, uzrādot attiecīgo dokumentu oriģinālus. Šo noteikumu 105.punktā minēto dokumentu kopijas nav jāiesniedz, ja par saimnieciskās darbības veicēja reģistrācijas statusu ir iespējams pārliecināties publiski pieejamā nodokļu maksātāju reģistrā (ar 18.12.2012. grozījumiem, kas stājās spēkā 29.12.2012.)

107. Ja fiziskā persona nevar uzrādīt šo noteikumu 105.punktā minēto dokumentu vai ienākuma izmaksātājam nav iespējams par saimnieciskās darbības veicēja reģistrācijas statusu pārliecināties publiski pieejamā nodokļu maksātāju reģistrā, ienākuma izmaksātājs no izmaksājamās summas ietur nodokli, kuru iemaksā ~~budžetā~~ **vienotajā nodokļu kontā** likuma 17.panta desmitajā daļā noteiktajā termiņā.

(Grozīts ar MK 18.12.2012. noteikumiem Nr. 907; MK 14.12.2021. noteikumiem Nr. 842; grozījumi punktā saistībā ar vienotā nodokļu konta ieviešanu ir piemērojami ar 01.01.2021., sk. 146. punktu)

(ar 18.12.2012. grozījumiem, kas stājās spēkā 29.12.2012.)

- 8) dāvinājumi naudā un citās lietās, izņemot dāvinājumu (ienākumu), kas gūts aizdevuma (kredīta) saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā;
- 9) slimības pabalsti;
- 10) *(izslēgts ar 15.12.2011. likumu)*
- 11) atmaksājamais pārmaksātais sociālais nodoklis (valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas);
- 12) dividendes, dividendēm pielīdzināms ienākums un nosacītās dividendes;
- 13) procentu ienākums;
- 14) stipendijas, izņemot stipendijas, kuras saskaņā ar šā likuma 9.panta pirmās daļas 8.punktu nav apliekamas ar nodokli;
- 15) papildpensijas kapitāls, kas veidojies no darba devēja veiktajām iemaksām privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētiem pensiju plāniem vai iemaksām privātā pensiju fonda pensiju plānā saskaņā ar Solidaritātes nodokļa likumu un izmaksāts pensiju plānu dalībniekiem;
- 16) ienākums no privātajos pensiju fondos veikto iemaksu ieguldīšanas;
- 17) iznomāta personāla ienākums vai tam pielīdzināts ienākums;
- 18) ienākums no noslēgtajiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem ar līdzekļu uzkrāšanu un ienākums no mūža pensijas apdrošināšanas līgumiem (ar uzkrāto fondētās pensijas kapitālu atbilstoši Valsts fondēto pensiju likumam), kas veidojas no apdrošinātāja piešķirtajām gratifikācijām;
- 19) ienākums no fiziskās personas īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izciršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas.
- 20) ienākumam pielīdzināms aizdevums, ja aizdevuma līgums neatbilst šā likuma 8.¹ panta trešajā daļā noteiktajiem kritērijiem vai ja, aizdevumu cedējot, piemēro šā likuma 8.¹ panta piecpadsmito daļu.
- 21) ar brīvprātīgā darba veikšanu saistīto personificēto izdevumu kompensācijas, kuras brīvprātīgā darba veicējam sedz brīvprātīgā darba organizētāji, izņemot kompensācijas, kuras saskaņā ar šā likuma 9.panta pirmās daļas 44.punktu nav apliekamas ar nodokli.
- 22) izložu un azartspēļu laimesta daļa, kas pārsniedz 3000 euro, ja laimests, kas pārsniedz 3000 euro, izmaksāts vienā reizē vai summējot visā azartspēles un izlozes organizēšanas vietas apmeklējuma laikā.

110. Nodoklis no izmaksām fiziskajai personai – nerezidentam ieturams ienākuma izmaksas vietā, piemērojot likuma 17.panta desmito un divpadsmito daļu, ja nerezidenta ienākums saskaņā ar likuma 3.panta trešo daļu ir aplicams ar nodokli, un par fiziskās personas – nerezidenta gūtajiem ienākumiem un samaksāto nodokli Latvijas Republikā iesniedzams pārskats (4.pielikums).

10.¹ Kolektīvā pārvaldījuma organizācija no samaksas par intelektuālo īpašumu ietur nodokli izmaksas vietā un iemaksā to vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam. Ieturot nodokli no samaksas par intelektuālo īpašumu, ja to izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācija, pirms nodokļa aprēķināšanas no izmaksājamās summas atskaita šā likuma 10. panta pirmās daļas 4. punktā minētos nosacītos izdevumus.

10.² Ieturot nodokli no augoša meža pārdošanas ienākuma, pirms nodokļa aprēķināšanas no izmaksājamās summas atskaita ar meža atjaunošanu saistītos izdevumus, piemērojot izdevumu normu 25 procentu apmērā no izmaksājamās summas, bet no kokmateriālu pārdošanas ienākuma — ar kokmateriālu sagatavošanu un pārdošanu saistītos izdevumus, piemērojot izdevumu normu 50 procentu apmērā no izmaksājamās summas.

10.³ (*Izslēgta ar 31.05.2012 likumu.*)

10.⁴ Ja kredītiestādei ir pieejama informācija par ārvalstī ieturēto nodokli no dividendēm par ārvalstīs publiskajā apgrozībā esošām akcijām pēc zemākas nodokļa likmes, nekā noteikts šā likuma 15. panta piektajā daļā, kredītiestāde piemēro šā panta desmitās daļas 12.punkta noteikumus un nodokli ietur izmaksas vietā, piemērojot šā likuma 15. panta piektajā daļā noteiktās likmes un ārvalstī ieturētā nodokļa likmes starpību. Kredītiestāde nepiemēro šā panta desmitās daļas 12.punkta noteikumus par nodokļa ieturēšanu izmaksas vietā, ja kredītiestādei ir pieejama informācija par ārvalstī ieturēto nodokli no dividendēm par ārvalstīs publiskajā apgrozībā esošām akcijām pēc šā likuma 15.panta piektajā daļā noteiktās nodokļa likmes vai arī augstākas nodokļa likmes.

11. Komersanti, individuālie uzņēmumi (arī zemnieku vai zvejnieku saimniecības), kooperatīvās sabiedrības, nerezidentu pastāvīgās pārstāvniecības, iestādes, organizācijas, biedrības, nodibinājumi un fiziskās personas, kuras reģistrētas kā saimnieciskās darbības veicējas, pēc personas – nodokļa maksātāja – pieprasījuma saņemšanas izsniedz šai personai paziņojumu par izmaksātajām ar iedzīvotāju ienākuma nodokli aplicamajām summām, kas nav saistītas ar darba attiecībām, un no šīm summām ieturēto nodokli vai, ja izmaksātais ienākums nav aplicams ar nodokli, izmaksu apliecināšanu dokumentu un nosūta paziņojumu Valsts ieņēmumu dienestam:

1) par personām izmaksātajiem ienākumiem, kas minēti šā panta desmitajā un divpadsmitajā daļā, un no tiem ieturēto nodokli — ne vēlāk kā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 15.datumam;

2) par personām, neieturot nodokli, izmaksātajām summām — Ministru kabineta noteiktajā termiņā. Ministru kabinets nosaka apliecinājuma dokumentu izsniegšanas kārtību, kā arī ienākumus, par kuru izmaksu tie izsniedzami, un izņēmumus;

108. Piemērojot likuma 17.panta vienpadsmitās daļas 2.punktu, ienākuma izmaksātājs – komersants, individuālais uzņēmums (arī zemnieku vai zvejnieku saimniecība), kooperatīvā sabiedrība, iestāde, biedrība, nodibinājums, cita privāto tiesību juridiskā persona, nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība un fiziskā persona – saimnieciskās darbības veicēja, kas izmaksā fiziskajai personai ienākumus, kuri ir saistīti ar tās saimniecisko darbību, vai citus ienākumus, kuri nav atbrīvoti no aplikšanas ar nodokli, bet no kuriem saskaņā ar likuma 17.pantu nodoklis izmaksas vietā nav jāietur, līdz taksācijas gadam sekojošā gada 1.februārim iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā paziņojumu par fiziskai personai izmaksātajām summām saskaņā ar ~~Ministru kabineta 2008.gada 25.augusta noteikumu Nr.677 "Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa paziņojumiem" 1. vai 2.pielikumu~~ **Ministru kabineta 2021. gada 7. septembra noteikumiem Nr. 610 "Noteikumi par paziņojumā par fiziskajai personai izmaksātajām summām iekļaujamo informāciju"** par taksācijas gadā fiziskajai personai izmaksātajām ar nodokli aplikamajām ienākuma summām, kas nav saistītas ar tās darba attiecībām.

(Grozīts ar MK 14.12.2021. noteikumiem Nr. 842)

114. Šo noteikumu 108.punktā minēto paziņojumu sastāda atsevišķi par katru fiziskajai personai izmaksātā ar nodokli aplikamā ienākuma veidu.

115. Pēc fiziskās personas – ienākuma saņēmēja pieprasījuma ienākuma izmaksātājs izsniedz fiziskajai personai šo noteikumu 108.punktā minēto paziņojumu.

116. Ienākuma izmaksātājs – komersants, individuālais uzņēmums (arī zemnieku vai zvejnieku saimniecība), kooperatīvā sabiedrība, iestāde, biedrība, nodibinājums, cita privāto tiesību juridiskā persona, nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība un fiziskā persona, kas reģistrēta kā saimnieciskās darbības veicēja, izmaksājot fiziskajai personai ar nodokli neapliekamos ienākumus, līdz pēctaksācijas gada 1.februārim iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā paziņojumu atbilstoši Ministru kabineta 2008.gada 25.augusta noteikumu Nr.677 "Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa paziņojumiem" 1. vai 2.pielikumam par fiziskajai personai izmaksātajām summām.

(Grozīts ar MK 14.12.2021. noteikumiem Nr. 842)

116.¹ ~~Finanšu ministrija~~ **Valsts kanceleja** līdz pēctaksācijas gada 10. februārim iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā informāciju par valsts tiešās pārvaldes iestāžu amatpersonām (darbiniekiem) taksācijas gada laikā saskaņā ar Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumu izmaksātajiem pabalstiem par dienestu ārvalstīs

(MK 23.09.2014. noteikumu Nr. 564 redakcijā, kas grozīta ar MK 14.12.2021. noteikumiem Nr. 842)

117. Šo noteikumu 116.punktā minēto paziņojumu ienākuma izmaksātājs neiesniedz, ja fiziskajai personai taksācijas gada laikā izmaksātā neapliekamo ienākumu summa ir bijusi mazāka par 300 euro.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

~~117.¹ Šo noteikumu 117. punkts nav attiecināms uz likuma 8. panta piecpadsmitajā daļā norādītajiem darba devēja apmaksātajiem darba koplīgumā noteiktajiem darbinieka ēdināšanas izdevumiem, kas nepārsniedz 480 euro gadā. Par šādiem izdevumiem šo noteikumu 116. punktā minētais paziņojums ir sniedzams likuma 17. panta sestajā un septītajā daļā noteiktajā kārtībā.~~

117.1 Šo noteikumu 117. punkts nav attiecināms uz likuma 8. panta piecpadsmitajā daļā norādītajiem darba devēja apmaksātajiem darba koplīgumā noteiktajiem darbinieka ēdināšanas un ārstniecības izdevumiem, kas kopā nepārsniedz 480 euro gadā. Par šādiem izdevumiem ir sniedzams šo noteikumu 116. punktā minētais paziņojums.

(MK 14.12.2021. noteikumu Nr. 842 redakcijā)

118. Ienākuma izmaksātājam – komersantam, individuālajam uzņēmumam (arī zemnieku vai zvejnieku saimniecībai), kooperatīvajai sabiedrībai, iestādei, biedrībai, nodibinājumam, citai privāto tiesību juridiskajai personai, nerezidenta pastāvīgajai pārstāvniecībai un fiziskajai personai, kas reģistrēta kā saimnieciskās darbības veicēja, šo noteikumu 108. vai 116.punktā minētais paziņojums Valsts ieņēmumu dienestā nav jāiesniedz, izmaksājot šādu veidu ienākumus:

118.1. stipendijas, kuru apmērs nepārsniedz 100 euro, no budžeta vai starptautisko izglītības vai sadarbības programmu līdzekļiem;

118.2. pabalstus no budžeta (izņemot likuma 9. panta pirmās daļas 37., 37.¹, 37.², 38. un 39. punktā minētos pabalstus), atlīdzību par aizbildņa pienākumu pildīšanu un atlīdzību par audžuģimenes pienākumu veikšanu;

118.3. atlīdzību normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā par kaitējumu darbspēju zaudējuma gadījumā, kas saistīts ar sakropļojumu vai citādu veselības bojājumu, kā arī sakarā ar apgādnieka zaudējumu;

118.4. summas, kas izmaksātas uz valsts vai pašvaldību institūciju lēmumu pamata, sniedzot palīdzību stihiskas nelaimes gadījumā vai citos ārkārtas gadījumos;

118.5. kompensāciju summas likumos un Ministru kabineta noteikumos noteiktajā apmērā **izņemot ar attālinātā darba veikšanu saistītos darbinieka izdevumus, kurus atbilstoši Darba likumam sedz darba devējs;**

118.6. atlīdzību par asins nodošanu un cita veida donorpalīdzību;

118.7. izložu un azartspēļu laimestus, kuru apmērs ir mazāks par 3000 *euro*.

118.8. apdrošināšanas atlīdzības saskaņā ar likumu "Par apdrošināšanas līgumu" un Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likumu.

118.9. labumu, kas gūts no personāla ilgtspējas pasākumiem un kas Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē nav ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekams objekts.

(Grozīts ar MK 08.10.2013. noteikumiem Nr. 1055; MK 17.12.2013. noteikumiem Nr. 1526; MK 23.09.2014. noteikumiem Nr. 564; MK 14.11.2017. noteikumiem Nr. 675; MK 14.12.2021. noteikumiem Nr. 842)

~~*(Grozīts ar MK 08.10.2013. noteikumiem Nr.1055; MK 17.12.2013. noteikumiem Nr.1526; MK 23.09.2014. noteikumiem Nr.564; MK 14.11.2017. noteikumiem Nr.675)*~~

119. Par stipendijām, kas piešķirtas un izmaksātas no starptautisko izglītības vai sadarbības programmu līdzekļiem, institūcija, kas Latvijas Republikā izveidota attiecīgās programmas nodrošināšanai, līdz pēctaksācijas gada 1.februārim iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā pārskatu saskaņā ar Ministru kabineta 2001.gada 31.jūlija noteikumu Nr.337 "Kārtība, kādā stipendijas atbrīvojamas no aplikšanas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli" 2.pielikumu.

120. Šo noteikumu 108. un 116.punktā minētais paziņojums nav jāiesniedz par fiziskās personas īpašumā esošam individuālajam uzņēmumam (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecībai) vai individuālajam komersantam izmaksātajām summām.

3) par taksācijas gadā fiziskajai personai samazinātajām vai dzēstajām aizdevuma (kredīta) saistībām.

11.¹ Ja šā panta vienpadsmitās daļas 2.punktā minētās ienākuma summas, kas saistītas ar maksātāja lauksaimniecisko ražošanu, taksācijas gadā nepārsniedz 711 *euro* paziņojums par šim maksātājam izmaksāto ienākumu Valsts ieņēmumu dienestam iesniedzams kopumā par gadu līdz taksācijas gadam sekojošā gada 1.februārim.

11.² Fiziskā persona — nodokļa maksātājs kā apliecinājumu tam, ka tās personisko lietu pārdošana komersantam, individuālajam uzņēmumam (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecībai), kooperatīvajai sabiedrībai, nerezidenta pastāvīgajai pārstāvniecībai, iestādei, organizācijai, biedrībai, nodibinājumam un fiziskajai personai, kura reģistrēta kā saimnieciskās darbības

veicēja, nav saistīta ar tās saimniecisko darbību, iesniedz ienākuma izmaksātājam attiecīgu izziņu.

109. Piemērojot likuma 17.panta 11.² daļu, fiziskā persona iesniedz personai, kam pārdod personisko lietu (savu īpašumu), izziņu, kurā apliecina, ka šīs lietas pārdošana nav saistīta ar saimniecisko darbību (3.pielikums).

109.¹ Šo noteikumu 109.punktā minētā izziņa nav jāiesniedz, ja fiziskā persona nodod:

109.¹ 1. atkārtoti lietojamu iepakojumu, kuram normatīvajos aktos noteiktā kārtībā piemēro depozīta sistēmu;

109.¹ 2. atkārtoti lietojamu iepakojumu, kuram normatīvajos aktos noteiktā kārtībā nepiemēro depozīta sistēmu;

109.¹ 3. stikla atkritumus, makulatūru (*ar 18.12.2012. grozījumiem, kas stājās spēkā 29.12.2012.*)

11.³ (*Izslēgta ar 01.12.2009. likumu*)

11.⁴ Šā panta vienpadsmitās daļas 2.punkta noteikumus Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra nepiemēro ar nodokli neapliekamam ienākumam.

11.⁵ Šā panta vienpadsmitās daļas noteikumus par paziņojuma par fiziskajai personai izmaksātajām summām izsniegšanu maksātājam var nepiemērot:

1) kredītiestāde un ieguldījumu sabiedrība - ienākumam no kapitāla, tai skaitā no kapitāla pieauguma, ja kredītiestāde izsniedz vai nosūta personām - nodokļa maksātājiem - konta izrakstu par taksācijas gada ienākumu no kapitāla;

2) apdrošināšanas sabiedrība - ienākumam no kapitāla, tai skaitā no kapitāla pieauguma, pensijai pielīdzinātajam ienākumam un citām ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamajām summām, kas nav saistītas ar darba attiecībām, ja izmaksa tiek veikta ar kredītiestādes starpniecību naudas pārveduma veidā un aprēķināto nodokli apdrošināšanas sabiedrība norāda naudas pārveduma pamatojumā.

3) ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs – ienākumam no ieguldījumu konta, ja ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs nodrošina ieguldījumu konta īpašniekam iespēju saņemt ieguldījumu konta izrakstu, kurā apkopota informācija par taksācijas gada laikā ieguldījumu kontā izdarītajām iemaksām un no tā izdarītajām izmaksām, kā arī, ja ieguldījumu pakalpojumu sniedzējam ir pieejama tāda informācija, apkopotas ziņas par naudas līdzekļiem, kas iegūti ieguldījumu konta darījumu izpildes rezultātā, un par nodokļiem, kas ieturēti no šiem naudas līdzekļiem. Ieguldījumu konta izrakstā iekļaujamo informāciju nosaka Ministru kabinets.

110.¹ Piemērojot likuma 17. panta 11.⁵ daļas 3. punktu, ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs nodrošina ieguldījumu konta īpašniekam ieguldījumu konta izrakstu, kurā iekļauta šāda informācija (likuma 17. panta 11.⁵ daļas 3. punkta piemērošanas piemērs - šo noteikumu 4.⁶ pielikumā):

110.¹ 1. ieguldījumu konta numurs (starptautisks maksājumu konta numurs);

110.¹ 2. ieguldījumu konta atlikums taksācijas gada sākumā;

110.¹ 3. informācija par notikušajām iemaksām vai izmaksām taksācijas gada laikā:

110.¹ 3.1. ieguldījumu kontā iemaksāto un no tā izmaksāto naudas līdzekļu kopsumma pirms šo noteikumu 110.¹ 3.2. apakšpunktā minētās iemaksas vai šo noteikumu 110.¹ 3.3. apakšpunktā minētās izmaksas veikšanas;

110.¹ 3.2. datums, kurā veikta iemaksa ieguldījumu kontā, un iemaksas apmērs;

110.¹ 3.3. datums, kurā veikta izmaksa no ieguldījumu konta, un izmaksas apmērs;

110.¹ 3.4. ieguldījumu kontā iemaksāto un no tā izmaksāto naudas līdzekļu kopsumma pēc šo noteikumu 110.¹ 3.2. apakšpunktā minētās iemaksas vai šo noteikumu 110.¹ 3.3. apakšpunktā minētās izmaksas veikšanas;

110.¹ 3.5. ar nodokli apliekamā summa, ja tāda ir radusies pēc šo noteikumu 110.¹ 3.2. apakšpunktā minētās iemaksas un šo noteikumu 110.¹ 3.3. apakšpunktā minētās izmaksas veikšanas;

110.¹ 4. ieguldījumu konta atlikums taksācijas gada beigās;

110.¹ 5. saskaņā ar likuma 11.⁹ panta 12.² daļu - informācija par summu, par kuru tiek samazināts ar nodokli apliekamais ienākums (ja šāda informācija ir pieejama ieguldījumu pakalpojumu sniedzējam):

110.¹ 5.1. taksācijas gada laikā gūtā summa saskaņā ar likuma 11.⁹ panta 12.² daļas 1. un 2. punktu;

110.¹ 5.2. iepriekšējā taksācijas gadā neizmantotā summa (šo noteikumu 110.¹ 5.4. apakšpunktā minētā atlikusī summa, kas iekļauta par pirmstaksācijas gadu sniegtajā informācijā);

110.¹ 5.3. taksācijas gadā izmantotā summa;

110.¹ 5.4. atlikusī summa (starpība, kas veidojas no šo noteikumu 110.¹ 5.1. apakšpunktā un šo noteikumu 110.¹ 5.2. apakšpunktā minēto summu kopsummas atņemot šo noteikumu 110.¹ 5.3. apakšpunktā minēto summu), kas tiek pārcelta uz nākamajiem taksācijas gadiem;

110.¹ 6. kopējais ar nodokli apliekamais ienākums taksācijas gada beigās (aprēķina, no šo noteikumu 110.¹ 3.5. apakšpunktā minētās summas atņemot šo noteikumu 110.¹ 5.3. apakšpunktā minēto summu).

4.⁶ pielikums
Ministru kabineta

2010.gada 21.septembra
noteikumiem Nr.899

Likuma 17. panta 11.⁵ daļas 3.punkta piemērošanas piemērs

(Pielikums MK 19.12.2017. noteikumu Nr.791 redakcijā)

1. Ieguldījumu konta īpašnieks 2018. gadā atver ieguldījumu kontu.

2018. gadā:

- iemaksa 1000 euro;

- izmaksa 1450 euro;

- procentu ienākums 500 euro, ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis 50 euro (likme 10 %), ieguldījumu kontā ieskaitīti 450 euro.

Informācija (taksācijas gads – 2018.gads)	Summa
1. Ieguldījumu konta numurs	
2. Ieguldījumu konta atlikums 2018.gada sākumā	0 euro
3. Informācija par notikušajām iemaksām vai izmaksām 2018.gada laikā	
3.1. ieguldījumu kontā iemaksāto un no tā izmaksāto naudas līdzekļu kopsumma pirms norādītās iemaksas (3.2.) un izmaksas (3.3.) veikšanas	0 euro
3.2. datums un iemaksas apmērs	1000 euro
3.3. datums un iemaksas apmērs	1450 euro
3.4. ieguldījumu kontā iemaksāto un no tā izmaksāto naudas līdzekļu kopsumma pēc norādītās iemaksas (3.2.) un izmaksas (3.3.) veikšanas ((3.1. + 3.2.) – 3.3.)	-450 euro
3.5. ar nodokli apliekamā summa, kas radusies pēc norādītās iemaksas (3.2.) un izmaksas (3.3.) veikšanas (ja 3.4. rindā ir summa ar negatīvu zīmi, tad tas ir apliekamais ienākums)	450 euro
4. Ieguldījumu konta atlikums taksācijas gada beigās	0 euro
5. Saskaņā ar likuma 11. ⁹ panta 12. ² daļu informācija par summu, par kuru tiek samazināts ar nodokli apliekamais ienākums	
5.1. taksācijas gada laikā gūtā summa saskaņā ar likuma 11. ⁹ panta 12. ² daļas 1. un 2. punktu	200 euro
5.1.1. procentu ienākuma 500 euro, samaksāts iedzīvotāju ienākuma nodoklis 50 euro (likme 10%), kontā ieskaitīti 450 euro ($500 \times 10/20 - 50 = 200$ euro) ¹	200 euro
5.2. iepriekšējā taksācijas gadā neizmantotā summa	0 euro
5.3. taksācijas gadā izmantotā summa	200 euro
5.4. atlikusī summa ((5.1. + 5.2.) – 5.3.)	0 euro
6. Kopējais ar nodokli apliekamais ienākums taksācijas gada beigās (3.5. – 5.3.)	250 euro

Piezīme. ¹ 500 euro ir procentu ienākums, no kura iedzīvotāju ienākuma nodoklis ieturēts nepilnā apmērā, tādējādi procentu ienākumu samazina proporcionāli attiecībai starp

piemēroto ieturētā iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi un likuma 15. panta piektajā daļā noteikto likmi. Ja tiek veikts proporcionāls pārrēķins, iegūst rezultātu, kurā par pusi no bruto summas - 250 euro ($1/2$ no 500 euro) - IIN ir aprēķināts pilnā apmērā (50 euro)

(piemērojot 20 % likmi), bet par otru pusi - 250 euro - IIN ir vēl jāmaksā, piemērojot 20 % likmi.

2. Ieguldījumu konta īpašnieks 2018. gadā atver ieguldījumu kontu.

2018. gadā:

- iemaksa 1500 euro;

- izmaksa 1700 euro;

- saņemtas dividendes 800 euro, ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis 160 euro (likme 20 %), ieguldījumu kontā ieskaitīti 640 euro.

2019. gadā:

- iemaksa 1000 euro;

- izmaksa 1500 euro;

- saņemtas dividendes 200 euro, ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis 40 euro (likme 20 %), ieguldījumu kontā ieskaitīti 160 euro.

Informācija (taksācijas gads – 2018.gads)	Summa
1. Ieguldījumu konta numurs	
2. Ieguldījumu konta atlikums 2018.gada sākumā	0 euro
3. Informācija par notikušajām iemaksām vai izmaksām 2018.gada laikā	
3.1. ieguldījumu kontā iemaksāto un no tā izmaksāto naudas līdzekļu kopsumma pirms norādītās iemaksas (3.2.) un izmaksas (3.3.) veikšanas	0 euro
3.2. datums un iemaksas apmērs	1500 euro
3.3. datums un iemaksas apmērs	1700 euro
3.4. ieguldījumu kontā iemaksāto un no tā izmaksāto naudas līdzekļu kopsumma pēc norādītās iemaksas (3.2.) un izmaksas (3.3.) veikšanas ((3.1. + 3.2.) – 3.3.)	-200 euro
3.5. ar nodokli apliekamā summa, kas radusies pēc norādītās iemaksas (3.2.) un izmaksas (3.3.) veikšanas (ja 3.4. rindā ir summa ar negatīvu zīmi, tad tas ir apliekamais ienākums)	200 euro
4. Ieguldījumu konta atlikums taksācijas gada beigās	0 euro
5. Saskaņā ar likuma 11. ⁹ panta 12. ² daļu informācija par summu, par kuru tiek samazināts ar nodokli apliekamais ienākums	
5.1. taksācijas gada laikā gūtā summa saskaņā ar likuma 11. ⁹ panta 12. ² daļas 1. un 2. punktu – dividendes 800 euro, no kurām izmaksas vieta ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis 160 euro (likme 20 %), kontā ieskaitīti 640 euro	640 euro
5.2. iepriekšējā taksācijas gadā neizmantotā summa	0 euro
5.3. taksācijas gadā izmantotā summa	200 euro
5.4. atlikusī summa ((5.1. + 5.2.) – 5.3.)	440 euro
6. Kopējais ar nodokli apliekamais ienākums taksācijas gada beigās (3.5. – 5.3.)	0 euro

Informācija (taksācijas gads – 2019.gads)	Summa
---	-------

1. Ieguldījumu konta numurs	
2. Ieguldījumu konta atlikums 2018.gada sākumā	0 euro
3. Informācija par notikušajām iemaksām vai izmaksām 2018.gada laikā	
3.1. ieguldījumu kontā iemaksāto un no tā izmaksāto naudas līdzekļu kopsumma pirms norādītās iemaksas (3.2.) un izmaksas (3.3.) veikšanas	0 euro
3.2. datums un iemaksas apmērs	1000 euro
3.3. datums un iemaksas apmērs	1500 euro
3.4. ieguldījumu kontā iemaksāto un no tā izmaksāto naudas līdzekļu kopsumma pēc norādītās iemaksas (3.2.) un izmaksas (3.3.) veikšanas ((3.1. + 3.2.) – 3.3.)	-500 euro
3.5. ar nodokli apliekamā summa, kas radusies pēc norādītās iemaksas (3.2.) un izmaksas (3.3.) veikšanas (ja 3.4. rindā ir summa ar negatīvu zīmi, tad tas ir apliekamais ienākums)	500 euro
4. Ieguldījumu konta atlikums taksācijas gada beigās	0 euro
5. Saskaņā ar likuma 11. ⁹ panta 12. ² daļu informācija par summu, par kuru tiek samazināts ar nodokli apliekamais ienākums	
5.1. taksācijas gada laikā gūtā summa saskaņā ar likuma 11. ⁹ panta 12. ² daļas 1. un 2. punktu – dividendes 800 euro, no kurām izmaksas vieta ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis 160 euro (likme 20 %), kontā ieskaitīti 640 euro	160 euro
5.2. iepriekšējā taksācijas gadā neizmantotā summa	440 euro
5.3. taksācijas gadā izmantotā summa	500 euro
5.4. atlikusī summa ((5.1. + 5.2.) – 5.3.)	100 euro
6. Kopējais ar nodokli apliekamais ienākums taksācijas gada beigās (3.5. – 5.3.)	0 euro

11.⁶ Fiziskā persona līdz taksācijas gadam sekojošā gada 1.februārim izsniedz fiziskajai personai — ienākuma guvējam un nosūta Valsts ieņēmumu dienestam paziņojumu par fiziskajai personai izmaksātajām summām par taksācijas gadā fiziskajai personai (ja dāvinātāju ar maksātāju

nesaista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē) samazinātajām vai dzēstajām aizdevuma (kredīta) saistībām, kuras nodrošinātas ar nekustamā īpašuma hipotēku.

11.⁷ Piemērojot šā panta vienpadsmitās daļas 3.punkta noteikumus par paziņojuma par fiziskajai personai izmaksātajām summām izsniegšanu fiziskajām personām un nosūtīšanu Valsts ieņēmumu dienestam, paziņojumā par fiziskajai personai izmaksātajām summām atsevišķi tiek norādītas saistības, kuras nodrošinātas ar nekustamā īpašuma hipotēku, par šā likuma 9.panta pirmās daļas 35.¹ punktā minēto periodu.

11.⁸ Piemērojot šā panta vienpadsmitās daļas 3. punkta noteikumus par paziņojuma par fiziskajai personai izmaksātajām summām izsniegšanu fiziskajām personām un nosūtīšanu Valsts ieņēmumu dienestam, paziņojumā par fiziskajai personai izmaksātajām summām atsevišķi tiek norādītas saistības, kuras dzēš saskaņā ar šā likuma 9. panta pirmās daļas 35.⁵ punktu.

12. No šā likuma 3. panta trešās daļas 1., 2., 3., 4., 7.¹, 8., 9.², 10., 10.¹, 11., 12., 13., 14., 14.¹, 14.², 15., 20., 21., 22., 23., 24., 25. un 26. punktā minētajiem ienākumiem nodoklis tiek ieturēts ienākuma izmaksas vietā un iemaksāts vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam.

110. Nodoklis no izmaksām fiziskajai personai – nerezidentam ieturams ienākuma izmaksas vietā, piemērojot likuma 17.panta desmito un divpadsmito daļu, ja nerezidenta ienākums saskaņā ar likuma 3.panta trešo daļu ir apliekams ar nodokli, un par fiziskās personas – nerezidenta gūtajiem ienākumiem un samaksāto nodokli Latvijas Republikā iesniedzams pārskats (4.pielikums).

111. Piemērojot likuma 17.panta divpadsmito un septiņpadsmito daļu, nodokļa ieturēšanas diena ir diena, kad nodokļa maksātājs – ienākuma izmaksātājs veic faktisko maksājumu nerezidentam, vai arī diena, kad tiek izdarīts kreditora – nerezidenta saistību samazinājums, veicot nodokļa maksātāja un nerezidenta savstarpējo norēķinu ieskaitu, vai arī diena, kad notiek konkrētā kreditora saistību nodošana (likuma 17.panta divpadsmitās un septiņpadsmitās daļas piemērošanas piemērs – šo noteikumu 5.pielikumā).

5.pielikums

Ministru kabineta

2010.gada 21.septembra noteikumiem Nr.899

Likuma 17.panta divpadsmitās un septiņpadsmitās daļas piemērošanas piemērs

*(Pielikums grozīts ar MK 08.10.2013. noteikumiem Nr.1055; MK 14.11 2017.
noteikumiem Nr.675)*

Fiziskā persona - nerezidents par 100 000 euro pārdod juridiskajai personai - rezidentam nekustamo īpašumu, kura iegādes vērtība ir 96 000 euro. Juridiskā persona atbilstoši likuma normām ietur nodokli 3000 euro apmērā no izmaksātās atlīdzības (3 % no 100 000 euro). Nerezidents iesniedz pārskata perioda deklarāciju par ienākumu no kapitāla pieauguma un gada kapitāla pieauguma ienākuma precizēto deklarāciju par ienākumu no kapitāla pieauguma.

Nodokļa aprēķins ir šāds:

- apliekamais ienākums ir 4000 euro ($100\,000 - 96\,000 = 4000$);
- iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir 800 euro ($20\% \text{ no } 4000 = 800$);
- ņemot vērā, ka avansā ieturētais nodoklis ir 3000 euro, fiziskas personas - nerezidenta pārmaksātais nodoklis ir 2200 euro ($3000 - 800 = 2200$).

12.¹ Komersants, individuālais uzņēmums (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecība), kooperatīvā sabiedrība, nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība, iestāde, organizācija, biedrība un nodibinājums, kas izmaksājis fiziskajai personai - nerezidentam - tādus ienākumus, no kuriem saskaņā ar šo likumu nodoklis ieturams izmaksas vietā vai aprēķināšanas brīdī, izsniedz nerezidentam apliecinājumu par Latvijas Republikā taksācijas gadā no attiecīgā ienākumu izmaksātāja gūtajiem ienākumiem un par tiem samaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli.

112. Saskaņā ar likuma 17.panta 12.¹ daļu komersants, individuālais uzņēmums (arī zemnieku vai zvejnieku saimniecība), kooperatīvā sabiedrība, iestāde, biedrība, nodibinājums, cita privāto tiesību juridiskā persona, nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība un fiziskā persona, kas reģistrēta kā saimnieciskās darbības veicēja, kura izmaksājusi fiziskajai personai – nerezidentam tādus ienākumus, no kuriem saskaņā ar likumu nodoklis ieturams ienākuma izmaksas vietā, izsniedz nerezidentam apliecinājumu par nerezidenta taksācijas gadā gūtajiem ienākumiem un samaksāto nodokli Latvijas Republikā (6.pielikums).

113. Piemērojot likuma 17.panta 12.¹ daļu, ja fiziskā persona – nerezidents nodokli maksā rezumējošā kārtībā, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, tad apliecinājumu par nerezidenta taksācijas gadā gūtajiem ienākumiem un samaksāto nodokli Latvijas Republikā aizpilda

nerezidents – ienākuma guvējs. Šajā gadījumā nerezidents aizpilda apliecinājuma pirmo un trešo daļu, apliecinājuma otrā un ceturtā daļa netiek aizpildīta, bet Valsts ieņēmumu dienests pēc apliecinājumā sniegtās informācijas pārbaudes aizpilda apliecinājuma piekto daļu.

12.² Fiziskā persona — rezidents, kurš ir saimnieciskās darbības veicējs, no šā likuma 3.panta trešās daļas 1., 2., 3., 7.¹, 8., 11. un 12.punktā minētajiem ienākumiem nodokli ietur ienākuma izmaksas brīdī un iemaksā to vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam, ja šie maksājumi ir saistīti ar rezidenta veikto saimniecisko darbību un tiek ņemti vērā, nosakot ar nodokli apliekamo ienākumu, kā arī izsniedz nerezidentam apliecinājumu par Latvijas Republikā taksācijas gadā gūtajiem ienākumiem un par tiem samaksāto ienākuma nodokli.

12.³ *(Izslēgta ar 28.07.2017. likumu)*

12.⁴ *(Izslēgta ar 28.07.2017. likumu)*

12.⁵ No nerezidenta īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izcīršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas ienākuma nodoklis tiek ieturēts ienākuma izmaksas vietā un iemaksāts vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam.

12.⁶ Fiziskā persona — rezidents, kurš ir saimnieciskās darbības veicējs, — no nerezidenta īpašumā esoša augoša meža atsavināšanas izcīršanai un tajā iegūto kokmateriālu atsavināšanas ienākuma nodokli ietur ienākuma izmaksas brīdī un iemaksā to vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam, ja šie maksājumi ir saistīti ar rezidenta veikto saimniecisko darbību un tiek ņemti vērā, nosakot ar nodokli apliekamo ienākumu, kā arī izsniedz nerezidentam apliecinājumu par Latvijas Republikā taksācijas gadā gūtajiem ienākumiem un par tiem samaksāto ienākuma nodokli.

12.⁷ Ieturot nodokli no nerezidenta īpašumā esoša augoša meža pārdošanas ienākuma, pirms nodokļa aprēķināšanas no izmaksājamās summas atskaita ar meža atjaunošanu saistītos izdevumus, piemērojot izdevumu normu 25 procentu apmērā no izmaksājamās summas, bet no kokmateriālu pārdošanas ienākuma - ar kokmateriālu sagatavošanu un pārdošanu saistītos izdevumus, piemērojot izdevumu normu 50 procentu apmērā no izmaksājamās summas.

13. Ja mēnesī izmaksātā ienākuma vai vienreizējās izmaksas apmērs ir 5 *euro* vai mazāks, to izmaksājot, nodoklis netiek ieturēts ienākuma izmaksas reizē, izņemot ienākumus, kas minēti šā panta desmitās daļas 12. un 13.punktā un šā likuma 3.panta trešās daļas 10. un 11.punktā. Ienākuma saņēmējs uzrāda šīs summas savā deklarācijā, ko iesniedz par taksācijas perioda (kalendārā gada) ienākumiem tam sekojošajā gadā. Ienākuma izmaksātājs par šo ienākumu nosūta ziņas Valsts ieņēmumu dienestam šā panta vienpadsmitajā daļā noteiktajā kārtībā.

14. *(Izslēgta ar 16.06.2009. likumu.)*

15. (Izslēgta ar 16.06.2009. likumu.)

16. (Izslēgta ar 16.06.2009. likumu.)

17. Neatkarīgi no jebkuriem šā likuma noteikumiem iedzīvotāju ienākuma nodokli ietur pēc 23 procentu likmes no visiem maksājumiem, ko fiziskās personas — Latvijas rezidenti vai nerezidenti, kuriem saskaņā ar šo likumu ir pienākums iesniegt Latvijā gada ienākumu deklarāciju, izmaksā juridiskajām, fiziskajām un citām personām, kuras atrodas, ir izveidotas vai nodibinātas Ministru kabineta noteikumos minētajās zemu nodokļu un beznodokļu valstīs vai teritorijās, ieskaitot maksājumus šo personu pārstāvjiem vai trešo personu kredītiestāžu kontos un maksājumus, kas veikti savstarpēja norēķinu ieskaity veidā, izņemot maksājumus par preču piegādēm personām, kuras atrodas, ir izveidotas vai nodibinātas Ministru kabineta noteikumos minētajās zemu nodokļu un beznodokļu valstīs vai teritorijās, ja šīs preces ir attiecīgās zemu nodokļu vai beznodokļu valsts vai teritorijas izcelsmes preces.

111. Piemērojot likuma 17.panta divpadsmito un septiņpadsmito daļu, nodokļa ieturēšanas diena ir diena, kad nodokļa maksātājs – ienākuma izmaksātājs veic faktisko maksājumu nerezidentam, vai arī diena, kad tiek izdarīts kreditora – nerezidenta saistību samazinājums, veicot nodokļa maksātāja un nerezidenta savstarpējo norēķinu ieskaitu, vai arī diena, kad notiek konkrētā kreditora saistību nodošana (likuma 17.panta divpadsmitās un septiņpadsmitās daļas piemērošanas piemērs – šo noteikumu 5.pielikumā).

5.pielikums

Ministru kabineta

2010.gada 21.septembra noteikumiem Nr.899

Likuma 17.panta divpadsmitās un septiņpadsmitās daļas piemērošanas piemērs

(Pielikums grozīts ar MK 08.10.2013. noteikumiem Nr.1055; MK 14.11.2017. noteikumiem Nr.675)

Fiziskā persona – nerezidents par 100 000 euro pārdod juridiskai personai – rezidentam nekustamo īpašumu, kura iegādes vērtība ir 96 000 euro. Juridiskā persona atbilstoši likuma normām ietur nodokli 2000 euro apmērā no izmaksātās atlīdzības (2 % no 100 000 euro). Nerezidents iesniedz gada ienākumu deklarāciju. Nodokļa aprēķins šajā gadījumā ir šāds:

- apliekamais ienākums ir 4 000 euro ($100\,000 - 96\,000 = 4\,000$);
- iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir 600 euro ($15\% \text{ no } 4000 = 600$);
- ņemot vērā, ka avansā ieturētais nodoklis ir 2 000 euro, fiziskas personas – nerezidenta pārmaksātais nodoklis ir 1400 euro ($2\,000 - 600 = 1400$).

Finanšu ministrs E.Repše

121. Personas, kurām izdarītie maksājumi ir apliekami ar nodokli saskaņā ar likuma 17.panta septiņpadsmito daļu, tiek noteiktas, pamatojoties uz normatīvajiem aktiem par zemu nodokļu vai beznodokļu valstīm un teritorijām.

122. Likuma 17.panta septiņpadsmitās daļas piemērošanai jēdziens "maksājumi" nozīmē jebkurus maksājumus, kas samazina šo maksājumu izdarītāja apliekamo ienākumu. Jēdziens "maksājumi" (neatkarīgi no tā, vai maksājumi tiek izdarīti, izmantojot bezskaidras naudas norēķinus, vai izmaksāti skaidrā naudā vai citās lietās (natūrā), vai arī savstarpējo norēķinu ieskaista veidā) ietver procentus, autoratlīdzību, maksājumus par visu veidu pakalpojumiem, maksājumus faktisko izdevumu atlīdzināšanai, apdrošināšanas prēmiju maksājumus, galvojuma naudu un rokasnaudu, ko nodokļa maksātāji – Latvijas Republikas rezidenti vai nerezidenti, kuriem saskaņā ar likumu jāiesniedz iedzīvotāju gada ienākumu deklarācija, izmaksā jebkurai personai, kura atrodas, ir izveidota vai nodibināta beznodokļu vai zemu nodokļu valstī vai teritorijā.

123. Piemērojot likuma 17.panta septiņpadsmito daļu, ja nodokļa maksātājs atmaksā aizdevumu un procentus par aizdevumu, kas saņemts no personas, kura atrodas, ir izveidota vai nodibināta beznodokļu vai zemu nodokļu valstī vai teritorijā, nodokli ietur tikai no izmaksājamo procentu summas.

124. Ja personai, kura atrodas, ir izveidota vai nodibināta beznodokļu vai zemu nodokļu valstī vai teritorijā, ir atvērts konts Latvijas Republikā reģistrētā kredītiestādē un attiecīgā persona no minētā konta veic maksājumus, kuru saņēmēja ir cita persona, kas atrodas, ir izveidota vai nodibināta beznodokļu vai zemu nodokļu valstī vai teritorijā, un šo maksājumu rezultātā tiek samazināts Latvijas Republikas nodokļa maksātāja apliekamais ienākums, tiek uzskatīts, ka minētos maksājumus veic Latvijas Republikas nodokļa maksātājs un attiecībā uz tiem ir piemērojama likuma 17.panta septiņpadsmitā daļa.

125. Atbilstoši likuma 17.panta septiņpadsmitajai daļai ieturēto nodokli ienākuma izmaksātājs iemaksā budžetā ne vēlāk kā ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša piektajā datumā **vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša divdesmit trešajam datumam.**

(Grozīts ar MK 14.12.2021. noteikumiem Nr. 842; grozījumi punktā saistībā ar vienotā nodokļu konta ieviešanu ir piemērojami ar 01.01.2021., sk. 146. punktu)

126. Ja nodokļa maksātājs uzskata, ka viņa veicamajiem maksājumiem minētajām personām ir piemērojama likuma 17.panta astoņpadsmitā daļa, kas nosaka, ka Valsts ieņēmumu dienests var atļaut neieturēt nodokli no šiem maksājumiem, nodokļa maksātājs pirms maksājumu izdarīšanas iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā iesniegumu ar lūgumu nepiemērot likuma 17.panta septiņpadsmito daļu viņa maksājumiem minētajām personām.

127. Šo noteikumu 126.punktā minētajā iesniegumā nodokļa maksātājs norāda darījumu raksturu, būtību un piemērojamās cenas, paskaidro, kādi apstākļi ir noteikuši nepieciešamību veikt darījumus ar personu beznodokļu vai zemu nodokļu valstī vai teritorijā, apliecina, ka minētais darījums nenotiek, lai samazinātu Latvijas Republikas nodokļa maksātāja apliekamo ienākumu vai nemaksātu nodokļus Latvijas Republikā, un ka Latvijas Republikas nodokļa maksātājs vai ar nodokļa maksātāju saistītās personas vai uzņēmumi nav tieši vai netieši (izmantojot līdzdalību citā personā vai vairākās citās personās vai citā veidā) līdzdalībnieki personā – maksājumu saņēmējā, dokumentāri identificē personas, kuras tiešā vai netiešā veidā (izmantojot līdzdalību citā personā vai vairākās citās personās vai citā veidā) ir personas – maksājumu saņēmējas faktiskie īpašnieki. Nodokļa maksātājs minētajā iesniegumā norāda arī jebkuru citu būtisku informāciju, kas Valsts ieņēmumu dienestam atvieglo lēmuma pieņemšanu. Ja Valsts ieņēmumu dienests pieprasa, nodokļa maksātājs pēc darījuma veikšanas iesniedz dokumentus vai to kopijas (piemēram, līgumus, muitas deklarācijas, preču transporta pavadzīmes), kas apstiprina darījumu faktisko izpildi.

128. Nodokļa maksātājs drīkst nepiemērot likuma 17.panta septiņpadsmito daļu tikai pēc tam, kad ir saņemta Valsts ieņēmumu dienesta atļauja neieturēt nodokli no atļaujā norādītajiem maksājumiem vai no maksājumiem par atļaujā minēto darījumu izpildi. Ja nodokļa maksātājs nav saņēmis minēto atļauju, maksājumi, kurus tas izdarījis personai, kura atrodas, ir izveidota vai nodibināta beznodokļu vai zemu nodokļu valstī vai teritorijā, nevar tikt ņemti vērā kā izdevumi, nosakot tā apliekamo ienākumu.

(Grozīts ar MK 23.09.2014. noteikumiem Nr.564)

129. Valsts ieņēmumu dienests izskata šo noteikumu 126.punktā minēto iesniegumu un izsniedz nodokļa maksātājam atļauju neieturēt nodokli vai atteikumu izsniegt minēto atļauju.

130. Izsniedzot šo noteikumu 128.punktā minēto atļauju, Valsts ieņēmumu dienests tajā norāda, uz kādiem maksājumiem attiecas izsniegtā atļauja un kāds ir atļaujas derīguma termiņš. Valsts ieņēmumu dienests nedrīkst nodokļa maksātājam izsniegt vispārēju atļauju, kas piemērojama attiecībā uz visiem nodokļa maksātāja veiktajiem maksājumiem, nenorādot konkrētus darījumus un to dalībniekus (maksājumu saņēmējus).

131. Valsts ieņēmumu dienestam ir tiesības atļaut neieturēt nodokli saskaņā ar likuma 17.panta septiņpadsmito daļu, ja nodokļa maksātājs pamatoti pierāda, ka minētie maksājumi netiek izdarīti, lai samazinātu šā maksātāja apliekamo ienākumu un nemaksātu vai samazinātu Latvijas Republikā maksājamos nodokļus. Nosakot, vai maksājumi netiek izdarīti minētajos nolūkos, Valsts ieņēmumu dienests ņem vērā šādus apstākļus:

131.1. vai maksājumu izdarīšana pamatojas uz reālu ekonomisko darbību;

131.2. vai nodokļa maksātāja ekonomiskie sakari ar personām, kuras atrodas, ir izveidotas vai nodibinātas beznodokļu vai zemu nodokļu valstīs vai teritorijās, ir nepieciešami nodokļa maksātāja veicamās uzņēmējdarbības specifikas dēļ;

131.3. vai maksājumu izdarīšanas dēļ nodokļa maksātāja apliekamais ienākums netiek samazināts lielākā apmērā, nekā tas tiktu samazināts, ja maksājumu saņēmējs būtu rezidents vai nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība Latvijas Republikā;

131.4. vai nodokļa maksātājs vai ar to saistītās personas vai uzņēmumi nav tieši vai netieši (izmantojot līdzdalību citā personā vai vairākās citās personās vai citā veidā) līdzdalībnieki personā, kura atrodas, ir izveidota vai nodibināta beznodokļu vai zemu nodokļu valstī vai teritorijā;

131.5. vai nodokļu maksātājam un personai, kura atrodas, ir izveidota vai nodibināta beznodokļu vai zemu nodokļu valstī vai teritorijā, papildus līgumam par konkrētu darījumu jebkādā formā nav noslēgta vienošanās (arī vienošanās, kas atklātībai nav darīta zināma) par jebkādu līgumā neparedzētu papildu atlīdzību vai arī netiek veikta cita veida saskaņota darbība, lai samazinātu nodokļus;

131.6. jebkurus citus faktiskos apstākļus un nosacījumus, kuros notiek attiecīgie darījumi vai kuri ietekmē attiecīgos darījumus un uz kuriem pamatojoties atbilstoši likuma 17.panta astoņpadsmitajai daļai var tikt pieņemts lēmums par nodokļa neieturēšanu.

18. Valsts ieņēmumu dienestam ir tiesības atļaut neieturēt nodokli no tiem maksājumiem, no kuriem saskaņā ar šā panta septiņpadsmito daļu ir ieturams nodoklis, ja šo maksājumu izmaksātājs pamatoti pierāda, ka minētie maksājumi netiek izdarīti, lai samazinātu šā maksātāja apliekamo ienākumu un nemaksātu vai samazinātu Latvijā maksājamos nodokļus. Valsts ieņēmumu dienests piešķirto atļauju anulē, ja nodokļu administrēšanas procesā ir ieguvis informāciju, kas liecina par darījuma patieso apstākļu slēpšanu. Piešķirtās atļaujas anulēšanas gadījumā nodokļa maksātājam piemēro šā panta septiņpadsmitās daļas normu un nodokļa summas, uz kurām attiecas anulētā atļauja, uzskatāmas par nokavēto nodokļa maksājumu.

126. Ja nodokļa maksātājs uzskata, ka viņa veicamajiem maksājumiem minētajām personām ir piemērojama likuma 17.panta astoņpadsmitā daļa, kas nosaka, ka Valsts ieņēmumu dienests var atļaut neieturēt nodokli no šiem maksājumiem, nodokļa maksātājs pirms maksājumu izdarīšanas iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā iesniegumu ar lūgumu nepiemērot likuma 17.panta septiņpadsmito daļu viņa maksājumiem minētajām personām.

132. Ja nodokļa maksātājs pierādījis, ka ir izpildītas likuma 17.panta astoņpadsmitās daļas prasības un tās šo noteikumu prasības, kuru izpilde nepieciešama, lai saņemtu minēto atļauju (likuma 17.panta astoņpadsmitās daļas piemērošanas piemērs – šo noteikumu 7.pielikumā), Valsts ieņēmumu dienests izsniedz nodokļa maksātājam atļauju neieturēt nodokli saskaņā ar likuma 17.panta septiņpadsmito daļu.

7.pielikums

Ministru kabineta

2010.gada 21.septembra noteikumiem Nr.899

Likuma 17.panta astoņpadsmitās daļas piemērošanas piemērs

Latvijas rezidents pērk no beznodokļu vai zemu nodokļu valsts vai teritorijas rezidenta preces (produkciju, pusfabrikātus), kuras faktiski tiek ievestas Latvijā to tālākai realizācijai, pārstrādei vai komplektēšanai. Preces (produkcija, pusfabrikāti) tiek iegādātas par cenām, kas nav augstākas par tirgus cenām. Šādā gadījumā Valsts ieņēmumu dienests var atļaut neieturēt nodokli no summām, ko Latvijas rezidents maksā par precēm (produkciju, pusfabrikātiem), kuras tiek ievestas Latvijā to realizācijai, pārstrādei vai komplektēšanai.

Finanšu ministrs E.Repše

133. Ja nodokļa maksātājam ir domstarpības ar Valsts ieņēmumu dienestu par tirgus cenas vai tirgus vērtības novērtējumu darījumam ar personu, kas atrodas, ir izveidota vai nodibināta beznodokļu vai zemu nodokļu valstī vai teritorijā, nodokļa maksātājs atbilstoši likuma "Par nodokļiem un nodevām" 39.pantam var pieprasīt Darījumu novērtējuma komisijas atzinumu.

19. Šā panta septiņpadsmitajā daļā minētajiem maksājumiem, no kuriem nodoklis izmaksas vietā nav ieturams pēc 23 procentu likmes, un maksājumiem, no kuriem saskaņā ar šā panta astoņpadsmito daļu ir atļauts neieturēt nodokli, piemērojami šā likuma 3.panta trešās daļas un šā panta desmitās un divpadsmitās daļas noteikumi.

20. Nodokļa ieturēšanas diena šā panta divpadsmitās un septiņpadsmitās daļas izpratnē ir diena, kad ienākuma izmaksātājs veic faktisko maksājumu nerezidentam, vai arī diena, kad tiek izdarīts kreditora - nerezidenta - saistību samazinājums, veicot nodokļa ienākuma izmaksātāja un nerezidenta savstarpējo norēķinu ieskaitu, vai arī diena, kad notiek konkrētā kreditora saistību nodošana.

21. Šā panta septiņpadsmitās daļas izpratnē maksājumi ir jebkuri maksājumi, kas samazina šo maksājumu izdarītāja apliekamo ienākumu neatkarīgi no tā, vai tie veikti, izmantojot bezskaidras naudas norēķinus, skaidrā naudā vai citās lietās, vai arī savstarpējo norēķinu ieskaita veidā.

22. Ja personai, kura atrodas, ir izveidota vai nodibināta beznodokļu vai zemu nodokļu valstī vai teritorijā, ir atvērts konts Latvijas Republikā reģistrētā kredītiestādē un šī persona no minētā konta veic maksājumus, kuru saņēmēja ir cita persona, kas atrodas, ir izveidota vai nodibināta beznodokļu vai zemu nodokļu valstī vai teritorijā, un šo maksājumu rezultātā tiek samazināts Latvijas nodokļa maksātāja apliekamais ienākums, tiek uzskatīts, ka minētos maksājumus veic Latvijas nodokļa maksātājs, un ir piemērojama šā panta septiņpadsmitā daļa.

23. Atbilstoši šā panta septiņpadsmitajai daļai ieturēto nodokli ienākuma izmaksātājs iemaksā vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam.

24. Mikrouzņēmums — mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs — nepiemēro šā panta sestās un septītās daļas noteikumus un divpadsmitās daļas, 12.¹ un 12.² daļas noteikumus attiecībā uz šā likuma 3.panta trešās daļas 1.punktā minēto ienākumu.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 29.02.1996., 19.12.1996., 02.10.1997., 20.11.1997., 25.11.1999., 27.01.2000., 30.11.2000., 19.06.2003., 11.12.2003., 20.12.2004., 20.10.2005., 28.09.2006., 19.12.2006., 17.05.2007., 12.12.2008., 16.06.2009., 16.07.2009., 01.12.2009., 13.05.2010., 09.08.2010., 21.10.2010., 20.12.2010., 08.09.2011., 22.09.2011., 15.12.2011., 31.05.2012., 15.11.2012., 19.09.2013., 06.11.2013., 06.03.2014., 17.12.2014., 30.04.2015., 29.10.2015., 30.11.2015., 28.07.2017., 22.11.2017., 13.12.2018., 21.03.2019., 23.05.2019., 09.07.2020., un 27.11.2020. un 16.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2022.) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021. Grozījums desmitās daļas 1., 2. un 7. punktā un 10.1 daļā piemēro ar 01.07.2021. Sk. Pārejas noteikumu 162. punktu)

17.¹ pants. Iznomāta personāla ienākums vai tam pielīdzināts ienākums

1. Par personālu šā likuma izpratnē uzskata jebkuru fizisko personu, kuru cita persona (personāla iznomātājs) piesaista, lai veiktu darbu personāla nomnieka labā neatkarīgi no tā, vai starp personāla iznomātāju un attiecīgo fizisko personu pastāv darba tiesiskās attiecības.

2. Par personāla nomu šā panta izpratnē uzskata personāla iznomātāja, kas nav Latvijas rezidents vai nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība Latvijā, personāla nosūtīšanu apmaiņā pret atlīdzību Latvijas rezidentam vai nerezidenta pastāvīgajai pārstāvniecībai Latvijā, lai šis personāls veiktu darbības saistībā ar personāla nomnieka saimniecisko vai profesionālo darbību Latvijā vai ārvalstīs, ja tiek konstatēta vismaz viena no šādām pazīmēm:

1) personāla nomnieks atbild par darba kopējo vadību un uzraudzību vai darba rezultātu;

2) personāla nomnieks nosaka iznomātā personāla skaitu un kvalifikāciju;

3) personāla integrācija personāla nomnieka uzņēmumā. Integrācija uzņēmumā šā panta izpratnē ir darba vai atpūtas vietas esamība, pienākums ievērot uzņēmuma iekšējās kārtības noteikumus;

4) atlīdzība par personāla nomu tiek aprēķināta atkarībā no iznomātā personāla darba laika, paveiktā darba vai citas attiecības starp personāla iznomātāja atlīdzību un personāla darba samaksu;

5) personāla nomnieks nodrošina personālu ar lielāko daļu pamatlīdzekļu, darbarīku un materiālu.

2.¹ Personāla nomnieku identificē, ņemot vērā atsevišķa darījuma vai darījumu kopuma ekonomisko saturu un būtību, nevis tikai juridisko formu, tajā skaitā (bet ne tikai) izvērtē, vai pēc personāla nomnieka un personāla iznomātāja noslēgtā līguma personāls tiek nodots citai personai, lai veiktu darbības saistībā ar šīs citas personas saimniecisko vai profesionālo darbību Latvijā vai ārvalstī (šādā gadījumā par personāla nomnieku ir atzīstama šī cita persona, kuras labā personāls veic darbu).

3. Personāla nomnieks aprēķina nodokli par iznomātā personāla ienākumu, pamatojoties uz personāla iznomātāja iesniegtu dokumentāri apliecinātu informāciju, kas ļauj identificēt iznomāto personālu (vārdu, uzvārdu, dzimšanas datumu, pastāvīgo dzīvesvietu vai nodokļu maksātāja reģistrācijas numuru vai citas ziņas), darba samaksu un citu informāciju par gūto ienākumu. Nodokļa aprēķinā tiek ņemtas vērā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, kā arī pēc būtības līdzīgi citu Eiropas Savienības dalībvalstu vai Eiropas Ekonomikas zonas valstu normatīvajos aktos noteiktie maksājumi, ja to samaksu apliecina ārvalstu nodokļu administrācijas apstiprināts dokuments.

4. Ja personāla iznomātājs nevar personāla nomniekam iesniegt šā panta trešajā daļā minēto informāciju, par iznomātā personāla ienākumam pielīdzinātu ienākumu tiek uzskatīts personāla nomnieka kopējais maksājums personāla iznomātājam. Nosakot katras iznomātā personāla ietvaros piesaistītās fiziskās personas ar nodokli apliekamo ienākumu, tiek uzskatīts, ka šīs fiziskās personas ir guvušas ienākumu vienādās daļās no personāla iznomātājam izmaksātās atlīdzības. Nodokļa aprēķinā tiek ņemtas vērā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

(01.12.2009. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2010.) (01.12.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

134. Piemērojot likuma 17.¹ panta trešo un ceturto daļu, personāla nomnieks, ņemot vērā valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, kā arī pēc būtības līdzīgus citu Eiropas Savienību dalībvalstu vai Eiropas Ekonomikas zonas valstu normatīvajos aktos noteiktajos maksājumus, aprēķina nodokli par iznomātā personāla ienākumu (likuma 17.¹ panta trešās un ceturtais daļas piemērošanas piemēri – šo noteikumu 8.pielikumā (1. un 2.piemērs)).

(Grozīts ar MK 14.12.2021. noteikumiem Nr. 842)

8.pielikums

Ministru kabineta

2010.gada 21.septembra noteikumiem Nr.899

Likuma 17.¹ panta trešās un ceturtās daļas piemērošanas piemēri

(Pielikums MK 29.11.2016. noteikumu Nr.749 redakcijā, kas grozīta ar MK 14.11.2017. noteikumiem Nr.675)

1. Personāla iznomātājs iesniedz personāla nomniekam dokumentāri apliecinātu informāciju par šādu personu darba samaksu:

1) Anna Ozoliņa (personas kods ~~1010XX-XXXXX~~, Latvijas Republika, Rīga), 400,00 euro mēnesī;

2) Jānis Bērziņš (personas kods ~~0110XX-XXXXX~~, Latvijas Republika, Rīga), 500,00 euro mēnesī;

3) Juris Vītoliņš (personas kods ~~0111XX-XXXXX~~, Latvijas Republika, Rīga), 600,00 euro mēnesī.

Annas Ozoliņas mēneša pieliekamais ienākums ir 259,64 euro ($400 - 35,09\%$ (11% darba ņēmēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un $24,09\%$ darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas) no $400 = 259,64$). Iedzīvotāju ienākuma nodoklis no Annas Ozoliņas mēneša darba samaksas ir 51,93 euro (20% no 259,64).

Jāņa Bērziņa mēneša pieliekamais ienākums ir 324,55 euro ($500 - 35,09\%$ (11% darba ņēmēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un $24,09\%$ darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas) no $500 = 324,55$). Iedzīvotāju ienākuma nodoklis no Jāņa Bērziņa mēneša darba samaksas ir 64,91 euro (20% no 324,55).

Jura Vītoliņa mēneša pieliekamais ienākums ir 389,46 euro ($600 - 35,09\%$ (11% darba ņēmēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un $24,09\%$ darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas) no $600 = 389,46$). Iedzīvotāju ienākuma nodoklis no Jura Vītoliņa mēneša darba samaksas ir 77,89 euro (20% no 389,46).

2. Personāla iznomātājs iesniedz personāla nomniekam informāciju par triju personu mēneša darba samaksu 1500,00 euro apmērā. Šādā gadījumā katras personas mēneša pieliekamais ienākums ir 324,55 euro ($((1500 : 3) - 35,09\%$ (11% darba ņēmēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un $24,09\%$ darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas) no $(1500 : 3) = 324,55$). Iedzīvotāju ienākuma nodoklis no katra darbinieka mēneša darba samaksas ir 64,91 euro (20% no 324,55).

Veicot algas nodokļa un valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu aprēķinu par konkrēto taksācijas periodu, piemēro aktuālās attiecīgajā taksācijas gadā likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" un likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteiktās likmes.

1. Personāla iznomātājs - ārvalstu komersants - iesniedz personāla nomniekam dokumentāri apliecinātu informāciju par maksājumiem, kas veikti saistībā ar personāla nomas pakalpojumu, - 1800 euro mēnesī, t. sk. atlīdzība komersantam par pakalpojumu - 300 euro un darbaspēka izmaksas - 1500 euro, kas ietver arī Latvijā veicamās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (turpmāk - VSAOI) par šādām personām:

1) Anna Ziediņa (personas kods 1010XX-XXXXX, Latvijas Republika, Rīga), 400,00 euro mēnesī;

2) Jānis Kociņš (personas kods 0110XX-XXXXX, Latvijas Republika, Rīga), 500,00 euro mēnesī;

3) Juris Naudiņš (personas kods 0111XX-XXXXX, Latvijas Republika, Rīga), 600,00 euro mēnesī.

Iznomātā personāla ienākums ietver VSAOI darba devēja daļu.

Nodokļu aprēķināšanai bruto ienākumu nosaka, atskaitot VSAOI darba devēja daļu:

1) Annas Ziediņas:

– mēneša apliekamais ienākums (bruto ienākums) ir 323,65 euro (400 euro : 1,2359),
(t. i., 400 euro = 323,65 euro + 323,65 euro x 23,59 %),

– iedzīvotāju ienākuma nodoklis no mēneša darba samaksas ir 70,64 euro:

• 323,65 euro x 23 % (piemērojamā IIN likme) = 74,44 euro,

• 323,65 euro x 10,5 % (VSAOI darba ņēmēja daļa) = 33,98 euro,

• 33,98 euro x 20 % (atskaitījumu daļa, kurai tiek piemērota IIN 20 % likme) = 6,80 euro,

• 77,44 euro - 6,80 euro = 70,64 euro.

2) Jāņa Kociņa:

– mēneša apliekamais ienākums (bruto ienākums) ir 404,56 euro (500 euro : 1,2359),
(t. i., 500 euro = 404,56 euro + 404,56 euro x 23,59 %),

– iedzīvotāju ienākuma nodoklis no mēneša darba samaksas ir 84,55 euro:

• 404,56 euro x 23 % (piemērojamā IIN likme) = 93,05 euro,

• 404,56 euro x 10,5 % (VSAOI darba ņēmēja daļa) = 42,48 euro,

• 42,48 euro x 20 % (atskaitījumu daļa, kurai tiek piemērota IIN 20 % likme) = 8,50 euro,

• 93,05 euro - 8,50 euro = 84,55 euro.

2) Jura Naudiņa:

– mēneša apliekamais ienākums (bruto ienākums) ir 485,48 euro (600 euro : 1,2359),
(t.i., 600 euro = 485,48 euro + 485,48 euro x 23,59 %),

– iedzīvotāju ienākuma nodoklis no mēneša darba samaksas ir 101,46 euro:

• 485,48 euro x 23 % (piemērojamā IIN likme) = 111,66 euro,

• 485,48 euro x 10,5 % (VSAOI darba ņēmēja daļa) = 50,98 euro,

• $50,98 \text{ euro} \times 20 \%$ (atskaitījumu daļa, kurai tiek piemērota IIN 20 % likme) = 10,20 euro,

• $111,66 \text{ euro} - 10,20 \text{ euro} = 101,46 \text{ euro}$.

2. Personāla iznomātājs - ārvalstu komersants - iesniedz personāla nomniekam dokumentāri apliecinātu informāciju par maksājumiem, kas veikti saistībā ar personāla nomas pakalpojumu, - 2000 euro mēnesī, t. sk. atlīdzība komersantam par pakalpojumu - 500 euro un darbaspēka izmaksas par triju personu mēneša kopējo darba samaksu (nenorādot katras personas darbaspēka izmaksas) - 1500,00 euro, kas ietver arī Latvijā veicamās VSAOI.

Šādā gadījumā katras personas:

– mēneša apliekamais ienākums (bruto ienākums) ir 404,56 euro ($1500 \text{ euro} : 3 = 500 \text{ euro}$; $500 \text{ euro} : 1,2359$), (t. i., $500 \text{ euro} = 404,56 \text{ euro} + 404,56 \text{ euro} \times 23,59 \%$),

– iedzīvotāju ienākuma nodoklis no mēneša darba samaksas ir 84,55 euro:

• $404,56 \text{ euro} \times 23 \%$ (piemērojamā IIN likme) = 93,05 euro,

• $404,56 \text{ euro} \times 10,5 \%$ (VSAOI darba ņēmēja daļa) = 42,48 euro,

• $42,48 \text{ euro} \times 20 \%$ (atskaitījumu daļa, kurai tiek piemērota IIN 20 % likme) = 8,50 euro,

• $93,05 \text{ euro} - 8,50 \text{ euro} = 84,55 \text{ euro}$.

Veicot algas nodokļa un valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu aprēķinu par konkrēto taksācijas periodu, piemēro aktuālās attiecīgajā taksācijas gadā likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" un likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteiktās likmes.

17.² pants. Mikrouzņēmumu sniegtie darbaspēka nodrošināšanas pakalpojumi

(Izslēgts ar 16.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

1. Personāla nomai (šā likuma 17.¹ panta otrās daļas izpratnē) pielīdzina darbaspēka nodrošināšanas pakalpojumu saņemšanu, ja šos pakalpojumus sniedz mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs.

2. Ar darbaspēka nodrošināšanas pakalpojumu sniegšanu šā panta izpratnē saprot tādas tiesiskās attiecības, kurās darba devējs slēdz darba līgumu ar darbinieku, lai to norīkotu uz laiku vai pastāvīgi veikt darbu citai personai, tās labā un vadībā. Ar darbaspēka nodrošināšanas pakalpojumu sniegšanu šā panta izpratnē saprot arī attiecības, kuru ietvaros pastāv vismaz viens no šādiem nosacījumiem:

1) mikrouzņēmuma darbiniekus vai īpašniekus pakļauj tās personas noteiktajai darba kārtībai un rīkojumiem, kuras labā veic darbu;

2) persona, kuras labā veic darbu, nosaka personāla skaitu un kvalifikāciju;

3) atlīdzību mikrouzņēmumu nodokļa maksātājam aprēķina atkarībā no nostrādātā darba laika;

4) persona, kuras labā veic darbu, nodrošina personālu ar lielāko daļu pamatlīdzekļu, darbarīku un materiālu.

5) pēc darījuma būtības var secināt, ka tā mērķis ir aizstāt darba tiesiskās attiecības ar cita veida tiesiskajām attiecībām, lai samazinātu par darbiniekiem budžetā maksājamā iedzīvotāju ienākuma nodokļa un valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu apmēru. Par šādu mērķi īpaši var liecināt apstākļi, ka persona — mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja darbinieks — pēdējo 12 mēnešu laikā no dienas, kad uzsākta pakalpojuma sniegšana, ir bijusi darba tiesiskajās attiecībās ar personu, kuras labā tā sniedz pakalpojumu (veic darbu), vai arī šīs personas vārdā ir nodrošinājusi pakalpojuma sniegšanu un pārstāvējusi to.

3. Piemērojot šo pantu attiecībā uz apliekamā ienākuma noteikšanu no algota darba, piemērojama šā likuma 17.¹ panta trešā un ceturtnā daļa.

(15.12.2011. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.04.2015. likumu, kas stājās spēkā 03.06.2015. Otrās daļas piektais punkts stājās spēkā 01.07.2015. Sk. Pārejas noteikumu 117.punktu)

17.³ pants. Ienākums no būtiskas līdzdalības ārvalsts sabiedrībā

1. Par ārvalsts sabiedrību šā likuma izpratnē uzskata ārvalsts kapitālsabiedrību, personālsabiedrību vai citu juridisku personu, ārvalsts nodibinājumu, trastu vai citu juridisku veidojumu, kurš atrodas, ir izveidots vai nodibināts normatīvajos aktos minētajās zemu nodokļu un beznodokļu valstīs vai teritorijās un kura akcijas netiek kotētas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts regulētajā tirgū.

2. Par juridisku veidojumu šā likuma izpratnē uzskata jebkuru ar līgumu saistītu personu grupu vai aktīvus, kas saskaņā ar līgumu ir nodoti citas personas pārvaldībā.

3. Tiek uzskatīts, ka maksātājam (rezidentam) pieder būtiska līdzdalība ārvalsts sabiedrībā, ja tam tieši vai netieši pieder vismaz 25 procenti ārvalsts sabiedrības pamatkapitāla daļu, akciju, paju, balsstiesību vai ar līgumu vai citādi ir nodrošināta būtiska ietekme vai tiesības piedalīties ārvalsts sabiedrības peļņas (aktīvu vērtības pieauguma) sadalē. Par maksātāja netiešu līdzdalību ārvalsts sabiedrībā netiks uzskatīta tāda līdzdalība, ja kādā starpposmā starp maksātāju un attiecīgo ārvalsts sabiedrību ir akciju sabiedrība, kuras akcijas tiek kotētas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts regulētajā tirgū.

4. Maksātāja (rezidenta) līdzdalības apmēru ārvalsts sabiedrības pamatkapitālā, balsstiesību vai citu tiesību apmēru, kas dod tiesības piedalīties peļņas (vai aktīvu vērtības pieauguma) sadalē, nosaka attiecīgā taksācijas gada pēdējā dienā.

5. Uz maksātāja (rezidenta) ienākumu attiecinā ārvalsts sabiedrības peļņas (aktīvu vērtības pieauguma) daļu, kura ir proporcionāla maksātāja (rezidenta) līdzdalībai ārvalsts sabiedrības pamatkapitālā, balsstiesībās vai citās tiesībās, kas nodrošina būtisku ietekmi vai ļauj piedalīties peļņas (aktīvu vērtības pieauguma) sadalē.

6. Nosakot maksātāja (rezidenta) ienākumu no būtiskas līdzdalības ārvalsts sabiedrībā, ņem vērā ārvalsts sabiedrības peļņu, kas noteikta saskaņā ar attiecīgās valsts normatīvajiem aktiem.

7. Maksātājs (rezidents), kas taksācijas gadā guvis šajā pantā minēto ienākumu, taksācijas gada deklarācijai pievieno pielikumu, kurā brīvā formā norāda šādu informāciju:

1) ārvalsts sabiedrības nosaukumu, reģistrācijas numuru (ja sabiedrība saskaņā ar likumu jāreģistrē) un juridisko adresi (ja sabiedrība saskaņā ar likumu jāreģistrē) vai adresi (ja sabiedrība saskaņā ar likumu nav jāreģistrē);

2) līdzdalības apmēru ārvalsts sabiedrības pamatkapitālā, kura tam tieši vai netieši pieder taksācijas gada pēdējā dienā, vai balsstiesības vai citas tiesības, kas nodrošina būtisku ietekmi vai ļauj piedalīties ārvalsts sabiedrības peļņas (aktīvu vērtības pieauguma) sadalē;

3) ja ir netieša līdzdalība, - starpposmus starp maksātāju un attiecīgo ārvalsts sabiedrību (ar 15.11.2012. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2013.)

18. pants. Nodokļa aprēķināšana no saimnieciskās darbības ienākuma un tā maksāšana avansā

1. Reizē ar deklarāciju, bet ne vēlāk kā līdz šajā likumā noteiktajai deklarācijas iesniegšanas dienai Valsts ieņēmumu dienests maksātājam, izņemot maksātāju, kurš taksācijas gada laikā uzsāk saimniecisko darbību, izveido aprēķinu par nodokļa avansa maksājumu lielumu taksācijas gadā, pamatojoties uz iepriekšējā gada ienākumu. Maksātājam, kurš taksācijas gada laikā uzsāk saimniecisko darbību, ir tiesības 30 dienu laikā pēc saimnieciskās darbības uzsākšanas labprātīgi iesniegt aprēķinu par nodokļa avansa maksājumu lielumu taksācijas gadā, prognozējot paredzamo ienākumu.

1.¹ Ja nodokļa avansa maksāšanas periodā faktiskais ienākuma lielums mainās, maksātājs iesniedz precizētu nodokļa avansa maksājumu aprēķinu.

2. Maksātāja taksācijas gada avansa maksājumu apmērs, piemērojot atbilstošo nodokļa likmi saskaņā ar šā likuma 15. panta otro daļu atbilst:

1) iedzīvotāju ienākuma nodoklim, kas aprēķināts no pirmstaksācijas gada saimnieciskās darbības apliekamā ienākuma, ja maksātājs saimniecisko darbību uzsācis pirms pirmstaksācijas gada un veicis to pirmstaksācijas gadā;

2) iedzīvotāju ienākuma nodoklim no pirmstaksācijas gada laikā gūtā saimnieciskās darbības apliekamā ienākuma, kas aprēķināts, nodokļa summu dalot ar to kalendāra mēnešu skaitu, kuros gūts pirmstaksācijas gada saimnieciskās darbības ienākums, un reizinot ar 12, ja maksātājs saimniecisko darbību uzsācis pirmstaksācijas gadā un veicis to nepilnu pirmstaksācijas gadu;

3) iedzīvotāju ienākuma nodokļa sagaidāmajam lielumam no paša maksātāja prognozētā taksācijas gada ienākuma, kas aprēķināts, nodokļa summu dalot ar to kalendāra mēnešu skaitu, kuriem prognozēts taksācijas gada ienākums, ja maksātājs uzsāk saimniecisko darbību taksācijas gadā. Mēnešu skaitā tiek ietverti taksācijas gada mēneši, sākot ar mēnesi, kurā uzsākta saimnieciskā darbība, līdz taksācijas gada beigām.

2.¹ Personiskās palīgsaimniecības, piemājas saimniecības vai zemnieku saimniecības īpašnieka ienākumiem no lauksaimnieciskās ražošanas avansa maksājumi tiek noteikti tādā apmērā, kas atbilst nodoklim no puses viņa iepriekšējā gada apliekamā ienākuma. Ja viņa ceturksņa ienākumu apjoms ir uz pusi mazāks par ceturto daļu gadam noteiktā nodokļa avansa maksājumu apmēra, avansa maksājumu var pārcelt uz nākamo šā panta trešajā daļā paredzēto termiņu.

3. Ja maksātāja pirmstaksācijas gada ienākumi, kurus apliek ar šā likuma 15. panta otrajā daļā noteikto nodokļa likmi, nepārsniedz saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru, viņš patstāvīgi iemaksā vienotajā nodokļu kontā aprēķinātos nodokļa avansa maksājumus par taksācijas gadu šādos termiņos: ne vēlāk kā 23. martā, ne vēlāk kā 23. jūnijā, ne vēlāk kā 23. augustā un ne vēlāk kā 23. novembrī. Ne vēlāk kā 23. martā iemaksājamā avansa maksājuma apmērs ir ceturtdaļa no pirmstaksācijas gadam noteiktās nodokļa avansa summas, bet ne vēlāk kā 23. jūnijā, ne vēlāk kā 23. augustā un ne vēlāk kā 23. novembrī iemaksājamā avansa maksājuma apmērs ir taksācijas gadam noteiktā nodokļa avansa maksājuma un pirmajā ceturksnī veicamā avansa maksājuma starpība, kas dalīta ar trīs.

3.¹ Ja maksātāja pirmstaksācijas gada ienākumi, kurus apliek ar šā likuma 15. panta otrajā daļā noteikto nodokļa likmi, pārsniedz saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru, viņš patstāvīgi iemaksā vienotajā nodokļu kontā aprēķinātos nodokļa avansa maksājumus par taksācijas gadu šādos termiņos: ne vēlāk kā 23. martā, ne vēlāk kā 23. jūlijā, ne vēlāk kā 23. septembrī un ne vēlāk kā 23. novembrī. Ne vēlāk kā 23. martā iemaksājamā avansa maksājuma apmērs ir ceturtdaļa no pirmstaksācijas gadam noteiktās nodokļa avansa summas, bet ne vēlāk kā 23. jūlijā, ne vēlāk kā 23. septembrī un ne vēlāk kā 23. novembrī iemaksājamā avansa maksājuma apmērs ir taksācijas gadam noteiktā nodokļa avansa maksājuma un pirmajā ceturksnī veicamā avansa maksājuma starpība, kas dalīta ar trīs.

4. *(Izslēgta ar 08.11.2007. likumu.)*

4.¹ *(Izslēgta ar 09.08.2010. likumu)*

4.² Maksātājs, kurš pirmstaksācijas gadā saimnieciskās darbības ienākumu aprēķināja saskaņā ar šā likuma 11.pantu, bet taksācijas gadā grāmatvedības kārtošanai izvēlas divkāršo ieraksta sistēmu un saimnieciskās darbības ienākumu aprēķina saskaņā ar šā likuma 11.¹ pantu, avansa maksājumus no taksācijas gada pirmā mēneša līdz mēnesim, kad maksātājs iesniedz gada ienākumu deklarāciju, veic tādā apmērā, kādā saskaņā ar likumu tie tika veikti pirmstaksācijas gadā.

5. No šā likuma 8.panta trešās daļas 4., 8. un 9.punktā minētajiem ienākumiem avansa maksājumi nav jāizdara.

6. Maksātājam aprēķinātais nodokļa avansa maksājuma apmērs samazināms par nodokļu summu, kas saskaņā ar šā likuma 17.panta desmitās daļas 6. un 7.punkta noteikumiem ieturēta un ieskaitīta budžetā. Pamats šādam samazinājumam ir paziņojums par ieturēto nodokli, kuru saskaņā ar šā likuma 17.panta noteikumiem ienākuma izmaksātājs iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam.

7. Maksātājs, kurš taksācijas gada laikā uzsāk saimniecisko darbību, nodokļa avansa maksājumus par taksācijas gadu var veikt labprātīgi. Ja maksātājs saimnieciskās darbības uzsākšanas pirmajā gadā veic avansa maksājumus, pirmais maksāšanas termiņš ir šā panta trešajā daļā norādītais pirmais termiņš, kas seko mēnesim, kurā uzsākta saimnieciskā darbība.

7.¹ Persona, kura pirmstaksācijas gadā ir bijusi mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, bet taksācijas gadā kļūst par iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāju, nodokļa avansa maksājumus par taksācijas gadu var veikt labprātīgi. Ja persona, kura pirmstaksācijas gadā ir bijusi mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, bet taksācijas gadā kļūst par iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāju, veic avansa maksājumus, pirmais maksāšanas termiņš ir šā panta trešajā daļā norādītais pirmais termiņš.

8. Fiziskā persona, kura pirmstaksācijas gadā ir bijusi individuālā uzņēmuma īpašnieks un kura taksācijas gadā ir reģistrēta komercreģistrā kā individuālais komersants, taksācijas gadā veic avansa maksājumus.

9. *(Izslēgta no 01.01.2016. ar 06.11.2013. likumu. Sk. Pārejas noteikumu 96.punktu)*

10. Avansa maksājumu aprēķina veidlapu un tās aizpildīšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

11. Ja maksātājam ir būtiski mainījies darbības veids, ieņēmumu vai izdevumu struktūra vai samazinājies peļņas apjoms, nodokļa avansa maksājumus par taksācijas perioda atlikušajiem mēnešiem nosaka vienādās summās, ņemot vērā maksātāja iesniegto pamatoto aprēķinu. Starpību starp taksācijas periodam aprēķināto nodokli un nodokļa maksātāja uz prognozes

pamata veikto nodokļa avansa maksājumu apmēru, kas pārsniedz 30 procentus no aprēķinātās nodokļa summas, palielina par nokavējuma naudu, kas aprēķināta saskaņā ar likumu "Par nodokļiem un nodevām". Aprēķinātā nodokļa un veikto avansa maksājumu starpības pārsnieguma daļa tiek sadalīta atbilstoši avansa maksājumu veikšanas termiņiem.

12. Šā panta noteikumus nepiemēro maksātājam, kurš ir izvēlēties maksāt mikrouzņēmumu nodokli saskaņā ar Mikrouzņēmumu nodokļa likumu.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 25.11.1999., 30.11.2000., 11.12.2003., 19.12.2006., 08.11.2007., 24.04.2008., 16.06.2009., 01.12.2009., 09.08.2010., 21.10.2010., 20.12.2010., 15.11.2012., 19.09.2013., 06.11.2013., 28.07.2017., 22.11.2017., 23.05.2019. un 27.11.2020. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

19. pants. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas rezumējošā kārtība

1. Nodokli rezumējošā kārtībā, ja šajā pantā nav noteikts citādi, aprēķina un budžetā iemaksā maksātājs.

1.¹ Taksācijas gada diferencēto neapliekamo minimumu, kā arī šā likuma 15. panta otrajā daļā noteikto progresīvo likmi ņem vērā, veicot nodokļa aprēķinu rezumējošā kārtībā par taksācijas gadu iesniegtajā deklarācijā. **Veicot nodokļa aprēķinu rezumējošā kārtībā, ārvalstī gūtajam ienākumam, ienākumam pielīdzinātajam aizdevumam vai tad, ja maksātājam ir pienākums maksāt nodokli saskaņā ar šā panta 2.1 daļu, piemēro vidējo svērto nodokļa likmi.**

2. Atbilstoši šim likumam nodoklis tiek aprēķināts par gada apliekamā ienākuma kopējo apjomu, kuru nosakot saimnieciskās darbības zaudējumus nevar segt uz citu ienākumu veidu rēķina, un tas tiek atspoguļots deklarācijā. Deklarācijā tiek uzrādīti visi maksātāja taksācijas periodā (kalendāra gadā) gūtie ienākumi, arī ar nodokli neapliekamie ienākumi, ja to kopējā summa pārsniedz 10 000 euro gadā, izņemot šā likuma 9.panta pirmās daļas 37., 37.¹, 37.², 38., 39. un 40.punktā minētos pabalstus vai Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izmaksātos pabalstus, kā arī šā likuma 9.panta pirmās daļas 29. un 31.punktā minētos ienākumus. ~~Deklarācijā neuzrāda algota darba ienākumus, kurus izmaksā mikrouzņēmums atbilstoši Mikrouzņēmumu nodokļa likumam, kā arī saimnieciskās darbības ienākumu, kas gūts mikrouzņēmumā~~ **Deklarācijā neuzrāda ienākumus, kurus apliek ar mikrouzņēmumu nodokli saskaņā ar Mikrouzņēmumu nodokļa likumu.** Deklarācijā neuzrāda šā likuma 8.panta 4.¹ daļā minēto ienākumu.

2.¹ Maksātājs, kas ir reģistrēts kā saimnieciskās darbības veicējs, līdz taksācijas gadam sekojošā gada 23. jūnijam iemaksā vienotajā nodokļu kontā 50 euro, ja taksācijas gadā nav gūts ar nodokli

apliekams ienākums no saimnieciskās darbības vai ja aprēķinātā nodokļa summa no saimnieciskās darbības apliekamā ienākuma nepārsniedz 50 euro.

2.² Šā panta 2.¹ daļa nav attiecināma uz maksātājiem, kuri taksācijas gadā ir veikuši iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumus vai valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas par darbiniekiem, vai valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas par sevi kā pašnodarbinātu personu.

2.³ Šā panta 2.¹ daļu nepiemēro maksātājiem par pirmo taksācijas gadu, kurā veikta saimnieciskās darbības reģistrācija, un par nākamo taksācijas gadu, kā arī par gadu, kurā izbeigta saimnieciskā darbība vai pabeigts likvidācijas process.

(Papildināts ar 06.11.2013. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2014.)

2.⁴ Šā panta 2.¹ daļu nepiemēro maksātājam proporcionāli par tām taksācijas gada kalendāra dienām, kurās tas kopj bērnu līdz divu gadu vecumam, kā arī pārejošas darbnespējas, grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma kalendāra dienām, par kurām maksātājam ir izsniegta darbnespējas lapa "B".

(ar 23.11.2016. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2017.)

2.⁵ Solidaritātes nodokļa maksātāji, kuriem taksācijas gadā piemērota zemāka valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likme nekā Solidaritātes nodokļa likumā noteiktā, solidaritātes nodokļa daļu, kas veidojas solidaritātes nodokļa un valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likmes starpības rezultātā, budžetā piemaksā iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājuma veidā rezumējošā kārtībā, iesniedzot taksācijas gada deklarāciju.

3. Ja maksātāja taksācijas gada ienākumi, kurus apliek ar šā likuma 15. panta otrajā daļā noteikto nodokļa likmi, nepārsniedz saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru, **bet aprēķinātā nodokļa summa pārsniedz vienu euro, maksātājs vienotajā nodokļu kontā aprēķinātā nodokļa summu iemaksā līdz taksācijas gadam sekojošā gada 23. jūnijam, bet, ja maksātāja taksācijas gada ienākumi, kurus apliek ar šā likuma 15. panta otrajā daļā noteikto nodokļa likmi, pārsniedz saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru, bet aprēķinātā nodokļa summa pārsniedz vienu euro, - līdz taksācijas gadam sekojošā gada 23. jūlijam.** ~~maksātājs vienotajā nodokļu kontā aprēķinātā nodokļa summu iemaksā līdz taksācijas gadam sekojošā gada 23. jūnijam, bet, ja maksātāja taksācijas gada ienākumi, kurus apliek ar šā likuma 15. panta otrajā daļā noteikto nodokļa likmi, pārsniedz saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru, — līdz taksācijas gadam sekojošā gada 23. jūlijam.~~ Ja aprēķinātā nodokļa summa pārsniedz 640 euro, maksātājs to var iemaksāt vienotajā nodokļu kontā trijās reizēs, katru reizi iemaksājot trešo daļu no aprēķinātā nodokļa summas, šādos termiņos:

1) ja maksātāja taksācijas gada ienākumi, kurus apliek ar šā likuma 15. panta otrajā daļā noteikto nodokļa likmi, nepārsniedz saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru, — līdz taksācijas gadam sekojošā gada 23. jūnijam, 23. jūlijam un 23. augustam;

2) ja maksātāja taksācijas gada ienākumi, kurus apliek ar šā likuma 15. panta otrajā daļā noteikto nodokļa likmi, pārsniedz saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru, — līdz taksācijas gadam sekojošā gada 23. jūlijam, 23. augustam un 23. septembrim.

3.¹ (Izslēgta no 01.01.2016. ar 06.11.2013. likumu. Sk. Pārejas noteikumu 96.punktu)

3.² Maksātājs iemaksā vienotajā nodokļu kontā aprēķinātā nodokļa summu līdz tā mēneša 23. datumam, kurā iesniegtas šā panta 5.1 vai 5.2 daļā noteiktās deklarācijas (izņemot deklarācijas par ienākumu no kapitāla). Ja maksātājs šā panta 5.1 vai 5.2 daļā noteikto deklarāciju (izņemot deklarācijas par ienākumu no kapitāla), izpildot šīs normas prasības, iesniedzis vēlāk nekā attiecīgā mēneša 20. datumā, viņš iemaksā vienotajā nodokļu kontā aprēķinātā nodokļa summu līdz šīs deklarācijas iesniegšanas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam. Maksātājs iemaksā vienotajā nodokļu kontā aprēķinātā nodokļa summu līdz tā mēneša 23. datumam, kurā iesniegtas šā panta 5.2 vai 5.3 daļā noteiktās deklarācijas par ienākumu no kapitāla.

4. Ja rezumējošā kārtībā aprēķinātā summa pēc deklarācijas pārbaudes izrādās mazāka par avansā samaksāto, Valsts ieņēmumu dienests triju mēnešu laikā no deklarācijas iesniegšanas dienas atmaksā maksātājam pārmaksu, kas radusies kā avansā samaksātā un rezumējošā kārtībā aprēķinātā nodokļa starpība. Valsts ieņēmumu dienests lēmumu par nodokļa pārmaksas atmaksu, kas deklarēta rezumējošā kārtībā un apstiprināta pilnā apmērā, rakstveidā neizdod, bet lēmumu paziņo ar nodokļa pārmaksas atmaksas veikšanu maksātāja kredītiestādes kontā, maksātāja norēķinu kontā, kas atvērts pie maksājumu pakalpojumu sniedzēja, **vai skaidrā naudā** vai ar paziņojumu par novirzīšanu nokavēto nodokļu un ar tiem saistīto maksājumu segšanai vai ieskaitīšanu zvērinātu tiesu izpildītāju rīkojumu izpildei.

4.¹ (Izslēgta ar 08.11.2007. likumu)

4.² Nodokļa pārmaksas automātisko atmaksu Valsts ieņēmumu dienests veic šā likuma 20.¹ pantā noteiktajā kārtībā.

5. Deklarācija ar tai pievienotajiem dokumentiem iesniedzama Valsts ieņēmumu dienestam taksācijas gadam sekojošajā gadā no 1. marta līdz 1. jūnijam, bet, ja taksācijas gada ienākumi, kurus apliek ar šā likuma 15. panta otrajā daļā noteikto nodokļa likmi, pārsniedz saskaņā ar likumu "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru, - no 1. aprīļa līdz 1. jūlijam. Deklarācijā uzrādāma tikai tā informācija, kas nav pieejama valsts informācijas sistēmās. Valsts ieņēmumu dienests aizpilda tās deklarācijas sadaļas, par kurām

informācija ir pieejama valsts informācijas sistēmās un par rezumējošā kārtībā aprēķināto nodokļa summu.

5.¹ Ārvalsts nodokļa maksātājs, kas Latvijā uzturas, lai veiktu algotu darbu tāda darba devēja labā, kurš nav Latvijas rezidents vai kuram nav pastāvīgās pārstāvniecības Latvijā, un kas pārtrauc minētā ienākuma gūšanu, un nav paredzama viņa atgriešanās Latvijā pirms taksācijas gada beigām, iesniedz deklarāciju, pirms viņš izbrauc no Latvijas.

5.² Ārvalsts nodokļa maksātājs (nerezidents), kas Latvijā gūst ienākumu, no kura nodoklis maksājams rezumējošā kārtībā, bet kas taksācijas gadā pārstāj gūt šādu ienākumu vai gūst vienreiz izmaksājamu ienākumu un vienlaikus pārtrauc ekonomiskās saites ar Latviju, iesniedz deklarāciju 30 dienu laikā pēc ienākuma gūšanas beigām. Ja ārvalsts nodokļa maksātājs (nerezidents), kas Latvijā gūst ienākumu no kapitāla pieauguma, neizmanto šā likuma 20.panta trešajā daļā minētos deklarēšanas atvieglojumus, nodokli no šā ienākuma aprēķina un deklarāciju par ienākumu no kapitāla Valsts ieņēmumu dienestam iesniedz līdz ienākuma gūšanas mēnesim sekojošā mēneša 15.datumam.

5.³ Maksātājs (rezidents), kurš gūst ienākumu no kapitāla pieauguma un kura kopējie ienākumi no darījumiem ar kapitāla aktīviem ceturksnī pārsniedz 1000 euro, deklarāciju par ienākumu no kapitāla par ceturksnī gūto ienākumu iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam vienreiz ceturksnī līdz ceturksnim sekojošā mēneša 15. datumam. Maksātājs (rezidents), kurš gūst ienākumu no kapitāla pieauguma un kura kopējie ienākumi no darījumiem ar kapitāla aktīviem ceturksnī nepārsniedz 1000 euro, deklarāciju par ienākumu no kapitāla par taksācijas gadā gūto ienākumu iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam līdz taksācijas gadam sekojošā gada 15. janvārim. Lai segtu šā likuma 11.⁹ panta devītajā daļā minētos zaudējumus, kuri nav segti taksācijas gada laikā, maksātājs var iesniegt gada kapitāla pieauguma ienākuma precizēšanas deklarāciju, sākot ar pēctaksācijas gada 1. martu.

5.⁴ Valsts ieņēmumu dienests elektroniskās deklarēšanas sistēmā nodrošina, ka maksātājam ir pieejama deklarācijas aizpildīšanai nepieciešamā valsts informācijas sistēmās esošā informācija. Maksātājs pārbauda, ja nepieciešams, arī precizē un papildina šo informāciju un apstiprina deklarācijā norādītās informācijas patiesumu. Ja maksātājs šā panta piektajā daļā noteiktajā deklarācijas iesniegšanas termiņā nav apstiprinājis deklarācijā norādītās informācijas patiesumu (nav iesniedzis deklarāciju), precizējis vai papildinājis deklarācijā norādīto informāciju, uzskatāms, ka viņš piekrīt Valsts ieņēmumu dienesta aizpildītajā maksātāja deklarācijā iekļautajai informācijai un rezumējošā kārtībā budžetā maksājamai nodokļa summai.

5.⁵ Maksātājs, kurš deklarāciju aizpilda papīra formātā, deklarācijas aizpildīšanai nepieciešamo valsts informācijas sistēmās esošo informāciju saņem no Valsts ieņēmumu dienesta. Minēto informāciju Valsts ieņēmumu dienests norāda maksātāja deklarācijā Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

6. Deklarācijai ir pievienojami vai reizē ar to uzrādāmi un, ja nepieciešams, iesniedzami dokumenti, kas apliecina:

1) maksātāja tiesības uz atvieglojumiem, ja maksātājs taksācijas gada laikā, rodoties tiesībām uz atvieglojumu, nav iesniedzis Valsts ieņēmumu dienestam paziņojumu par apgādībā esošajām personām vai paziņojumu par invaliditāti vai politiski represētās personas statusu, vai nacionālās pretošanās kustības dalībnieka statusu;

2) taksācijas gada laikā izdarītos attaisnotos izdevumus, izņemot gadījumus, kad informāciju par maksātāja attaisnotajiem izdevumiem Valsts ieņēmumu dienests saņem saskaņā ar šā panta desmito un vienpadsmito daļu;

3) *(izslēgts ar 01.12.2009. likumu);*

4) *(izslēgts ar 14.11.2008. likumu);*

5) ārvalstīs gūtā ienākuma apmēru, veidu un samaksāto nodokli *(ar 15.12.2011. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012.);*

6) ka persona, kas ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, taksācijas gadā Latvijā guvusi vairāk nekā 75 procentus no saviem kopējiem ienākumiem un ka tā vai tās laulātais nav izmantojuši šajā likumā noteiktajiem nodokļa atvieglojumiem un attaisnotajiem izdevumiem analogiskus atskaitījumus savā rezidences valstī.

135. Piemērojot likuma 19.panta sesto daļu, lai apliecinātu taksācijas gadā veiktos attaisnotos izdevumus, fiziskā persona, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, tai pievieno šādu dokumentu kopijas (attaisnojuma dokumentu oriģinālus uzrāda pēc Valsts ieņēmumu dienesta pieprasījuma):

135.1. attaisnojuma dokumentus (maksājuma dokumenti, piemēram, kvīts, čeks, maksājuma uzdevums, konta izraksts, interneta bankas maksājuma uzdevums), kuri apliecina izglītības un ārstniecisko izdevumu samaksu un kuros ir norādīts fiziskās personas – nodokļa maksātāja vai viņa ģimenes locekļa vārds, uzvārds un personas kods un samaksāto izdevumu veids vai kuri apliecina apdrošināšanas prēmiju un iemaksu privātajos pensiju fondos maksājumus par maksātāju *(ar 29.11.2016. grozījumiem, kas stājās spēkā 02.12.2016.)*

135.2. iesniegumu, kurā norāda, ka attaisnotie izdevumi par maksātāja ģimenes locekļa izmantotajiem izglītības un ārstnieciskajiem pakalpojumiem viņa deklarācijā ir iekļauti tikai daļēji, un paziņo par maksātāju (norādot maksātāja kodu), kura deklarācijā norādīta pārējā attaisnoto izdevumu daļa par attiecīgo ģimenes locekli, kā arī paziņo to, ka pirmstaksācijas periodos attaisnotie izdevumi par ģimenes locekļu izmantotajiem pakalpojumiem ir bijuši iekļauti paša ģimenes locekļa vai citas tādas personas deklarācijā,

kam saskaņā ar noteikumu 56.punktu ir tiesības uz attaisnotajiem izdevumiem par maksātāja ģimenes locekli; (ar 18.12.2012. grozījumiem, kas stājas spēkā 29.12.2012.)

135.3. apdrošināšanas sabiedrības, kura Valsts ieņēmumu dienestam līdz pēctaksācijas gada 1.februārim elektroniski nenosūta informāciju, izziņu, kas apliecina, ka fiziskās personas noslēgtais līgums (iegādātā polise) par dzīvības apdrošināšanu (ar līdzekļu uzkrāšanu) atbilst likuma 10.panta pirmās daļas 6.punktā noteiktajām prasībām, un kurā ir norādīts apdrošināšanas līguma darbības periods, apdrošinātā persona (vārds, uzvārds, personas kods) un taksācijas gadā samaksātā apdrošināšanas prēmiju summa un apdrošināšanas prēmiju summas sadalījums pa gadiem ([9.pielikums](#)).

136. Ja iestāde – darba devējs fiziskajai personai kā valsts civildienesta ierēdnim, Valsts kontroles amatpersonai vai darbiniekam, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja amatpersonai vai darbiniekam vai profesionālā militārā dienesta karavīram ir sedzis mācību maksu vai ja izglītības iestāžu pedagoģisko darbinieku tālākizglītības atbalsta fonds fiziskajai personai ir sedzis mācību maksu, fiziskā persona, kura saņēmusi nodokļa atmaksu par attaisnotajiem izglītības izdevumiem, taksācijas gada nodokļa aprēķinu precizē, iesniedzot nākamā taksācijas gada deklarāciju.

7) ienākumam pielīdzinātā aizdevuma atmaksu aizdevējam, kā arī ar aizdevumu saistīto procentu maksājumu samaksu.

8) ka ārvalstī ir samaksāts uzņēmumu ienākuma nodoklis vai ārvalstī no dividendēm, dividendēm pielīdzināma ienākuma vai nosacītajām dividendēm ir ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis.

9) iesniegumu par maksātāja tiesībām uz ārvalsts pensijas neapliekamā apmēra piemērošanu taksācijas gadā, kurā uzrādīts ārvalsts pensijas apmērs.

6.¹ (Izslēgta ar 13.05.2010. likumu)

7. (Izslēgta ar 01.12.2009. likumu)

7.1 Maksātājs, deklarējot ienākumu no lauksaimniecībā izmantojamas zemes atsavināšanas, Valsts ieņēmumu dienestam kopā ar deklarāciju par ienākumu no kapitāla iesniedz sertificēta nekustamā īpašuma vērtētāja vērtējumu, ja aplikamo ienākumu aprēķina saskaņā ar:

1) šā likuma 11.⁷ panta ceturto daļu proporcionāli lauksaimniecībā izmantojamās zemes tirgus vērtības īpatsvaram kopējā nekustamā īpašuma vērtībā;

2) šā likuma 11.⁷ panta piekto daļu.

8. Zemnieku saimniecība, ja tā bez lauksaimnieciskās ražošanas veic arī citu saimniecisko darbību, var aprēķināt kopējos ienākumus (sedzot lauksaimnieciskos zaudējumus no citiem ienākumiem). Šajā gadījumā nepiemēro 9.panta pirmās daļas 1.punktu.

9. Ja izdevumiem, kas saistīti ar maksātāja saimniecisko darbību, ir noteiktas izdevumu normas, šo izdevumu apliecināšanai attiecīgajā apmērā nav nepieciešams iesniegt vai uzrādīt tos apliecinošus dokumentus. Minēto kārtību nepiemēro, nosakot šā likuma 11. panta 3.¹ daļā minēto saimnieciskās darbības ieņēmumu ierobežojuma apmēru.

10. Valsts ieņēmumu dienestam līdz pēctaksācijas gada 1.februārim elektroniski nosūta informāciju, kurā par katru fizisko personu norāda vārdu, uzvārdu, personas kodu, kā arī šādu informāciju:

1) privātais pensiju fonds — par fiziskās personas noslēgtā individuālās dalības līguma ar privāto pensijas fondu atbilstību šā likuma 10.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktajām prasībām un taksācijas gadā privātajā pensiju fondā veikto iemaksu apmēru un iemaksu sadalījumu pa gadiem, ja maksātājs taksācijas gadā ir veicis maksājumus arī par nākamajiem taksācijas gadiem kā arī informāciju par individuālo iemaksu veicēja uzkrāto papildpensijas kapitālu taksācijas gada 31.decembrī;

(papildināts ar 23.11.2016. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2017.)

2) apdrošināšanas sabiedrība — par fiziskās personas noslēgtā līguma (iegādātās polises) par dzīvības apdrošināšanu (ar līdzekļu uzkrāšanu) atbilstību šā likuma 10.panta pirmās daļas 6.punktā noteiktajām prasībām, līguma darbības periodu un taksācijas gadā veikto apdrošināšanas prēmiju summu un šo summu sadalījumu pa gadiem, ja maksātājs taksācijas gadā ir veicis maksājumus arī par nākamajiem taksācijas gadiem pie nosacījuma, ka saskaņā ar apdrošināšanas līgumu maksātājam katram periodam ir noteikts fikss maksājums.

139. Apdrošināšanas sabiedrība, ar kuru fiziskā persona ir noslēgusi līgumu par dzīvības apdrošināšanu (ar līdzekļu uzkrāšanu), mēneša laikā pēc līguma laušanas vai daļēja uzkrājuma izmaksas par to paziņo Valsts ieņēmumu dienestam, ja ir izsniegta šo noteikumu

135.3.apakšpunktā minētā izziņa vai apdrošināšanas sabiedrība saskaņā ar likuma 19.panta desmitās daļas 2.punktu elektroniski ir nosūtījusi informāciju Valsts ieņēmumu dienestam *(ar 18.12.2012. grozījumiem, kas stājās spēkā 29.12.2012.)*

10.¹ Izglītības un zinātnes ministrija katra mēneša pirmajā datumā Valsts ieņēmumu dienestam elektroniski nosūta informāciju par iepriekšējo mēnesi – par visām personām līdz 24 gadu vecumam, kuras iegūst vispārējo, profesionālo, augstāko vai speciālo izglītību par maksu, norādot personas – izglītojamā – vārdu, uzvārdu, personas kodu un datumu, kad persona uzņemta vai atskaitīta no mācībām vispārējās izglītības iestādē vai studijām profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestādē. *(papildināts ar 18.12.2015. gada likumu, kas stājās spēkā 01.01.2016.)*

10.² Vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestādes vienreiz gadā līdz pēctaksācijas gada 1.februārim Valsts ieņēmumu dienestam elektroniski nosūta informāciju par visām personām, kuras iegūst vai taksācijas gadā ieguva vispārējo, profesionālo, augstāko vai speciālo izglītību par maksu, norādot personas — izglītojamā — vārdu, uzvārdu, personas kodu, taksācijas gadā par mācībām samaksāto un atmaksāto summu, kā arī fiziskās personas kodu vai juridiskās personas reģistrācijas numuru, kura veikusi maksājumu par mācībām.

10.³ Pašvaldība līdz pēctaksācijas gada 1. februārim Valsts ieņēmumu dienestam elektroniski nosūta informāciju par taksācijas gadā aktuālajām licencēm interešu un pieaugušo neformālās izglītības maksas programmu īstenošanai, norādot šādu informāciju:

1) licences saņēmēja — fiziskās personas — vārdu, uzvārdu, personas kodu vai licences saņēmēja — juridiskās personas — nosaukumu un reģistrācijas numuru;

2) licences izsniegšanas datumu;

3) licences derīguma termiņu taksācijas gadā.

10.⁴ Ja pakalpojumu sniedzējs sniedz šā likuma 10. panta pirmās daļas 2. punktā minētos pakalpojumus, par kuriem veiktos izdevumus maksātājs ir tiesīgs iekļaut savos attaisnotajos izdevumos, šāda pakalpojumu sniedzēja sniegto informāciju par pakalpojuma saņēmēja vārdu, uzvārdu un personas kodu, maksājuma dokumentu identificējošo informāciju (datumu, kases čeka vai kvīts sēriju un numuru, maksājuma uzdevuma numuru), saņemtā pakalpojuma veidu (izglītības vai medicīnas un ārstnieciskais pakalpojums) un saņemtā maksājuma apmēru Valsts ieņēmumu dienests izmanto, veicot deklarācijas apstrādi, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

1) attiecībā uz medicīnas un ārstnieciskajiem pakalpojumiem nodokļa maksātājs pakalpojumu sniedzējam saistībā ar konkrēto pakalpojumu devis savu piekrišanu ar viņu saistīto personas datu nodošanai Valsts ieņēmumu dienestam;

2) pakalpojumu sniedzējs sniedz šādu informāciju saskaņā ar normatīvajiem aktiem vai, noslēdzot attiecīgu līgumu, ir vienojies ar Valsts ieņēmumu dienestu par šādu informācijas nosūtīšanas kārtību un datu formātu.

10.⁵ Valsts ieņēmumu dienests šā panta 10.⁷ daļā noteiktajam mērķim izmantojamo informāciju par attiecīgo taksācijas gadu Valsts ieņēmumu dienesta informācijas sistēmās uzglabā piecus gadus no pēctaksācijas gada 1. janvāra, bet gadījumā, kad saskaņā ar likumu tā ir izmantojama ilgāku laika periodu, — termiņā, kas atbilst tās piemērošanas laikam.

10.⁶ Apdrošināšanas sabiedrība pēc Valsts ieņēmumu dienesta rakstveida pieprasījuma sniedz informāciju par fiziskajai personai atmaksāto summu saskaņā ar konkrētu attaisnojuma dokumentu par medicīnas un ārstnieciskajiem pakalpojumiem, ja tas iekļauts deklarācijā kā attaisnoto izdevumu pamatojums, norādot:

- 1) atlīdzības saņēmēja vārdu, uzvārdu un personas kodu;
- 2) kases čeka vai kvīts datumu, kases čeka vai kvīts sēriju un numuru;
- 3) pakalpojumu sniedzēja nosaukumu vai vārdu, uzvārdu, pakalpojuma sniedzēja reģistrācijas numuru vai nodokļu maksātāja reģistrācijas kodu;
- 4) pakalpojuma veidu;
- 5) pakalpojuma pilnu cenu un apdrošinātāja atmaksāto summu.

10.⁷ Šā panta desmitajā, 10.¹, 10.², 10.⁴ un 10.⁶ daļā minēto informāciju Valsts ieņēmumu dienests izmanto deklarāciju apstrādē, piemērojot šā likuma 10. pantā noteiktos attaisnotos izdevumus un 13. pantā noteiktos atvieglojumus.

11. Par šā panta desmitajā daļā noteiktās informācijas nosūtīšanas kārtību un datu formātu apdrošināšanas sabiedrība vai privātais pensiju fonds ar Valsts ieņēmumu dienestu vienojas, noslēdzot attiecīgu līgumu.

12. Licencēta sabiedrība, kas iepriekšējā kalendārajā gadā nodarbojusies ar personu iekārtošanu darbā uz kuģiem, vai šādu sabiedrību veidota apvienība Ministru kabineta noteiktajā kārtībā līdz pēctaksācijas gada 1.februārim elektroniski nosūta Valsts ieņēmumu dienestam informāciju par iepriekšējā kalendārajā gadā nodarbinātajiem jūrniekiem, kuri, iekārtojoties darbā, izmantojuši attiecīgās sabiedrības vai to veidotas asociācijas pakalpojumus.

13. Maksātājs, kas taksācijas gadā guvis ienākumus ārvalstī, kurā taksācijas periods nesakrīt ar kalendāro gadu vai kurā noteiktais termiņš, kādā ienākuma izmaksātājs informē ienākuma saņēmēju par izmaksātajām summām, ir vēlāks par taksācijas gadam sekojošā gada 15.martu, iesniedz deklarāciju divu mēnešu laikā no attiecīgajā ārvalstī noteiktā deklarācijas iesniegšanas termiņa.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 25.11.1999., 30.11.2000., 11.12.2003., 20.12.2004., 19.12.2006., 08.11.2007., 24.04.2008., 14.11.2008., 16.06.2009., 01.12.2009., 13.05.2010., 09.08.2010., 21.10.2010., 20.12.2010., 15.12.2011., 19.09.2013., 06.11.2013., 17.12.2014., 30.04.2015., 30.11.2015., 23.11.2016., 28.07.2017., 22.11.2017., 13.12.2018., 21.03.2019., 23.05.2019., 27.11.2020., un 17.12.2020. un 16.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2022. 10.⁵, 10.⁷ daļa piemērojama ar 01.01.2022. Sk. Pārejas noteikumu 153., 154., 155. un 156. punktu) likumu, kas stājas spēkā 12.01.2021. 10.⁵, 10.⁷ daļa piemērojama ar 01.01.2022. Sk. Pārejas noteikumu 153., 154., 155. un 156. punktu)

20. pants. Ienākumu deklarēšanas atvieglojumi

1. Iekšzemes nodokļa maksātājam, kas taksācijas gada laikā ir saņēmis Latvijas Republikā ienākumus, no kuriem izmaksas vietā ir ieturēts nodoklis, vai saņēmis algota darba ienākumus, kas kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm ir pakļauti aplikšanai ar iedzīvotāju ienākuma nodoklim analogisku nodokli, ja viņa saņemto šā likuma 9.panta pirmajā daļā minēto ar nodokli neapliekamo ienākumu kopējā summa nepārsniedz 10 000 *euro* vai šo neapliekamo ienākumu veido vienīgi no Latvijas budžeta izmaksātie šā likuma 9.panta pirmās daļas 37., 37.¹, 37.², 38., 39. un 40.punktā minētie pabalsti vai Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izmaksātie pabalsti, vai kam saskaņā ar šā likuma 19.panta otro daļu gūtie ienākumi nav jāuzrāda deklarācijā, ir tiesības neiesniegt deklarāciju, ja šajā likumā vai citos likumos nav noteikts citādi. Minētais nosacījums ir piemērojams arī tad, kad iekšzemes nodokļa maksātājs taksācijas gada laikā ir saņēmis tikai atsevišķus iepriekš minēto ienākumu veidus.

2. Ja iekšzemes nodokļa maksātājs šā likuma 19. panta piektajā daļā noteiktajā termiņā nav iesniedzis deklarāciju, šis fakts ir maksātāja apliecinājums tam, ka atbilstoši Valsts ieņēmumu dienesta informācijas sistēmās esošajai informācijai rezumējošā kārtībā aprēķinātā nodokļa summa atbilst maksātāja taksācijas gadā gūtajiem ienākumiem un iemaksājama budžetā. Ja iekšzemes nodokļa maksātājs šā likuma 19. panta piektajā daļā noteiktajā termiņā nav iesniedzis deklarāciju, kā arī Valsts ieņēmumu dienests atbilstoši valsts informācijas sistēmās esošajai informācijai deklarācijā nav aprēķinājis rezumējošā kārtībā budžetā maksājamo summu, šis fakts ir maksātāja apliecinājums tam, ka no viņa taksācijas gadā saņemtajiem ienākumiem nodoklis ir ieturēts pilnā apmērā.

3. Ārvalsts nodokļa maksātājam (nerezidentam) deklarācija nav jāiesniedz, izņemot gadījumu, kad nerezidents:

1) saņem šā likuma 3.panta trešās daļas 7. un 9.punktā minētos ienākumus, kā arī šā likuma 3.panta trešās daļas 1.punktā minēto ienākumu no algota darba tāda darba devēja labā, kurš nav Latvijas rezidents vai kuram nav pastāvīgās pārstāvniecības Latvijā, vai arī saņem šā likuma 3.panta trešās daļas 4.punktā minēto ienākumu no komercsabiedrības, kas nav Latvijas Republikas rezidents;

2) ~~saņem šā likuma 3.panta trešās daļas 7.¹ un 17.punktā minētos ienākumus no fiziskajām personām, kas nav minētas šā likuma 17.panta 12.² daļā;~~ **saņem šā likuma 3. panta trešās daļas 7.1 un 17. punktā minētos ienākumus, no kuriem nodoklis nav ieturēts izmaksas brīdī;**

137. Piemērojot likuma 20.panta trešās daļas 2.punktu, nerezidentam piemēro atvieglojumu, kas paredz, ka deklarāciju neiesniedz nerezidents, kas guvis likuma 3.panta trešās daļas 7.¹ punktā minētos ienākumus, ja no minētā ienākuma ir ieturēts nodoklis. Tomēr nerezidents var neizmantojot tiesības uz minētajā panta daļā noteikto atvieglojumu un iesniegt gada ienākumu

deklarāciju (likuma 20.panta trešās daļas 2.punkta piemērošanas piemērs – šo noteikumu 10.pielikumā).

(Grozīts ar MK 18.12.2012. noteikumiem Nr.907)

10.pielikums

Ministru kabineta

2010.gada 21.septembra noteikumiem Nr.899

Likuma 20.panta trešās daļas piemērošanas piemērs

(Pielikums grozīts ar MK 08.10.2013 noteikumiem Nr.1055; MK 14.11.2017. noteikumiem Nr.675)

Nerezidents par 44 000 euro pārdod juridiskai personai nekustamo īpašumu, kura iegādes vērtība ir 42 000 euro. Pārdodot nekustamo īpašumu juridiskai personai, ienākuma izmaksātājs ietur nodokli no izmaksātās atlīdzības 3 % apmērā, t. i., 1320 euro (3 % no 44 000). Nerezidents, gadam beidzoties, var iesniegt pārskata perioda deklarāciju par ienākumu no kapitāla pieauguma un gada kapitāla pieauguma ienākuma precizēto deklarāciju par ienākumu no kapitāla pieauguma. Iesniedzot minētās deklarācijas, ieturētais nodoklis 3 % apmērā no izmaksātās atlīdzības jāuzskata par avansa maksājumu.

Nodokļa aprēķins ir šāds:

- apliekamais ienākums ir 2000 euro ($44\,000 - 42\,000 = 2000$);
- iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir 400 euro ($20\% \text{ no } 2000 = 400$);
- ņemot vērā, ka avansā ieturētais nodoklis ir 1320 euro, nodokļa maksātāja pārmaksātais nodoklis ir 920 euro ($1320 - 400 = 920$).

2¹) saņem šā likuma 3.panta trešās daļas 9.¹ punktā minētos ienākumus, par kuriem nodoklis nav ieturēts izmaksas vietā;

3) būdams citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts rezidents, taksācijas gadā Latvijā guvis vairāk nekā 75 procentus no saviem kopējiem ienākumiem un vēlas piemērot taksācijas gada diferencēto neapliekamo minimumu saskaņā ar šā likuma 12.pantu, nodokļa atvieglojumus saskaņā ar šā likuma 13.panta ceturto daļu un attaisnotos izdevumus saskaņā ar šā likuma 10.panta ceturto daļu.

4. Šajā pantā minētie ienākumu deklarēšanas atvieglojumi nav attiecināmi uz maksātājiem:

1) kuri gūst ienākumus no saimnieciskās darbības;

2) kuriem rodas pienākums piemaksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli saistībā ar šā likuma 15. panta otrajā daļā minētās progresīvās likmes piemērošanu;

3) kuriem rodas pienākums piemaksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli saistībā ar gada diferencētā neapliekamā minimuma piemērošanu.

(19.12.1996. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999., 30.11.2000., 11.12.2003., 20.12.2004., 19.12.2006., 01.12.2009., 09.08.2010., 17.12.2014., 16.06.2016., 21.03.2019., un 27.11.2020. un 16.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2022.) likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021. Sk. Pārejas noteikumu 153. punktu)

20.¹ pants. Nodokļa pārmaksas automātiskā atmaksa

1. Nodokļa pārmaksas automātiskā atmaksa ir nodokļa pārmaksas atmaksa, kuru Valsts ieņēmumu dienests bezskaidrā naudā veic maksātājam, kurš nav iesniedzis deklarāciju līdz nodokļa pārmaksas automātiskās atmaksas dienai un uz kuru attiecas šā likuma 20. pantā noteiktie ienākumu deklarēšanas atvieglojumi.

2. Nodokļa pārmaksas automātiskā atmaksa notiek, ja atbilstoši Valsts ieņēmumu dienesta informācijas sistēmās esošajai informācijai pārmaksu veido šādi faktori:

1) gada diferencētais neapliekamais minimums;

2) pensionāra neapliekamais minimums;

3) papildu atvieglojums (personām ar invaliditāti, politiski represētajiem un nacionālās pretošanās kustības dalībniekiem);

4) progresīvā nodokļa likme;

5) atvieglojuma par apgādībā esošu personu nepilnīga izmantošana, ja maksātājs, kuram ir tiesības uz šo atvieglojumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā Valsts ieņēmumu dienestam ir iesniedzis paziņojumu par apgādībā esošām personām un Valsts ieņēmumu dienests ir izdarījis attiecīgu ierakstu algas nodokļa grāmatiņā;

6) maksātāja attaisnotie izdevumi saskaņā ar šā likuma 10. panta pirmās daļas 5. un 6. punktu, ja Valsts ieņēmumu dienests par tiem ir saņēmis informāciju atbilstoši šā likuma 19. panta desmitajai daļai.

3. Valsts ieņēmumu dienests nodokļa pārmaksas automātisko atmaksu veic, ja tā rīcībā ir informācija par aktuālo maksātāja kontu Latvijas Republikā reģistrētā kredītiestādē vai pie maksājumu pakalpojumu sniedzēja, uz kuru veicama pārmaksas atmaksa, un maksātājam nav nodokļu parādu. Valsts ieņēmumu dienests nodokļa pārmaksas automātisko atmaksu neveic, ja tā

rīcībā ir informācija, ka uz atmaksas dienu maksātāja konts, par kuru tika sniegta informācija, ir slēgts.

4. Lai saņemtu nodokļa pārmaksas automātisko atmaksu, maksātājs līdz pēctaksācijas gada 30. septembrim Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā sniedz informāciju par aktuālo personīgo kontu Latvijas Republikā reģistrētā kredītiestādē vai pie maksājumu pakalpojumu sniedzēja, kur vēlas saņemt nodokļa pārmaksas automātisko atmaksu. Informāciju par kontu Valsts ieņēmumu dienestam var nesniegt, ja maksātājs šādu informāciju ir sniedzis iepriekš un tajā nav veicami precizējumi.

5. Ja maksātājs līdz nodokļa pārmaksas automātiskās atmaksas dienai nav iesniedzis deklarāciju, ar to viņš apliecina, ka uz viņu attiecas šā likuma 20. pantā noteiktie ienākumu deklarēšanas atvieglojumi un ka viņš apstiprina Valsts ieņēmumu dienesta sagatavotajā deklarācijā iekļauto informāciju. Ja maksātājs līdz pēctaksācijas gada 30. septembrim, izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmu, nav atteicies no pārmaksātā nodokļa automātiskās atmaksas saņemšanas, ar to viņš apliecina, ka piekrīt pārmaksātā nodokļa automātiskās atmaksas saņemšanai.

6. Valsts ieņēmumu dienests lēmumu par nodokļa pārmaksas automātisko atmaksu rakstveidā neizdod. Lēmumu paziņo ar nodokļa pārmaksas atmaksas veikšanu maksātāja kredītiestādes kontā vai maksātāja norēķinu kontā, kas atvērts pie maksājumu pakalpojumu sniedzēja, vienlaikus nosūtot maksātājam par to informāciju Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021. Sk. Pārejas noteikumu 156. un 158. punktu)

138. Likuma 20.panta ceturtā daļa neattiecas uz fizisko personu, no kuras profesionālās darbības ienākuma – autoratlīdzības (honorāra) – taksācijas gada laikā nodoklis ienākuma izmaksas vietā ir ieturēts pilnā apmērā.

139. Apdrošināšanas sabiedrība, ar kuru fiziskā persona ir noslēgusi līgumu par dzīvības apdrošināšanu (ar līdzekļu uzkrāšanu), mēneša laikā pēc līguma laušanas vai daļēja uzkrājuma izmaksas par to paziņo Valsts ieņēmumu dienestam, ja ir izsniegta šo noteikumu 135.3.apakšpunktā minētā izziņa vai apdrošināšanas sabiedrība saskaņā ar likuma 19.panta desmitās daļas 2.punktu elektroniski ir nosūtījusi informāciju Valsts ieņēmumu dienestam *(ar 18.12.2012. grozījumiem, kas stājās spēkā 29.12.2012.)*

140. Izglītības un zinātnes ministrijas ~~Studiju fonds~~ **Valsts izglītības attīstības aģentūra** līdz pēctaksācijas gada 1.februārim iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā studiju kredītu ņēmēju sarakstu, kuriem taksācijas gadā dzēsts kredīts (kredīta daļa). Sarakstā norāda personas vārdu, uzvārdu, personas kodu un dzēsto kredīta summu.

(Grozīts ar MK 14.12.2021. noteikumiem Nr. 842)

141. Ja Latvijas Republikas darba devēja ārvalstī nodarbināta fiziskā persona (iekšzemes nodokļa maksātājs) gūst algota darba ienākumus, tai skaitā arī ienākumus, kuriem tiek piemēroti likuma 17.panta 9.² daļas nosacījumi, gūtajiem ienākumiem un samaksātajam nodoklim ārvalstīs jābūt apliecinātam attiecīgās valsts nodokļu administrācijā.

V nodaļa

DEKLARĀCIJAS KONTROLĒŠANA UN KORIGĒŠANA

21. pants. Kontrolējošā finanšu iestāde

Valsts ieņēmumu dienests:

- 1) pārbauda deklarācijā uzrādīto datu ticamību un pareizību;
- 2) veic iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksāšanas kontroli;
- 3) veic šā likuma 11. pantā minēto ieņēmumu un izdevumu pilnīguma un pareizības uzskaites kontroli.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.01.1994., 25.11.1999., 11.12.2003., 16.06.2009. un 01.12.2009. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2010.)

22. pants. Deklarācijas kontrolēšana un apliekamā ienākuma noteikšana uz aprēķinu pamata

1. Valsts ieņēmumu dienests pārbauda maksātāja (fiziskās personas) taksācijas gadā gūtos ienākumus, pamatojoties uz iesniegtajā gada ienākumu deklarācijā uzrādītajiem datiem, darba devēju (ienākuma izmaksātāju) paziņojumiem par izmaksātajām summām, ārvalstu nodokļu administrāciju sniegtajām ziņām, apsekošanas un pārbaūžu rezultātiem, kā arī citu Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošo informāciju par nodokļa maksātāja ienākumiem, īpašuma stāvokļa izmaiņām un izdevumiem.

2. Ja Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošajos pārskatos (paziņojumos) uzrādītie maksātāja ienākumi vai maksātāja iesniegtajā deklarācijā uzrādītais ienākumu apjoms saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošo informāciju ir mazāks par viņa izdevumu apjomu, Valsts ieņēmumu dienests nosaka ar nodokli apliekamo ienākumu un nodokļa summu uz aprēķinu pamata atbilstoši maksātāja īpašuma vērtības pieaugumam un Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošajām ziņām par maksātāja darbību (arī maksātāja darījumiem un ieņēmumiem no saimnieciskās darbības).

3. Ja maksātāja deklarētie ienākumi vai Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošajos pārskatos (paziņojumos) uzrādītie maksātāja ienākumi neatbilst viņa izdevumiem taksācijas gadā, Valsts ieņēmumu dienests pieprasa šā panta 3.1 daļā noteiktajā termiņā iesniegt papildu deklarāciju (atbilstoši Ministru kabineta apstiprinātajai veidlapai) par ienākumiem, ieņēmumiem, naudas un citiem uzkrājumiem, īpašumiem un to vērtības maiņu (turpmāk — papildu deklarācija).

3.¹ Maksātājs saskaņā ar šā panta trešās daļas nosacījumiem pieprasīto papildu deklarāciju Valsts ieņēmumu dienestam iesniedz personiski ne vēlāk kā 30 darbdienu laikā pēc papildu deklarācijas veidlapas saņemšanas vai, ja maksātājs ne vēlāk kā 30 darbdienu laikā pēc papildu deklarācijas veidlapas saņemšanas ir iesniedzis Valsts ieņēmumu dienestam pamatotu iesniegumu, — citā Valsts ieņēmumu dienesta noteiktajā termiņā. Citu papildu deklarācijas iesniegšanas termiņu var noteikt, ja deklarācijas aizpildīšanai nepieciešama informācija, kuru nav iespējams iegūt 30 darbdienu laikā, vai ja maksātājs slimības, komandējuma vai citu pamatotu iemeslu dēļ nevar to iesniegt noteiktajā termiņā.

3.² Valsts ieņēmumu dienesta noteiktais papildu deklarācijas iesniegšanas termiņa pagarinājums nedrīkst pārsniegt 90 dienas no papildu deklarācijas pieprasīšanas dienas.

4. Nosakot maksātāja īpašuma vērtību un tās pieaugumu, kā arī īpašuma palielinājumu pārbaudāmajā periodā, Valsts ieņēmumu dienests izmanto Uzņēmumu reģistra datubāzu, kurām ir publiska ticamība, Ceļu satiksmes drošības direkcijas, zemesgrāmatu un pārējo citu valsts reģistru un valsts informācijas sistēmu turētāju datus, kā arī maksātāja papildu deklarāciju kopā ar tai pievienotajiem attaisnojuma dokumentiem par maksātāja ienākumiem un izdevumiem.

5. Valsts ieņēmumu dienests, precizējot maksātāja ienākumu lielumu, ir tiesīgs pieprasīt un bez maksas saņemt no visiem komersantiem (arī kredītiestādēm), nerezidentu pastāvīgajām pārstāvniecībām, iestādēm, organizācijām, biedrībām, nodibinājumiem un citām personām visu apliekamā ienākuma lieluma precizēšanai nepieciešamo informāciju par maksātāja darījumiem, ienākumiem, izmaksātajām summām, nodotajām vērtībām, īpašumiem un citām lietām. Iegūtā informācija ir konfidenciāla un izmantojama apliekamā ienākuma lieluma un maksājamā nodokļa apmēra precizēšanai, to ir aizliegts nodot citām personām, izņemot izmeklēšanas institūcijas un tiesas, kas iesniegušas pieprasījumus likumos noteiktajos gadījumos.

6. Ja vien maksātājs nevar pierādīt citu ar personiskajām vajadzībām saistīto izdevumu apmēru, Valsts ieņēmumu dienests ar maksātāja un viņa ģimenes personiskajām vajadzībām saistīto izdevumu novērtējumu nosaka, izmantojot valstī noteikto minimālo mēneša darba algu, kas samazināta par:

1) darba ņēmēja valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu daļu, pieņemot, ka darba ņēmējs tiek apdrošināts visiem sociālās apdrošināšanas veidiem;

2) algas nodokli (pieņemot vienu divpadsmito daļu no maksimālā gada neapliekamā minimuma, kas noteikts atbilstoši šā likuma 12.panta pirmajai daļai, bet nepiemērojot šā likuma

13.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktos iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumus un šā likuma 10.panta pirmās daļas 2., 3., 5. un 6.punktā noteiktos attaisnotos izdevumus, kā arī nepiemērojot personām, kurām piešķirta pensija, neapliekamo minimumu saskaņā ar šā likuma 12.panta piekto daļu).

(grozīts ar 18.12.2015. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2016.)

7. Budžetā maksājamo nodokļa summu un samaksas termiņus nosaka Valsts ieņēmumu dienesta lēmums, ko pieņem, pamatojoties uz pārbaudes datiem par attiecīgo taksācijas periodu.

8. Kārtību, kādā uz aprēķinu pamata Valsts ieņēmumu dienests nosaka apliekamā ienākuma lielumu, un kārtību un termiņu, kādā Valsts ieņēmumu dienestam iesniedzama informācija par maksātāja ieņēmumiem, naudas uzkrājumiem un īpašumiem un to vērtības maiņu, nosaka Ministru kabinets.

(25.11.1999. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2004., 20.10.2005., 19.12.2006. likumu, Satversmes tiesas 11.04.2007. spriedumu, 08.11.2007., 15.12.2011. un 30.11.2015. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2016.)

23. pants. Deklarācijas koriģēšana

1. Ja iesniegtajā deklarācijā ir faktoloģiskas un/vai aprēķina neprecizitātes, Valsts ieņēmumu dienests izlabo pieļautās kļūdas un izlaboto deklarāciju kopā ar norādi par maksātāja pieļautajām kļūdām nosūta maksātājam.

2. Maksātāja pienākums ir 30 dienu laikā no izlabotās deklarācijas saņemšanas dienas iemaksāt budžetā trūkstošo nodokļa summu.

3. Ja maksātājs rezumējošā kārtībā kļūdaini iemaksājis budžetā lielāku nodokļa summu, nekā likumā noteikts, Valsts ieņēmumu dienests atmaksā kļūdaini iemaksāto nodokļu summu maksātājam 30 dienu laikā no dienas, kad saņemts maksātāja iesniegums.

(aizstāts ar 23.11.2016. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2017.)

3.¹ *(Izslēgta ar 23.11.2016. likumu)*

4. Konstatējot likuma pārkāpumus, ienākumu nepilnīgu uzrādīšanu vai slēpšanu un citus pārkāpumus, Valsts ieņēmumu dienests sastāda aktu par pārkāpumu un piemēro likumos paredzētās sankcijas.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999., 11.12.2003., 20.10.2005., 28.09.2006., 16.06.2009. un 23.11.2016. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2017.)

VI nodaļa STARPVALSTU LĪGUMI

24.pants. Starpvalstu līgumu piemērošana

1. Ja starpvalstu līgums, kura dalībvalsts ir Latvijas Republika, paredz ienākuma aplikšanas kārtību, kas atšķiras no šajā likumā noteiktās kārtības, piemērojamas starpvalstu līguma normas.
2. Latvijas Republikā pastāvīgi dzīvojošo personu ienākumi, kas gūti ārvalstīs, tiek aplikti ar nodokli Latvijas Republikā, izņemot ienākumus, kas minēti šā panta septītajā daļā, vai gadījumus, kad saskaņā ar noslēgtajiem starpvalstu līgumiem noteikta citāda aplikšanas kārtība (*ar 22.09.2011. likumu, kas stājās spēkā 19.10.2011.*).
3. Saskaņā ar šā likuma noteikumiem aprēķināto nodokli samazina par summu, kas ir vienāda ar ārvalstīs samaksāto nodokli, ja šī nodokļa samaksa ārvalstīs ir apliecināta ar ārvalstu nodokļu iekasēšanas institūcijas apstiprinātiem dokumentiem, kuros uzrādīts aplikamais ienākums un ārvalstīs samaksātā nodokļa summa.

142. Piemērojot likuma 24.panta trešo daļu, ja fiziskā persona – nodokļa maksātājs taksācijas gada laikā guvis ienākumus valstī, ar kuru noslēgta nodokļu konvencija, un atbilstoši minētajai konvencijai šajā valstī pēctaksācijas periodā ir iesniedzis deklarāciju par taksācijas gada ienākumiem, kā arī samaksājis nodokli, ko apliecina attiecīgās valsts nodokļu administrācijas izsniegta izziņa, nodokļa maksātājs norāda samaksāto nodokļa summu savā taksācijas gada deklarācijā (likuma 24.panta trešās daļas piemērošanas piemērs – šo noteikumu 11.pielikumā).

11.pielikums

Ministru kabineta

2010.gada 21.septembra noteikumiem Nr.899

Likuma 24.panta trešās daļas piemērošanas piemērs

Fiziska persona 2009.gadā guvusi ienākumu Beļģijas Karalistē, 2010.gadā atbilstoši nodokļu konvencijas noteikumiem veikusi iedzīvotāju ienākuma nodokļa samaksu Beļģijas Karalistē, un par to ir izsniegts atbilstošs Beļģijas Karalistes nodokļu administrācijas apstiprinājums. Minētajā gadījumā 2010.gadā Beļģijas Karalistē samaksāto nodokli par 2009.gadu iekļauj 2009.gada ienākumu deklarācijā.

Finanšu ministrs E.Repše

3.¹ Nodokli, kas aprēķināts par ienākumu no būtiskas līdzdalības ārvalsts sabiedrībā, samazina par zemu nodokļu un beznodokļu valstī vai teritorijā samaksātā nodokļa daļu, kas ir proporcionāla ienākumam no attiecīgās ārvalsts sabiedrības, kas saskaņā ar šā likuma 17.³ pantu

tiek attiecināts uz maksātāju (rezidentu), ja nodokļa samaksa attiecīgajā valstī vai teritorijā ir apliecināta ar attiecīgās valsts vai teritorijas nodokļu iekasēšanas institūcijas apstiprinātiem dokumentiem, kuros uzrādīts apliekamais ienākums un samaksātā nodokļa summa. Minētā nodokļa samazināšanas kārtība piemērojama arī par nodokli, kas attiecināms uz maksātāju un kas samaksāts par ārvalsts sabiedrības taksācijas gada laikā aprēķinātajām ārkārtas dividendēm. *(Papildināts ar 06.11.2013. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2014.)*

4. Šā panta trešajā daļā minētais samazinājums nedrīkst būt lielāks par summu, kas atbilstu Latvijā aprēķinātajam nodoklim par ārvalstī gūto ienākumu.

5. Šā panta ceturtnā daļa nav piemērojama attiecībā uz īpašo nodokli, ko Eiropas Savienības dalībvalstis, to saistītās un atkarīgās teritorijas, valstis, kuras nav Eiropas Savienības dalībvalstis, bet ar kurām Eiropas Kopiena noslēgusi Latvijai saistošus starptautiskos līgumus par uzkrājumu ienākuma aplikšanu ar nodokļiem, ietur no uzkrājumu ienākuma (turpmāk — nodoklis no uzkrājumu ienākuma). Kopējo Latvijā aprēķināto nodokli samazina par visu ārvalstī ieturēto nodokļa no uzkrājumu ienākuma summu. Valsts ieņēmumu dienests atmaksā uzkrājumu ienākuma faktiskajam īpašniekam summu, par kādu nodoklis no uzkrājumu ienākuma pārsniedz Latvijā aprēķināto nodokli, ja šā nodokļa summa ir lielāka par kopējo Latvijā aprēķināto nodokli.

6. Ja no uzkrājumu ienākuma, kas saņemts citā Eiropas Savienības dalībvalstī, tās saistītajā vai atkarīgajā teritorijā vai valstī, kura nav Eiropas Savienības dalībvalsts, bet ar kuru Eiropas Kopiena noslēgusi Latvijai saistošu starptautisko līgumu par uzkrājumu ienākuma aplikšanu ar nodokļiem, ir ieturēts gan ienākuma nodoklis, gan nodoklis no uzkrājumu ienākuma, vispirms piemēro šā panta trešo daļu attiecībā uz ārvalstī samaksāto ienākuma nodokli un pēc tam piemēro šā panta piekto daļu attiecībā uz ārvalstī samaksāto nodokli no uzkrājumu ienākuma.

7. Ar nodokli neapliek Latvijas rezidenta algota darba ienākumus, ja vienlaikus izpildīti šādi nosacījumi:

1) algota darba ienākumi gūti par darba pienākumu veikšanu citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, vai valstī, ar kuru Latvijai ir noslēgta un stājusies spēkā konvencija par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu;

2) gūtie algota darba ienākumi attiecīgajā ārvalstī ir pakļauti aplikšanai ar iedzīvotāju ienākuma nodokli vai tam analogisku nodokli;

3) maksātājs nav personāls, kuru personāla iznomātājs iznomā personāla nomniekam — Latvijas rezidentam vai nerezidenta pastāvīgajai pārstāvniecībai Latvijā šā likuma 17.¹ panta izpratnē. *(ar 15.12.2011. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012.)*

7.¹ Ja šā panta septītajā daļā minētā Latvijas rezidenta darba devējs ir Latvijas rezidents, tajā noteiktais atbrīvojums ir piemērojams, ja minētais darba devējs pirms tam, kad darbinieks uzsāk darbu ārvalstī, iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam rakstveida apstiprinājumu par to, ka ārvalstī

nodarbinātās personas algotā darba ienākumi tiek aplikti ar ārvalsts ienākuma nodokli. Apstiprinājumā darba devējs sniedz informāciju par valsti, kurā tiek veikts algotais darbs, nodarbinātajiem darba ņēmējiem un nodarbinātības periodu. Darba devējs informē nodarbināto personu par šāda paziņojuma iesniegšanu. *(ar 15.12.2011. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012.)*

8. Šā panta septīto daļu nepiemēro šā likuma 8.panta ceturtajā daļā minētajiem ienākumiem *(ar 22.09.2011. likumu, kas stājās spēkā 19.10.2011.)*.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.1996., 20.12.2004., 22.09.2011., 15.12.2011., 15.11.2012. un 06.11.2013. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2014.)

VII nodaļa

BUDŽETU KOMPETENCE

25. pants. Nodokļa maksāšanas vieta

1. Iekšzemes nodokļa maksātāja (rezidenta) nodokļa summa tiek iemaksāta budžetā, pamatojoties uz šā likuma 26.panta nosacījumiem.

2. Nodokļa summas, ko iemaksājušas šā likuma 2.panta 2.punktā minētās personas, tiek ieskaitītas pašvaldības budžetā pēc darba devēja (ienākuma izmaksātāja) vai nekustamā īpašuma atrašanās vietas.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2000.)

25.¹ pants. Nodokļa sadalīšana

1. Valsts ieņēmumu dienests, pamatojoties uz šā likuma 26. panta nosacījumiem, attiecina vienotajā nodokļu kontā ieskaitītos ieņēmumus uz nodokļu ieņēmumu veidiem.

2. Valsts ieņēmumu dienests, pamatojoties uz šā likuma 26. panta nosacījumiem, attiecina vienotajā nodokļu kontā novirzītos nodokļa ieņēmumus uz valsts budžeta ieņēmumiem un pašvaldību budžetu ieņēmumiem.

3. Pēc šā panta pirmajā un otrajā daļā veiktās attiecināšanas Valsts ieņēmumu dienests:

1) uz pašvaldību budžetu ieņēmumiem attiecināmo nodokļa daļu ieskaita pašvaldību budžeta ieņēmumu sadales kontā;

2) uz valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām attiecināmo nodokļa daļu ieskaita valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu sadales kontā.

4. Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā Valsts ieņēmumu dienests nodrošina vienotajā nodokļu kontā novirzīto ieņēmumu attiecināšanu un ieskaitīšanu sadales kontos.

(23.05.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

26. pants. Nodokļa sadalīšana

1. Nodokļa summas, no kurām atskaitītas šā likuma 19. panta ceturtajā daļā minētās summas, tiek ieskaitītas maksātāja deklarētās dzīvesvietas pašvaldības budžetā un tiek attiecinātas uz valsts budžeta ieņēmumiem atbilstoši gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktajam sadalījumam.

2. Kārtību, kādā nodokļa summas un ar to saistītā nokavējuma naudas un soda naudas šā panta pirmajā daļā noteiktajā sadalījumā tiek ieskaitītas budžetā, nosaka Ministru kabinets *(ar 15.12.2011. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012.)*.

3. Nodokļa summas no maksātāja taksācijas gada ienākuma atbilstoši gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktajam sadalījumam tiek ieskaitītas tās pašvaldības budžetā, kuras administratīvajā teritorijā personas deklarētā dzīvesvieta bija taksācijas gada sākumā *(ar 22.09.2011. likumu, kas stājās spēkā 19.10.2011.)*.

4. Pieņemot lēmumu par neapliekamā minimuma apmēru saskaņā ar šā likuma 12.panta pirmo daļu un par nodokļa atvieglojumu apmēru saskaņā ar šā likuma 13.panta pirmo daļu, Ministru kabinets izvērtē šāda lēmuma ietekmi uz pašvaldību ieņēmumiem un, ja nepieciešams, paredz valsts budžeta likumprojektā kompensāciju pašvaldību ieņēmumu bāzes samazinājumam.

5. Ārvalsts nodokļa maksātāja (nerezidenta) nodokļa summa no Latvijā gūtā ienākuma, ievērojot gadskārtējā valsts budžeta likumā noteikto sadalījumu, tiek attiecināta uz valsts budžeta ieņēmumiem un ieskaitīta

1) pašvaldības budžetā pēc darba devēja atrašanās vietas — no ienākuma no algota darba;

2) pašvaldības budžetā, kurā atrodas atsavinātais nekustamais īpašums, — no nekustamā īpašuma pārdošanas ienākuma;

3) pašvaldības budžetā, kurā atrodas nekustamais īpašums, — no ienākuma no Latvijas Republikā esoša nekustamā īpašuma izmantošanas;

4) ienākuma izmaksātāja atrašanās vietas vai deklarētās dzīvesvietas pašvaldības budžetā — no citiem ienākumiem *(ar 22.09.2011. likumu, kas stājās spēkā 19.10.2011.)*.

6. (Izslēgta ar 27.11.2020. likumu).

7. Vienotajā nodokļu kontā iemaksāto samazināto patentmaksu attiecina uz iedzīvotāju ienākuma nodokli.

8. Vienotajā nodokļu kontā iemaksāto sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokli attiecina šādā sadalījumā:

1) ja ienākumu kopsumma, ko sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātājs kalendāra mēnesī ieguvis no viena vai vairākiem sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājiem, nepārsniedz 70 euro, to attiecina uz iedzīvotāju ienākuma nodokli;

2) ja ienākumu kopsumma, ko sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātājs kalendāra mēnesī ieguvis no viena vai vairākiem sezonas laukstrādnieku ienākuma izmaksātājiem, pārsniedz 70 euro, to attiecina šādā sadalījumā:

a) 90 procentus attiecina uz valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām,

b) 10 procentus attiecina uz iedzīvotāju ienākuma nodokli.

(11.12.2003. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2004., 20.10.2005., 19.12.2006., 08.11.2007., 14.11.2008., 01.12.2009., 09.08.2010., 22.09.2011., 15.12.2011., 06.11.2013., 06.03.2014., 28.07.2017., 23.05.2019. un 27.11.2020. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

27. pants. Pašvaldību pienākumi

(Izslēgts ar 17.12.2014. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

VIII nodaļa

LIKUMA IEVĒROŠANAS UN PILDĪŠANAS NODROŠINĀJUMS

28. pants. Maksātāja pienākumi

Maksātāja pienākums ir:

1) šajā likumā noteiktajos termiņos un kārtībā sastādīt un iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam deklarāciju;

2) šajā likumā noteiktajos termiņos un kārtībā iemaksāt budžetā nodokli;

3) nodrošināt Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvjiem iespēju iekļūt telpās un teritorijā, kas izmantota apliekamā ienākuma gūšanai;

- 4) uzglabāt ieņēmumus un attaisnotos izdevumus, kā arī likumā noteiktajos gadījumos — citus izdevumus apliecinošos dokumentus vismaz trīs gadus pēc gada ienākumu deklarācijas iesniegšanas termiņa, kā arī, veicot saimniecisko darbību, uzskaitīt saimnieciskās darbības ieņēmumus un izdevumus, uzglabāt ieņēmumus un izdevumus apliecinošos attaisnojuma dokumentus vismaz piecus gadus, bet gadījumos, kad nodokļu maksātājam saskaņā ar likumu tiek piemērots īpašs nodokļu režīms uz laiku, kas pārsniedz piecus gadus, — visu īpašā nodokļu režīma piemērošanas laiku. Maksātājam ir pienākums uzrādīt šos dokumentus vai iesniegt to kopijas Valsts ieņēmumu dienestam pēc tās pieprasījuma; *(Papildināts ar 06.11.2013. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2014.)*
- 5) uz Valsts ieņēmumu dienesta koriģētās deklarācijas pamata iemaksāt budžetā trūkstošo nodokļa summu;
- 6) pirms saimnieciskās darbības uzsākšanas reģistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējam, norādot saimnieciskās darbības jomu, kurā maksātājs veiks saimniecisko darbību *(ar 22.09.2011. likumu, kas stājās spēkā 19.10.2011.)*;
- 7) ziņot Valsts ieņēmumu dienestam par saimnieciskās darbības pārtraukšanu, mēneša laikā iesniedzot paziņojumu par ienākumiem, kas šajā periodā gūti no saimnieciskās darbības, un ar to gūšanu saistītajiem izdevumiem;
- 8) piecu darbdienu laikā no līguma noslēgšanas dienas, kā arī no līguma darbības izbeigšanās dienas informēt par to Valsts ieņēmumu dienestu, ja viņš saimnieciskās darbības ienākumu nosaka atbilstoši šā likuma 11.panta divpadsmitajai daļai;
- 9) *(izslēgts no 01.01.2016. ar 06.11.2013. likumu; Sk. Pārejas noteikumu 96.punktu)*;
- 10) līdz pēctaksācijas gada 1.jūnijam ziņot Valsts ieņēmumu dienestam par taksācijas gadā uzsākto, bet nepabeigto darījumu ar kapitāla aktīviem, ja taksācijas gadā ir īstenota vismaz viena no šā darījuma sastāvdaļām: līguma noslēgšanas diena, naudas vai avansa saņemšanas diena, īpašuma tiesību pāreja un blakus nosacījumi, lai līgums stātos spēkā, un darījuma nosacījumu izpilde nenotiek vienā taksācijas periodā; *(Grozījums attiecībā uz vārda "aprīlim" aizstāšanu ar vārdu "jūnijam" stājās spēkā 01.01.2013.)*
- 11) līdz pirmstaksācijas gada 15.decembrim informēt Valsts ieņēmumu dienestu par to, ka mikrouzņēmums, kas pirmstaksācijas gadā ir mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, sākot ar taksācijas gada 1.janvāri, saimnieciskās darbības ienākumu noteiks saskaņā ar šā likuma 11. vai 11.¹ pantu; *(ar 06.11.2013. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2014.)*
- 12) iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam deklarāciju un palielināt taksācijas gada ar nodokli apliekamo ienākumu par iepriekšējos taksācijas gados attaisnotajos izdevumos iekļautajiem apdrošināšanas prēmiju maksājumiem taksācijas gadā, kurā līdz šā likuma 8.panta piektās daļas 1.punktā noteikto piecu gadu darbības termiņa sasniegšanai tiek lauzts dzīvības apdrošināšanas

līgums (ar līdzekļu uzkrāšanu) vai tiek veikta daļēja uzkrājuma izmaksa saskaņā ar noslēgto dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu); (ar 15.12.2011. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012.)

13) (izslēgts no 01.01.2016. ar 06.11.2013. likumu; Sk. Pārejas noteikumu 96.punktu);

14) (izslēgts no 01.01.2016. ar 06.11.2013. likumu; Sk. Pārejas noteikumu 96.punktu);

15) piecu darba dienu laikā pēc dienas, kad maksātāja šā likuma 11.panta trīspadsmitajā daļā minētie taksācijas gada ienākumi ir sasnieguši 3000 euro, reģistrēties Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējam un informēt Valsts ieņēmumu dienestu, vai maksātājs, sākot ar nākamo dienu, kad minētie ienākumi ir sasnieguši 3000 euro, saimnieciskās darbības ienākumu nosaka saskaņā ar šā likuma 11. vai 11.¹ pantu;

16) piecu darba dienu laikā pēc dienas, kad maksātāja šā likuma 11.¹⁰ panta 3.¹ daļā minētie taksācijas gada ienākumi ir pārsnieguši 15 000 euro, informēt Valsts ieņēmumu dienestu. (papildināts ar 18.12.2015. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2016.)

17) iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam deklarāciju un palielināt apliekamo ienākumu šā likuma 10.panta 1.⁶ daļā noteiktajā gadījumā. (papildināts ar 23.11.2016. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2017.)

18) iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam deklarāciju un palielināt taksācijas gada ar nodokli apliekamo ienākumu par iepriekšējā taksācijas gadā attaisnotajos izdevumos iekļauto izdevumu par izglītības iegūšanu daļu, kuru taksācijas gada laikā ir atmaksājusi vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestāde.

19) līdz pēctaksācijas gada 30. septembrim sniegt informāciju Valsts ieņēmumu dienestam par atteikšanos no nodokļa pārmaksas automātiskās atmaksas, ja uz maksātāju ir attiecināmi šā likuma 20.1 pantā minētie nosacījumi, bet viņš nevēlas izmantot šajā pantā noteiktās tiesības saņemt nodokļa pārmaksas automātisko atmaksu.

20) maksātājs Valsts ieņēmumu dienestam kopā ar deklarāciju iesniedz informāciju par aktuālo personīgo kontu Latvijas Republikā reģistrētā kredītiestādē vai pie maksājumu pakalpojumu sniedzēja, kurā vēlas saņemt nodokļa pārmaksu.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.11.1997., 25.11.1999., 30.11.2000., 22.11.2001., 19.12.2006., 08.11.2007., 16.06.2009., 01.12.2009., 09.08.2010., 22.09.2011., 15.12.2011., 15.11.2012., 06.11.2013., 17.12.2014., 30.11.2015., 28.07.2017., ~~un~~ 27.11.2020. **un 16.11.2021. likumu, kas stājās spēkā 01.01. 2022.) 01.01.2021. Sk. Pārejas noteikumu 156. punktu)**

29. pants. Darba devēja pienākumi

1. Darba devēja pienākums ir šajā likumā noteiktajos termiņos un kārtībā:

1) aprēķināt, ieturēt un iemaksāt budžetā algas nodokli no darbiniekam izmaksātajām summām *(ar 22.09.2011. likumu, kas stājās spēkā 19.10.2011.)*;

2) informēt darbinieku un Valsts ieņēmumu dienestu par taksācijas gadā darbiniekam izmaksātajām summām un no tām budžetā iemaksāto algas nodokli;

3) uzglabāt darba samaksas aprēķināšanu un izmaksu apliecinājošus dokumentus likuma "Par grāmatvedību" 10.pantā noteikto termiņu;

4) par iedzīvotāju ienākuma nodokļa summām, kas ieturētas vai aprēķinātas no darbinieku darba ienākuma un iemaksājamas budžetā līdz ienākuma izmaksas mēneša 23. datumam, iesniegt ziņojumu Valsts ieņēmumu dienestam termiņā, kāds darba devējam atbilstoši likumam "Par valsts sociālo apdrošināšanu" ir noteikts ziņojuma iesniegšanai par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām;

5) par nerezidentiem ieturēto nodokli no ienākumiem, no kuriem saskaņā ar šā likuma 17.panta divpadsmitās daļas noteikumiem ir jāietur nodoklis izmaksas vietā, iesniegt pārskatu līdz nākamā mēneša 15.datumam;

6) par katru mēnesi ieturēto un budžetā ieskaitīto nodokli no fizisko personu tāda ienākuma, no kura nodoklis ieturams izmaksas vietā, iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam pārskatu līdz nākamā mēneša piecpadsmitajam datumam.

7) *(Izslēgts ar 16.11.2021. likumu)*

~~ja darba devēja juridiskā adrese atrodas tās Latvijas Republikas pilsētas vai novada teritorijā, ar kuras domi Finanšu ministrija ir noslēgusi līgumu par iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu iekasēšanas īpašu kārtību, izmantot Iedzīvotāju reģistra elektronisko pakalpojumu, lai noskaidrotu, vai darbinieka deklarētā dzīvesvieta taksācijas gada 1.janvārī plkst.00.00 atrodas tās Latvijas Republikas pilsētas vai novada teritorijā, kurā ir darba devēja juridiskā adrese.~~
(Papildināts ar 06.11.2013. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2014.)

2. Pārskaitīt (ieskaitīt) budžetā nodokli no darba devēja līdzekļiem, neieturot to no darbinieka, ir aizliegts, izņemot soda sankcijas, kas darba devējam jāmaksā par nodokļu likumu pārkāpumiem, šā likuma 8.panta septiņpadsmitajā daļā 8.¹ un 11.¹¹ pantā noteiktos gadījumus, kā arī veicot nodokļa aprēķina precizējumus gadījumos, kad aprēķinātās nodokļa summas nav iespējams ieturēt no darbinieka vai ienākuma saņēmēja.

(papildināts ar 23.11.2016. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2017.)

3. Šā un 31., 31.², 32., 33. panta noteikumi attiecas arī uz personu — ienākuma izmaksātāju, kas izmaksā ienākumu, no kura saskaņā ar šo likumu vai citiem nodokļu likumiem ir jāietur nodoklis ienākuma izmaksas vietā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.01.1994., 19.12.1996., 25.11.1999., 30.11.2000., 19.12.2006., 16.06.2009., 01.12.2009., 22.09.2011., 06.11.2013., 23.11.2016., ~~un~~ 23.05.2019. un 16.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2022.) 01.01.2021.)

29.¹ pants. Valsts ieņēmumu dienesta pienākumi

1. Valsts ieņēmumu dienests Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un termiņā, bet ne retāk kā reizi ceturksnī, sniedz informāciju pašvaldībām par pašvaldību budžetos ieskaitītajām iedzīvotāju ienākuma nodokļa summām no to teritorijā dzīvojošo fizisko personu — nodokļa maksātāju — ienākumiem.

2. Valsts ieņēmumu dienests, saņemot šā likuma 30.panta 7.punktā minēto iesniegumu, pagarina nodokļa samaksas termiņu par ienākumu, kas gūts aizdevuma (kredīta) saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā, un vienojas ar maksātāju par nodokļa nomaksas grafiku, kādā tiks iemaksāta budžetā aprēķinātā nodokļa summa par minēto ienākumu. Valsts ieņēmumu dienests neaprēķina nokavējuma naudu, ja nodokļa maksājumi par ienākumu, kas gūts aizdevuma (kredīta) saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā, tiek veikti saskaņā ar nodokļa nomaksas grafiku. Valsts ieņēmumu dienests aprēķina nokavējuma naudu vienas ceturtais daļas apmērā no likuma "Par nodokļiem un nodevām" 29.panta otrajā daļā noteiktās nokavējuma naudas par katru nokavējuma dienu, sākot ar dienu, kurā nodoklis nav nomaksāts saskaņā ar minēto nodokļa nomaksas grafiku. Ja, pagarinājuma termiņam beidzoties, maksātājs nokavētos nodokļa maksājumus nav pilnā apmērā samaksājis, parāds tiek piedzīts bezstrīda kārtībā.

3. Valsts ieņēmumu dienests līdz taksācijas gadam sekojošā gada 1. maijam informē maksātāju, ka viņam Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā ir pieejama deklarācijas aizpildīšanai nepieciešamā valsts informācijas sistēmās esošā informācija un Valsts ieņēmumu dienests ir aizpildījis tās deklarācijas sadaļas, par kurām informācija ir pieejama valsts informācijas sistēmās, kā arī aprēķinājis rezumējošā kārtībā budžetā maksājamo nodokļa summu. Ja taksācijas gada ienākumi pārsniedz likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteikto obligāto iemaksu objekta maksimālo apmēru, Valsts ieņēmumu dienests informāciju maksātājam nosūta līdz taksācijas gadam sekojošā gada 1. jūnijam.

4. Valsts ieņēmumu dienests šā likuma 20.¹ pantā noteikto nodokļa pārmaksas automātisko atmaksu veic pēctaksācijas gadā no 1. oktobra līdz 31. decembrim.

(25.11.1999. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.10.2010. un 27.11.2020. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021. Sk. Pārejas noteikumu 153. un 156. punktu)

30. pants. Maksātāja tiesības

Maksātājam ir šādas tiesības:

- 1) iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam motivētu prasību sadalīt taksācijas gadam noteikto apliekamo ienākumu pa iepriekšējiem gadiem, ja minētais ienākums gūts vairāku gadu darba rezultātā;
- 2) *(izslēgts ar 25.11.1999. likumu)*;
- 3) pieprasīt Valsts ieņēmumu dienestam atmaksāt pārmaksāto vai rezumējošā kārtībā kļūdaini samaksāto nodokļa summu;
- 4) iepazīties ar Valsts ieņēmumu dienesta veikto pārbaūžu aktiem, ciktāl šīs pārbaudes attiecas uz maksātāju;
- 5) pārsūdzēt likumdošanas aktos paredzētajā kārtībā Valsts ieņēmumu dienesta lēmumus;
- 6) iesniegt gada ienākumu deklarāciju, precizējot taksācijas gada nodokļa aprēķinu, triju gadu laikā saskaņā ar likumu "Par nodokļiem un nodevām";
- 7) iesniegt kopā ar deklarāciju Valsts ieņēmumu dienestam iesniegumu par nodokļa samaksas sadalīšanu termiņos vai atlikšanu uz laiku līdz pieciem gadiem par ienākumu, kas gūts aizdevuma (kredīta) saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā;
- 8) veikt grāmatiņā atzīmi par to, ka no nākamās dienas pēc atzīmes veikšanas ienākumu izmaksātājs maksātājam nepiemēro Valsts ieņēmumu dienesta prognozēto mēneša neapliekamo minimumu.
- 9) iesniedzot Valsts ieņēmumu dienestam iesniegumu, dzēst Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā esošo informāciju par maksātāja attaisnotajiem izdevumiem, kuru Valsts ieņēmumu dienests ir saņēmis no šā likuma 10. panta pirmās daļas 2., 5. un 6. punktā minētajiem pakalpojumu sniedzējiem;
- 10) iesniegt Valsts ieņēmumu dienestam iesniegumu par tiesībām piemērot ārvalsts pensijas neapliekamo apmēru.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999., 30.11.2000., 16.06.2009., 01.12.2009., 21.10.2010., 31.05.2018., 27.11.2020. un 17.12.2020. likumu, kas stājas spēkā 12.01.2021. 10. punkts piemērojams ar 01.01.2021. Sk. Pārejas noteikumu 155. un 176. punktu)

31. pants. Darba devēja (ienākuma izmaksātāja) atbildība par termiņā nesamaksāto nodokli

1. Ja darba devējs (ienākuma izmaksātājs) no darbinieka darba samaksas (personai izmaksājamā ienākuma) ieturēto nodokli šā likuma 17.panta piektajā daļā noteiktajā termiņā nav iemaksājis budžetā, viņš budžetā iemaksā nesamaksātā nodokļa (pamatparāds) summu un nokavējuma naudu atbilstoši šā panta trešās daļas noteikumiem.

2. *(Izslēgta ar 19.12.2006. likumu.)*

3. Par termiņā ieturēto, bet šā likuma 17.panta piektajā, desmitajā un divpadsmitajā daļā noteiktajā termiņā budžetā neiemaksāto nodokļa summu (pamatparāds) tiek aprēķināta nokavējuma nauda no laikā nesamaksātā pamatparāda 0,05 procentu apmērā par katru nokavēto nodokļa samaksas dienu.

(19.12.1996. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999. un 19.12.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

31.¹ pants. Maksātāja atbildība par termiņā nesamaksāto nodokli

1. Ja maksātājs šā likuma 18.panta trešajā daļā noteiktajos termiņos neveic nodokļa avansa maksājumus, viņš papildus nokavētajam nodokļa maksājumam iemaksā budžetā nokavējuma naudu atbilstoši šā likuma 31.panta trešās daļas noteikumiem.

2. Ja maksātājs šā likuma 19.panta trešajā daļā noteiktajā termiņā neiemaksā budžetā rezumējošā kārtībā aprēķināto nodokli, viņam, sākot ar nākamo maksājuma termiņam sekojošo dienu, ir aprēķināma nokavējuma nauda atbilstoši šā likuma 31.panta trešās daļas noteikumiem.

(19.12.1996. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.12.2006. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2007.)

31.² pants. Darba devēja (ienākuma izmaksātāja) atbildība par nepilnīgu nodokļa ieturēšanu

1. Darba devējs par nepilnīgu nodokļa ieturēšanu (budžetā iemaksājamās nodokļa summas samazināšanu) ir atbildīgs saskaņā ar likumu "Par nodokļiem un nodevām".

1.¹ Ja fiziskā persona (arī tad, ja nav iespējams identificēt konkrēto darba veicēju) uz līguma pamata vai bez līguma noslēgšanas sistematiski gūst ienākumu, kurš liecina par darba attiecībām un par kuru jāmaksā algas nodoklis, bet šis ienākums nav uzrādīts darba devēja grāmatvedības uzskaitē vai izmaksas faktu nav iespējams konstatēt, vai nav iespējams identificēt konkrēto darba veicēju, no darba devēja piedzen soda naudu trīskāršā nodokļa apmērā no summas, kas noteikta

atbilstoši Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošajai informācijai par personai aprēķināmo atlīdzību, ja tā ir lielāka par normatīvajos aktos noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēru, vai no normatīvajos aktos noteiktā minimālās darba algas apmēra, ja aprēķināmā atlīdzība ir vienāda ar to vai mazāka vai ja tās lielumu nav iespējams noteikt. (ar 15.12.2011. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012.)

1.² Ja šā panta 1.¹ daļā minētajā gadījumā nav iespējams noteikt periodu, kurā darba devējs ir nodarbinājis personu, uzskatāms, ka persona ir nodarbināta jau trīs mēnešus. Šādā gadījumā Valsts ieņēmumu dienests no darba devēja piedzen soda naudu par trijiem kalendāra mēnešiem šā panta 1.¹ daļā noteiktajā apmērā, ieskaitot to kalendāra mēnesi, kurā pārkāpums atklāts, ja darba devējs vai darbinieks nevar pierādīt, ka darba tiesiskās attiecības pastāv īsāku laiku (ar 15.12.2011. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012.).

2. Ja darba devējs (ienākuma izmaksātājs) nav laikā ieturējis no darbinieka darba samaksas (personai izmaksājamā ienākuma) nodokli, kā arī ieturēto nodokļa summu nav iemaksājis budžetā, nokavējuma nauda tiek aprēķināta par laika periodu, sākot ar nākamo dienu pēc dienas, kad nodoklis bija jāietur un jāiemaksā budžetā atbilstoši šā likuma 17.panta piektās, desmitās, divpadsmitās un 12.¹ daļas noteikumiem.

3. (Izslēgta ar 08.11.2007. likumu.)

4. (Izslēgta ar 08.11.2007. likumu.)

(19.12.1996. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 25.11.1999., 19.12.2006., 08.11.2007. un 15.12.2011. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012.)

31.³ pants. Maksātāja atbildība par apliekamā ienākuma samazināšanu

1. Ja maksātājs, pārkāpdams šā likuma prasības, nav aprēķinājis nodokli no visa apliekamā ienākuma, kas atbilstoši šim likumam ir apliekams ar nodokli, izņemot tos ienākumus, no kuriem nodoklis bija jāietur izmaksas vietā darba devējam vai citai personai, viņam ir jāsamaksā iztrūkstošā nodokļa summa, nokavējuma nauda un soda nauda atbilstoši likumā "Par nodokļiem un nodevām" noteiktajam apmēram.

1.¹ Šā panta pirmo daļu nepiemēro, ja taksācijas gada laikā aprēķinātais kapitāla pieaugums no viena kapitāla aktīva atsavināšanas ir negatīvs, bet no cita kapitāla aktīva atsavināšanas — pozitīvs un taksācijas gada laikā neveidojas kapitāla pieaugums vai tā summa ir negatīva. (papildināts ar 23.11.2016. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2017.)

2. (Izslēgta ar 08.11.2007. likumu.)

3. Ja darba devējs (ienākuma izmaksātājs) taksācijas gada laikā nav ieturējis nodokli no maksātāja apliekamā ienākuma, no kura atbilstoši šā likuma noteikumiem tas bija jāietur

ienākuma izmaksas vietā, ir pārtraucis savu darbību Latvijā, ir likvidēts vai citādu iemeslu dēļ nav atrodams, taksācijas gada iztrūkstošā nodokļa summa ir jāsamaksā pašam maksātājam, izņemot gadījumus, kad tas likvidēts atbilstoši likumdošanas aktu normām un nodokļu parādi dzēsti atbilstoši likuma "Par nodokļiem un nodevām" 25.pantam.

(19.12.1996. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.10.2005., 28.09.2006., 19.12.2006., 08.11.2007. un 23.11.2016. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2017.)

32. pants. Darba devēja (ienākuma izmaksātāja) atbildība par citiem nodokļu likumu pārkāpumiem

1. Par informatīvo deklarāciju - šā likuma 17. panta sestajā, septītajā, vienpadsmitajā, 11.1 daļā un 29. panta pirmās daļas 5. un 6. punktā noteikto pārskatu - iesniegšanas termiņu neievērošanu darba devējam (ienākuma izmaksātājam) piemērojama likumā "Par nodokļiem un nodevām" noteiktā administratīvā atbildība.

2. Ja maksātājs noteiktajos termiņos nav reģistrējis saimniecisko darbību vai nav informējis Valsts ieņēmumu dienestu saskaņā ar šā likuma 28.panta 8.punktu un no gūtā ienākuma netiek ieturēts nodoklis saskaņā ar šā likuma 17.panta desmitās daļas 7.punktu, tiek uzskatīts, ka maksātājs veic neregistrētu saimniecisko darbību un tam tiek piemērota likumā "Par nodokļiem un nodevām" noteiktā administratīvā procesa ietvaros paredzētā atbildība.

(19.12.2006. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.05.2007., 16.06.2009., 17.12.2014., un 27.11.2020. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021. Sk. Pārejas noteikumu 156. punktu)

32.¹ pants. Maksātāja atbildība par citiem likuma pārkāpumiem

1. *(Izslēgta ar 19.12.2006. likumu.)*

2. *(Izslēgta no 01.06.2014. ar 06.11.2013. likumu. Sk. Pārejas noteikumu 100.punktu)*

3. Par deklarācijas, deklarācijas par ienākumu no kapitāla pieauguma un informatīvo deklarāciju - šā likuma 17. panta 9.¹, vienpadsmitajā un 11.¹ daļā, 18. panta sestajā daļā un 28. panta 7. punktā noteikto paziņojumu - iesniegšanas termiņu neievērošanu maksātājam piemērojama likumā "Par nodokļiem un nodevām" noteiktā administratīvā atbildība.

4. Ja pēc nodokļa pārmaksas automātiskās atmaksas veikšanas Valsts ieņēmumu dienests ir saņēmis informāciju, kas apliecina, ka maksātājam nebija tiesību uz pārmaksātā nodokļa automātisko atmaksu, maksātājam ir pienākums 30 dienu laikā no dienas, kad viņš saņēmis Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā paziņojumu par minēto faktu, iemaksāt budžetā nepamatoti izmaksāto nodokļa pārmaksas summu.

(25.11.1999. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.11.2000., 19.12.2006., 19.09.2013., 06.11.2013., 17.12.2014. un 27.11.2020. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2021. Sk. Pārejas noteikumu 156. punktu)

33. pants. Terminā nesamaksāto nodokļa maksājumu iekasēšana bezstrīda kārtībā

Terminā nesamaksātās nodokļa summas piedzen bezstrīda kārtībā atbilstoši likuma "Par nodokļiem un nodevām" noteikumiem.

(19.12.1996. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.1997.)

34. pants. Citu subjektu pienākumi un atbildība

1. Komersantiem, kooperatīvajām sabiedrībām, nerezidentu pastāvīgajām pārstāvniecībām, iestādēm, organizācijām, biedrībām, nodibinājumiem un citām personām savas kompetences ietvaros ir pienākums, ja maksātājs, kas veic saimniecisko darbību, to pieprasa, izsniegt viņam maksātāja izdarīto izdevumu rakstveida apliecinājumu (kvīti).

2. Ja saņemts nepamatots atteikums izpildīt šā panta pirmajā daļā minēto prasību, Valsts ieņēmumu dienests uzliek vainīgajam administratīvo sodu.

3. Ja maksātājam izsniegts rakstveida apliecinājums par izdevumiem, kuri faktiski nav izdarīti, Valsts ieņēmumu dienests uzliek vainīgajam naudas sodu nepamatoti izsniegtajā dokumentā norādītās summas divkārtšā apmērā.

(31.05.1995. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.10.2005. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2006.)

35. pants. Citu subjektu līdzdalība deklarācijas izpildīšanā

1. Maksātājam ir tiesības pilnvarot deklarācijas izpildīšanai zvērinātu revidentu.

2. Maksātājam ir pienākums iepazīstināt deklarācijas izpildītāju ar visiem viņa rīcībā esošajiem datiem, kas saistīti ar nodokļa aprēķināšanu. Minēto datu nodošanas fakts ir apliecināms ar datu nodošanas un pieņemšanas aktu, kuru paraksta maksātājs un deklarācijas izpildītājs.

3. Deklarācijas izpildītājs ir atbildīgs par nodokļa pareizu aprēķināšanu. Deklarācijas izpildītāja atbildības pakāpi nosaka nodošanas un pieņemšanas aktā minēto datu apjoms.

36. pants

(Izslēgts ar 14.11.2008. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

37. pants. Ienākuma nodokļa maksātāja kods

Visas personas, kuru deklarētā dzīvesvieta ir Latvijā un kuras gūst ienākumus, tiek reģistrētas Valsts ieņēmumu dienestā, un tām tiek piešķirts nodokļa maksātāja kods, kas atbilst individuālajam personas kodam, ar kādu šī persona reģistrēta Latvijas Republikas iedzīvotāju reģistrā, vai nodokļa maksātāja kods, ko piešķir Valsts ieņēmumu dienests gadījumos, kad persona nav reģistrēta Latvijas Republikas iedzīvotāju reģistrā.

(11.12.2003. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2004.)

38. pants. Dokumentārais nodrošinājums

1. *(Izslēgta ar 20.10.2005. likumu)*

2. Šā likuma izpildes nodrošināšanai gada ienākumu deklarācijas, deklarācijas par ienākumu no kapitāla (nodokļa deklarācijas) un informatīvo deklarāciju (pārskatu, paziņojumu un citu likuma piemērošanai nepieciešamo dokumentu) veidlapu formu un to izpildīšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

3. *(Daļa stājas spēkā 01.01.2022. un iekļauta likuma redakcijā uz 01.01.2022. Sk. Pārejas noteikumu 157. punktu)*

(25.11.1999. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.11.2000., 20.10.2005., 19.12.2006. un 01.12.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2010. Grozījumi otrajā daļā pēc vārdiem "pārskatu, paziņojumu un citu likuma piemērošanai nepieciešamo dokumentu" papildināšana ar vārdiem "izņemot paziņojuma par fiziskajai personai izmaksātajām summām" un trešā daļa stājas spēkā 01.01.2022. Sk. Pārejas noteikumu 157. punktu) stājas spēkā 01.01.2022. un iekļauti likuma redakcijā uz 01.01.2022. Sk. Pārejas noteikumu 157. punktu)

39. pants. Likuma normu piemērošanas kārtība

Šā likuma normu piemērošanai Ministru kabinets nosaka:

- 1) atsevišķu šajā likumā lietoto terminu skaidrojumu un šo terminu piemērošanu nodokļa aprēķināšanas vajadzībām;
- 2) ar nodokli apliekamā ienākuma noteikšanas kārtību, ņemot vērā dažādos apstākļus un likumā atrunātos ierobežojumus un citus nosacījumus, kuri konkrētā situācijā ietekmē apliekamā ienākuma apmēru;
- 3) ienākuma un izdevumu atzīšanas brīdi, ja tas nav noteikts likumā;

- 4) likuma normu praktiskās piemērošanas ilustrācijai nepieciešamos situāciju un aprēķinu piemērus;
- 5) kārtību, kādā algas nodokli iemaksā budžetā šā likuma 4.panta pirmās daļas 4. un 5.punktā minētajā gadījumā;
- 6) kārtību, kādā Latvijas Republikā vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī, vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī reģistrētajos privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētajiem pensiju plāniem veiktās iemaksas un Latvijas Republikā vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī, vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī, vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī reģistrētās apdrošināšanas sabiedrībās iemaksātās apdrošināšanas prēmijas izslēdz no apliekamā ienākuma un attiecina uz taksācijas perioda attaisnotajiem izdevumiem, kā arī kārtību, kādā apliekamajā ienākumā ietver iemaksas privātajos pensiju fondos un dzīvības apdrošināšanas prēmiju maksājumus, kas neatbilst šā likuma 8.panta piektajā daļā minētajiem kritērijiem vai tos pārsniedz, un apliekamajā ienākumā ietver minētās iemaksas privātajos pensiju fondos un apdrošināšanas prēmiju maksājumus, ja izbeidz darba līgumu vai pārjauno vai izbeidz apdrošināšanas līgumu; *(papildināts ar 18.12.2015. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2016.)*
- 7) šā likuma 12.pantā noteiktā neapliekamā minimuma un šā likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto atvieglojumu piemērošanas kārtību;
- 8) kārtību, kādā Valsts ieņēmumu dienests piešķir vai anulē atļauju neieturēt nodokli no maksājumiem, no kuriem saskaņā ar šā likuma 17.panta septiņpadsmito daļu ieturams nodoklis;
- 9) veidlapas paraugu un kārtību, kādā aizpildāms apliecinājums par nerezidenta gūtajiem ienākumiem Latvijas Republikā taksācijas gadā un par šiem ienākumiem aprēķināto un samaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli šā likuma 17.panta 12.¹ daļā minētajā gadījumā;
- 10) kopā ar deklarāciju iesniedzamo vai uzrādāmo attaisnojuma dokumentu veidus.
- 11) saimnieciskajā darbībā izmantoto pamatlīdzekļu noteikšanas un pamatlīdzekļu nolietojuma aprēķināšanas un norakstīšanas kārtību, kā arī pamatlīdzekļu norakstīšanas kārtību dažādās saimnieciskās darbības situācijās.

(20.10.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.12.2009., 13.05.2010., 30.11.2015. un 28.07.2017. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2018.)

Pārejas noteikumi

(19.12.1996. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.1997.)

1. 1996.gada 19.decembrī izdarītie grozījumi likuma 19.panta otrajā daļā un 20.pantā piemērojami arī 1996.gada ienākumu deklarēšanai. Pensijas saņēmējam, ja tas 1996.gadā nav saņēmis citus ar nodokli neapliekamus ienākumus vai to kopējā summa nepārsniedz taksācijas gadam noteikto neapliekamā minimuma apmēru, piemērojot grozījumus likumā 20.pantā, ir tiesības neiesniegt deklarāciju.

2. Ministru kabinetam 15 dienu laikā pēc likuma izsludināšanas apstiprināt 1996.gada ienākumu deklarācijas veidlapu.

3. *(Izslēgts ar 02.10.1997. likumu, kas stājās spēkā 28.10.1997.)*

4. Persona, kura, pamatojoties uz likuma "Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 16.punkta 12.apakšpunktu, ir iesniegusi Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai iesniegumu, kurā lūdz piešķirt pensiju no jauna, un kurai iepriekš saņemtā pensija ir jāatmaksā valsts pensiju speciālajā budžetā, iepriekš samaksātā nodokļa apmēru par 1997.—1999.gadu koriģē rezumējošā kārtībā, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju. Iepriekš samaksātā nodokļa pārrēķinu veic šādā kārtībā:

1) par nodokli no 1997.gada ienākumiem — iesniedzot vai koriģējot 1997.gada ienākumu deklarāciju no 2000.gada 1.janvāra līdz 2000.gada 1.aprīlim;

2) par nodokli no 1998.gada ienākumiem — iesniedzot vai koriģējot 1998.gada ienākumu deklarāciju no 2001.gada 1.janvāra līdz 2001.gada 1.aprīlim;

3) par nodokli no 1999.gada ienākumiem — iesniedzot vai koriģējot 1999.gada ienākumu deklarāciju no 2002.gada 1.janvāra līdz 2002.gada 1.aprīlim.

(25.11.1999. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2000.)

5. Grozījumi likuma 9.panta pirmās daļas 19.punktā attiecībā uz ienākumu aplikšanu ar nodokli no to akciju un citu vērtspapīru pārdošanas, kas ir bijuši personas īpašumā mazāk par 12 mēnešiem, stājas spēkā 2001.gada 1.janvārī.

(25.11.1999. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2000.)

6. Likuma 29.¹ pants stājas spēkā 2000.gada 1.jūlijā.

(25.11.1999. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2000.)

7. 9.panta piektās daļas noteikumus piemēro, sākot ar 1999.gadu.

(27.01.2000. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 23.02.2000.)

8. Ministru kabinets saskaņo šā likuma 38.pantā paredzētos noteikumus ar grozījumiem likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli". Līdz šajos noteikumos izdarīto attiecīgo grozījumu spēkā

stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2001.gada 1.jūlijam, Ministru kabineta 2000.gada 18.oktobra noteikumi nr.357 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas noteikumi" ir piemērojami tiktāl, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(30.11.2000. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2001.)

9. *(Izslēgts ar 21.02.2002. likumu, kas stājās spēkā 01.04.2002.)*

10. Grozījumi šā likuma 8.panta trešās daļas 3.punktā tiek piemēroti ar taksācijas gadu, kas sākas 2003.gadā.

(11.12.2003. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2004.)

11. Grozījumi šā likuma 9.panta pirmās daļas 2.punktā stājas spēkā ar īpašu likumu.

(11.12.2003. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2004.)

12. *(Izslēgts ar 14.11.2008. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2009.)*

13. Līdz šā likuma 26.panta otrajā daļā paredzēto noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2004.gada 1.jūlijam ir spēkā Ministru kabineta 1998.gada 21.aprīļa noteikumi nr.145 "Kārtība, kādā iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumi tiek ieskaitīti pašvaldības budžetā", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(11.12.2003. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2004.)

14. Šā likuma normas, kas reglamentē personālsabiedrību apliekamā ienākuma noteikšanu un nodokļa maksāšanu, attiecas arī uz līgumsabiedrībām.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2005.)

15. Fiziskajai personai — tādas kapitālsabiedrības dalībniekam, kuras kapitāla daļu vai akciju vērtība ir palielināta, bezpeļņas organizāciju (bezpeļņas uzņēmumu vai bezpeļņas uzņēmējsabiedrību) pārreģistrējot vai reorganizējot par kapitālsabiedrību saskaņā ar Komerclikuma spēkā stāšanās kārtības likuma 25. un 25.⁴ pantu, minētās pārreģistrācijas vai reorganizācijas rezultātā palielinātās kapitāla daļas vai akciju vērtības palielinājumu apliek ar nodokli tajā taksācijas periodā, kurā ir veikta kapitāla daļas vai akciju vērtības samazināšana vai kapitāla daļas atsavināšana.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2005.)

16. Ar nodokli apliek fiziskajai personai — kapitālsabiedrības dalībniekam — no speciālās rezerves izmaksātās summas, kas tajā ieskaitītas no bezpeļņas uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) uzkrātā rezerves fonda (ieņēmumu pārsniegums pār izdevumiem), bezpeļņas organizāciju (bezpeļņas uzņēmumu vai bezpeļņas uzņēmējsabiedrību) pārreģistrējot vai reorganizējot par kapitālsabiedrību saskaņā ar Komerclikuma spēkā stāšanās kārtības likuma 25. un 25.⁴ pantu, ja tās nav uzskatāmas par kapitālsabiedrības saimnieciskās darbības izdevumiem.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2005.)

17. Ienākuma izmaksātājs pārejas noteikumu 15. un 16.punktā noteiktajos gadījumos ietur nodokli izmaksas brīdī un iemaksā to budžetā ne vēlāk kā ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša piektajā datumā, ievērojot šā likuma 17.panta vienpadsmitās daļas nosacījumus. Ja ienākuma izmaksātājs ir fiziskā persona, kas neveic saimniecisko darbību, pārejas noteikumu 15.punktā minētais kapitālsabiedrības dalībnieks deklarē gūtos ienākumus un maksā nodokli rezumējošā kārtībā.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2005.)

18. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāji, kuri 2005.gadā līdz 31.martam ziedo biedrībām un nodibinājumiem, kuriem kā Latvijas Republikā reģistrētām sabiedriskajām, kultūras, izglītības, zinātnes, sporta, labdarības, veselības un vides aizsardzības organizācijām un fondiem, un reliģiskajām organizācijām 2004.gadā piešķirta vai pagarināta atļauja saņemt ziedojumus, ziedotājiem saņemot nodokļa atlaidi, kā arī Latvijas Kultūras fondam, Latvijas Olimpiskajai komitejai un Latvijas Bērnu fondam, ir tiesīgi 2005.gadā aprēķināto nodokli samazināt par ziedotajām summām. Kopējais apliekamā ienākuma samazinājums saskaņā ar likuma 10.pantu un šo punktu nedrīkst pārsniegt 20 procentus no gada apliekamā ienākuma.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2005.)

19. Šā likuma 12.pantā paredzēto mēneša neapliekamā minimuma apmēru un šā likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā un 1.² daļā paredzēto mēneša nodokļa atvieglojuma apmēru 2005.gadam nosaka likums "Par valsts budžetu 2005.gadam".

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2005.)

20. Šā likuma 24.panta piektā un sestā daļa stājas spēkā 2005.gada 1.jūlijā.

(20.12.2004. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2005.)

21. Fiziskās personas ienākums, kas 2005. un 2006.taksācijas gadā gūts no augoša meža pārdošanas vai no kokmateriālu pārdošanas, netiek aplikts ar iedzīvotāju ienākuma nodokli.

(10.03.2005. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 06.04.2005.)

22. Šā likuma 17.panta desmitās daļas 7.punkts, divpadsmitā un 12.² daļa attiecībā uz augoša meža un kokmateriālu pārdošanas ienākumiem, kā arī 10.² daļa 2005. un 2006.gadā netiek piemērota. Nodokļa maksātājs, kuram 2005.gadā, izmaksājot augoša meža vai kokmateriālu pārdošanas ienākumu, no tā ir ieturēts nodoklis atbilstoši šim likumam, par 2005.gadu maksājamo nodokli pārrēķina rezumējošā kārtībā, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju.

(10.03.2005. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 06.04.2005.)

23. Ministru kabinets izvērtē šā likuma pārejas noteikumu 21.punktā paredzētās normas ietekmi uz pašvaldību ieņēmumiem 2005.gadā un, ja tas nepieciešams, sagatavo grozījumus likumā "Par valsts budžetu 2005.gadam", lai segtu pašvaldību ieņēmumu samazinājumu.

(10.03.2005. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 06.04.2005.)

24. Šā likuma 3.panta trešās daļas, 8., 17. un 34.panta normas, kurās ietverta atsauce uz komercsabiedrību vai kapitālsabiedrību, piemērojamas arī attiecībā uz uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību, kura nav pārreģistrējusies komercreģistrā un ir maksātnespējas procesā.
(20.10.2005. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2006.)
25. Grozījums šā likuma 38.panta pirmajā daļā attiecībā uz šīs daļas izslēgšanu stājas spēkā 2006.gada 1.jūlijā.
(20.10.2005. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2006.)
26. Līdz šā likuma 39.pantā paredzēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2006.gada 1.septembrim ir spēkā Ministru kabineta 2000.gada 18.oktobra noteikumi Nr.357 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas noteikumi", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.
(20.10.2005. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.06.2006. likumu, kas stājās spēkā 04.07.2006.)
27. Grozījums šā likuma 13.panta pirmās daļas 3.punktā (attiecībā uz neapliekamā minimuma palielināšanu no 1320 latiem uz 1980 latiem) stājas spēkā 2006.gada 1.oktobrī. Šajā punktā minētajām personām 2006.gadā gada neapliekamo minimumu nosaka kā summu no 1/12 no gada neapliekamā minimuma apmēra, kas bija spēkā no 2006.gada 1.janvāra līdz 30.septembrim, reizināta ar 9, un no 1/12 no gada neapliekamā minimuma, kas ir spēkā no 2006.gada 1.oktobra, reizināta ar 3. Ja personai pensija piešķirta pēc 2006.gada 1.janvāra, neapliekamo minimumu nosaka proporcionāli laikposmam no pensijas piešķiršanas dienas līdz gada beigām, ņemot vērā 2006.gada janvārim — septembrim noteikto gada neapliekamā minimuma apmēru un no 2006.gada 1.oktobra noteikto gada neapliekamā minimuma apmēru.
(08.06.2006. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 04.07.2006.)
28. Ministru kabinets izvērtē grozījuma šā likuma 13.panta pirmās daļas 3.punktā (attiecībā uz neapliekamā minimuma palielināšanu no 1320 latiem uz 1980 latiem) ietekmi uz pašvaldību ieņēmumiem 2006.gadā un, ja tas nepieciešams, sagatavo grozījumus likumā "Par valsts budžetu 2006.gadam", lai segtu pašvaldību ieņēmumu samazinājumu."
(08.06.2006. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 04.07.2006.)
29. Ja individuālais uzņēmums (zemnieku vai zvejnieku saimniecība) pārreģistrējas par individuālo komersantu, individuālais komersants ir tiesīgs pārņemt individuālā uzņēmuma (zemnieku vai zvejnieku saimniecības) pirmstaksācijas perioda zaudējumus un segt tos likumā noteiktajā kārtībā.
(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2007.)
30. Atmaksājama pensijas daļai, kuru izmaksā saskaņā ar likuma "Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 47.punktu, ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamo minimumu atmaksājamās pensijas izmaksas vietā piemēro šādi:

1) ja pensijai laikā no 2000.gada 1.janvāra līdz 2002.gada 19.martam neapliekamo minimumu piemēroja saskaņā ar šā likuma 13.panta pirmās daļas 2.punktu, neapliekamais minimums ir atmaksājamās pensijas daļas apmērā;

2) ja pensijai laikā no 2000.gada 1.janvāra līdz 2002.gada 19.martam neapliekamo minimumu piemēroja saskaņā ar šā likuma 13.panta pirmās daļas 3.punktu, atmaksājamai pensijas daļai piemēro neapliekamā minimuma daļu, ko nosaka kā starpību starp 2000., 2001. un 2002.taksācijas gada pensiju neapliekamā minimuma apmēru un attiecīgajā taksācijas gadā maksātāja pensijai piemēroto neapliekamo minimumu.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2007.)

31. Ja maksātājam, kas saņem atmaksājamo pensijas daļu, kuru izmaksā saskaņā ar likuma "Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 47.punktu, 2000., 2001. vai 2002.taksācijas gadā bija tiesības izmantot šā likuma 13.panta pirmās daļas 1. vai 4.punktā noteiktos atvieglojumus un maksātāja algas nodokļa grāmatiņa bija iesniegta pensijas izmaksas vietā (Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā), atmaksātajai pensijas daļai minētos atvieglojumus piemēro 2000., 2001. un 2002.taksācijas gadam noteiktajā apmērā.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2007.)

32. Ja maksātājam, kas saņem atmaksājamo pensijas daļu, kuru izmaksā saskaņā ar likuma "Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 47.punktu, 2000., 2001. vai 2002.taksācijas gadā bija tiesības uz šā likuma 10.pantā noteiktajiem attaisnotajiem izdevumiem un tie netika izmantoti pilnā apmērā, maksātājs ir tiesīgs iekļaut gada ienākumu deklarācijā par 2007.gadu to attaisnoto izdevumu daļu par 2000., 2001. vai 2002.taksācijas gadu, kas nav deklarēta attiecīgajā gadā.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2007.)

33. Līdz likuma "Par grāmatvedību" 9.panta otrās daļas 1.punktā paredzēto noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2007.gada 1.jūlijam ir spēkā Ministru kabineta 2001.gada 31.jūlija noteikumi Nr.338 "Kārtība, kādā veicama ieņēmumu un izdevumu uzskaitē iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanas vajadzībām", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2007.)

34. Grozījums šā likuma 9.panta pirmajā daļā par 23.punkta izslēgšanu netiek piemērots attiecībā uz nodibinājuma "Sorosa fonds — Latvija" līdz 2006.gada 31.decembrim apstiprināto projektu ietvaros izmaksājamo stipendiju un atlīdzību, kura personai izmaksāta ārpus darba tiesiskajām attiecībām ar nodibinājumu "Sorosa fonds — Latvija", bet ne ilgāk kā līdz 2007.gada 31.decembrim.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2007.)

35. Līdz šā likuma 38.panta otrajā daļā paredzētās gada ienākumu deklarācijas (nodokļa deklarācijas) un informatīvo deklarāciju (pārskatu, paziņojumu un citu likuma piemērošanai nepieciešamo dokumentu) veidlapu formu un to izpildīšanas kārtības apstiprināšanai Ministru

kabinetā, bet ne ilgāk kā līdz 2008.gada 31.decembrim spēkā ir līdzšinējās, uz šā likuma 38.panta otrajā daļā ietvertā deleģējuma pamata Ministru kabineta apstiprinātās deklarācijas, pārskatu, paziņojumu un citu likuma piemērošanai nepieciešamo dokumentu veidlapu formas un to izpildīšanas kārtība.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2007.)

36. Grozījumus šā likuma 15.panta pirmajā daļā un 15.panta 2.¹ daļu piemēro ar taksācijas gadu, kas sākas 2008.gadā.

(19.12.2006. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 16.01.2007.)

37. *(Izslēgts ar 14.11.2008. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2009.)*

38. Grozījumi šā likuma 1.panta pirmās daļas 2.punktā un otrajā daļā, grozījums 4.panta pirmās daļas 3.punktā, 11.⁵ panta astotā daļa, 11.⁸ pants, 15.panta piektā daļa, 18.panta ceturtās daļas izslēgums, 18.panta devītā daļa, 19.panta 3.¹ daļa, 19.panta 4.¹ daļas izslēgums, grozījums 19.panta sestās daļas 3.punktā, grozījumi 26.panta pirmajā daļā, kā arī likuma pielikums stājas spēkā 2008.gada 1.janvārī.

(08.11.2007. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 11.12.2007.)

39. Patenta darbības laikā maksātājs piemēro šā likuma normas, kas bija spēkā līdz 2008.gada 1.janvārim. Ja maksātājam uz 2008.taksācijas gadu ir izsniegts patents un 2008.taksācijas gadā viņa saimnieciskās darbības ieņēmumi nepārsniedz 10 000 latu, šis maksātājs ir tiesīgs izvēlēties maksāt fiksēto ienākuma nodokli ar 2009.taksācijas gadu.

(08.11.2007. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 11.12.2007.)

40. Piemērojot šā likuma 19.panta desmito un vienpadsmito daļu, apdrošināšanas sabiedrība un privātais pensiju fonds informāciju par 2007.taksācijas gadu Valsts ieņēmumu dienestam iesniedz līdz 2008.gada 1.martam.

(08.11.2007. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 11.12.2007.)

41. Šā likuma 3.panta 2.¹ un 2.² daļa, kā arī grozījumi 15.panta pirmajā daļā un likuma pielikumā piemērojami ar 2008.gada 1.janvāri.

(24.04.2008. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 27.05.2008.)

42. Ministru kabinets izvērtē šā likuma 3.panta 2.¹ un 2.² daļas ietekmi uz pašvaldību ieņēmumiem 2008.gadā un, ja nepieciešams, sagatavo grozījumus likumā "Par valsts budžetu 2008.gadam", lai segtu pašvaldību ieņēmumu samazinājumu.

(24.04.2008. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 27.05.2008.)

43. Grozījumi šā likuma 19.panta 3. un 3.¹ daļā attiecināmi uz iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām par 2008.gadu un turpmākajiem taksācijas gadiem.

(24.04.2008. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 27.05.2008.)

44. No aplikšanas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli atbrīvo 2008., 2009., 2010., 2011., 2012., 2013., 2014., 2015., 2016. un 2017., 2018., 2019., 2020., 2021., 2022. un 2023. taksācijas gadā gūtos ienākumus, kas izmaksāti no pašvaldības budžeta kā atlīdzība fiziskajai personai par sociālās aprūpes pakalpojuma — aprūpe mājās — sniegšanu saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 23.panta trešo daļu, ja persona, kas saņem minēto atlīdzību, nav darba tiesiskajās attiecībās ar atlīdzības izmaksātāju un pastāv viens no šādiem nosacījumiem:

a) persona ir darba tiesiskajās attiecībās ar citu personu, no kuras gūst lielāko ienākuma daļu un šos ienākumus neveido atlīdzība par sociālās aprūpes pakalpojuma — aprūpe mājās — sniegšanu;

b) persona saņem pensiju atbilstoši likumam “Par valsts pensijām” vai izdienas pensiju, vai speciālo valsts pensiju atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.

(24.04.2008. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.12.2009., 15.11.2012., 17.12.2014. un 28.07.2017. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2018)

45. Šā likuma 2.panta 3.punkta izslēgums, kā arī grozījumi 3.panta trešās daļas 9.punktā, 8.panta otrajā daļā, trešās daļas 1., 2. un 9.punktā, 9.panta pirmās daļas 2.punktā, 11.panta 1.¹ un desmitajā daļā, 11.¹ panta trešajā daļā, 11.³ panta trešajā daļā, 17.panta desmitajā, vienpadsmitajā, 11.² un 12.¹ daļā, 18.pantā attiecībā uz termina “individuālais darbs” izslēgšanu un zemnieka un zvejnieka saimniecību turpmāko statusa maiņu un 19.panta astotās daļas izslēgums stājas spēkā 2013.gada 1.jūlijā.

(14.11.2008. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 01.12.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2010.)

45.¹ Šā likuma pārejas noteikumu 45.punktā paredzēto grozījumu spēkā stāšanās tiek atcelta *(15.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)*

46. Šā likuma 3.panta 2.³ daļa piemērojama attiecībā uz ienākumu, kas gūts, sākot ar 2008.gadu. *(14.11.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2009.)*

47. Grozījumi šā likuma 8.panta 2.¹ daļā stājas spēkā 2009.gada 1.jūlijā.

(14.11.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

48. Personām, kurām pensija piešķirta līdz 1996.gada 1.janvārim atbilstoši likumam “Par valsts pensijām” un pensijas (kopā ar piemaksu pie pensijas par apdrošināšanas stāžu, kas uzkrāts līdz 1995.gada 31.decembrim) apmērs pārsniedz 12.panta piektajā daļā noteikto neapliekamā minimuma apmēru, neapliekamais minimums ir šīs pensijas (kopā ar piemaksu par uzkrāto apdrošināšanas stāžu) apmērā.

(14.11.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2009.)

49. Fiziskā persona, kura pirmstaksācijas gadā ir bijusi individuālā uzņēmuma īpašnieks un kura taksācijas gadā ir reģistrēta komercreģistrā kā individuālais komersants, taksācijas gadā veic

avansa maksājumus.

(14.11.2008. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2009.)

50. Maksātājam, kas, sākot ar 2010.gada 1.janvāri, atsavina līdz 2009.gada 31.decembrim iegādātu ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecību, apliekamo ienākumu no kapitāla pieauguma no ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības nosaka, no ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības atsavināšanas vērtības atņemot ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības iegādes vai ieguldījumu vērtību, dalot ar visa ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības turēšanas laika mēnešu skaitu un reizinot ar mēnešu skaitu no 2010.gada 1.janvāra līdz atsavināšanas mēnesim ieskaitot.

(01.12.2009. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2010.)

51. Laika posmā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2014.gada 31.decembrim attiecībā uz ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecību iegādes izmaksām piemērojami tie šā likuma noteikumi, kas bija spēkā 2009.gada 31.decembrī, ja attiecīgās izmaksas veiktas līdz 2009.gada 31.decembrim un ieguldījumu apliecības bija fiziskās personas īpašumā vismaz 60 mēnešus, un ieguldījumu fondi darbojas saskaņā ar Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likumu vai ir reģistrēti citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī un uzskatāmi par ieguldījumu fondiem Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību likuma izpratnē, ja minētās izmaksas nepārsniedz 20 procentus no personas gada apliekamā ienākuma vai minētās izmaksas kopā ar šā likuma 10.panta pirmās daļas 3., 5. un 6.punktā minētajiem attaisnotajiem izdevumiem nepārsniedz 20 procentus no maksātāja apliekamā ienākuma lieluma.

(01.12.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2010. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2011.)

52. No aplikšanas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli atbrīvo atbilstoši Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumam bezdarbnieka statusu ieguvušas fiziskās personas 2010., 2011., 2012., 2013., 2014., 2015., 2016. un 2017., 2018., 2019., 2020., 2021., 2022. un 2023. gadā gūtos ienākumus no Eiropas Sociālā fonda darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" vai "Izaugsme un nodarbinātība" vai valsts budžeta līdzekļiem par aktīvajiem nodarbinātības pasākumiem, kurus Nodarbinātības valsts aģentūra kvalificējusi par stipendijām vai atlīdzībām.

(06.11.2013. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 17.12.2014., 30.11.2015. un 28.07.2017. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

53. *(Izslēgts ar 09.08.2010. likumu, kas stājās spēkā 01.09.2010.)*

54. Atbalsta summas, kas piešķirtas par 2009.gadu kā valsts atbalsts lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai, bet izmaksātas pēc 2009.gada 31.decembra, nav iekļaujamas maksātāja apliekamajā ienākumā.

(01.12.2009. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 13.05.2010. likumu, kas stājās spēkā 09.06.2010.)

55. Kredītiestādes, kas laika posmā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 28.februārim šā likuma izpratnē izmaksā procentu ienākumu, ir tiesīgas nepiemērot šā likuma 17.panta desmitās daļas 13.punktā un 17.panta vienpadsmitajā un divpadsmitajā daļā noteikto attiecībā uz nodokļa ieturēšanas un paziņošanas pienākumu. Ja kredītiestāde laika posmā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 28.februārim nav ieturējusi nodokli no maksātājam izmaksāto procentu ienākuma, tā līdz 2010.gada 15.martam sniedz Valsts ieņēmumu dienestam informāciju par fizisko personu gūtajiem procentu ienākumiem, norādot katras fiziskās personas vārdu, uzvārdu, personas kodu vai, ja tāds nav piešķirts, dzimšanas vietu un datumu, izmaksas datumu un procentu ienākuma summu, kā arī līdz 2010.gada 15.martam paziņo maksātājam, ka nodoklis no attiecīgajā laika posmā izmaksātā procentu ienākuma nav ieturēts un nav iemaksāts budžetā.
(01.12.2009. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2010.)

56. Maksātājs, kurš laika posmā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 28.februārim šā likuma izpratnē ir guvis procentu ienākumu, no kura nodoklis nav ieturēts izmaksas vietā, nodokļa aprēķināšanu un iemaksāšanu budžetā veic rezumējošā kārtībā, ja nodokļa apmērs par šo laika posmu nepārsniedz 5 latus. Maksātājs, kurš laika posmā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 28.februārim šā likuma izpratnē ir guvis procentu ienākumu, no kura nodoklis nav ieturēts izmaksas vietā un nodokļa apmērs par procentu ienākumu par šo laika posmu pārsniedz 5 latus, par šajā laika posmā gūto procentu ienākumu līdz 2010.gada 31.martam iesniedz deklarāciju par ienākumu no kapitāla Valsts ieņēmumu dienestam un līdz 2010.gada 15.aprīlim iemaksā budžetā aprēķināto nodokļa summu.
(01.12.2009. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2010.)

57. Ministru kabinets līdz 2010.gada 1.janvārim nosaka:

- 1) šā likuma 8.panta 2.³ daļā paredzēto labuma guvējam doto labumu no darba devējam piederība vai darba devēja rīcībā esoša vieglā pasažieru automobiļa izmantošanas, kas tiek pielīdzināts algota darba ienākumiem, par kuru jāmaksā algas nodoklis, un šo ienākumu noteikšanas kārtību;
 - 2) šā likuma 11.¹⁰ panta septītajā daļā paredzēto kārtību, kādā reģistrē patentmaksas maksātāju, maksā patentmaksu, kā arī saimnieciskās darbības jomas profesijas, par kurām maksā patentmaksu, patentmaksas apmēru sadalījumā pa profesijām un darbībām, kas saistītas ar meža un pļavu velšu vākšanu, un saimnieciskās darbības ierobežojumus patentmaksas maksātājam;
 - 3) šā likuma 16.¹ panta ceturtajā daļā paredzēto kārtību, kādā nosakāma ienākuma gūšanas diena, ja darījuma ar kapitāla aktīviem līguma noslēgšanas diena, naudas saņemšanas diena, īpašuma tiesību pāreja un blakus nosacījumi, lai līgums stātos spēkā, nav vienā taksācijas periodā;
 - 4) šā likuma 38.panta otrajā daļā paredzētās deklarācijas par ienākumu no kapitāla veidlapu formu un to aizpildīšanas kārtību.
- (01.12.2009. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2010.)

58. Līdz šā likuma 39.pantā paredzēto Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2010.gada 30.jūnijam ir piemērojami Ministru kabineta 2006.gada 26.septembra noteikumi Nr.793 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas noteikumi", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(01.12.2009. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2010.)

59. Ienākumi no kapitāla aktīvu atsavināšanas (kapitāla pieaugums), kas tiek gūti uz tādu darījumu pamata, kuri noslēgti un reģistrēti normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā līdz 2009.gada 31.decembrim, netiek aplikti ar nodokli. Šī norma attiecas uz visiem šādiem ienākumiem, kas saņemti, sākot ar 2010.gada 1.janvāri. Maksātāji, kas par šajā punktā noteikto ienākumu jau ir aprēķinājuši vai samaksājuši nodokli, koriģē to, iesniedzot deklarāciju par 2010.gadu.

(13.05.2010. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 09.06.2010.)

60. Šā likuma 9.panta pirmās daļas 35.punkta "c" un "d" apakšpunktu, 10.panta 1.⁴ daļu, grozījumus 11.panta trešās daļas 14.punktā, 11.panta trešās daļas 14.¹ punktu, grozījumus 11.⁹ panta pirmajā un piektajā daļā, 11.⁹ panta 5.¹ daļu, grozījumus 11.⁹ panta septītajā daļā un 11.⁹ panta 7.¹ daļu piemēro ar taksācijas gadu, kas sākas 2010.gadā.

(13.05.2010. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 09.06.2010.)

61. Grozījumus likuma 11.¹ panta ceturtajā daļā, 16.¹ panta 3.¹ daļu un grozījumu 20.panta trešās daļas 2.punktā piemēro ar taksācijas gadu, kas sākas 2010.gadā.

(09.08.2010. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.09.2010.)

62. Grozījumi attiecībā uz likuma 11.⁹ panta papildināšanu ar 9.¹ daļu, 15.panta piektajā daļā un likuma pielikuma izslēgums stājas spēkā 2011.gada 1.janvārī.

(09.08.2010. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.09.2010.)

63. Grozījumi šā likuma 18.panta trešajā daļā stājas spēkā 2012.gada 1.janvārī.

(21.10.2010. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 24.11.2010.)

64. Grozījumi šā likuma 19.panta pirmajā, trešajā un piektajā daļā, kā arī 19.panta 5.⁴ un 5.⁵ daļa stājas spēkā 2012.gada 1.janvārī un ir piemērojami ienākumiem, kas gūti, sākot ar 2011.gada 1.janvāri.

(21.10.2010. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 24.11.2010.)

65. Grozījumus šā likuma 10.panta piektajā daļā, 12.panta devītajā daļā un 13.panta trešajā daļā piemēro ienākumiem, kas gūti, sākot ar 2010.gada 1.janvāri.

(20.12.2010. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2011.)

66. Summām, kas saņemtas par 2010.gadu un izmaksātas kā valsts atbalsts par saimnieciskās darbības ierobežojumiem meža īpašniekiem, kuriem meža apsaimniekošana nav saimnieciskās darbības veids, par 2010.gadā gūto ienākumu piemērojama 10 procentu likme.

(20.12.2010. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2011.)

67. Deklarācija par 2010.gadā gūto ienākumu ar tai pievienotajiem dokumentiem iesniedzama Valsts ieņēmumu dienestam no 2011.gada 1.februāra līdz 2011.gada 1.aprīlim.
(20.12.2010. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2011.)

68. Maksātājs, kurš vēlas piemērot šā likuma 10.panta pirmās daļas 1., 2., 3., 5. un 6.punktā minētos izdevumus, 12.pantā noteikto neapliekamo minimumu un 13.panta pirmās daļas 1. un 4.punktā noteiktos atvieglojumus 2010.gadā gūtajiem ienākumiem, kuriem piemērojama šā likuma 15.panta 3.¹ daļā un septītajā daļā noteiktā nodokļa likme, un šā likuma 8.panta ceturtajā daļā minētajam ienākumam, deklarācijā norāda, ka izvēlēties piemērot minētos nodokļa atvieglojumus, un aprēķina par gadu maksājamā nodokļa vidējo svērto likmi, pamatojoties uz katra ienākuma, kam piemērota atšķirīga likme, daļu kopējā apliekamajā ienākumā, kā arī atmaksājamo nodokli nosaka pēc aprēķinātās vidējās svērtās likmes.
(20.12.2010. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2011.)

69. Ja rezumējošā kārtībā aprēķinātā nodokļa summa pēc šo pārejas noteikumu 68.punktā noteiktās vidējās svērtās likmes izrādās mazāka par avansā samaksāto, Valsts ieņēmumu dienests triju mēnešu laikā no deklarācijas iesniegšanas dienas atmaksā maksātājam radušos starpību, piemērojot vidējo svērto nodokļa likmi.
(20.12.2010. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2011.)

70. Šā likuma 9.panta pirmās daļas 42.punktu piemēro, sākot ar 2011.gada 1.janvāri.
(16.06.2011. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 30.06.2011.)

71. Šā likuma 4.panta pirmās daļas 6.punkts, 9.panta pirmās daļas 36.¹ punkts un 17.panta 7.² daļa stājas spēkā 2011.gada 1.oktobrī.
(08.09.2011. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 27.09.2011.)

72. Grozījumus attiecībā uz likuma 3.panta trešās daļas papildināšanu ar 10.¹ punktu, 8.panta trešās daļas papildināšanu ar 12.¹ punktu un vienpadsmito daļu, 11.⁹ panta vienpadsmitās daļas papildināšanu ar 1.¹ punktu, 16.¹ panta papildināšanu ar 8.¹ daļu, grozījumu 17.panta desmitās daļas 12.punktā un divpadsmitajā daļā piemēro dividendēm pielīdzināmam ienākumam ar 2012.gada 1.janvāri.
(08.09.2011. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 27.09.2011.)

73. No individuālā uzņēmuma (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecības), kas ir uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs, 2010.gada un 2011.gada laikā personīgajām vajadzībām izņemtus līdzekļus neiekļauj maksātāja apliekamajā ienākumā.
(08.09.2011. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 27.09.2011.)

74. Veicot 2011.gada pārskata gada peļņas un gadu pirms minētā pārskata gada nesadalītās peļņas sadali, no individuālā uzņēmuma (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecības), kas ir uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs, personīgajām vajadzībām izņemtus līdzekļus neiekļauj

maksātāja apliekamajā ienākumā.

(08.09.2011. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 27.09.2011.)

75. Maksātāji, kuri kārtro grāmatvedības uzskaiti vienkāršā ieraksta sistēmā un 2010.gadā ir saņēmuši vienotā platībmaksājuma, papildu valsts tiešo maksājumu un agrovides maksājumu avansus, kas atbilstoši atbalsta nosacījumiem piešķirti, lai kompensētu izdevumus, kas maksātājam faktiski radušies Vienotā platībmaksājuma un Eiropas lauksaimniecības fonda lauku attīstībai Agrovides maksājumu administrēšanai un izmaksai saimnieciskajā gadā, kas sākas 2010.gada 1.jūlijā un beidzas 2011.gada 30.jūnijā, šīs summas iekļauj 2011.gada saimnieciskās darbības ieņēmumos.

(08.09.2011. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 27.09.2011.)

76. Grozījumus šā likuma 9.panta pirmās daļas 1.punktā un otrajā daļā un grozījumu attiecībā uz likuma 9.panta papildināšanu ar 3.⁵ daļu piemēro, precizējot deklarāciju par 2010.gadu un aprēķinot apliekamo ienākumu par turpmākajiem taksācijas gadiem.

(08.09.2011. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 27.09.2011.)

77. Šā likuma 3.panta trešās daļas 9.² punktu, 8.panta trešās daļas 15.¹ punktu, 9.panta pirmās daļas 19.² punkta "c" apakšpunktu, grozījumu 11.pantā attiecībā uz septītās daļas izslēgšanu, grozījumu 15.panta septītajā daļā attiecībā uz nodokļa likmes noteikšanu 3.panta trešās daļas 9.² punktā un 8.panta trešās daļas 15.¹ punktā minētajam ienākumam, kā arī grozījumu 17.panta divpadsmitajā daļā attiecībā uz daļas papildināšanu ar skaitli "9.²" piemēro ienākumiem, kas gūti, sākot ar 2012.gada 1.janvāri.

(22.09.2011. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 19.10.2011.)

78. Grozījumus šā likuma 13.panta pirmās daļas 1.punkta "f" apakšpunktā piemēro, sākot ar 2011.gada 1.janvāri.

(22.09.2011. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 19.10.2011.)

79. Grozījumu 24.panta otrajā daļā un grozījumu attiecībā uz šā panta papildināšanu ar septīto daļu piemēro ienākumiem, kas gūti, sākot ar 2011.gada 1.janvāri.

(22.09.2011. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 19.10.2011.)

80. Šā likuma 24.panta septītajā daļā minētajiem ienākumiem, kas gūti 2008., 2009. un 2010.taksācijas gadā, piemēro 5 procentu nodokļa likmi.

(22.09.2011. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 19.10.2011.)

81. Maksātāji, kuri 2008., 2009. un 2010.taksācijas gadā no šā likuma 24.panta septītajā daļā minētajiem ienākumiem nodokli samaksājuši atbilstoši nodokļa likmei, kas attiecīgajā taksācijas gadā noteikta algota darba ienākumiem, ir tiesīgi saņemt pārmaksātās nodokļa summas atmaksu, ko nosaka kā starpību starp samaksāto nodokļa summu, piemērojot nodokļa likmi, kas taksācijas gadā noteikta algota darba ienākumiem, un nodokļa summu, kas no minētajiem ienākumiem

noteikta, piemērojot 5 procentu likmi.

(22.09.2011. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 19.10.2011.)

82. Šā likuma 24.panta septīto daļu un pārejas noteikumu 79., 80. un 81.punktu nepiemēro šā likuma 8.panta ceturtajā daļā minētajiem ienākumiem un fizisko personu gūtajiem ienākumiem par taksācijas gadu, par kuru ir veikta iedzīvotāju ienākuma nodokļa revīzija (audits).

(22.09.2011. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 19.10.2011.)

83. *(Izslēgts ar 15.12.2011. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2012.)*

84. *(Izslēgts ar 15.11.2012 likumu, kas stājās spēkā 01.01.2013).*

85. Apliedzamais ienākums no tādiem spēkā esošiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem (ar līdzekļu uzkrāšanu), kas noslēgti līdz 2009.gada 31.decembrim un paredz daļēju uzkrājuma izmaksu līguma darbības laikā, nosaka šādi:

1) veicot pirmo daļēju uzkrājuma izmaksu pēc 2009.gada 31.decembra, nosaka starpību starp daļējas uzkrājuma izmaksas apmēru un visu attiecīgā apdrošināšanas līguma laikā iemaksāto apdrošināšanas prēmiju summu. Ja iegūtā starpība ir negatīva, appliedzamais ienākums neveidojas un turpmākajās uzkrājuma izmaksas reizēs appliedzamo ienākumu nosaka saskaņā ar šā punkta 2.apakšpunktu. Ja iegūtā starpība ir pozitīva, tā veido appliedzamo ienākumu, un turpmākajās daļējas uzkrājuma izmaksas reizēs appliedzamo ienākumu nosaka saskaņā ar šā punkta 3.apakšpunktu;

2) veicot katru nākamā daļēju uzkrājuma izmaksu, nosaka starpību starp summu, ko veido kārtējās daļējas uzkrājuma izmaksas un visas iepriekš — pēc 2009.gada 31.decembra — veiktās daļējas uzkrājuma izmaksas, un visu attiecīgā apdrošināšanas līguma laikā iemaksāto apdrošināšanas prēmiju summu. Appliedzamais ienākums rodas tajā daļējas uzkrājuma izmaksas reizē, kad šajā apakšpunktā minētā starpība ir pozitīva. Turpmākajās daļējas uzkrājuma izmaksas reizēs appliedzamo ienākumu nosaka saskaņā ar šā punkta 3.apakšpunktu;

3) veicot katru nākamā daļēju uzkrājuma izmaksu, appliedzamo ienākumu nosaka kā starpību starp summu, ko veido kārtējās daļējas uzkrājuma izmaksas un visas iepriekš — pēc 2009.gada 31.decembra — veiktās daļējas uzkrājuma izmaksas, un visu attiecīgā apdrošināšanas līguma laikā iemaksāto apdrošināšanas prēmiju summu, iegūto rezultātu samazinot par iepriekšējās daļējas uzkrājuma izmaksas reizēs noteikto appliedzamo ienākumu summu.

(15.12.2011. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2012.)

86. Attiecībā uz zaudēto parādu summām debitoriem, kuriem maksātnespējas process pasludināts līdz 2010.gada 31.oktobrim, piemēro šā likuma 11.³ panta otrās un trešās daļas redakciju, kas bija spēkā līdz dienai, kad stājās spēkā tie šā likuma 11.³ panta otrajā un trešajā daļā izdarītie grozījumi, kuri paredzēja papildināt šā likuma 11.³ pantu ar 2.¹ un 2.² daļu.

(15.12.2011. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2012.)

87. Šā likuma 9.panta pirmās daļas 34.¹ punktu un 11.panta septiņpadsmito daļu piemēro ar 2011.gada 1.janvāri.

(15.12.2011. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2012.)

88. Mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs par 2012.taksācijas gadu šā likuma 28.panta 11.punktā minēto informāciju ir tiesīgs iesniegt līdz 2012.gada 15.janvārim.

(15.12.2011. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2012.)

89. Grozījumus šā likuma 10.panta piektajā daļā, 12.panta devītajā daļā un 13.panta trešajā daļā, ar kuriem tiek izslēgta atsauce uz šā likuma 8.panta ceturtajā daļā minētajiem ienākumiem, piemēro ienākumiem, kas gūti, sākot ar 2011.gada 1.janvāri. *(08.03.2012. likums, kas stājās spēkā 17.03.2012)*

90. 2014. un 2015.taksācijas gadā šā likuma 15.panta otrās un 2.1 daļas un 17.panta septiņpadsmitās un deviņpadsmitās daļas piemērošanai nodokļa likme ir:

1) 2014.taksācijas gadā — 24 procenti, un šo likmi piemēro, aprēķinot iedzīvotāju ienākuma nodokli par 2014.taksācijas gadu;

2) 2015.taksācijas gadā — 23 procenti, un šo likmi piemēro, aprēķinot iedzīvotāju ienākuma nodokli par 2015.taksācijas gadu.

(06.11.2013. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.11.2015. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2016.)

91. Ja 2013., 2014., 2015. taksācijas gadā algota darba ienākums, pensija vai pabalsts tiek izmaksāts par pirmstaksācijas gadu, šiem ienākumu veidiem piemēro attiecīgajā pirmstaksācijas gadā spēkā esošo iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi.

(24.05.2012. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 06.11.2013. un 30.11.2015. likumu, kas stājās spēkā 01.01.2016.)

92. Ja maksātājs 2012. taksācijas gadā ir reģistrēts kā patentmaksas maksātājs no sēņošanas, ogošanas vai savvaļas ārstniecības augu un ziedu vākšanas, tas attiecīgajā taksācijas gada periodā, kurā ir reģistrēts kā patentmaksas maksātājs, piemēro tās šā likuma normas, kuras bija spēkā līdz dienai, kad stājās spēkā grozījums šā likuma 11.¹⁰ pantā attiecībā uz otrās daļas 9.punkta izslēgšanu. *(31.05.2012 likuma redakcijā, kas stājās spēkā 14.06.2012.)*

93. Akciju pirkuma tiesību īstenošanas ienākumam, ja akciju pirkuma tiesības ir piešķirtas līdz 2012.gada 31.decembrim, bet akciju pirkuma tiesību īstenošanu plānots uzsākt pēc 2013.gada 1.janvāra, ir piemērojams šā likuma 9.panta pirmās daļas 43.punktā un vienpadsmitajā daļā noteiktais atbrīvojums, ja īstenojas šajās normās minētie nosacījumi un darba devējs līdz 2013.gada 1.martam ir iesniedzis Valsts ieņēmumu dienestam šā likuma 11.¹¹ panta ceturtajā daļā minēto informāciju. *(15.11.2012 likuma redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2013.)*

94. Ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamajā ienākumā neiekļauj 2013., 2014., 2015., 2016., 2017., 2018., 2019., 2020., 2021., 2022. un 2023. gadā saņemtās summas, kas izmaksātas kā valsts atbalsts lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai.

(30.11.2015. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.07.2017. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

95. Līdz 2012.gada 31.decembrim izsniegtajiem skaidrās vai bezskaidrās naudas avansiem, kurus darbiniekam, valdes loceklim, padomes loceklim, īpašniekam, dalībniekam vai biedram piešķir komercsabiedrības, kooperatīvās sabiedrības, Eiropas komercsabiedrības, Eiropas kooperatīvās sabiedrības, Eiropas ekonomisko interešu grupas, biedrības, nodibinājumi, individuālie uzņēmumi, zemnieku vai zvejnieku saimniecības, organizācijas, individuālie komersanti vai fiziskās personas, kas reģistrējušās Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicējas, un par kuriem nav veikti norēķini līdz 2013.gada 30.jūnijam, 2013.gada 1.jūlijā piemēro šā likuma 8.panta 2.⁷ un 2.⁸ daļu un aprēķina iedzīvotāju ienākuma nodokli no algota darba ienākumam pielīdzināta ienākuma. Attiecībā uz komandējumiem vai darba braucieniem, kuriem skaidrās vai bezskaidrās naudas avanss izsniegts līdz 2012.gada 31.decembrim, bet no kuriem darbinieks atgriežas pēc minētā datuma, šā likuma 8.panta 2.⁷ daļu piemēro vispārējā kārtībā.

(15.11.2012 likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

96. Šā likuma 1.panta pirmās daļas 2.punkta izslēgums, grozījumi 1.panta otrajā daļā, 4.panta pirmās daļas 3.punktā, 10.panta piektajā daļā attiecībā uz vārdu "vai fiksētais ienākuma nodoklis" izslēgšanu, 11.⁵ panta astotajā daļā, 11.⁸ panta izslēgums, grozījumi 12.panta devītajā daļā attiecībā uz vārdu "vai fiksētais ienākuma nodoklis" izslēgšanu, 13.panta trešajā daļā attiecībā uz vārdu "vai fiksētais ienākuma nodoklis" izslēgšanu, 15.panta piektās daļas, 18.panta devītās daļas, 19.panta 3.¹ daļas un 28.panta 9.punkta izslēgums, grozījumi 28.panta 11.punktā, kā arī 28.panta 13. un 14.punkta izslēgums stājas spēkā 2016.gada 1.janvārī. *(06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)*

97. Ar 2014.gada 1.janvāri vairs netiek reģistrēti jauni fiksētā ienākuma nodokļa maksātāji.

(06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

98. Maksātājs, kas veic saimniecisko darbību un par to maksā fiksēto ienākuma nodokli, vienlaikus nevar būt saimnieciskās darbības veicējs, kas saimnieciskās darbības ienākumu nosaka saskaņā ar šā likuma 11. (izņemot 11.panta divpadsmito daļu) vai 11.¹ pantu, patentmaksas vai mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs. *(06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)*

99. Maksātājs, kas veic saimniecisko darbību un saimnieciskās darbības ienākumu nosaka saskaņā ar šā likuma 11. (izņemot 11.panta divpadsmito daļu) vai 11.¹ pantu, vienlaikus nevar būt fiksētā ienākuma nodokļa maksātājs. *(06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)*

100. Grozījumi šā likuma 6.pantā, 14.panta otrajā daļā un 32.¹ panta otrās daļas izslēgums stājas spēkā 2014.gada 1.jūnijā. (06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

101. Individuālais komersants vai fiziskās personas īpašumā esošs individuālais uzņēmums (arī zemnieka un zvejnieka saimniecība), kas reģistrēts un veic saimniecisko darbību īpaši atbalstāmajā teritorijā, kurai šāds statuss bija spēkā līdz 2012.gada 31.decembrim, šīs fiziskās personas taksācijas gada saimnieciskās darbības zaudējumus, kas radušies laikposmā, kad attiecīgajai teritorijai bija īpaši atbalstāmās teritorijas statuss, turpina segt hronoloģiskā secībā no nākamo sešu taksācijas gadu saimnieciskās darbības apliekamā ienākuma. Ieņēmumu, kā arī izdevumu un izmaksu lielumu nosaka atbilstoši šā likuma 11.pantam.

(06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

102. Individuālais komersants vai fiziskās personas īpašumā esošs individuālais uzņēmums (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecība), kas reģistrēts un veic saimniecisko darbību īpaši atbalstāmajā teritorijā, kurai šāds statuss bija spēkā līdz 2012.gada 31.decembrim, atbilstoši šā likuma 11.panta trešās daļas 4.punktam noraksta pamatlīdzekļu nolietojumu, ko aprēķina saskaņā ar likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 13.panta pirmās daļas 9.punktu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim).

(06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

103. Aizdevuma ņēmējs līdz 2014.gada 30.jūnijam sniedz Valsts ieņēmumu dienestam informāciju par aizdevumiem (to daļu), kas tam ir izsniegti un nav atmaksāti līdz 2013.gada 31.decembrim, ja neatmaksātais aizdevums (tā daļa) no viena aizdevēja pārsniedz 15 000 euro. Minētā informācija ietver aizdevēja un aizdevuma ņēmēja vārdu un uzvārdu vai nosaukumu, nodokļa maksātāja personas kodu vai reģistrācijas numuru, kā arī informāciju par aizdevuma izsniegšanas datumu, tā neatmaksāto daļu uz 2013.gada 31.decembri un līgumā paredzēto atmaksas termiņu. Informācija nav jāsniedz par aizdevumiem, ja aizdevēju un aizdevuma ņēmēju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē, kā arī ja aizdevējs ir kredītiestāde vai krājaizdevu sabiedrība, vai kapitālsabiedrība, kura saņēmusi speciālu atļauju (licenci) patērētāja kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai.

(06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

142.¹ Piemērojot likuma pārejas noteikumu 103.punktu, aizdevuma ņēmējs līdz 2014.gada 30.jūnijam iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā informāciju par aizdevumiem (to daļu), kas tam ir izsniegti un nav atmaksāti līdz 2013.gada 31.decembrim, ja neatmaksātais aizdevums (tā daļa) no viena aizdevēja pārsniedz 15 000 euro ([1.¹ pielikums](#)).

(MK 17.12.2013. noteikumu Nr.1526 redakcijā)

104. Nosakot izsniegto aizdevumu kopējo summu saskaņā ar šā likuma 8.¹ panta piekto daļu, aizdevējs kopējā vienai fiziskajai personai izsniegto aizdevumu summā (aizdevuma ņēmējs - no viena aizdevēja saņemto aizdevumu summā) ieskaita arī aizdevumus (to daļu), kas fiziskajai

personai ir izsniegti un nav atmaksāti līdz 2013.gada 31.decembrim un nepārsniedz 15 000 euro. (06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

105. Ja aizdevums (tā daļa) fiziskajai personai ir izsniegts līdz 2013.gada 31.decembrim, tas netiek pielīdzināts ienākumam, izņemot šo pārejas noteikumu 106.punktā noteiktos gadījumus. (06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

106. Ja informācija par aizdevumiem (to daļu), kas fiziskajai personai izsniegti līdz 2013.gada 31.decembrim, bija jāsniedz, bet netiek sniegta šā likuma pārejas noteikumu 103.punktā noteiktajā kārtībā, minētos aizdevumus pielīdzina ienākumam, kas gūts 2014.gada 1.janvārī. Ja nodokļu administrācija pēc 2016.gada 31.decembra, veicot pārbaudi, konstatē, ka nedeklarētais, līdz 2013.gada 31.decembrim saņemtais aizdevums nav atmaksāts, tiek pieņemts, ka ienākums gūts tā taksācijas gada pēdējā dienā, par kuru nodokļu maksātājs vai nodokļu administrācija var precizēt apliekamo ienākumu saskaņā ar likumu "Par nodokļiem un nodevām". (06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

107. Šā likuma 8.² pantu piemēro arī aizdevumiem, kuri fiziskajai personai izsniegti līdz 2013.gada 31.decembrim un kurus tā neņem savas saimnieciskās darbības ietvaros, un kurus tai ir izsniedzis komersants, individuālais uzņēmums (zemnieka vai zvejnieka saimniecība), kooperatīvā sabiedrība, nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība, biedrība, nodibinājums, organizācija, fiziskā persona, kas reģistrējusies Valsts ieņēmumu dienestā kā saimnieciskās darbības veicēja, vai uz līguma pamata apvienojušās divas vai vairākas personas. (06.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2014.)

108. Šī likuma 11.⁷ panta trešās daļas 3.punktā noteiktos kritērijus nepiemēro no 2014.gada 1.jūlija līdz 2023. gada 1. jūlijam. (06.11.2013. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 30.11.2015. un 28.07.2017. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

109. Ar nodokli neaplied summas (piemēram, bērnu pabalsts, ziedojums, kompensācija), ko fiziskās un juridiskās personas izmaksājušas 2013.gada 21.novembra traģēdijā tirdzniecības centrā Priedaines ielā 20, Rīgā, cietušajiem un bojāgājušo tuviniekiem saistībā ar šo traģēdiju. (28.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.11.2013.)

110. Šā likuma pārejas noteikumu 109.punktu piemēro attiecībā uz summām, kas izmaksātas pēc 2013.gada 21.novembra. (28.11.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 30.11.2013.)

111. Šā likuma 9.panta pirmās daļas 37.¹ un 37.² punktu piemēro ar 2014.gada 1.janvāri. (20.02.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.03.2014.)

112. Ministru kabinets līdz 2014.gada 1.aprīlim izdod šā likuma 11.¹² panta devītajā daļā minētos noteikumus. (06.03.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.06.2014.)

113. Grozījumi šā likuma 8.¹ panta septiņpadsmitajā daļā un 8.² panta septītajā daļā stājas spēkā 2015.gada 1.martā. *(17.12.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2015.)*

114. Grozījumu attiecībā uz 15.panta papildināšanu ar vienpadsmito daļu piemēro ienākumiem, kas gūti, sākot ar 2015.gada 1.janvāri.

(17.12.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

115. Šā likuma 19.panta 2.⁴ daļu piemēro, sākot ar taksācijas gadu, kas sākas 2015.gadā.

(17.12.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2015.)

116. Grozījums šā likuma 10.panta pirmās daļas 2.punktā, 10.panta pirmās daļas 8.punkts, kā arī grozījumi 10.panta 1.¹, 1.³, trešajā un piektajā daļā stājas spēkā 2016.gada 1.janvārī.

(30.04.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.06.2015.)

117. Likuma 17.² panta otrās daļas 5.punkts stājas spēkā 2015.gada 1.jūlijā. Attiecībā uz līgumiem, kas noslēgti līdz 2015.gada 30.jūnijam, 17.² panta otrās daļas 5.punktu piemēro ar 2016.gada 1.jūliju.

(30.04.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.06.2015.)

118. Grozījumi attiecībā uz šā likuma 9.panta pirmās daļas papildināšanu ar 44.punktu un 17.panta desmitās daļas papildināšanu ar 21.punktu stājas spēkā 2016.gada 1.janvārī.

(29.10.2015 likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.12.2015)

119. Ministru kabinets līdz 2016.gada 1.janvārim izdod noteikumus šā likuma 9.panta pirmās daļas 44.punktā noteikto izdevumu sastāvā un normu noteikšanai.

(29.10.2015 likuma redakcijā, kas stājas spēkā 03.12.2015)

120. Grozījumi šā likuma 11.¹⁰ panta otrajā un trešajā daļā un grozījums attiecībā uz šā panta papildināšanu ar 3.¹ daļu, un 28.panta 16.punkts stājas spēkā 2017.gada 1.janvārī.

(30.11.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2016.)

121. Šā likuma 19.panta 10.¹ daļu piemēro, sākot ar 2017.gada 1.janvāri. Izglītības un zinātnes ministrija šā likuma 19.panta 10.¹ daļā minēto informāciju par 2016. Taksācijas gadu iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam līdz 2017.gada 1.februārim.

(30.11.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2016.)

122. Vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestādes šā likuma 19.panta 10.² daļā minēto informāciju par 2015. taksācijas gadu iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam līdz 2016.gada 1.februārim.

(30.11.2015. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2016.)

123. Sākot ar 2016.gada 1.maiju, no aplikšanas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli atbrīvo Eiropas Savienības Nodarbinātības un sociālās inovācijas programmas (EaSI) līdzfinansētā projekta Nr.VS/2015/0206 "Elastīga bērnu uzraudzības pakalpojuma nodrošināšana darbiniekiem, kas

strādā nestandarta darba laiku" ietvaros elastīgā bērnu uzraudzības pakalpojuma līdzfinansējuma veidā darbinieka gūtos ienākumus, ja darbinieks strādā nestandarta darba laiku un piedalās minētajā projektā.

(16.06.2016. likuma redakcijā, kas stājās spēkā 30.06.2016.)

124. Lai uzsāktu šā likuma 10.panta 1.⁶ un 1.⁷ daļas un 28.panta 17.punkta piemērošanu ar 2017. taksācijas gadu, privātie pensiju fondi šā likuma 19.panta desmitās daļas 1.punktā minēto informāciju par individuālo iemaksu veicēju uzkrāto papildpensijas kapitālu 2016.gada 31.decembrī elektroniski nosūta Valsts ieņēmumu dienestam līdz 2017.gada 1.septembrim.

(23.11.2016. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2017)

125. Piemērojot šā likuma 10.panta 1.⁶ daļu 2017. taksācijas gadā, ja maksātājs — pensiju plāna dalībnieks — 2017. taksācijas gadā veic iemaksas privātā pensiju fonda pensiju plānā un iekļauj tās 2017. taksācijas gada attaisnotajos izdevumos saskaņā ar šā likuma 10.panta pirmās daļas 5.punktu, bet 2017. taksācijas gada vai pēctaksācijas gada (2018.gada) laikā veic arī izmaksas no pensiju plāna, maksātāja pēctaksācijas gada (2018.gada) apliekamo ienākumu palielina par taksācijas gada (2017.gada) un pēctaksācijas gada (2018.gada) laikā no privātā pensiju fonda veikto izmaksu summas un pirmstaksācijas gada (2016.gada) 31.decembrī uzkrātā pensiju kapitāla pozitīvo starpību.

(23.11.2016 likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2017)

126. Grozījumus šā likuma 8. panta piektās daļas 1. punktā un 5.1 daļā, 10. panta sestajā un astotajā daļā un 16.1 panta 3.2 daļā piemēro tādiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem (ar līdzekļu uzkrāšanu), kas noslēgti, sākot ar 2018. gada 1. janvāri.

(28.07.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

127. Piemērojot šā likuma 12. panta piekto daļu, pensionāra neapliekamais minimums:

1) 2018. gadā ir 3000 euro;

2) 2019. gadā ir 3240 euro;

3) 2020. gadā ir 3600 euro.

(28.07.2017. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 27.09.2018. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2019.)

128. Maksātājs par pamatlīdzekļiem, kuri ir iegādāti līdz 2017. gada 31. decembrim, pamatlīdzekļa nolietojuma aprēķināšanai ir tiesīgs izvēlēties vienu no šādām aprēķināšanas metodēm, kuru maksātājam nebūs tiesību turpmāk mainīt:

1) likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 13. pantā (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2017. gada 31. decembrim) noteikto kārtību;

2) šā punkta 1. apakšpunktā noteikto kārtību, nepiemērojot likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 13. panta pirmās daļas 3. un 3.¹ punktā (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2017. gada 31. decembrim) nodokļa likmei noteikto divkāršo apmēru un koeficientu.
(28.07.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

142.² Piemērojot likuma pārejas noteikumu 128. punktu, līdz 2017. gada 31. decembrim iegādātajiem pamatlīdzekļiem attiecīgā pamatlīdzekļa atlikušo vērtību noraksta taksācijas gada saimnieciskās darbības izdevumos, ja šā pamatlīdzekļa atlikusī vērtība pēc nolietojuma atskaitīšanas taksācijas perioda beigās nepārsniedz 75 euro.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

142.³ Piemērojot likuma pārejas noteikumu 128. punktu, līdz 2017. gada 31. decembrim iegādāto pamatlīdzekļu uzskaiti nodokļu nolietojuma aprēķinam kārtoti, izmantojot Ministru kabineta 2006. gada 4. jūlija noteikumu Nr. 556 "Likuma "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" normu piemērošanas noteikumi" (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2017. gada 31. decembrim) 9., 14. un 15. pielikumā norādīto veidlapas paraugu.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

129. Ja 2018. taksācijas gadā algota darba ienākums, pensija vai pabalsts tiek izmaksāts par pirmstaksācijas gadu, šiem ienākumu veidiem piemēro attiecīgajā pirmstaksācijas gadā spēkā esošo iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi.
(28.07.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

130. Dividendēm un nosacītajām dividendēm, kuras uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs izmaksā no peļņas, kas radusies līdz 2017. gada 31. decembrim, 2018. un 2019. gadā piemēro iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi 10 procentu apmērā.
(28.07.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

142.⁴ Piemērojot likuma pārejas noteikumu 130. punktu, dividendēm un nosacītajām dividendēm, kuras uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs izmaksā no peļņas, kas radusies līdz 2017. gada 31. decembrim, 2018. un 2019. gadā piemēro iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi 10 % apmērā. Ar 2020. gadu minētās dividendes un nosacītās dividendes ir apliekamas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli, piemērojot iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi 20 % apmērā.

(MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

131. Dividendēm un nosacītajām dividendēm, kuras izmaksā ārvalsts kapitālsabiedrība (izņemot ārvalsts kapitālsabiedrību, kas atrodas, ir izveidota vai nodibināta normatīvajos aktos minētajās zemu nodokļu vai beznodokļu valstīs vai teritorijās), 2018. un 2019. taksācijas gadā piemēro iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi 10 procentu apmērā, ja vien nodokļa maksātājs nepierāda,

ka dividendes tiek izmaksātas no peļņas, kas radusies, sākot ar 2018. gada 1. janvāri.
(28.07.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

132. Dividendēm pielīdzināmo ienākumu, kuru personālsabiedrības biedram izmaksā personālsabiedrība 2018. taksācijas gadā un turpmākajos taksācijas gados, ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliek, ja tā izmaksas avots ir uz maksātāju attiecināmā aprēķinātā personālsabiedrības peļņas daļa, kas radusies līdz 2017. gada 31. decembrim, un par to ir samaksāts iedzīvotāju ienākuma nodoklis.
(28.07.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

133. Dividendēm pielīdzināmajam ienākumam, kuru individuālais uzņēmums (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecība), kas ir uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs, izmaksā individuālā uzņēmuma (arī zemnieka vai zvejnieka saimniecības) īpašniekam, veicot iepriekšējo gadu nesadalītās peļņas (kura radusies līdz 2017. gada 31. decembrim) sadali, 2018. un 2019. gadā piemēro iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi 10 procentu apmērā.
(28.07.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

134. Peļņu, uz kuru attiecināms pārejas noteikumu 130., 131., 132. un 133. punkts, nosaka saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu.
(28.07.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

135. Šo pārejas noteikumu 130. punktu nepiemēro mikrouzņēmumu nodokļa maksātāju aprēķinātajām un izmaksātajām dividendēm un nosacītajām dividendēm, kā arī dividendēm un nosacītajām dividendēm no peļņas, kuras uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs guvis laikā, kamēr tam ir bijis mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statuss. Šo pārejas noteikumu 130. punktu piemēro, ja dividendes un nosacītās dividendes ir aprēķinātas un izmaksātas no peļņas, kuru mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs guvis laikā, kad tas ir bijis uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs.
(22.11.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

136. Šā likuma 3. panta trešās daļas 26. punktu un šā likuma 8. panta trešās daļas 20.4 punktu nepiemēro ienākumam no momentloterijas "Simtgades loterija".
(28.07.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

137. Ienākumam no kapitāla pieauguma darījumos ar kapitāla aktīviem, kuri ir uzsākti līdz 2017. gada 31. decembrim, bet nav pabeigti līdz 2017. gada 31. decembrim un par kuriem ir iesniegta deklarācija par ienākumu no kapitāla pieauguma, piemēro iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmi 15 procentu apmērā.
(28.07.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

138. Grozījums likuma 13. panta pirmās daļas 1. punktā attiecībā uz tā papildināšanu ar "l", "m" un "n" apakšpunktu stājas spēkā 2018. gada 1. jūlijā.
(28.07.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

139. Kontiem finanšu instrumentu darījumu veikšanai, kas atvērti līdz 2018. gada 1. janvārim un atbilst šā likuma 11.13 panta nosacījumiem, maksātājs ir tiesīgs piešķirt ieguldījumu konta statusu ne vēlāk kā līdz 2018. gada 31. decembrim, informējot ieguldījumu pakalpojumu sniedzēju. Ja ieguldījumu pakalpojumu sniedzējs nenodrošina informācijas sniegšanu par atvērtajiem kontiem saskaņā ar Kontu reģistra likumu, maksātājs ne vēlāk kā līdz 2018. gada 31. decembrim informē Valsts ieņēmumu dienestu par ieguldījumu konta statusa piešķiršanu šādiem kontiem. Ar ieguldījumu konta statusa piešķiršanas brīdi šādā kontā esošie finanšu instrumenti tiks pielīdzināti finanšu instrumentiem, kas iegūti ieguldījumu kontā ieskaitīto naudas līdzekļu ieguldīšanas rezultātā, finanšu instrumentu vērtību nosakot atbilstoši to iegādes vērtībai.
(22.11.2017. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2018.)

140. 2018. un 2019. gada deklarācijā aprēķinātā nodokļa samaksas termiņš ir 2020. gada 1. decembris, ja īstenojas šādi nosacījumi:

1) maksātājs nav reģistrējis saimniecisko darbību;

2) taksācijas gada ienākums, izņemot šā likuma 9. pantā minētos ar nodokli neapliekamos ienākumus, atbilst šādām pazīmēm:

a) ir gūts tikai Latvijā,

b) nepārsniedz šā likuma 15. panta otrās daļas 2. punktā noteikto sliekšni (2018. gadam — 55 000 euro, bet 2019. gadam — 62 800 euro),

c) ir ienākums, no kura izmaksas vietā ir ieturēts nodoklis,

d) ir ienākums, kuram piemēro gada diferencēto neapliekamo minimumu un šā likuma 13. pantā noteiktos atvieglojumus.

(21.03.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.04.2019.)

141. Šā likuma 9. panta pirmās daļas 26.¹ punkts stājas spēkā 2019. gada 1. jūlijā.

(21.03.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.04.2019.)

142. Grozījumus šā likuma 19. panta otrajā daļā un 20. panta pirmajā daļā attiecībā uz skaitļa "4000" aizstāšanu ar skaitli "10 000" piemēro ienākumiem, kas gūti, sākot ar 2019. gada 1. janvāri.

(21.03.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.04.2019.)

143. Grozījumi šā likuma 19. panta trešajā daļā attiecināmi uz deklarācijām par 2018. gadu un turpmākajiem taksācijas gadiem.

(21.03.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 16.04.2019.)

144. Ministru kabinets līdz 2019. gada 1. oktobrim izdod šā likuma 25.¹ panta ceturtajā daļā minētos noteikumus.

(23.05.2019. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

145. Grozījums šā likuma 9. panta pirmās daļas 27. punktā attiecībā uz tā pirmā teikuma papildināšanu stājas spēkā 2021. gada 1. janvārī.

(09.07.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.08.2020.)

146. Dividendēm, dividendēm pielīdzināmajam ienākumam un nosacītajām dividendēm, kas radušās, veicot mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja saimnieciskās darbības ienākumu (peļņas) sadali, ja šis saimnieciskās darbības ienākums (peļņa) radies līdz 2020. gada 31. decembrim, nepiemēro šā likuma 9. panta pirmās daļas 2.¹ punktā noteikto atbrīvojumu.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

147. Likvidējot mikrouzņēmumu, likvidācijas kvotai (nesadalītās peļņas apmērā, kas radusies līdz 2020. gada 31. decembrim) nepiemēro šā likuma 9. panta pirmās daļas 2.² punktā noteikto atbrīvojumu.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

148. Ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliek dividendes, dividendēm pielīdzināmu ienākumu vai nosacītās dividendes, ja par aprēķinātajām dividendēm, dividendēm pielīdzināmu ienākumu vai nosacītajām dividendēm uzņēmuma līmenī no peļņas daļas, no kuras tiek maksātas dividendes, dividendēm pielīdzināms ienākums vai nosacītās dividendes, Latvijas Republikā ir samaksāts mikrouzņēmumu nodoklis saskaņā ar Mikrouzņēmumu nodokļa likuma redakciju, kas ir spēkā no 2021. gada 1. janvāra.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

149. Grozījumi šā likuma 9. panta pirmajā daļā attiecībā uz tās papildināšanu ar 45. punktu ir piemērojami ienākumiem, kas gūti, sākot ar 2020. gada 1. janvāri.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

150. Grozījumi šā likuma 10. panta 1.⁴ daļā un 14. panta 1.¹ daļā ir piemērojami par attaisnotajiem izdevumiem, kas radušies, sākot ar 2020. gada 1. janvāri.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

151. Piemērojot šā likuma 11.¹⁰ pantu ar 2021. gadu, maksātāji, kas patentmaksas maksājumu par 2021. gadu ir veikuši līdz 2020. gada 31. decembrim, patentmaksas režīmu varēs piemērot arī 2021. gadā laika periodā, par kādu tika veikta patentmaksas, bet ne ilgāk kā līdz 2021. gada 31. decembrim. Maksātāji, kas piemēro patentmaksas režīmu 2021. gadā, attiecībā uz patentmaksām piemēro šā likuma normas redakcijā, kas bija spēkā 2020. gada 31. decembrī.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

152. Ja maksātājs šā likuma 19. panta piektajā daļā noteiktajā termiņā nav iesniedzis deklarāciju par 2018. un 2019. gadu (vai par kādu no šiem gadiem), Valsts ieņēmumu dienests līdz 2021. gada 1. martam aizpilda tās deklarācijas sadaļas, par kurām informācija ir pieejama valsts informācijas sistēmās, kā arī aprēķina rezumējošā kārtībā budžetā maksājamo nodokļa summu un paziņo maksātājam. Ar šo paziņošanu tiek uzskatīts, ka deklarācija ir iesniegta.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

153. Grozījumi šā likuma 19. panta 5.⁴ daļā un 20. panta otrajā daļā, kā arī 29.¹ panta trešā daļa ir attiecināma uz deklarācijām par 2020. gadu un turpmākajiem gadiem.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

154. Šā likuma 19. panta 10.³, 10.⁴ un 10.⁶ daļa piemērojama ar 2022. gada 1. janvāri par 2022. taksācijas gadu un turpmākajiem gadiem.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

155. Šā likuma 19. panta 10.⁵, 10.⁷ daļa un 30. panta 9. punkts piemērojams ar 2022. gada 1. janvāri.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

156. Šā likuma 19. panta 4.² daļa, 20.¹ pants, 28. panta 19. punkts, 29.¹ panta ceturtā daļa un 32.¹ panta ceturtā daļa piemērojama nodokļa pārmaksām, kuras nosaka rezumējošā kārtībā, aprēķinot nodokli par 2022. taksācijas gadu un turpmākajiem gadiem.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

157. Grozījumi šā likuma 38. panta otrajā daļā un 38. panta trešā daļa stājas spēkā 2022. gada 1. janvārī.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021. Minētie grozījumi iekļauti likuma redakcijā uz 01.01.2022.)

158. Nodokļa maksātājs, lai saņemtu nodokļa pārmaksas automātisku atmaksu 2023. gadā par 2022. gadu, Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā šā likuma 20.¹ panta ceturtajā daļā noteikto informāciju sniedz līdz 2023. gada 30. septembrim.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

159. No aplikšanas ar nodokli 2021. **un 2022.** taksācijas gadā atbrīvo ar attālinātā darba veikšanu saistītos darbinieka izdevumus, kurus atbilstoši Darba likumam sedz darba devējs, ja to kopējais apmērs mēnesī par pilnas slodzes darbu nepārsniedz 30 euro.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

160. Šā likuma pārejas noteikumu 159. punktu piemēro, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

- 1) vienošanās par attālināta darba veikšanu ir noteikta darba līgumā vai ar darba devēja rīkojumu un ir norādīts, kādus izdevumus darba devējs kompensē;
- 2) ar attālinātā darba veikšanu saistītos izdevumus sedz darba devējs, kuram ir iesniegta darbinieka algas nodokļa grāmatiņa;
- 3) ar attālinātā darba veikšanu saistīto izdevumu apmēri tiek noteikti proporcionāli slodzei un līgumā vai rīkojumā norādīto attālinātā darba dienu skaitam mēnesī, ja darbs tiek veikts gan attālināti, gan darba vietā.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

161. Šā likuma pārejas noteikumu 159. punktu nepiemēro ilgstošas prombūtnes laikā, kas pārsniedz 30 dienas.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

162. Grozījumus šā likuma 3. panta trešās daļas 12. punkta "a" apakšpunktā, 8. panta 2.¹² daļā (attiecībā uz šīs daļas izslēgšanu), trešās daļas 8. punktā, 8. panta 11.² un 11.³ daļu, grozījumus 10. panta pirmās daļas 4. punktā, 11. panta 3.⁵, 3.6 daļu un divdesmit otro daļu, kā arī grozījumus 15. panta astoņpadsmitajā daļā un 17. panta desmitās daļas 1., 2. un 7. punktā un 10.¹ daļā piemēro ar 2021. gada 1. jūliju.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

163. Maksātājam (rezidentam), kas gūst ienākumus no samaksas par intelektuālo īpašumu (izņemot ienākumus, kurus izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācija) vai no literatūras, zinātnes vai mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu autoru un izpildītāju darbu radīšanas, izdošanas, izpildīšanas vai citādas izmantošanas, no 2021. gada 1. jūlija līdz **2022. gada 31. decembrim 2021. gada 31. decembrim** ir tiesības neregistrēties kā saimnieciskās darbības veicējam. Ja minētais maksātājs neregistrējas kā saimnieciskās darbības veicējs, minētajiem ienākumiem piemēro šā likuma pārejas noteikumu 164., 165., 166., 167., 168., 169., 170. un 171. punkta nosacījumus.

*(27.11.2020. likuma redakcijā, **ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2022.**) ~~kas stājas spēkā 01.01.2021.~~*

164. No šā likuma pārejas noteikumu 163. punktā minētajiem maksātāja ienākumiem, kurus izmaksā komersanti, individuālie uzņēmumi (arī zemnieku vai zvejnieku saimniecības), kooperatīvās sabiedrības, nerezidentu pastāvīgās pārstāvniecības, iestādes, organizācijas, biedrības, nodibinājumi un fiziskās personas, kuras reģistrētas kā saimnieciskās darbības

veicējas, ietur nodokli izmaksas vietā un iemaksā to vienotajā nodokļu kontā ne vēlāk kā ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumā, piemērojot šādu likmi:

- 1) ieņēmumiem līdz 25 000 euro — 25 procenti;
- 2) ieņēmumiem, kas pārsniedz 25 000 euro — 40 procenti.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

165. Komersanti, individuālie uzņēmumi (arī zemnieku vai zvejnieku saimniecības), kooperatīvās sabiedrības, nerezidentu pastāvīgās pārstāvniecības, iestādes, organizācijas, biedrības, nodibinājumi un fiziskās personas, kuras reģistrētas kā saimnieciskās darbības veicējas, pēc personas — nodokļa maksātāja — pieprasījuma saņemšanas izsniedz šai personai paziņojumu par šā likuma pārejas noteikumu 163. punktā minētajiem maksātāja ienākumiem un nosūta paziņojumu Valsts ieņēmumu dienestam ne vēlāk kā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 15. datumam.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

~~166. Maksātājs par šā likuma pārejas noteikumu 163. punktā minēto ienākumu līdz 2022. gada 28. februārim iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam autoratlīdzības saņēmēja 2021. gada deklarāciju, ja šā likuma pārejas noteikumu 163. punktā minētais ienākums:~~

- ~~1) ir saņemts no vairākiem ienākuma izmaksātājiem un tas kopā pārsniedz 25 000 euro;~~
- ~~2) laika periodā no 2021. gada 1. jūlija līdz 2021. gada 31. decembrim ir gūts ārvalstīs vai no tā nav bijis jāietur un nav ieturēts nodoklis.~~

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

166. Maksātājs par šā likuma pārejas noteikumu 163. punktā minēto ienākumu iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam autoratlīdzības saņēmēja gada deklarāciju par attiecīgo taksācijas gadu līdz taksācijas gadam sekojošā gada 28. februārim, ja šā likuma pārejas noteikumu 163. punktā minētais ienākums periodā no 2021. gada 1. jūlija līdz 2021. gada 31. decembrim vai 2022. taksācijas gada laikā ir:

- 1) saņemts no vairākiem ienākuma izmaksātājiem un tas kopā pārsniedz 25 000 euro;**
- 2) gūts ārvalstīs vai no tā nav bijis jāietur un nav ieturēts nodoklis.**

(16.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

167. Maksātājs šā likuma pārejas noteikumu 166. punktā minētajā autoratlīdzības saņēmēja 2021. gada deklarācijā deklarē visus laika periodā no 2021. gada 1. jūlija līdz 2021. gada 31. decembrim gūtos ienākumus autoratlīdzības saņēmēja attiecīgā gada deklarācijā deklarē

visus laika periodā no 2021. gada 1. jūlija līdz 2021. gada 31. decembrim gūtos ienākumus un 2022. taksācijas gada laikā gūtos ienākumus no samaksas par intelektuālo īpašumu (izņemot ienākumus, kurus izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācija) vai no literatūras, zinātnes vai mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu autoru un izpildītāju darbu radīšanas, izdošanas, izpildīšanas vai citādas izmantošanas un atbilstoši šā likuma pārejas noteikumu 164. punktā noteiktajam aprēķināto nodokli.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

(27.11.2020. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 16.11.2021. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

168. Ja, iesniedzot autoratlīdzības saņēmēja 2021. gada deklarāciju, uz tās pamata maksātājam veidojas nodokļa piemaksa, maksātājs trūkstošo nodokļa summu piemaksā rezumējošā kārtībā līdz 2022. gada 23. jūnijam.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

168. Ja, iesniedzot autoratlīdzības saņēmēja gada deklarāciju, uz tās pamata maksātājam veidojas nodokļa piemaksa, maksātājs trūkstošo nodokļa summu piemaksā rezumējošā kārtībā līdz taksācijas gadam sekojošā gada 23. jūnijam.

(16.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

169. Ja maksātājs šā likuma pārejas noteikumu 166. punktā noteiktajā termiņā nav iesniedzis autoratlīdzības saņēmēja 2021. gada deklarāciju, Valsts ieņēmumu dienests līdz 2022. gada 5. martam aizpilda minēto deklarāciju ar informāciju, kas ir pieejama valsts informācijas sistēmās, kā arī aprēķina rezumējošā kārtībā budžetā maksājamo nodokļa summu un paziņo maksātājam. Ar šo paziņošanu tiek uzskatīts, ka autoratlīdzības saņēmēja 2021. gada deklarācija ir iesniegta.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

169. Ja maksātājs šā likuma pārejas noteikumu 166. punktā noteiktajā termiņā nav iesniedzis autoratlīdzības saņēmēja gada deklarāciju, Valsts ieņēmumu dienests līdz taksācijas gadam sekojošā gada 5. martam aizpilda minēto deklarāciju ar informāciju, kas ir pieejama valsts informācijas sistēmās, kā arī aprēķina rezumējošā kārtībā budžetā maksājamo nodokļa summu un paziņo maksātājam. Ar šo paziņošanu tiek uzskatīts, ka autoratlīdzības saņēmēja attiecīgā gada deklarācija ir iesniegta.

(16.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

170. Ja maksātājs laika periodā no 2021. gada 1. jūlija līdz ~~2021. gada 31. decembrim~~ **2022. gada 31. decembrim** gūst šā likuma pārejas noteikumu 163. punktā minēto ienākumu un izmanto tiesības neregistrēties kā saimnieciskās darbības veicējs:

- 1) šā likuma pārejas noteikumu 163. punktā minētie ienākumi netiek ietverti taksācijas gada kopējā ar nodokli apliekamajā ienākumā, kuram tiek piemērota progresīvā nodokļa likme, un tie netiek ņemti vērā, nosakot maksātāja gada diferencēto neapliekamo minimumu;
- 2) šā likuma pārejas noteikumu 163. punktā minētajiem ienākumiem netiek piemēroti šā likuma 10., 12. un 13. pantā noteiktie atskaitījumi.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

171. Vienotajā nodokļu kontā iemaksāto nodokli no šā likuma pārejas noteikumu 163. punktā minētā ienākuma attiecina un ieskaita šādā sadalījumā:

- 1) 80 procentus attiecina uz valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām un ieskaita valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu sadales kontā;
- 2) 20 procentus attiecina uz iedzīvotāju ienākuma nodokli.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

172. Ja autoratlīdzības līgums ir noslēgts līdz 2020. gada 31. decembrim un samaksa atbilstoši noslēgtajam autoratlīdzības līgumam tiek izmaksāta 2021. taksācijas gadā, maksātājam 2021. taksācijas gadā attiecībā uz ienākumu no minētā autoratlīdzības līguma piemēro šā likuma normas redakcijā, kas bija spēkā 2020. gada 31. decembrī.

(27.11.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2021.)

173. Ministru kabinets izvērtē šā likuma 12. pantā noteiktā regulējuma (par ārvalsts pensijas neapliekamā apmēra piemērošanu remigrējušu diasporas locekļu no ārvalstīm saņemtajam pensijas ienākumam) piemērošanas rezultātus un līdz 2030. gada 1. martam iesniedz Saeimai ziņojumu par minētā regulējuma turpmākās piemērošanas lietderīgumu. Veicot izvērtējumu, ņem vērā regulējuma ietekmi uz tautsaimniecību — nodokļu ieņēmumiem, patēriņu, veselības aprūpes budžetu un reģionu attīstību.

(17.12.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.01.2021.)

174. Šā likuma 12. pantā noteikto regulējumu (par ārvalsts pensijas neapliekamā apmēra piemērošanu remigrējušu diasporas locekļu no ārvalstīm saņemtajam pensijas ienākumam) piemēro arī pirms tā spēkā stāšanās Latvijā reģistrētu nodokļu rezidentu, kuri ir remigrējuši diasporas locekļi, no ārvalstīm saņemtajam pensijas ienākumam (tai skaitā Repatriācijas likuma izpratnē).

(17.12.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.01.2021.)

175. Šā likuma 12. pantā noteikto regulējumu (par ārvalsts pensijas neapliekamā apmēra piemērošanu remigrējušu diasporas locekļu no ārvalstīm saņemtajam pensijas ienākumam) piemēro attiecībā uz remigrējušu diasporas locekļu pensiju ienākumiem, kas gūti no visām ārvalstīm, tai skaitā no tām, ar kurām ir noslēgti starptautiskie līgumi par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu attiecībā uz ienākuma un kapitāla nodokļiem, izņemot gadījumus, kad šādā līgumā paredzēts personai labvēlīgāks regulējums.

(17.12.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.01.2021.)

176. Grozījumi šā likuma 12. pantā par tā papildināšanu ar trīspadsmito, četrpadsmito, piecpadsmito, sešpadsmito, septiņpadsmito, astoņpadsmito un deviņpadsmito daļu, kā arī grozījums šā likuma 30. pantā par tā papildināšanu ar 10. punktu ir piemērojami, sākot no 2021. gada 1. janvāra.

(17.12.2020. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 12.01.2021.)

177. Grozījums šā likuma 9. panta pirmās daļas 43. punkta "e" apakšpunktā par tā papildināšanu ar izņēmumu attiecībā uz aizdevumiem, kurus izsniedz šā likuma 8.¹ panta septiņpadsmitajā daļā minētā persona, kas ir kapitālsabiedrība, ir piemērojams, sākot no 2021. gada 12. janvāra.

(04.02.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 10.02.2021.)

178. Likuma 9. panta pirmās daļas 47. punktu piemēro, sākot ar 2021. taksācijas gadu.

(16.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

179. Ja dzīvības apdrošināšanas līgums (ar līdzekļu uzkrāšanu), kurā apdrošinājuma ņēmējs un apdrošinātā persona ir viena un tā pati persona, ir noslēgts līdz 2021. gada 31. decembrim un uzkrājums tiek veidots bērnam, kuram ir tiesības saņemt uzkrātos naudas līdzekļus apdrošināšanas līguma termiņa beigās, nodokļa maksātājs savos attaisnotajos izdevumos var turpināt iekļaut saskaņā ar noslēgto apdrošināšanas līgumu periodā līdz 2023. gada 31. decembrim veiktos apdrošināšanas prēmiju maksājumus, iesniedzot deklarāciju par 2021., 2022. un 2023. gadu. Nodokļa maksātājs saskaņā ar šiem apdrošināšanas līgumiem sākot ar 2024. gada 1. janvāri veiktos apdrošināšanas prēmiju maksājumus attaisnotajos izdevumos var iekļaut tad, ja apdrošināšanas līguma noteikumi ir grozīti, nosakot, ka atlīdzības saņēmējs apdrošināšanas termiņa beigās ir apdrošinātā persona.

(16.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

180. Grozījumi šā likuma 11.7 panta ceturtajā un piektajā daļā, kas paredz atbrīvot no aplikšanas ar nodokli ienākumu no lauksaimniecībā izmantojamās zemes atsavināšanas

proporcionāli tās tirgus vērtības īpatsvaram kopējā nekustamā īpašuma vērtībā, ir attiecināmi uz darījumiem, kas uzsākti, sākot ar 2021. gada 1. janvāri, un piemērojami, ja nodokļa maksātājam ir sertificēta nekustamā īpašuma vērtētāja vērtējums, ne vecāks par 12 mēnešiem no dienas, kad noslēgts atsavināšanas līgums.

(16.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

181. Grozījumi šā likuma 12. panta piektajā daļā stājas spēkā 2023. gada 1. janvārī. Piemērojot šā likuma 12. panta piekto daļu, pensionāra neapliekamais minimums 2022. gadā ir šāds:

- 1) no 2022. gada 1. janvāra līdz 2022. gada 30. jūnijam - 2100 euro;
- 2) no 2022. gada 1. jūlija līdz 2022. gada 31. decembrim - 3000 euro.

(16.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

182. Ministru kabinets katram laika periodam atsevišķi (laika periodam no 2022. gada 1. janvāra līdz 2022. gada 30. jūnijam un laika periodam no 2022. gada 1. jūlija līdz 2022. gada 31. decembrim) nosaka šādus diferencētā neapliekamā minimuma aprēķinā par 2022. taksācijas gadu izmantojamus lielumus:

- 1) maksimālo neapliekamo minimumu;
- 2) apliekamā ienākuma apmēru, līdz kuram piemēro maksimālo neapliekamo minimumu;
- 3) apliekamā ienākuma apmēru, virs kura nepiemēro diferencēto neapliekamo minimumu.

(16.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

183. 2022. taksācijas gadā Valsts ieņēmumu dienesta prognozētais mēneša neapliekamais minimums nedrīkst pārsniegt:

- 1) laika periodā no 2022. gada 1. janvāra līdz 31. jūlijam - vienu sesto daļu no Ministru kabineta noteikumos noteiktā maksimālā diferencētā neapliekamā minimuma laika periodam no 2022. gada 1. janvāra līdz 2022. gada 30. jūnijam;
- 2) laika periodā no 2022. gada 1. augusta līdz 31. decembrim - vienu sesto daļu no Ministru kabineta noteikumos noteiktā maksimālā diferencētā neapliekamā minimuma laika periodam no 2022. gada 1. jūlija līdz 31. decembrim.

(16.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

184. Ja, nosakot Valsts ieņēmumu dienesta prognozēto mēneša neapliekamo minimumu par 2022. taksācijas gadu, Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā nav informācijas par maksātāja apliekamajiem ienākumiem vai maksātājs nav guvis ar nodokli apliekamos

ienākumus šā likuma 12. panta 1.4 daļas 1. vai 2. punktā minētajos laika periodos, vai maksātājs taksācijas gadā ir ieguvis rezidenta statusu, Valsts ieņēmumu dienesta prognozētais mēneša neapliekamais minimums atbilst:

1) laika periodā no 2022. gada 1. janvāra līdz 31. jūlijam - vienai sestajai daļai no Ministru kabineta noteikumos noteiktā maksimālā neapliekamā minimuma laika periodam no 2022. gada 1. janvāra līdz 2022. gada 30. jūnijam, dalot to ar divi;

2) laika periodā no 2022. gada 1. augusta līdz 31. decembrim - vienai sestajai daļai no Ministru kabineta noteikumos noteiktā maksimālā neapliekamā minimuma laika periodam no 2022. gada 1. jūlija līdz 2022. gada 31. decembrim, dalot to ar divi.

(16.11.2021. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2022.)

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu
(15.11.2012. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2013.)

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 2011.gada 13.decembra direktīvas 2011/98/ES par vienotu pieteikšanās procedūru, lai trešo valstu valstspiederīgajiem izsniegtu vienotu uzturēšanās un darba atļauju dalībvalsts teritorijā, un par vienotu tiesību kopumu trešo valstu darba ņēmējiem, kuri kādā dalībvalstī uzturas likumīgi (*ar 15.11.2012 likumu, kas stājas spēkā 01.01.2013*).

143. Noteikumu 3. un 4.pielikums stājas spēkā 2010.gada 1.oktobrī.

144. Noteikumi piemērojami ar 2010.gada 1.jūliju.

145. Noteikumu 89.⁷ un 89.⁸ punkts stājas spēkā 2013.gada 1.janvārī (*ar 18.12.2012. grozījumiem, kas stājas spēkā 29.12.2012.*)

146. Grozījumi šo noteikumu 12., 14., 98., 99., 99.1, 107. un 125. punktā, noteikumu 98.1 punkts un 14. pielikums saistībā ar vienotā nodokļu konta ieviešanu ir piemērojams ar 2021. gada 1. janvāri.

(MK 14.12.2021. noteikumu Nr. 842 redakcijā)

1.¹ pielikums

Ministru kabineta
2010.gada 21.septembra noteikumiem Nr.899
(Pielikums MK 17.12.2013. noteikumu Nr.1526 redakcijā)

Valsts ieņēmumu dienestam

Informācija par aizdevumu fiziskajai personai _____.gads

I. Aizpilda aizdevējs

Aizdevēja nosaukums/ vārds, uzvārds	Nodokļu maksātāja reģistrācijas kods/ personas kods	Adrese

Nr. p.k.	Aizdevuma ņēmējs		Personas kods	Rezidences valsts	Adrese	Aizdevuma izsniegšanas datums	Izsniegtā aizdevuma apmērs	Aizdevuma atmaksas termiņš
	vārds	uzvārds						

Amats	Vārds, uzvārds	Paraksts	Datums

II. Aizpilda aizdevumaņēmējs

Aizdevumaņēmēja vārds, uzvārds	Aizdevumaņēmēja personas kods	Adrese

Nr. p.k.	Aizdevēja nosaukums	Reģistrācijas numurs/ personas kods	Rezidences valsts	Adrese	Aizdevuma izsniegšanas datums	Izsniegtā aizdevuma (tā daļas) apmērs	Aizdevuma atmaksas termiņš

Paraksts	Datums

Piezīme. Dokumenta rekvizītu "paraksts" neaizpilda, ja elektroniskais dokuments ir sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.

3. pielikums

Ministru kabineta
2010.gada 21.septembra
noteikumiem Nr. 899

Iesniedz personai, kurai pārdod
personisko lietu (savu īpašumu)

IZZINA – personiskās lietas (sava īpašuma) pārdošanas apliecinājums

(fiziskās personas, kura pārdod savu personisko lietu (savu īpašumu), vārds, uzvārds)	(personas kods)											

(dzīvesvietas adrese)	(tālrunis)											

~~Apliecinu, ka turpmāk minētie izstrādājumi (savs īpašums) ir mana personiskā lieta (savs īpašums) un to pārdošana nav saistīta ar manu komercdarbību (saimniecisko darbību). Esmu informēts(-a), ka par neregistrētas komercdarbības (saimnieciskās darbības) veikšanu iestājas administratīvā atbildība saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.² pantu.~~

Apliecinu, ka turpmāk minētie izstrādājumi (savs īpašums) ir mana personiskā lieta (savs īpašums) un to pārdošana nav saistīta ar manu komercdarbību (saimniecisko darbību). Esmu informēts(-a), ka par nodokļu maksātāju reģistrēšanās kārtības neievērošanu (neregistrētas komercdarbības (saimnieciskās darbības) veikšanu) varu tikt saukts pie administratīvās atbildības saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 136. pantu Administratīvās atbildības likumā noteiktajā kārtībā.

komersants, kooperatīvā sabiedrība, iestāde, biedrība, nodibinājums, cita privāto tiesību juridiskā persona, nerezidenta pastāvīgā pārstāvniecība un fiziskā persona, kas Valsts ieņēmumu dienestā reģistrēta kā saimnieciskās darbības veicēja, kam tiek pārdota personiskā lieta (savs īpašums) (nosaukums vai vārds, uzvārds)

(juridiskā adrese)	(reģistrācijas Nr. vai personas kods)											

Nr. p.k.	Personiskās lietas (sava īpašuma) nosaukums	Daudzums	Pārdošanas cena
-------------	--	----------	-----------------

1.			
2.			
3.			

20____.gada ____.

(iesniedzēja paraksts)

Piezīme. Dokumenta rekvizītu "paraksts" neaizpilda, ja elektroniskais dokuments ir sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.

4. pielikums

Ministru kabineta

2010.gada 21.septembra noteikumiem Nr.899

(Pielikums grozīts ar MK 08.10.2013. noteikumiem Nr.1055)

Valsts ieņēmumu dienestam													
Iedzīvotāju ienākuma nodokļa pārskats par fiziskās personas – nerezidenta gūtajiem ienākumiem un samaksāto nodokli Latvijas Republikā													
par 20__gada _____ (mēnesis)													
Izmaksātāja nosaukums/vārds, uzvārds				Nodokļu maksātāja reģistrācijas kods/ personas kods				Adrese					

Nr. p.k.	Nerezidenta – ienākuma saņēmēja		Personas kods vai identifikācijas numurs rezidences valstī	Ienākuma saņēmēja dzimšanas datums /gggg.mm.dd./	Ienākuma saņēmēja veids (kods)*	Rezidences valsts	Adrese rezidences valstī (iela, numurs, pilsēta, apdzīvota vieta, pasta indekss)	Ienākuma veids (kods)**	ATVK kods***	Izmaksas datums	Ienākuma summa (EUR)	Nodokļa likme (%)	Nodokļa summa (EUR)
	vārds	uzvārds											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

Amats	Vārds, uzvārds	Paraksts	Datums

Piezīmes.

1. * Ienākuma saņēmēja veida kods – 01 – fiziska persona.
2. ** Ienākuma veida kods:
 - 6 – ienākums no nekustamā īpašuma izmantošanas
 - 7 – ienākums no profesionālās darbības
 - 10 – dividendes
 - 11 – procenti
 - 12 – ienākums no intelektuālā īpašuma vai ienākums no kustamā īpašuma izmantošanas
 - 13 – ienākums no Latvijas Republikā esoša nekustamā īpašuma atsavināšanas
 - 15 – darba alga
 - 16 – direktoru alga, ienākums no pienākumu pildīšanas komercsabiedrības padomē vai valdē
 - 17 – ienākums no mākslinieku, sportistu vai treneru darbības
 - 18 – pensijas
 - 19 – darba samaksa un cita atlīdzība, kuru fiziskai personai izmaksā valsts vai pašvaldība par tai sniegtajiem pakalpojumiem
 - 21 – cits ienākums
3. *** Administratīvo teritoriju vienību klasifikatora kods.
4. 10. ailē norāda nekustamā īpašuma atrašanās vietas pašvaldības ATVK kodu, ja 9. ailē tiek uzrādīts ienākuma veids (kods) 6 vai 13.
5. Dokumenta rekvizītu "paraksts" neaizpilda, ja elektroniskais dokuments ir sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.

Finanšu ministrs E.Repše

4.³ pielikums
Ministru kabineta
2010. gada 21. septembra
noteikumiem Nr. 899
(Pielikums MK 14.11.2017. noteikumu Nr.675 redakcijā)

***Pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu nolietojuma un vērtības norakstīšanas aprēķina
veidlapas***

1. veidlapa

Nodokļa maksātāja
nosaukums _____

Reģistrācijas
numurs

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Pamatlīdzekļa nolietojuma aprēķins

Pamatlīdzekļa
nosaukums _____

Pamatlīdzekļa nolietojuma norakstīšanai lietotā metode:

☐ taksācijas perioda nolietojums procentos, likme % _____

☐ pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas laiks, gadi _____

Datums, kad pamatlīdzeklis sāks izmantot
saimnieciskajā darbībā _____

Datums, kad pamatlīdzekli beidz izmantot
saimnieciskajā darbībā _____

Piezīmes _____

Taksācijas periods	Sākotnējā vērtība	Vērtības izmaiņas		Vērtība, no kuras aprēķina taksācijas perioda nolietojumu	Taksācijas perioda nolietojums	Uzkrātais nolietojums	Atlikusī vērtība pēc taksācijas perioda nolietojuma atskaitīšanas
		palielināšanās " + "	samazināšanās " - "				
1	2	3	4	5	6	7	8

2. veidlapa

Nodokļa maksātāja
nosaukums _____

Reģistrācijas
numurs

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Nemateriālā ieguldījuma nolietojuma aprēķins

Nemateriālā
ieguldījuma nosaukums _____

Nolietojuma aprēķins saskaņā ar
lineāro (vienmērīgo) metodi

(sākotnējā vērtība / norakstīšanas periods = aprēķinātais gada
nolietojums)

Datums, kad nemateriālais ieguldījums sāks
izmantot saimnieciskajā darbībā _____

Datums, kad nemateriālo ieguldījumu beidz
izmantot saimnieciskajā darbībā _____

Piezīmes _____

Taksācijas periods	Sākotnējā vērtība	Vērtība, no kuras atņem aprēķināto taksācijas perioda nolietojumu	Aprēķinātais gada nolietojums	Uzkrātais nolietojums	Atlikusī vērtība pēc taksācijas perioda nolietojuma atskaitīšanas
1	2	3	4	5	6

3. veidlapa

Nodokļa maksātāja
nosaukums

Reģistrācijas
numurs

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**Pamatlīdzekļu nolietojuma un nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstīšanas aprēķina
kopsavilkums**

Taksācijas periods _____

<i>Pamatlīdzekļi</i>	<i>Koriģētā vērtība</i>	<i>Vērtību kopsumma, no kuras aprēķina taksācijas perioda nolietojumu</i>	<i>Taksācijas perioda nolietojums</i>	<i>Uzkrātais nolietojums</i>	<i>Atlikusī vērtība pēc taksācijas perioda nolietojuma atskaitīšanas</i>
1	2	3	4	5	6
<i>Ēkas, būves, ilggadīgie stādījumi</i>					
<i>Dzelzceļa ritošais sastāvs un tehnoloģiskās iekārtas, jūras un upju flotes transportlīdzekļi, flotes un ostu tehnoloģiskās iekārtas, enerģētiskās iekārtas</i>					
<i>Skaitļošanas iekārtas un to aprīkojums, tai skaitā drukas ierīces, informācijas sistēmas, datoru programmprodukti un datu uzkrāšanas iekārtas, sakaru līdzekļi, kopētāji un to aprīkojums</i>					
<i>Pārējie pamatlīdzekļi</i>					
KOPĀ					
<i>Nemateriālie ieguldījumi</i>	X				
PAVISAM					

6. pielikums

Ministru kabineta

2010.gada 21.septembra noteikumiem Nr.899

(Pielikums grozīts ar MK 08.10.2013. noteikumiem Nr.1055)

Izsniedz ienākuma saņēmējam

APLIECINĀJUMS/CERTIFICATE

par nerezidenta gūtajiem ienākumiem un samaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli
Latvijas Republikā/
on income derived and income tax paid by non-resident in the Republic of Latvia

I. Ienākuma guvējs/Recipient of income

Vārds, uzvārds/ Name, surname	Personu apliecinošs dokuments, numurs, izdošanas datums/ Identification document, number, date of issue		
Iela, numurs/ Street, number	Pilsēta, apdzīvota vieta/ City or place	Pasta indekss/ Postal code	Valsts/ Country

II. Darba devējs (ienākuma izmaksātājs)/Employer (Payer of income)

Izmaksātāja nosaukums/ Name of payer	Reģistrācijas numurs Uzņēmumu reģistrā/ Registration number	Nodokļu maksātāju reģistra kods/ Taxpayers' register code																				
	<table><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>											<table><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>										

vai/or

Vārds, uzvārds/ Name, surname	Personas kods/ Identity No.												
	<table><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>-</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>								-				
							-						
Iela, numurs/ Street, number	Pilsēta, apdzīvota vieta/ City or place	Pasta indekss/ Postal code	Valsts/ Country										

III. Gūtie ienākumi un samaksātais ienākuma nodoklis/Income derived and income tax paid

Ienākuma veids/ Type of income	Ienākuma summa/ Amount of income (EUR)	Izmaksas datums/ Date of payment	Nodokļa likme/ Tax rate (%)	Samaksātais nodoklis/ Tax paid (EUR)

--	--	--	--	--

IV. Ienākuma izmaksātāja apliecinājums/*Certificate of the payer of income*

Apliecinājuma parakstītājs apliecina, ka šā apliecinājuma II un III daļā sniegtā informācija ir pilnīga un pareiza./
The undersigned declares that the particular information given in part II and III of this certificate is complete and correct.

Z.v. Official seal	Amats/ Position	Vārds, uzvārds / Name, surname	Paraksts/ Signature	Datums/ Date

V. Nodokļu administrācijas apliecinājums/*Certificate of the tax authorities*

Nodokļu administrācija apliecina, ka saskaņā ar Latvijas Republikas nodokļu administrācijas rīcībā esošo informāciju šajā apliecinājumā minētais ienākumu saņēmējs Latvijas Republikā ir saņēmis _____ euro lielu ienākumu un ir samaksājis nodokli _____ euro apmērā.

The tax authority confirms that the recipient of the income named in this Certificate has received in the Republic of Latvia income of EUR _____ and has paid on the income tax of EUR _____.

Z.v. Official seal	Amats/ Position	Vārds, uzvārds/ Name, surname	Paraksts/ Signature	Datums/ Date

Finanšu ministrs E.Repše

9. pielikums

Ministru kabineta
2010.gada 21.septembra noteikumiem Nr.899

Izsniedz personai, kura ir noslēgusi dzīvības
apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu)
līgumu ar apdrošināšanas sabiedrību

Taksācijas gads

Izziņa par fiziskās personas noslēgto līgumu par dzīvības apdrošināšanu (ar līdzekļu uzkrāšanu) un saskaņā ar to veiktajiem apdrošināšanas prēmiju maksājumiem

(apdrošināšanas sabiedrības nosaukums)	
(juridiskā adrese)	(reģistrācijas Nr.)
apliecina, ka	
(fiziskās personas vārds, uzvārds)	(personas kods)
dzīvo	
(dzīvesvietas adrese)	(tālrunis)
ir noslēdzis (noslēgusi) dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu)	
Nr. _____, un tas ir spēkā šīs izziņas izsniegšanas dienā.	
Apdrošinātā persona	
(fiziskās personas vārds, uzvārds)	(personas kods)
Apdrošināšanas līguma termiņš no _____ līdz _____ gadi	
Apdrošināšanas līguma darbības laiks _____ gadi	
Taksācijas gadā iemaksāto apdrošināšanas prēmiju summa _____	
(summa cipariem un vārdiem, valūta)	
Apdrošināšanas prēmiju summas sadalījums pa gadiem _____	
(summa cipariem un vārdiem, valūta)	

Paraksts _____

Z.v.

Vārds, uzvārds _____

Amats _____

Piezīme. Dokumenta rekvizītus "Z.v." un "Paraksts" neaizpilda, ja elektroniskais dokuments ir sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.

Finanšu ministrs E.Repše

12. pielikums

Ministru kabineta
2010.gada 21.septembra noteikumiem Nr.899

Latvijas Olimpiskās vienības sportistu ēdināšanas izdevumu normas (diennaktī vienam cilvēkam)

(Pielikums MK 08.10.2013. noteikumu Nr.1055 redakcijā)

Nr. p.k.	Sporta veids	Slodzes grupa	Norma (EUR)
1.	Airēšana	spēka	20,77
2.	Badmintons	izturības–spēka	16,08
3.	Biatlons	spēka	20,77
4.	Bobslejs:		
4.1.	bobslejs	spēka	20,77
4.2.	skeletons	spēka	20,77
5.	Bokss	spēka	20,77
6.	Cīņa:		
6.1.	brīvā cīņa	spēka	20,77
6.2.	grieķu–romiešu cīņa	spēka	20,77
7.	Džudo	spēka	20,77
8.	Galda teniss	izturības–spēka	16,08
9.	Jātnieku sports	izturības–spēka	16,08
10.	Kamaniņu sports	spēka	20,77
11.	Kanoje:		
11.1.	kanoje	spēka	20,77
11.2.	smaiļošana	spēka	20,77
12.	Kērlings	tehniskais	10,98

13.	Loka šaušana	tehniskais	10,98
14.	Modernā pieccīņa	spēka	20,77
15.	Paukošana	izturības–spēka	16,08
16.	Pludmales volejbols	izturības–spēka	16,08
17.	Riteņbraukšana:		
17.1.	BMX	spēka	20,77
17.2.	kalnu riteņbraukšana	spēka	20,77
17.3.	šosejas riteņbraukšana	spēka	20,77
17.4.	treka riteņbraukšana	spēka	20,77
18.	Slēpošana:		
18.1.	distanču slēpošana	spēka	20,77
18.2.	fīrstails	izturības–spēka	16,08
18.3.	kalnu slēpošana	spēka	20,77
18.4.	snovbords	izturības–spēka	16,08
18.5.	trampolīnlēkšana	izturības–spēka	16,08
18.6.	ziemeļu divcīņa	izturības–spēka	16,08
19.	Slidošana:		
19.1.	ātrslidošana	izturības–spēka	16,08
19.2.	daiļslidošana	izturības–spēka	16,08
19.3.	šorttreks	izturības–spēka	16,08
20.	Svarcelšana	spēka	20,77
21.	Šaušana	tehniskais	10,98
22.	Teikvondo	spēka	20,77
23.	Teniss	izturības–spēka	16,08

24.	Triatlons	spēka	20,77
25.	Ūdenssports:		
25.1.	daiļlēcšana	izturības–spēka	16,08
25.2.	peldēšana	spēka	20,77
25.3.	sinhronā peldēšana	izturības–spēka	16,08
26.	Vieglatlētika:		
26.1.	īsās distances	spēka	20,77
26.2.	vidējās distances	spēka	20,77
26.3.	garās distances	izturības–spēka	16,08
26.4.	mešanas disciplīnas	spēka	20,77
27.	Vingrošana:		
27.1.	batuts	izturības–spēka	16,08
27.2.	mākslas vingrošana	tehniskais	10,98
27.3.	sporta vingrošana	spēka	20,77
28.	Zēģelēšana	spēka	20,77